

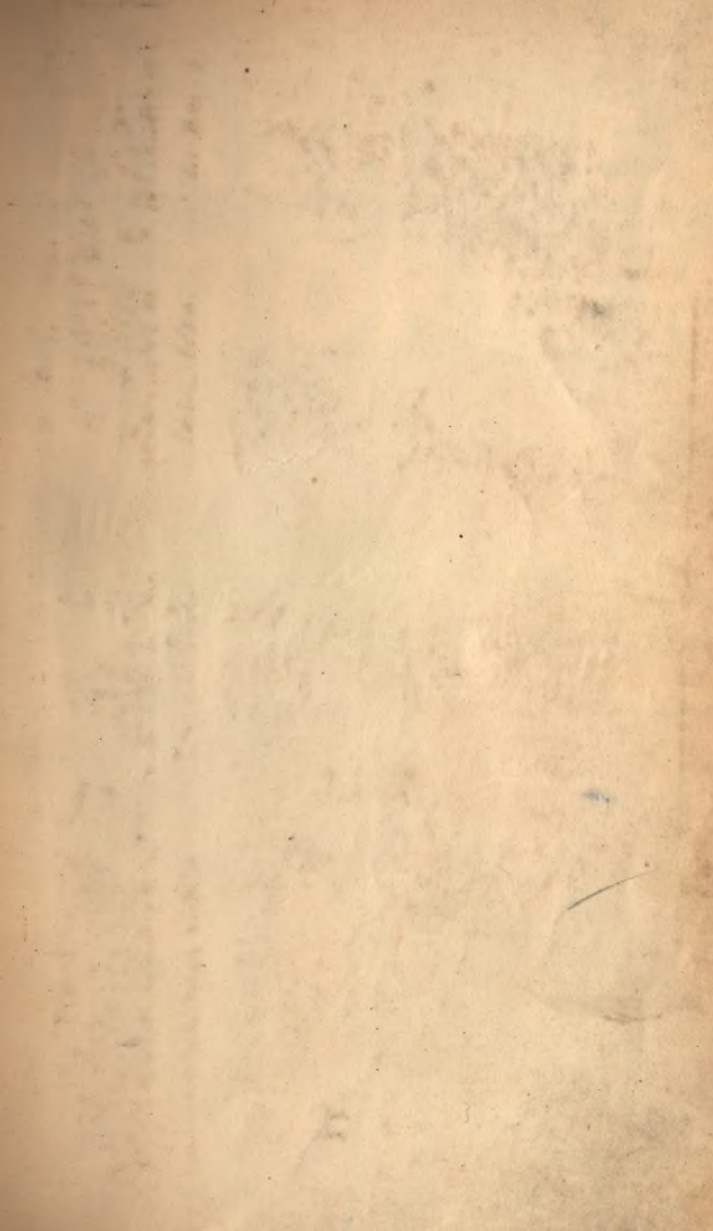
16478/9

BURROUGHS

Tarzaa és a
törpék

E. R. BURROUGHS TARZAN ÉS A TÖRPEK

FOTÓ:
M.G.M.

Pantheon

TARZAN ÉS A TÖRPÉK

E. R. BURROUGHS

TA R Z A N
ÉS A TÖRPÉK

FORDÍTOTTA: GAÁL ANDOR

PANTHEON-KIADÁS

Az eredeti angol kiadás címe:

TARZAN AND THE ANT MEN

60505

16. 478/9

ORSZÁGI KÖNYVTÁR	
Könyvtári	
193	7 2085 SZ.

SCHINKOVITS ÉS TÁRSAI

I. FEJEZET

Obebe-nek, az emberevőnek a falujában, az Ugogo folyó partján, egy piszkos kunyhó sötét mélyén kuporgott Esteban Miranda és egy félig sült hal maradékait rágtá. Nyakát vaspánt övezte, amelyet néhány láb hosszú vastag lánc kötött össze egy széles oszloppal. Az oszlop a viskóhoz vezető uton állott, Obebe kunyhója közelében, ahonnan a falu uccájára lehetett kijutni.

Egy éve tartották már láncon Esteban Mirandát, mint valami kutyát és kutya módjára néha kimászott óljának alacsony ajtaján és kifeküdt sütkérezni a napra. Kiletét két különböző feltevés igyekezett tisztázni. Az egyik azzal gyanúsította, hogy ő Tarzan, a majomember, akit már hosszú ideje személyesített meg, még pedig olyan sikerrel, hogy amilyen jó színész volt, végül maga is azt hitte, hogy nemcsak megjátsza Tarzant, hanem valóban azonos is vele. Lázás agyának elképzelése szerint más Tarzan nem is létezett — és Tarzan, a majomember volt ő Obebe, a kannibálfőnök szemében is. De a falu varázslódoktora még mindig kitarzott ama véleménye mellett, hogy ő a Folyó Ördöge és mint ilyet, inkább békíteni, mint dühösíteni kell. Tulajdonképpen a főnök és a varázsló-doktor véleménye közötti ellentét mentette meg egyelőre Esteban Mirandát a falu husosfazekától. Obebe ugyanis mindenáron megakarta enni, miután azt hitte, hogy régi ellenségét, a majomemberi tartja rabláncon. De a varázsló-doktornak sikerült felébresztenie a falubeliek babonás félelmét, miután úgy-ahogy meggyőzte őket, hogy foglyuk a Tarzan álarcába

bujt Folyó Ördöge és ha kárt tennének benne, akkor súlyos szerencsétlenség szakadna a falura. Obebe és a varázsló-doktor nézeteltérésének eredménye az lett, hogy a spanyol egyelőre megmenekült a haláltól, amíg egyiknek, vagy másíknak állítása igaznak nem bizonyul: ha Esteban természetes halállal hal meg, akkor valóban Tarzannal, a halandó emberrel azonos és Obebe, a főnök feltevése győzött. Ha azonban örökéletű marad, vagy pedig rejtélyes körülmények között eltűnik, akkor a varázsló-doktor érvelését fogadja el szentírásnak a falu lakossága.

Miután elsajátította a falubeliek nyelvét, tudomást szerzett arról, hogy sorsa milyen véletlenül mulik és alig hajsza! választja el az ember-evők husosfazekától. Most már kevésbé erélyesen hangoztatta, hogy Tarzannal, a majomemberrel azonos és ehelyett titokzatos jelekből arra engedett következtetni, hogy ő valóban a Folyó Ördöge. A varázsló-doktor örült sikerének és mindenki reszketett a félelemtől, kivéve Obebet, aki öreg volt és bölcs és nem hitt a folyó ördögeiben. De nem félt a varázsló-doktor sem, mert ő is öreg volt és bölcs és szintén nem hitt ilyen lények létezésében, de rájött, hogy a Folyó Ördögéről kitalált mese kitűnően alkalmas hívei bolondítására.

Esteban Miranda titokban azt hitte, hogy Tarzannal azonos, de ezenkívül volt más gondja is. Mohó kapzsisággai vizsgálgatta azt a gyémántokkal teli zacskót, amelyet Kraski, az orosz lopott el a majomembertől és amely a spanyol birtokába jutott, amikor meggyilkolta Kraskit. Ez volt az a gyémántzacskó, amelyet az öregember a gyémántpalota völgyében, a gyémánttorony boltívei alatt adott át Tarzannak, amikor Bolgani zsarnoki elnyomása elől menekült.

Esteban Miranda órákon át ült piszkos óljának homályában és számlálta a gyémántköveket. Ezerszer megmérickskélte már mindegyiket a tenyerén, számítgatva értéküket, miközben azon álmódózott, hogy ezért az óriás vagyonért milyen örömeket vásárolhatna meg a világ nagyvárosaiban. Miközben a mocskos ólban fetrengett és romlott ételmaradékokon élt, amit tisztátalan kezek löktek be odujába, krőzusi vagyonbirtokosa volt és csapongó fantáziájában nyomoruságos kunyhója a drágakövek vakító fényében fürdő pompázatos palotává változott. És ezalatt minden közeledő lépés zajára felriadt, gyorsan elrejtette mesés kincseit kötényének rongyai alá, miután más ruházat nem fedte testét s ismét a kannibál kunyhó rabja lett.

De most, egyévi magános raboskodás után, Uhhának, a varázslódoktor lányának személyében elérkezett rabsága harmadik, új fejezete is. Uhha tizennégyéves volt, csinos és érdekes. Egy éve figyelte már távolról a rejtélyes rabot, míg végül a megszokottság legyőzte félelmét és egy napon a közelébe merészkedett, amikor a rab kunyhója előtt a napon sütkérezett. Esteban, aki figyelte félénk közeledését, bátorítóan mosolygott rá. A falubeliek közül egyikkel sem tudott összebarátkozni. Pedig ha csak egyikükkel is barátságot tudna kötni, sorsa megenyhülne és közelebb jutna a szabadsághoz is. Amikor Uhhát már csak néhány lépés választotta el tőle, megtorpant. Gyermekek volt még, tudatlan és vad. De leánygyermek volt és Esteban Miranda tudott a lányok nyelvén beszélni.

— Egy éve élek már Obebe főnök falujában — szölitotta meg a leányt — de eddig még nem sejtettem, hogy a község falai olyan szépséget

öriznek, mint amilyen te vagy. Hogy hívnak téged?

Uhhának tetszett a bók. Arca széles mosolyra huzódott.

— Uhha vagyok, — mondotta — apám Khamis, a varázsló-doktor.

Most Estebanon volt a sor, hogy örüljön a szerencsének. A sors, amely sokáig olyan mostohán kezelte, végre rámosolygott. És küldött neki valakit, aki a menekülés reményét nyujthatta számára.

— Miért nem jöttél eddig hozzám? — kérdezte Esteban.

— Mert félttem — felelte egyszerűen Uhha.

— Miért?

— Félttem — ismételte habozva a leány.

— Féltél, mert azt hitted, én vagyok a Folyó Ördöge és bántani foglak? — kérdezte mosolyogva a fogoly.

— Igen — felelte a leány.

Esteban most suttogóra fogta szavát.

— Hát ide figyelj, de ne meséld el senkinek, amit most mondok. Valóban én vagyok a Folyó Ördöge, de téged nem foglak bántani.

— Ha te vagy a Folyó Ördöge, akkor miért nem dobod le magadról láncodat? — érdeklődött Uhha. — Miért nem változol át, hogy visszatérhess a folyóba?

— Csodálkozol ezen? — kérdezte Miranda, hogy időt nyerjen valamilyen elfogadható válasz kiigyalására.

— Nemcsak Uhha csodálkozik ezen — felelte a lány. — Az utóbbi időben mások is kérdezték már ugyanezt. Elsőnek Obebe vetette fel a kérdést és senkisem akadt, aki magyarázatot tudott volna adni neki. Obebe azt mondja, hogy te Tarzan vagy, Obebe és népe ellensége. De az én

apám, Khamis azt állítja, hogy te a Folyó Ördöge vagy és ha el akarnál menekülni, akkor kigyóvá változtatnád magad és kibujnál a nyakadat övező vaspántból. És az emberek csodálkoznak, hogy miért nem teszed ezt meg és már sokan kezdik azt hinni, hogy te egyáltalán nem vagy a Folyó Ördöge.

— Gyere közelebb, szép Uhha — suttogta Miranda — nehogy más ember füle is meghallhassa, amit neked mondani fogok.

A leány kissé közelebb merészkedett és lehajolt hozzá.

— Én valóban a Folyó Ördöge vagyok — mondotta Esteban — és akkor jövök megyek bárhová, amikor akarok. Éjszakánként, amikor a falu alszik, eltávozom az Ugogo vizén, de azután ismét visszatérek ide. Arra várok Uhha, hogy próbára tegyem Obebe falujának népét, hogy ki a barátom és ki az ellenségem. Azt már tudom, hogy Obebe nem tartozik barátaim közé, Khamis érzelmeiben sem vagyok biztos. Ha Khamis jó barát lett volna, finom ételeket és italokat hozott volna nekem. Én eltávozhatnék, amikor nekem tetszik, de még várok, mert tudni akarom vajjon akad-e valaki Obebe falujában, aki megszabadít béklyóimtól. Így megtudhatom, ki a legjobb barátom a faluban. Ha akadna ilyen, arra mindig rámosolyogna a szerencse, minden kívánsága teljesülne és magas kort érne meg, mert nem kellene félnie a Folyó Ördögétől, aki minden vállalkozásában támogatná őt. De jól figyelj, Uhha, senkinek sem meséld el, amit most mondtam neked. Még várok rövid ideig és ha nem találok ilyen jó barátot Obebe falujában, visszatérek apámhoz és anyámhoz, az Ugogo folyóhoz és elpusztítom Obebe népét. Senkisémmarad közülük életben.

A leány megborzadva húzódott vissza. Látott rajta, hogy a fiu szavai mély hatást tettek rá.

— Ne félj — nyugtatta meg a fiu — téged nem foglak bántani.

— De ha a falu egész népét elpusztítod?... — kérdezte a leány.

— Akkor természetesen veled sem tehetek kivételt; de reméljük, hogy akad majd valaki, aki megszabadít és így megtudhatom, hogy legalább egy barátom van a faluban. Most pedig szedd a lábad, Uhha és ne felejtse el, hogy senkinek sem szabad elmesélned, amit most mondtam neked.

A leány elindult, de ismét visszatért.

— Mikor akarod elpusztítani a falut? — kérdezte.

— Néhány napon belül — hangzott a felelet.

A félelemtől reszketve rohant Uhha apjának, Khamisnak, a varázsló-doktornak a viskója felé. Esteban Miranda elégedetten mosolygott és visszakuszott odujába, hogy gyémántjaival játszadozzon.

Khamis, a varázsló-doktor nem tartózkodott viskójában, amikor Uhha a félelemtől félájultan bemászott a homályos helyiségbe. Apja feleségeit sem találta odahaza, ezek gyermekeikkel a földeken, a cölöpkerítésen kívül tartózkodtak, ahol velük kellett volna lennie Uhhának is. Így azután a leánynak volt ideje gondolkodni a halottak fölött, aminek viszont az volt az eredménye, hogy pontosan visszaidézte emlékezetébe, amit félelme első lázában majdnem elfelejtett, hogy tudniillik a Folyó Ördöge a leghatározottabban figyelmeztette, senkinek semmit sem szabad elárulnia abból, amit neki mondott. És ő

mégis már azon a ponton volt, hogy mindent elmondjon apjának! Milyen borzalmas szerencsétlenség szakadhatott volna rá. Szörnyű sorsának víziójába beleremegett és nem is tudta elképzelni, mi történhetett volna vele. De mi volt most a teendő?

Egy száraz fücsomón kuporgott és nyomorúságos kis agyát erőltette, hogy megoldást találjon erre a szörnyű problémára. Fiatal életének ez volt első komoly gondja azon a mesterkedésen kívül, hogyan bujhatna ki a reáeső munka alól a földeken. Hirtelen talpraugrott, mert eszébe jutott a Folyó Ördögének egyik nagyjelentőségű megjegyzése, ami felvillanyozta. Miért is nem gondolt már előbb erre? Hiszen a Folyó Ördöge meg is ismételte, hogy ha akadna valaki, aki megszabadítaná, akkor tudná, hogy legalább egy barátja van Obebe falujában, az illető magas kort érne el és minden kívánsága teljesülne. De néhány pillanat múlva Uhha gondolatai ismét elkomorultak. Hogyan szabadithatná ki ő, a gyenge kislány egymaga a folyó Ördögét?

Amikor apja késő délután hazatért, ezzel a kérdéssel fogadta:

— Baba, hogyan pusztithatja el a Folyó Ördöge azokat, akik rosszat tesznek neki?

— A Folyó Ördögének annyi lehetőség van erre, mint ahány hal van a folyóban: számtalan, — felelte Khamis. — Ránk szabadithatja a folyó halait, az őserdő vadjait és elpusztithatja a vetéseinket. Akkor éhezni fogunk. Éjnek idején lehozhatja a tüzet az égből és halálra sujthatja vele Obebe egész népét.

— És úgy gondolod, mindezt megteszi ellenünk, Baba?

— Ő nem fogja bántani Khamist, aki Obebe akarata ellenére megmentette a haláltól, — felelte a varázsló-doktor.

Uhha visszaemlékezett, hogy a Folyó Ördöge panaszkodott, amiért Khamis nem vitt neki jó ételt és italt, de szó nélkül tudomásul vette a választ, noha tudta, hogy apja korántsem áli olyan nagy kegyben a Folyó Ördögénél, mint ahogy azt ő hitte. A leány most más taktikához folyamodott.

— Hogyan szökhethet meg — kérdezte — amikor vaspánt övezi nyakát? Ki fogja megszabadítani a vasgallértól?

— Senkisémeteheti ezt meg, csak Obebe, aki zacskójában hordja a vaspánt kulcsát, — felelte Khamis — de a Folyó Ördögének nincs szüksége segítségre, mert amikor megkivánja a szabadságot, akkor egyszerűen kigyóvá változik át és kimászik a nyakát szorító vaspántból. De hová még Uhha?

— Meglátogatom Obebe leányát, — kiáltotta vissza az ajtóból a leány.

A Főnök leánya éppen kukoricatöréssel volt elfoglalva és mosolyogva fogadta a varázsló-doktor leányát.

— Csendben légy, Uhha — figyelmeztette, — mert apám, Obebe alszik kunyhójában.

A vendég leült és a két leány halkan beszélgetni kezdett. Disztárgyaikról, frizurájukról, a fiatalemberekről beszélgettek és valahányszor az utóbbiakra került a sor, pajzánul felnevettek. Beszélgetés közben Uhha szeme gyakran a kunyhó bejárata felé tévedt és a vidám beszélgetés közben szemöldökeit gondolkozva ráncolta össze. Váratlanul ezt kérdezte:

— Hol van az a réz-karperec, amit apád fivére adott neked az elmúlt hónap elején?

Obebe leánya vállatvont:

— Visszavette tőlem és odaajándékozta legfiatalabb felesége nővérének.

Uhha csalódottnak látszott. Talán megkívánta volna a rézkarkötőt? Szemöldökei már majdnem összefutottak a megerőltető gondolkodásban hirtelen felragyogott az arca.

— Hát akkor hol van az a sok gyöngyből álló nyakláncod, amit apád a legutóbb elfogott és az ünnepen megevett harcostól vett el? Nem vesztetted el?

— Nem. A nyaklánc apám házában van. Kukoricatörés közben akadályoz a munkában és azért letettem.

— Nem láthatnám? — kérdezte Uhha. — Bemegyek érte.

— Ne, ne, felébreszted Oebet és akkor nagyon dühös lesz.

— Nem fogom felébreszteni, — felelte Uhha és már kuszott is a viskó bejárata felé. Barátnője igyekezett eltéríteni szándékától.

— Én megyek érte, mihelyt Baba felébred, mondotta — de Uha már nem figyelt rá és óvatosan bekuszott a konyhába.

Egy pillanatra megállt, amig szemei hozzászórtak a félhomályhoz. A szemben lévő falnál aludt Obebe és hangosan horkolt. Uhha feléje kuszott. Nesztelen járása Sheetának, a párducnak járására emlékeztetett. Szíve úgy vert, mint tam-tam, amikor a tánc elért tetőfokát. Attól tartott, hogy lépteinek nesze és gyors lélekzete felébreszti az öreg főnököt, akitől éppen úgy félt, mint a Folyó Ördögétől. De Obebe tovább horkolt. Uhha egészen megközelítette. Szemei most már hozzászórtak a konyha félhomályához és Obebe oldalán fölfedezte a zacskót, amelyet a Főnök teste félig eltakart.

Reszkető kezét óvatosan kinyújtotta és megragadta a zacskót. Igyekezett kihuzni Obebe súlyos teste alól, de az alvó ember álmában megfordult és Uhha megrémülve visszahúzódott. Obebe megváltoztatta a helyzetét és Uhha azt hitte, hogy felébredt. Ha nem dermedt volna meg a félelemtől, már kimenekült volna a napfényre, de szerencséjére mozdulni sem tudott és csakhamar ismét meghallotta Obebe horkolását. De idegei már felmondták a szolgálatot és csak arra tudott gondolni, hogyan menekülhetne ki a viskóból anélkül, hogy rajtakapnák. Még egy pillantást vetett a főnökre, hogy megbizonyosodjék, valóban alszik-e még. Szemei a zacskóra tévedtek. Obebe teste most nem takarta el és a zacskó szabadon feküdt, úgy hogy könnyen elérhető kinyújtott kezével. Utánanyult, de hirtelen visszakapta a kezét. Szive a torkában dobogott. Elszédült és megtántorodott, de akkor eszébe jutott a Folyó Ördöge és a szörnyű halál lehetőségei, amiket ez tartogatott számára. Mégegyszer a zacskóért nyult és ezuttal kezébe vette. Gyorsan kinyitotta és megtalálta benne a vaspánt kulcsát. A kulcsot kivette, majd becslakta a zacskót és visszahelyezte Obebe oldalára. A kulcsot nagy pálmalevél alá rejtve magával vitte és gyorsan a bejárat felé kuszott.

Ezen az éjszakán, amikor a tüzek már kialudtak a faluban és Obebe népe aludni tért, Esteban Miranda halk neszt hallott viskója bejárata felől. Valaki, vagy valami bemászott a kunyhóba.

— Ki jár itt? — kérdezte a spanyol és hangjának reszketését nem tudta eltitkolni.

— Hallgass — hangzott a halk válasz, — én vagyok, Uhha, a varázsló-doktor leánya. Ki akarlak szabadítani, hogy tudd meg, mégis van barátod Obebe falujában, amelyet most már

nem fogsz elpusztítani.

Miranda elmosolyodott. Rábeszélése tehát sokkal előbb hozta meg gyümölcsét, mint ahogy azt remélni merte és a leány valóban engedelmeskedett annak a parancsának, hogy ne beszéljen senkinek titkáról. E tekintetben tulajdonképpen rosszul számított, mert azt hitte, a tilalommal ellenkező hatást ér el és a leány fünek-fának elmondja majd, amit tőle hallott és azt remélte, hogy a babonás vadak egyike megszabadítja őt rabságából.

— És hogy akarsz kiszabadítani engem? — kérdezte a leányt.

— Idenézz — suttogta Uhha — elhoztam a vasgallérodhoz való kulcsot.

— Helyes — kiáltott fel a spanyol. — Hol van.

Uhha közelebb kuszott a férfihez és átnyújtotta neki a kulcsot. A következő pillanatban már menekülni akart.

— Várjál csak! — kérte a fogoly. — Ha szabad leszek, el kell vezetned engem a dzsungelbe. Aki megszabadít engem, annak ezt is meg kell tennie, hogy elnyerhesse a tenger istenének kegyeit.

Uhha nagyon félt, de nem mert ellenkezni. Miranda néhány percig foglalatoskodott a rozsdás zárral, amíg a kulcs megcsikordult benne. Azután a lakatot a földre dobta és a kulccsal a kezében a bejárat felé tartott.

— Hozzál nekem fegyvereket — suttogta a leánynak és Uhha eltűnt a falu uccájának sötétjében. Miranda tudta, hogy a leány halálra van rémülve, de bízott abban, hogy szörnyű félelme visszakényszeríti hozzá a fegyverekkel. Feltévése igaznak bizonyult, mert alig öt perc múlva Uhha visszatért egy nyilvessző-nyalábbal, ijá!

és egy széles pengéjű késsel felszerelve.

— Most pedig vezess a kapuhoz — parancsolt rá Esteban.

A főuccát megkerülve, at kunyhók hátamögött vezette Uhha a szökevényt a kapuk felé. Kissé meglepte ugyan, hogy a Folyók Ördöge egymaga nem tudja kinyitni a bezárt kaput, mert eddig ezt hitte, hogy a Folyók Ördögei mindentudóak. De azért teljesítette Miranda kérését és megmutatta neki, hogyan kell kihuzni a hosszú rudat a kapu zárából és segített neki kitárni a kapuszárnyát annyira, hogy kibujhasson rajta. A kapun túl szabad terület volt, amelyen keresztül a folyóhoz, vagy az őserdőbe lehet jutni. A tájra vaksötétség borult és Esteban Miranda hirtelen rádöbbsent, hogy váratlanul visszanyert szabadságának árnyoldalai is vannak. Megmagyarázhatatlan rémülettel töltötte el a gondolat, hogy most, éjnek idején egyedül kell nekivágnia a sötét, titkokat rejtő őserdőnek.

Uhha visszahuzódott a kaputól. Ő elvégezte feladatát és megmentette a falut a pusztulástól. Most beakarta zárni a kaput, hogy visszasiethessen a apja kunyhójába, ahol szörnyű izgalomban és félelemben várakozott volna reggelig, amikor majd a falu felfedezi a Folyó Ördögének szökését. Esteban azonban utánanyult és elkapta a karját.

— Gyere ki! — kiáltott rá, — és nyerd el jutalmadat.

Uhha elugrott tőle.

— Engedj el — kiáltotta — félek.

De Esteban ugyancsak félt és úgy döntött, hogy még ennek a kis néger leánynak a társaságában is jobb lesz nekivágni az őserdőnek, mint egyedül. Napfelkelte után talán visszaengedi a leányt a falujába, de reszketett a gondolatra.

hogy az éj sötétjében emberi társaság nélkül kell bemerészkedni a dzsungelbe. Uhha megpróbálta kiszakítani magát kezei szorításából Harcolt, mint egy oroszlánkölyök és már vad segítségkiáltásban tört volna ki, ha Miranda hirtelen be nem tapasztja száját tenyerével. Majd karjaiba kapta és sebes futással a tisztáson keresztül eltűnt terhével az őserdő irányában.

Obebenek, az emberevőnek harcosai békésen aludtak kunyhóikban és nem sejtették a kis Uhha tragédiáját, a távoli őserdőből pedig egy oroszlán bösz üvöltése hallatszott.

II. FEJEZET

Lord Greystoke afrikai bungalowjának verandájáról háromtagu társaság lépett ki és lassu léptekkel sétált a kapu felé a rózsabokrokkal övezett kecses kanyarulatokban futó ösvényen, amely átszelte a majomember egyemeletes házának gondosan parkirozott kertjét. A társaság két férfiből és egy nőből állott, mindhárman khaki színű ruhákat viseltek, az idősebbik férfi pilótasisakot és egy pár szemellenzőt tartott kezében. Főlényes mosolygással hallgatta a fiatalabb férfi szavait.

— Nem vihetnéd keresztül tervedet, ha anya itthon lenne; ő sohasem egyezne bele ebbe az utazásba.

— Attól tartok, hogy igazad van, fiam — felelte Tarzan, de csak most az egyszer szállok fel egymagam és megigérem, hogy ezután addig nem ülök gépbe, amíg anyád vissza nem tér. Te magad mondtad, hogy milyen ügyes pilótanövendék vagyok és hogy hiba nélkül eltudom egyedül is vezetni a repülőgépet. Nem igaz, Miriam? — fordult a fiatal hölgyhöz.

Ez azonban tagadólag rázta fejét:

—Ugy mint az én drága férjem, én is nagyon féltelek téged, apám. Olyan sok kockázatot vállalsz, hogy azt hihetné valaki, hallhatatlannak hiszed magad. Óvatosabbnak kellene lenned.

A fiatalabbik férfi átölelte felesége vállát:

— Miriamnak igaza van — mondotta — valóban óvatosabbnak kellene lenned, apám.

Tarzan vállat vont:

— Ha reád és anyádra hallgatnék, akkor izmaim és idegeim már rég elernyedtek volna. A természet azért ajándékozott meg izmokkal és idegekkel, hogy tetszésem szerint éljek velük.

A bungalowból ekkor egy gyermek rohant ki, nyomában verejtékező nevelővel és hangos kiáltozással Miriamhez futott. Tarzan unokája volt. Tarzan kérésére Miriam megengedte, hogy a gyerek elkísérhesse őket.

A fensikon, amely a bungalowot a távoli dzsungeltől elválasztotta, egy kétfedelű repülőgép várakozott. A gép szárnyai alatt két waziri harcos ácsorgott, akiket Korak, Tarzan fia tanított ki a repülőgépszerelésre, később pedig pilótáknak kepezte ki őket. Tarzan fejére illesztette a pilótasapkát, a szemellenzőket és felkuszott az ülésre.

— Jobb lenne, ha magaddal vinnél engem — tanácsolta Korak.

Tarzan azonban tagadólag rázta fejét.

— Hát legalább az egyik mechanikust vidd magaddal — igyekezett rávenni a fia — esetleg bajba kerülsz, kénytelen leszel leszállni és hogyan javítod ki a motorhibát, ha nem viszel szerelőt magaddal? Mit csinálsz akkor?

— Majd gyalog jövök haza — felelte vidáman a majomember, majd ráparancsolt az egyik négerre. — Indítsd el a gépet, Andua!

A következő pillanatban a repülőgép végigfutott a gyepon, majd könnyedén a levegőbe emelkedett. Nagy köröket írva emelkedett a magasba és csakhamar eltűnt a nézők szeme elől.

— Mit gondolsz, hová repül? — kérdezte Miriam.

Korak megrázta a fejét:

— Nem hiszem, hogy valami különös célja lenne ezzel a repüléssel. Most szállt fel első ízben egyedül és csak gyakorolni akarja magát a vezetésben. De azért az, aki olyan jól ismeri őt mint én, nem lenne meglepve, ha azt hallaná, hogy hirtelen elhatározással Londonba repült és meglátogatta anyát.

— Ezt a tervét nem tudná végrehajtani! — kiáltotta ijedten Miriam.

— Rendes ember valóban képtelen lenne erre, még ha több tapasztalata is lenne, mint amennyivel ő rendelkezik, de nem szabad elfelejtened, hogy apa nem közönséges ember.

Másfél óra hosszát repült Tarzan anélkül, hogy irányt változtatott volna, vagy pedig tudatára ébredt volna annak, milyen hosszú ideje repül és milyen nagy távolságot tett már meg, annyira elbűvölte a tudat, hogy milyen könnyedén tudja irányítani repülőgépét. Hirtelen nagy tavat vett észre a mélységben, amely később egész sor tóvá szaporodott. A tavakat erdővel borított dombok övezték, amelyeknek baloldalán észrevette a kanyargó Ugogo folyót. De a tavaknak erről a vidékéről, amelyet ebben a pillanatban fedezett fel, eddig semmit sem tudott. De ugyanakkor felfedezte azt is, hogy körülbelül száz mérföld távolságban jár otthonától, mire elhatározta, hogy nyomban visszafordul. A tavak rejtélye azonban csábította és nem tudott volna hazatérni, amíg tüzetesen meg

nem szemléli a vidéket. Miért, hogy rengeteg vándorlása alkalmával eddig nem akadt rá erre a vidékre? És miért nem hallott soha a tavak vidékéről a benszülöttektől, akik e hely közelében éltek? Még lejjebb ereszkedett gépével, hogy jobban szemügyre vehesse a medencéket, amelyek most régen kihűlt vulkán krátereinek tűntek fel előtte. Erdőket, tavakat és folyókat pillantott meg, amelyeknek létezését eddig még csak nem is sejtette. Csakhamar azonban rájött a titok nyitjára, hogy miért volt teljesen ismeretlen előtte ez a vidék, noha az egész környéket alaposan ismerte és hogy miért nem tudtak erről a környéken élő benszülöttek sem. Most felismerte a kráterek vidékét övező erdőségeket, az úgynevezett Nagy Tüskék Erdejét. Évek óta ismerte már ezt az áthatolhatatlan sűrűséget, amelyről azt hitték, hogy óriási területet borít, de most megállapította, hogy maga az erdőség aránylag csak szűk sáv volt, amely lakható, kies vidéket övezett, de ezt az erdősávot olyan sűrűn borították a fák és bokrok, hogy az idők végtelenségéig őrizte volna titkát az emberi szem elől.

Tarzan elhatározta, hogy mielőtt repülőgépét hazafelé irányítja, körülrepüli ezt az erdőség által elrejtett titokzatos területet és hogy jobban szemügyre vehesse a vidéket, még közelebb ereszkedett a földhöz. Alatta nagy erdő terült el, majd pedig nyílt terület következett, amely sziklás, meredek dombokban végződött. Kíváncsiságában, hogy mindent jobban láthasson, tulságosan közel ereszkedett repülőgépével a földhöz. Mialatt a tájat szemlélte, a repülőgép nekiütődött egy hatalmas fa koronájának, Tarzan elvesztette uralmát a gép fölött, amely megfordult a levegőben és a fa lombzatán keresztül

a recsegő-ropogó ágak között a földre zuhant. A következő pillanatban csend borult a tájra.

Az erdei csapáson egy hatalmas lény csoszogott elő. Teste emberhez hasonlított, de mégis teljesen idegenszerű jelenség volt. Mintha két lábon járó hatalmas vadállat lett volna, de egyik izmos, kerges tenyerében buzogányt szorongatott. Hosszu haja kócosan hullott vállaira és szörzet borította mellét, karját és lábait, de nem több, mint a civilizált emberfajok néhány példányát. Testét állatbőrök fedték, amelyeket őv erősített derekához és övéből bőrből font kötél csüngött alá, amelyek végéhez néhány hüvelyk széles kövek voltak erősítve. Mindegyik kő mellett élénkszinű toll ékeskedett. Az övébe illesztett köveket tartó bőrszíjak egy-két hüvelyk távolságban sorakoztak egymás mellett és a kövek az asszonyhoz hasonló teremtés térdeit verdesték. Hatalmas lábai meztelenek voltak és eredetileg fehér bőrét barnára cserzette a levegő és a napfény. Erős vállai, kifejlett hát- és karizmai, hatlábnyi termete ijesztően nagy 'ény benyomását keltették. Erős vonásu arcán széles, lapos orr ült, ajkai duzzadtak voltak, de széles, lapos homlokát szegélyző bozontos szemöldöke alatt mélyenülő szemei rendes emberi szemek voltak. Járás közben széles füleit mozgatta és olykor-olykor fején, vagy más testrészén megrándította a bőrét, hogy a legyeket így hessegesse el magáról. Óvatosan haladt, sötét szemei állandóan előre kémleltek, lebegő fülei pedig az égnek meredtek, hogy felfogják az üldözött vad, vagy közeledő ellenség legkisebb neszt is. Most hirtelen megállt, füleit hegyezte, széles orrcimpái a levegőben szaglászta. Óvatosan folytatta útját a csapáson, amelynek egyik kanyarodójánál emberi alakot pillantott meg, amely közvetlenül

előtte, arccal a földreborulva az ösvényen feküdt. Tarzan, a majomember volt. Eszméletlenül hevert a földön, összetört repülőgépezék roncsai pedig a szerencsétlenséget előidéző hatalmas fa ágai között lebegtek.

Az asszony még erősebben megmarkolta a buzogányát és a férfi felé közeledett. Arckifejezése meglepetést tükrözött ennek a különös élőlénynek a felfedezése láttán, de azért félelmet nem árult el. Egyenesen a földön heverő emberhez lépett és husángját ütésre emelte. De azután valami megállította ütésre emelt kezét. Letérdelt a férfi mellé és megvizsgálta ruházatát. Azután hátára fektette és egyik fülét szívére illesztette. Majd megragadta a férfi mellén az inget és hatalmas kezeinek egyetlen rántásával letépte azt testéről. Most fülét ismét a férfi meztelen mellére fektette. Majd felemelkedett, szaglászva és hallgatózva körülnézett, azután lehajolt, felemelte a majomember testét, könnyed mozdulattal egyik széles vállára emelte és folytatta útját a csapáson abban az irányban, amerre eredetileg haladt. Az erdőn keresztül kanyargó ösvény parkszerű, lejtősödő tisztásba torkollott, amely a sziklás dombok lábáig terjedt, majd pedig, átszelve a térséget, eltűnt az elemek által kiképzett szűk sziklatorokban, amelyen túl az asszony már groteszk alaku sziklák, szeszélyes fantázia alkotta épületek között cipelte terhét. Körülbelül félmérföldnyi távolságban a sziklatorok bejáratától az ösvény szabálytalan körre emlékeztető, amfiteátrum-szerű térségre vezetett, amelynek sziklás falait számos barlangbejárat tarkította és a barlangok előtt a Tarzant cipelő asszonyhoz hasonló teremtmények kuporogtak. Amikor az asszony az amfiteátrumba lépett, minden szem feléje fordult, mert ha-

talmas füleik éles hallása már jóval előbb tudtukra adta az asszonyhoz hasonló szörny közeledését. Ugy őt, mint zsákmányát tüzetesen szemügyre vették, néhányan közülük felemelkedtek és feléje indultak Mindnyájan nők voltak és termetre, ruházatukra nézve hasonlítottak a majomembert cipelő asszonyhoz, noha termetük arányaiban és arcvonásaikban különböztek egymástól. Egy szót sem szóltak és nem hallattak semmiféle hangot sem, a Tarzant cipelő asszony sem szólalt meg, amint folytatta útját valószínűleg egy barlang bejárat felé. Furkósbotját azonban keményen fogta és feje fölött forgatta, mialatt társnőinek minden mozdulatát szemmel tartotta.

Egészen közel ért már ahhoz a barlanghoz, ahova valószínűleg igyekezett, amikor a nyomában haladó asszonyok egyike hirtelen előreugrott és megragadta Tarzant. Az asszony ledobta válláról terhét, a vakmerő nő felé fordult és buzogányát megíóbálva feje fölött, villámgyorsan fejbcsujtotta ellenfelét. Azután a földön fekvő Tarzan mellé lépett, körülnézett, mint a kölykétféltő oroszán és várta, ki merészelne még megkisérelni, hogy elragadja tőle zsákmányát. De a többi visszahuzódott a barlangjába és nem törődtek azzal, hogy a legyőzött nő eszméletlenül fekszik a forró homokon. A győztes ismét vállára emelte terhét és folytatta útját barlangjába, ahol a bejárat közelében durván a földredobta a majomembert és melléje kuporodva tovább folytatta zsákmánya vizsgálatát, mialatt állandóan kikémlelt a barlangból, nehogy valamelyik társnője meglepesse. Ugylátszik Tarzan ruházata fölkelte érdeklődését, vagy ellenszenvét, mert nyomban azon kezdte, hogy eltávolítsa

az öltözetet és miután nem volt gyakorlata a gombok és csattok kezelésében, pusztá kézzel tépte le Tarzanról ruháját. A nehéz kordován csizmák egy pillanatra akadályozták munkájában, de a csizmaszár végül is engedett hatalmas izmai erőfeszítésének. Csak a Tarzán nyakán aranyláncon függő, gyémántokkal kirakott arany medaillont kimélte meg, amelyet még Tarzan anyja viselt. Az asszony egy pillanatig még szemlélte Tarzant, majd ismét vállára emelte és elindult vele az amfiteátrum közepe felé, amelynek nagyobb része hatalmas kőlapokból épített alacsony viskókkal volt borítva. A kunyhók ajtaja is kőlapokból állott. Az asszony az egyik viskóhoz cipelte eszméletlen foglyát, ott letette a földre, eltávolította az ajtóul szolgáló kőlapot és behurcolta terhét a homályos helyiségbe, ahol ismét a földredobta és tenyerét háromszor összeütötte. A tapsra hathét fiu és leánygyermek rohant be a helyiségbe, volt közöttük egyéves és tizenhat-tizenhétéves is. Még a legfiatalabb is biztosan mozgott és úgy tudott vigyázni magára, mint alacsonyrendű állatfajok hasonlókorú kölykei. A lányok közül még a legfiatalabb is buzogánnyal volt felfegyverkezve, de a fiuk sem védő, sem pedig támadó fegyvereket nem hordtak maguknál. Az asszony Tarzanra mutatott, öklével saját fejét ütötte, majd pedig hüvelykujjával többször megérintette mellét. Kezével még egyéb mozdulatokat is csinált, amelyek olyan érthetőek voltak, hogy még az is megérthette jelentésüket, aki egyáltalán nem ismerte ezt a jelbeszédet. Az asszony azután megfordult és elhagyta a házat, kívülről visszahelyezte a kőlapokat a bejáratra, visszatért barlangjába és ügyet sem vetett arra az asszonyra, akit az előbb

leütött és aki csak most nyerte vissza eszméletét, amikor ő elhaladt mellette.

Amikor elfoglalta helyét barlangja bejárata előtt, áldozata hirtelen felemelkedett, megdörzsölte fejét, bambán körülnézett, majd bizonytalanul lábára állt. Egy pillanatig még tá-molygott, de azután erőt veti magán és anélkül, hogy egy pillantást is vetett volna támadójára, elindult saját barlangja felé. Mielőtt azonban elérte volna a barlangot, úgy ő, mint ennek a különös közösségnek a térségen tartózkodó valamennyi tagja közeledő léptek zajára lett figyelmes. Az asszony lába földbegyökeredzett, nagy fülei égnék meredtek, szemei vizsgálódva kutatták a völgyből kigyózó ösvényt. A többiek hasonlóképpen felfigyeltek és egy pillanat mulva észrevették egyik társnőjüket, aki megjelent az amfiteátrum bejáratánál. Ez a nő még hatalmasabb termetű volt, mint az, aki a majomembert megtalálta, testalkata szélesebb és erősebb és kissé magasabb volt és egyik vállán egy antilop holttestemét cipelte, másik vállán pedig egy félig emberi, félig állati lény teste feküdt. Az antilopban már nem volt élet, de a másik lény élt. Bágyadtan mozgott, de mozdulatai már nem harcias szándékot fejezték ki. Amint az asszony meztelen, barna vállán feküdt, karjai és lábai a levegőben kalimpáltak, akár félig eszméletlen állapota, akár pedig a bénító félelme miatt.

Az az asszony, aki Tarzant az amfiteátrum-ba cipelte, most felemelkedett és barlangja bejárata elé állott. Ezentúl az Első Asszonynak fogjuk őt hívni. miután úgy ő, mint társnői névtelenek voltak. A másik nőt, akit az Első Asszony leütött, a Második Asszony névvel fogjuk megjelölni, az a nő pedig, aki legutóbb érkezett az

amfiteátrumba mindkét vállán terhet cipelve, a Harmadik Asszony nevet kapja.

Az Első Asszony tehát felállt és szemeit az ujonnan jött asszonyra szögezte. A Második Asszony is felemelkedett helyéről, ugyanígy mindazok, akik barlangjaik előtt tartózkodtak és mindnyájan a Harmadik Asszonyt figyelték, aki vállán terhével határozott léptekkel tartott célja felé, miközben gyanakodóan szemmeltartotta fenyegető magatartást tanúsító két asszonytársát. A Harmadik Asszony igen erős termetű volt, azért a másik kettő megtorpant és egy ideig mérőn bámulták, de azután az Első Asszony előlépett, sokatmondó pillantást vetett a Második Asszonyra, majd folytatta útját, azután megint megállt és ismét a Második Asszonyra bámult. Ekkor saját magára mutatott, majd a Második Asszonyra, azután a Harmadik Asszonyra, aki meggyorsított léptekkel sietett barlangja felé, mert észrevette az Első Asszony támadó szándékát. A Második Asszony ugyancsak megértette az Első Asszony szándékát és most ő is előre lépett. Mindez egy szó, vagy megjegyzés nélkül történt, hang nem hagyta el ezeket a barbár ajkakát, amelyek még sohasem nyitak mosolygásra és nem ismerték a nevetés örömét sem. Amikor a két asszony közelebb lépett, a Harmadik Asszony lába elé dobta zsákmányait, erősebben megmarkolta buzogányát és fölkészült, hogy megvédje tulajdonát. A másik kettő fegyvereit forgatva rátámadt. A többi nő csak a néző szerepére szorítkozott. Régi törzsi szokás értelmében, amely a támadók számát a zsákmány mennyiségéhez viszonyítva állapította meg, ők nem avatkozhattak a harcba. Amikor az imént a Második Asszony megtámadta az Első Asszonyt, a többiek ugyancsak távoltartották magukat a

küzdelemtől, mert a Második Asszony lépett fel elsőnek azzal az igénnyel, hogy birtokába kerítse Tarzant. Most pedig a Harmadik Asszony két zsákmánnyal megrakodva jött és amint az Első Asszony és a Második Asszony előléptek, hogy feltartóztassák utjában, a többiek visszahúzódtak.

Mikor a három asszony összechapott, biztosra lehetett venni, hogy a Harmadik Asszony elterül a másik kettő buzogányainak csapása alatt. Ő azonban a gyakorlott vivó ügyességével és fürgeségével védte ki mind a két csapást, majd pedig ellentámadásba ment át és borzalmas erejű ütést mért az Első Asszony fejére, aki élettelenül terült el a földön, ahol kis vértócsa és kiloccsant agyvelő tanusította a Harmadik Asszony buzogánycsapásának rettentő erejét, aminek következménye az Első Asszony dicstelen kimulása lett.

A Harmadik Asszony most minden figyelmét a Második Asszonynak szentelhetné volna, de a Második Asszony, okulva társnője sorsából, nem volt hajlandó tovább folytatni a vitát. Hanem sarkonfordult és barlangja felé futott, mialatt az a meghatározhatatlan fajtájú lény, amelyet a Harmadik Asszony az antilop tetemével együtt a vállán cipelt, a földön kuszva igyekezett elosonni az ellenkező irányban. Nyilván azt hitte, hogy mialatt gazdája harcol, ő észrevétlenül megszökhet. Ha a harc hosszabb ideig tart, menekülési kísérlete sikerrel is járt volna, de a Harmadik Asszony ügyessége és vadsága néhány másodperc alatt elintézte az egész vitás ügyet és most menekülő zsákmánya után vetette magát. Amikor a Második Asszony ezt észrevette, ő is visszafordult és megragadta az antilop őrizetlenül maradt tetemét. Ezalatt a szökevény

talpraugrott és vad futással igyekezett lefelé az ösvényen, amely az amfiteátrumból a völgy felé vezetett.

Amikor a különös lény talpraszökött, kiderült, hogy emberi formája van, de legalább is himnemű lény és valószínűleg ezeknek a különös fajtájú asszonyoknak a törzséből való, noha jóval kisebb és aránylag gyöngébb testalkatu volt náluk. Körülbelül öt láb magas volt, felső aikát és állát ritkás szőrzet borította, homloka jóval alacsonyabb volt, mint az asszonyoké és szemei szorosabban ültek egymás mellett. Lábai hosszabbak voltak és karcsubbak, mint az asszonyok lába, amely izmosabb, de futásra kevésbé alkalmas volt és ezért az üldözés első pillanatában úgy látszott, mintha a Harmadik Asszonynak semmi reménye sem lenne menekülő áldozatának elérésére. Ekkor azonban kiderült, hogy milyen kitűnő hasznát veszi a ruháján függő köveknek és szijjaknak. Az egyik követ tartó szijjat könnyűszerrel kiszabadította övéből, hüvelykujja és mutatóujja között megforgatta, amíg csak a kö nagy sebességgel nem forgott, azután pedig elröpitette a szijjat. Mint kilőtt nyíl repült a parittyakő a szökevény után, akit a jókora darab lövedék koponyája hátsó részén talált el. Az ütés következtében a szökevény eszméletlenül zuhant a földre.

A Harmadik Asszony ekkor a Második Asszony ellen fordult, aki a szökevény üldözése közben hatalmába kerítette az antilopot. A Harmadik Asszony buzogányát lóbálva rohant rá. A Második Asszony védeni akarta zsákmányát és ő is ütésre emelte a huságját. A Harmadik Asszony azonban, mint valóságos izomtömeg rohant rá, a Második Asszony fenyegetőleg ráta felé buzogányát, de hatalmas termetű ellen-

fele olyan erős csapást mért fegyverére, hogy az kirepült kezéből és élete most már csak ellenfele kegyétől függött, akit megakart rabolni. Azt azonban tudhatta, hogy kegyelemre nem számíthat. De azért nem esett térdre, hogy életéért könyörögiön. Ehelyett övéből kiszakított egy nagy parittyakövet, hogy megkísérelje védeni magát. De ez a kísérlete teljesen reménytelen volt. A hatalmas halált osztó buzogány még csak meg sem pihent, hanem nagy ivben zuhant le a Második Asszony koponyájára.

A Harmadik Asszony ekkor megállt és kihívóan körülnézett, mintha kérdezné: »Akad még valaki, aki megkívánja tőlem antilopomat, vagy emberemet? Ha van ilyen, lépjen elő.«

De kihívását senkisésem fogadta el, mire megfordult és visszament a földön fekvő emberhez. Durván fölráncigálta és megrázta. A himnemű lénybe lassan tért vissza az élet és megpróbált lábra állni. Próbálkozása azonban kudarcot vallott, mire az asszony ismét a vállára dobta, visszament vele az antilop-tetemhez, amelyet másik vállára vetett és folytatta útját barlangja felé. A barlang szájánál mindkét zsákmányát a földre dobta. Majd kivájt fadarab üregében szárazkovakövek között nagy szakértelemmel megforgatott egy pálcát és tüzet csiholt. Azután nagy darabot tépett ki az antilop husából és mohón enni kezdett. Mialatt az evéssel volt elfoglalva, a him visszanyerte eszméletét, felült és kábultan körülnézett. Hirtelen megérezte a hus szagát és rámutatott az antilopra. Az asszony feléje nyujtotta a durva kőből faragott kést és a husra intett. A férfi megragadta a kést és csakhamar hatalmas darab hust tartott a tűz fölé. Azután mohón falni kezdte a félig sült, félig nyers hust, miközben az asszony ki-

váncsian nézegette. Nem sok látnivaló volt ugyan rajta, de azért az asszony csinosnak találta. Ellentétben a törzs nőivel, akik nem cicomázták magukat, a férfin karperecek és nyakékek voltak, fogakból és kövekből készült nyakláncot is viselt, hajában pedig, amelyet homloka fölött kis csomóba font, több fából készült, tizenkét hüvelyk hosszú hajék diszelgett.

Amikor a him elfogyasztotta husadagját, az asszony felemelkedett helyéről, megragadta hajánál fogva a himet és bevonszolta a barlangba. Ez karmolva és harapva védekezett, ismét megkísérelte a menekülést, de az asszony könnyűszerrel elbánt vele.

Az amfiteátrum földjén, a barlangok bejárata előtt hevert az Első Asszony és a Második Asszony holtteste. Felettük már rajzottak az őserdő uccaseprői. Ska, a saskeselyű érkezett elsőnek a lakomára.

III. FEJEZET.

A sziklakövekből összetákolt különös szobának homályos mélyében, ahova olyan kiméletlenül hurcolták be, Tarzan nyomban néhány fiatal Alalus érdeklődésének középpontjába került. Köréje csoportosultak, aprólékosan megvizsgálták, ide-oda forgatták, tapogatták, csipkedték, majd pedig az egyik fiatal fiú, akinek az arany medaillon keltette fel érdeklődését, leakasztotta azt a majomember nyakából és saját nyakára illesztette. Miután azonban ezek a lények az emberi fejlődés legalacsonyabb fokán állottak, érdeklődésüket semmisem tudta hosszú ideg ébren tartani, csakhamar ráuntak hát Tarzanra is és az egész csapat kivonult a napsütötte udvarra. A majomembert magára hagyták és nem törődtek

azzal, hogy eszméletre tér-e, vagy sem. Teljesen közömbös volt számukra, mi történik vele. Az őserdő Urának kegyelméből azonban az erdő lombkoronáin keresztül történt zuhanás erejét fölfogták a repülőgép útjában álló hajlékony ágak és ennek tulajdonítható, hogy Tarzan csak könnyű agyrázkódást szenvedett. Lassanként visszanyerte eszméletét és kevéssel azután, hogy a fiatal Alalusok magára hagyták, szemeit felnyitotta, bambán bámult körül homályos börtönében majd szempillái ismét lecsukódtak. Lélekzése szabályos volt és amikor ismét felnyitotta szemeit, úgy érezte, mintha mély és természetes álomból ébredt volna fel, a szerencsétlenség egyetlen emléke feiének tompa sajkása volt.

Felült és körülnézett, miután szemei lassanként hozzászoktak a helyiségben uralkodó homályhoz. Nagy sziklalapokból durván összetákoltt gunyhóban találta magát. Ajtónyílás vezetett egy másik helyiségbe, amely világosabb volt mint az, amelyben ő feküdt. Óvatosan föltápaszkodott és a nyíláson keresztül átment a másik helyiségbe. Itt egy másik ajtónyílást is talált, amely a szabadba vezetett. A szobák egész berendezése a földreszórt piszkos, száraz fücsomó volt és semmi sem mutatta, hogy ezekben a helyiségekben emberek élnek. A második szoba ajtaján keresztül szűk udvarra nyílt kilátás, amelyet hatalmas kőlapok zártak el a külvilágtól. Az udvaron megpillantotta a körben kuporodó fiatal Alalusokat, akik közül egyesek az árnyékban, mások pedig a napon feküdtek. Tarzan csodálkozva bámulta őket és a rejtélyek megoldásán törte a fejét. Kik lehetnek ezek a különös lények és hova börtönözték őt be? Vajon ezek a fiatalok börtönőrei, vagy rabtársai voltak? És hogyan került ő ide?

Visszaemlékezett a repülés tragikus befejezésére, emlékezett még arra is, hogy a hatalmas fa lombozatán keresztül a földre zuhant. De azt már nem tudta, mi történt ezután. Egy ideig kutatva bámulta az Alalusokat, akik még nem fedezték föl jelenlétét, majd pedig bátran kilépett az udvarra az Alalusok elé, mint az orosz-lán, amely figyelemre sem méltatja a sakál jelenlétét.

Az Alalusok nyomban köréje sereglettek, a lányok félretaszigálták a fiukat és bátran hozzáléptek, Tarzan pedig különböző benszülött nyelvjárások szavaival megszólította őket, ezek azonban ugylátszik nem értették meg szavait, mert nem válaszoltak. Végül utolsó kísérletképpen az emberszabásu majomnak, Manunak, a gorillának a nyelvén beszélt hozzájuk, azon a nyelven, amit először tanult meg, amikor mint kisbaba Kálának, az anyamajomnak emlőin szívta az anyatejet és így igyekezett ellesni a Kercsak törzs vad tagjainak torokhangjait. De haligatói most sem szólaltak meg, ellenben kezeiket, vállikat és egész testüket mozgatták, fejüket rázták és ezekben a taglejtésekben a majomember csakhamar bizonyos jelbeszédet fedezett fel. Az egész jelenet folyamán ugyanis az Alalusok egy szót sem ejtettek, amiből arra lehetett volna következtetni, hogy legalább egymással valamilyen élő nyelven érintkeznek. Csakhamar azonban ismét elvesztették érdeklődésüket a jövevény iránt és a földre heveredtek a falak mentén, mikor Tarzan nagy léptekkel mérte végig az udvart és éles szemei a menekülés útját kutatták. Hamarosan rájött, hogy csak a falakon keresztül menekülhet el, mert biztosra vette, hogy erőteljes ugrással kinyújtott kezei elérhetik a magas fal peremét. De menekülésének még nem volt itt

az ideje, meg kellett várnia a sötétséget, hogy menekülése kísérletét szemtanúk nélkül hajthassa végre. Amikor alkonyodni kezdett, az udvar többi foglyainak viselkedése feltűnően megváltozott. Ide-oda futkostak, szünet nélkül ki és bejárkáltak a kunyhóba vezető nyíláson és a második szobában a helységet elzáró nagy kőlap előtt hallgatóztak.

Azután visszasiettek az udvarba, majd ismét vissza a házba, pillanatnyi megállás nélkül. Végül az egyik lábával a földre dobbantott, a dobogást a többi is átvette, úgy hogy a meztelen lábak dübörgését ellehetett hallani szűk börtönudvaruk falain túl is. Bármi is volt azonban célja ennek a lábdobogásnak, ugylátszik eredménytelen maradt, mert az egyik leány, akinek mogorva arca nagy felháborodást árult el, két kézzel megragadta buzogányát és a falhoz lépve nagy erővel verni kezdte az egyik hatalmas kőlapot. A többi leány nyomban követte példáját, míg a fiuk tovább verték sarkaikkal a földet.

Tarzan igyekezett kitalálni a fiatalok viselkedésének okát, de végülis saját korgó gyomra adott feleletet a talányra: a fiatalok éhesek voltak és ilyen módon igyekeztek magukra vonni börtönőreik figyelmét.

Az a leány, aki először kezdte verni a falat, hirtelen leeresztette buzogányát és Tarzanra mutatott. A többiek is rápillantottak, majd ismét a leányra, mire ez buzogányára, majd ujjaival Tarzanra mutatott. Azután pedig gyors, rövid, de nagyon is érthető némajátékkal kifejtette tervét. A némajáték azt magyarázta, hogy a buzogány lecsap Tarzan fejére és ezután egyesült erővel felfalják a majomembert.

A buzogányok most már nem verték a falat. A lábak nem dübörögtek a földön. Az egész

gyülekezet figyelmét az új terv kötötte le. Éhes szemekkel bámulták Tarzant. Anyjuk, az Első Asszony, aki élelmet hozhatott volna nekik halott volt. De ezt még nem tudták. Egyenlőre csak annyit tudtak, hogy éhesek voltak és az Első Asszony már egy napja nem hozott nekik táplálékot. Nem voltak emberevők. Csak az éhinség végső stádiumában vetemedtek volna arra, hogy egymást felfalják, éppen úgy, ahogy talán megtették volna ezt ilyen helyzetben a civilizált emberfajokhoz tartozó hajótörött matrózok is. De erre az idegenre nem úgy néztek, mint saját fajtájukbelire. Éppen úgy nem hasonlított hozzájuk, mint ahogy nem hasonlítottak azok az állatok sem, amelyeket az Első Asszony hozott nekik éhségük csillapítására. Éppen úgy nem találták bűnnek, hogy felfalják, mint ahogy nem számított bűnnek szemükben az antilop elfogyasztása. De azért legtöbbjük még sem gondolt volna arra, hogy Tarzant megegyék. Az idősebbik leány vette rá őket erre, de ő sem jutott volna erre a gondolatra, ha bármi más élelmük lett volna. Ő ugyanis tudta, hogy Tarzant nem ebből a célból hozták ide, hanem azért, hogy férje legyen az Első Asszonynak, aki — éppen úgy, mint ennek a primitív fajtának minden egyes asszonya — minden évszakban új férjre vadászott az erdőkben, ahol a félénk hímek éltek magányos életüket, nem számítva azokat a rövid heteket, amikor az uralkodó nem kőbörtöneikben foglyul tartotta őket és kegyetlenül, mély megvetéssel bántak velük, sőt ilyen megalázó módon kezelték őket ideiglenes házastársaik gyermekei is.

Néha a hímeknek sikerült elmenekülniök és előfordult az is, hogy szabadon bocsátották őket, mert a következő szezonban könnyebb volt új himet zsákmányolni, mint etetni egyet a

fogságban egész éven át. Ezeknek a félvadaknak családi életéből hiányzott a szeretet legcsekélyebb érzése is. A fiatalok, akiknek szüleit nem lelki szerelem vezette egymáshoz, nem ismerték saját apjukat és még egymás iránt sem viseltek gyengédebb érzelmekkel. Bizonyos kötelék fűzte őket vad anyjukhoz, akinek keblén néhány rövid hónapig az anyatejet szívták és akitől ételmet kaptak, amíg annyira kifejlődtek, hogy az erdőkbe mehettek s el tudták ejteni zsákmányukat, vagy pedig a természet bőkezűségéből valami másfajta ételmet tudtak szerezni maguknak.

Tizenöt-tizenhét éves koruk között a fiatal hímeket kiűzték az erdőbe és ettől kezdve anyjuk nem tett semmi különbséget köztük és a többi him között. A lányokat ugyanebben a korokban anyjuk barlangjában helyezték el és ők elkísérték anyjukat a mindennapi vadászatra, amíg sikerült elfogniok első férjüket. Ekkor külön barlangba költöztek és szülő és gyermek között ettől a pillanattól kezdve minden kapcsolat megszűnt, mintha sohasem ismerték volna egymást, sőt a következő évszakban már mint vetélytársak kerülhettek szembe egymással egy-egy him miatt és halálos kimenetelű verekezésbe is keveredhettek a vadászati zsákmányért. Az asszonyok egyetlen közös tevékenysége a kőtáblákból összeállított kunyhók és fogdák felépítése volt, amelyekben gyermekeiket és a fogoly hímeket őrizték. Ezeket a viskókat egyedül kellett felépíteniök, mert a férfiak megszöktek volna, ha szabadon engedik őket, hogy segítsenek a munkában és valószínűleg ugyanezt tették volna az erősebb testalkatu gyerekek is. De a hatalmas termetű asszonyok egyedül is el tudták végezni titáni munkájukat. Szerencsájukre ritkán volt

szükség új kunyhók építésére, mert a tömegesen pusztuló asszonyok helyet adtak a felserdült lányoknak. Féltékenységi, vadászati szerencsétlenség, egymás közötti villongások sok áldozatot szedtek soraikból. Sőt néha megtörtént az is, hogy a megvetett him, miközben szabadságáért harcolt, leütötte leigázóját.

Az Alalus férfiak nyomoruságos élete következménye volt annak a természetellenes helyzetnek, hogy ebben a közösségben a nők uralkodtak. A férfi hivatása, hogy kezdeményezi a szerelmet és hogy fennsőbbeséges tiszteletet és csodálatot ébresszen az asszonyban, akit meg akar hódítani. Miután azonban az Alalusoknál a nők ragadták magukhoz a hatalmat, természetsszerűleg kihalt belőlük a férfiak iránti tisztelet és csodálat érzése és így szerelem sem fejlődhetett ki közöttük. Miután pedig a nők nem éreztek szerelmet férjeik iránt, akiknél sokkal erősebb teremtetésekké fejlődtek, a vad Alalus asszony csakhamar megvetéssel és brutalitással kezelte a másik nem tagjait. Ennek eredménye viszont az lett, hogy a hímek szívéből is kihalt a vágy, hogy szerelmet ébresszenek maguk iránt olyan lényekben, akiktől félték, akiket gyűlöltek és így nem udvarolhattak a nem-nélkülivé korcsosult Alalus asszonyoknak. A férfiak az őserdőkbe menekültek, ahol az uralkodó osztályt képviselő asszonyoknak vadászniuk kellett rájuk, mert különben fajtájuk kipusztult volna a földről.

Ezeknek a vad, elkorcsosult teremtményeknek ivadékai közé került Tarzan, aki még nem tudta, hogy ezek milyen szörnyű tervet forgatnak agyukban. A hímek nem támadták meg, hanem szorgalmasan hordták ki az udvarra a száraz fűvet és a kis fadarabokat, amiket halomba dobáltak. Ezalatt a három leány, akik közül az

egyik alig lehetett még hétéves, tüzet csíholt hogy a máglyán majd megsüthessék ezt a különös lényt. Az egyik fiu, egy tizenhatéves kamasz, kezeivel, fejével és egész testével izgatott jelbeszédbbe kezdett, majd hátrahúzódott. Ugy látszott mintha le akarná beszélni a lányokat tervük kiviteléről, és a többi fiunak is intett, hogy lépjenek hátra, de ezek csak egy pillantást vetettek a lányokra és tovább folytatták a nagy vacsorafőzés előkészületeit. Amikor azután a leányok óvatosan a majomember felé indultak a nagyobbik fiu eléjük ugrott. Ebben a pillanatban a három kis démon meglóbálta buzogányát és a fiura rohant. A fiu felugrott, övéből kirántott néhány követ és azokat támadói felé hajította. A parittyakövek találtak és a leányok közül kettő elterült a földön. A harmadik kő azonban célt tévesztett és halántékon találta az egyik fiut, aki nyomban kiszenvedett. Ez volt az a fiatal him, aki ellopta Tarzan medaillonját, amelyet egy pálmalevél alá rejtve hordott magánál. Az idősebbik leány aki nem ijedt meg, előreugrott és arca valósággal eltorzult a dühtől. A fiu még egy követ hajított feléje, majd megfordult és a majomember felé futott. Valószínűleg ő maga sem tudta, hogy milyen fogadtatásban lesz része. Lehet, hogy a barátság régen kihalt érzése támadt föl benne és ez készítette arra, hogy Tarzan oldalára álljon. Bárhogyan volt is, tény, hogy Tarzanhoz futott és mellé állott, mialatt a leány, aki nyilván megérezte a veszélyt, amelyet fivérének ez a szokatlan vakmerősége jelentett számára, most már sokkal óvatosabban nyomult előre. Amint látszott, jelekkel igyekezett megmagyarázni neki mi vár rá, ha gyenge akaratával továbbra is utját állja gasztronómikus vágyai kielégítésének. De a fiu kihívóan integetett vissza és a helyén ma-

adt. Tarzan mosolyogva megsimogatta hátát. A fiu ijesztően rávicsoritotta fogait, de látszott rajta az igyekezet, hogy viszonzni akarja a majomember mosolyát. De ekkor a leány már majdnem a közelükbe ért. Tarzan nem tudta, hogyan védekezzen ellene. Természetében rejlő lovasgiassága nem engedte, hogy megtámadja a leányt, sőt visszataszítónak találta azt a gondolatot is, hogy erőszakkal védekezzen a leány ellen. De azért számolt azzal az eshetőséggel is, hogy esetleg mégis kénytelen lesz végezni támadójával és mialatt más megoldáson töprengett, igyekezett meggyőzni magát olyan tett elkövetésének szükségességéről, amitől egész lénye irtózott. Egyenlőre azonban még remélte, hogy enélkül is kiszabadul kinos helyzetéből.

A Harmadik Asszony, aki új férjét a barlangból viskója börtönébe hurcolta, hogy néhány hétig ott őrizze, meghallotta az Első Asszony házából hangzó ütemes lábdobogást, majd pedig a falakon dübörgő buzogánycsapásokat és nyomban megértette ezeknek jelentőségét. Az Első Asszony ivadékainak sorsa egyénileg nem érdekelte, de az együvé tartozás ösztöne mégis arra készítette, hogy visszaadja szabadságukat és így lehetővé tegye számukra, hogy táplálék után nézzenek. Természetesen arra nem vállalkozott volna, hogy táplálja őket, miután nem az ő gyermekei voltak, de arra hajlandó volt, hogy kinyissa börtönük ajtaját és kiszabadítsa őket, hogy gondoskodhassanak magukról, találjanak táplálékot ha szerencsájuk van és boldoguljanak, vagy pusztuljanak el, az erősebb jogának kegyetlen törvénye szerint.

De a Harmadik Asszonynak nem volt sürgős a fiatalok kiszabadítása. Hatalmas ujjai kapálódzó hitvesének haját markolták, a védekező

teremtést börtönbe hurcolta, a bejárat elől eltávolította a hatalmas kőlapot, majd durván, erőteljes rugással begyömöszölte a himet a nyíláson, visszafordította a kőlapot a helyére és csak ezután indult és kényelmes léptekkel az Első Asszony közelben lévő fogdája felé. Eltávolította a bejáratot eltorlaszoló kőlapot, keresztül ment a két szobán és abban a pillanatban lépett az udvarra, amikor a legidősebb leány Tarzan felé indult. A Harmadik Asszony nagyot ütött buzogányával a kunyhó falára azzal a célzattal, hogy az udvaron tartózkodók figyelmét magára vonja. Mindegyik nyomban feléje pillantott. Ő volt az első felnőtt nő, akit az Első Asszony gyermekei saját anyjukon kívül eddig láttak. Látható félelemmel menekültek előle. A Tarzan oldalán álló fiú a majomember hátamögé bujt, de maga Tarzan sem csodálkozott félelmükön. A Harmadik Asszony volt az első felnőtt Alalus, akivel találkozott, miután még eszméletlen állapotban volt, amikor az Első Asszony házába hurcolta. A leány, aki az előbb még buzogányával fenyegette, most egyszeriben megfélemedezett róla és kutató tekintettel az új jövevényt méregette. A fiatalok közül ő lehetett legkevésbé megrémülve.

A majomember kíváncsian nézte a hatalmas, állati külsejű nőt, aki az udvar tulsó végében állott és érdeklődve figyelte őt. Eddig még nem látta Tarzant, miután az erdőben vadászott, amikor az Első Asszony az amfiteátrumba cipelte zsákmányát. Nem tudta, hogy az Első Asszony saját kicsinyein kívül himet is őriz börtönében. Most azután a győzelem jutalma váratlanul kínálkozott számára. Elhatározta, hogy Tarzant saját házába viszi. Miután tudta, hogy a férfi csak akkor menekülhetne előle, ha sikerülne megkerülnie őt és elérnie a bejáratot, kimért léptek-

kei feléje indult, teljesen megfélelkezve az udvar többi lakójáról. Tarzan nem sejtette az asszony szándékát és azt hitte, hogy az megakarja őt támadni, mint veszélyes idegent, aki behatolt háza szentélyébe.

Az asszony hatalmas termetét, dagadó izmait és félelmetes buzogányát összehasonlította saját védtelenségével és meztelenségével. Az őserdő szülöttjére a kilátástalan harc elől való elmenekülés nem süti a gyávaság bélyegét és Tarzan, a majomember nemcsak az őserdő szülöttje és neveltje volt, de most ruháival együtt eltűnt róla a civilizáció vékony és természetellenes máza is. Nem ember, hanem őserdő vadja állott már szemben a fenyegetően közeledő Alalus asszonnyal, vad, amely ugyancsak ravasz volt és erős és amely tudta, mikor kell felvenni a harcot és mikor kell menekülnie. Tarzan gyors pillantást vetett a hátamögé. A félelemtől reszkető Alalus fiura és a fogdául szolgáló udvar hátsó falára esett tekintete. A fal egyik nagy kőtáblája kifelé ferdén lejtőszökött. Az ember gondolatai, de még a szeme pillantása is lassu ahhoz képest, milyen gyorsan dolgozik a csapdába került állat menekülési ösztöne. Ilyen gyorsan dolgozott ez az ösztön a majomemberben is, akinek sikerült elmenekülnie az Alalus fiuval együtt, mielőtt a Harmadik Asszony még csak sejtette volna is, hogy egyáltalán menekülésen töri a fejét. Tarzan ugyanis megfordult, gyors mozdulattal vállára dobta a fiút, szélesebben a hátsó falhoz ugrott és macskaügyességgel felkuszott a kissé ferdén álló, sima kőtáblára. Amikor ujjai elérték a fal peremét, felhuzta magát, a fiút átadta a falon és ő is utána ugrott még pedig olyan gyorsan, hogy majdnem egyszerre értek földet.

Itt azután körülnézett. Most először látta azt a természetalkotta amfiteátrumot és a barlangokat, amelyek előtt asszonyok guggoltak a földön. Már erősen sötétedett, Tarzan csak egy utat látott a menekülésre, az amfiteátrum alsó részén át vezető ösvényt, amely a völgybe és az erdőbe vezetett. Nyomában a fiuval az ösvény felé rohant. Ekkor azonban az egyik asszony észrevette. Buzogányát megragadva talpraugrott s nyomában utána eredt. Példáját csakhamar a többi asszony is követte és már öten, vagy hatan rohantak utána az ösvényen. A fiatal him mutatta az utat Tarzannak és bár gyorsan futott, még sem tudta elhagyni, mert Tarzant röpitették előre ruganyos izmai, amelyek a multban is oly sokszor mentették meg az oroszlán dühétől. A nehéz testű asszonyok nem tudták volna utolérni őket, de nem is akartak versenyezni velük a futásban. Mindegyikük már kora ifjúságában elsajátította a parittyakő tökéletes kezelését, amellyel nemcsak álló, hanem mozgó célpontra is biztonsággal tudtak célózni. De most már erősen sötétedett, az ösvény kanyargós volt és a sebesen rohanó zsákmány után nem tudtak olyan kiszámítottan célózni, hogy a kő csak elkábita a férfit, de ne ölje meg. Természetesen gyakran megtörtént, hogy a parittyakő megölte a kiszemelt himet, akinek vállalnia kellett ezt a kockázatot. Az ösztön visszatartotta ezeket a nőstényeket attól, hogy szántszándékkal megölik a himeket, de abban már nem gátolták őket, hogy ne a legvadabb kegyetlenséggel bánjanak férjikkel. Ha Tarzan tudta volna, hogy a nők milyen célból üldözik, még gyorsabban futott volna, mint most, de amikor a parittyakövek repülni kezdtek, fokozta sebességét. A majomember csakhamar elérte az erdőt és itt mintha levegővé vál-

tozott volna, eltűnt üldözői csodálkozó tekintete elől, mert most már otthonosan érezte magát. Az asszonyok abbahagyták az üldözést és visszatértek berlangjaikba. A fiut nem akarták elfogni. Ez két-három évig még bolyonghatott az erdőben anélkül, hogy fajtája asszonyai bántották volna és ha sikerül elmenekülnie a vadállatok, valamint a törpék nyilai és lándzsái elől, csinos zsákmánya lesz a szerelem időszakában fajtája egyik jól megtermett nőtényének. De legalább eddig az ideig aránylag biztos és nyugodt élete lehetett volna. Egyenlőre azonban kevés reménye volt arra, hogy túléli a fenyegető veszedelmeket, miután tulságosan fiatalon került ki az őserdőbe. Ha az Első Asszony életben marad, legalább még egy évig fogdájának falai között tartotta volna a fiut, aki ekkor már jóval könnyebben tudott volna megküzdeni az őserdő veszedelmeivel.

Amikor a fiu éles fülei fölfedezték hogy az asszonyok abbahagyták az üldözést, megállt és a különös teremtetést kereste, aki kiszabadította gyűlölt börtönéből. De az idegent nem tudta fölfedezni, mert a sötétségben csak néhány lépésnyi távolságra láthatott. Hosszu füleit hegyezte és hallgatózott. A visszavonuló asszonyok haluló lépéseinek zaján kívül más lépés neszt nem tudta felfogni. De hallott más hangokat az előtte ismeretlen őserdő hangjait, amelyek homályos agyát borzalommal töltötték el. Az áthatolhatatlan sötétségű őserdői éjszaka hirtelen szakadt rá és ez még csak növelte félelmét. Ugy érezte, hogy a sötétség ránehezedik, összeroppantja testét és ugyanakkor megnevezhetetlen rémület érzésével tölti el. Maga körül semmit sem látott, úgy, hogy azt hitte, elvesztette szemevilágát s amellet kiáltásra sem tudta nyitni ajkait, hogy

elijessze ellenségeit, vagy felhívja magára megmentőjének figyelmét, akinek jelenléte olyan megmagyarázhatatlan, de kellemes érzéssel töltötte el. Ez az érzés, amelyet nem tudott volna meghatározni, melegséget árasztott keblében. Most szeretett volna zajt ütni, hogy az idegent magához hívja.

A szomszédos bokorból recsegést, ropogást hallott, ami csak növelte rémületét. Nagy test közeledett feléje a sötétben. A fiu egy nagy fához lapult és mozdulni sem mert. A szél ellenkező irányban fújt és így a szagról nem tudta felismerni a közeledő ellenséget. De az ösztöne azt sugta, hogy valamilyen vadállat felfedezte jelenlétét. Észrevette, hogy a sötét tömeg feléje kuszik, hogy rávesse magát és felfalja. Semmit sem tudott az oroszlánokról, még sohasem lépte túl az Első Asszony börtönének falát és miután beszélni sem tudtak, anyja nem közölhetett vele semmit a külső világ jelenségeiről. Mégis, mikor az oroszlán bömbölni kezdett, már tudta, hogy az állatok királyával áll szemben.

IV. FEJEZET.

Esteban Miranda görcsösen szorította a kis Uhha csuklóját és már egy husz mérföldnyi távolságban lévő erdő sötétjében bolyongott, miközben összerezsent az oroszlán félelmetes bömbölésére. A leány megérezte, hogy a férfi reszket és megvetően kiáltott rá.

— Te nem vagy a Folyó Ördöge! Hiszen te félsz! De Tarzan sem vagy, mert apám, Khamis mondotta nekem, hogy Tarzan semmitől sem fél. Eressz el, hogy felmászhassak a fára, mert csak a félelemtől megbénult gyáva, vagy örült várja meg itt a közeledő oroszlánt, hogy az felfalja.

Megkísérelte, hogy csuklóját kiszabadítsa a fiu kezének szorításából, de Miranda rákiáltott:

— Csendben légy! Vagy ide akarod hívni az oroszánt?

A leány szavai és viaskodása azonban felrázták bénultságából. Megragadta a leányt és felemelte, úgy hogy ez elkaphatta egy fa alsó ágait, és miután biztonságba helyezte magát, a fiu is utána kuszott. A fa biztonságot nyújtó ágai között várták meg a hajnalt, mialatt Numa az oroszán egy ideig még a fa alatt üvöltött és ordítása visszhangzott a dzsungelben.

Napfölkelte után az éjszaka izgalmaiktól kimerülten elhagyták a fát. A leány azon a helyen akart maradni, mert azt remélte, hogy Obebe harcosai ott utolérhetik őket, de a férfit félelemmel töltötte el az a gondolat és nagy sietséggel igyekezett minél messzebb kerülni az ember-evőktől. Fogalma sem volt azonban, melyik ösvény vezet a tengerpartra, viszont ebben a pillanatban nem is törődött ezzel. Miután egyetlen gondja az volt, nehogy ismét Obebe fogságába kerüljön, az északi irányt választotta és azt remélte, hogy utközben olyan falukra bukkan, ahol barátságos benszülöttek élnek, akik majd megmutatják neki az utat a tengerpart felé. Amint a leánnyal együtt a lehető leggyorsabban haladtak észak felé, utjuk érintette a Nagy Tüskék Erdejének keleti szegélyét.

A nap első sugarai az Első Asszony elhagyott házának bekerített udvarára tüztek. Csak egy fiatal him teste hevert azon a helyen, ahol előző este elterült a földre. A kék ég magasságában egy fekete folt jelent meg. A folt egyre nagyobb és nagyobb lett, végül egy madár formáját vette föl, mely mozdulatlan szárnyakkal,

könnyedén keringett a levegőben. A madár egyre közelebb és közelebb repült a föld felé, nagy, lassu köröket irt le a levegőben és végül az Első Asszony udvara fölött állapotodott meg. Egy ideig még az udvar fölött keringett, kis köröket irt le, majd hirtelen lecsapott a földre — Ska, a saskeselyű megérkezett. Egy órán belül a fiu testét teljesen elfödte a hatalmas madarak csapata. Két napig tartó lakoma volt és amikor befejezték, A fiuból csak a fénylő csontok maradtak meg. Az egyik madár nyakára aranylánc csavarodott, melyről gyémántokkal kirakott medaillon csüngött le. Ska hiába küzdött a medaillonnal, mely repülés közben teste alatt lebeggett, járás közben pedig akadályozta. De a lánc kétszer nyakára csavarodott, képtelen volt lefejtetni magáról, mire elrepült a Nagy Tüskék Erdeje felé. Repülés közben a fénylő drágakövek sziporkáztak és ragyogtak a nap tűzében.

Miután Tarzan, a majomember elmenekült az asszonyok elől, megállapodott azon a fán, amely alatt az Első Asszony halálra rémült fiának szörnyű kalandja akadt az oroszlánal. Tarzan a fiu közelében tartózkodott és mikor Numa, az oroszlán megtámadta, gyorsan lenyult érte, megragadta a haját és felhuzta a fára úgy hogy az oroszlán éles karmai az Alalus lábai alatt már csak az üres levegőt karmolhatták.

Másnap a majomember nagy vadászatot rendezett élelem, fegyverek és ruházat után. Gyümölcsöt, diót és madártojást könnyű szerrel talált Tarzan, de husra vágyott, nem kizárólag azért hogy elfogyaszthassa, hanem hogy állatbelek és inak birtokába jusson, mert ezekből fegyvereket készíthetett és biztonságosabbá és kényelmesebbé tehetette életét. Mialatt a zsákmány nyomát kereste, olyan fák után kutatott, ame-

lyek ágaiból dárdát, nyilvesszőket készíthetett. A nap már majdnem lenyugodott, amikor a gyenge szél Bárának, az antilopnak szagát hozta feléje. Intett az Alalusnak, hogy kövesse, de ez oly ügyetlen volt, hogy Tarzan kénytelen volt biztonságba helyezni egy fa ágai között és jelbeszéddel megmagyarázta neki, hogy ott várja meg és vigyázzon a fegyverekre.

Tarzan egyedül indult el a szag nyomán, Bárá, az antilop után. Az állat közvetlen közelébe kellett jutnia akkor is, ha dárdával, vagy nyilvesszővel akarta volna leteríteni és már ez is sokkal nagyobb ravaszságot igényelt, mint amennyivel civilizált ember egyáltalán rendelkezhetett. Még a benszülött vadász is sokkal gyakrabban eltéveszti kiszemlélt áldozatát az ügyességnek és az óvatosságnak ebben a mérkőzésében, mint ahányszor sikerül elejteni a vadat. Amint Tarzan az őserdő fái között sebesen haladt az antilop irányában, követve nyomát a szél által feléje hozott, egyre erősödő szag után, csakhamar rájött, hogy nem egy, hanem több antilop tartózkodik a sűrűben. Az antilop nesztelenül folytatja útját az erdő fái között és csakhamar kis tisztásra érkezett, ahol körülbelül egy tucat társa legelészett. A majomember mozdulatlanul figyelte a legelésző csordát és várta, hogy egyik olyan közel kerüljön a fához, amelyen rejtőzött, hogy a siker eredményével megtámadhassa. Az őserdő vadászának gyakran órák hosszát mozdulatlanul kell várakoznia, amíg a zsákmány olyan helyzetbe kerül, hogy biztos célpontul szolgálhat. Egyetlen meggondolatlan mozdulat már elkergetheti a félénk vadat, amely talán csak napok múlva tér vissza ugyanarra a helyre. Éppen ezért Tarzan szoborszerű mozdulatlansággal várta a kedvező alkalmat, de idő-

közben megszimatozta Numának, az oroszlánnak a szagát. A szél az antilopok felől fújt, de ezek még nem vettek tudomást ősi ellenségük közeledéséről. Gondolatlanul legelészték, olykor-olykor felkapták fejüket és körülnéztek, de még nem árultak el rémületet, amelyet Numa felfedezése keltett volna bennük. A majomember azt gondolta, hogy egy bizonyos irányban beállott szélségszél az oka, hogy az antilopok nem érezték még meg az oroszlán közellétét. Mialatt ezen az érdekes tüneményen gondolkodott, a tisztás tulsó felén, az egyik bokor alól gyanus zajt hallott. Az antilopok hirtelen felneszeltek és menekülésre készültek. Ebben a pillanatban azonban kiugrott a tisztásra egy fiatal oroszlán és szörnyű üvöltéssel rávetette magát az egyik antilopra. Tarzan a haját tudta volna tépni dühében és kétségbeesésében. A fiatal oroszlán vérengző kedve elrabolta tőle áldozatát, az antilopok ijedten menekültek a szélrózsa minden irányában. Miután azonban az oroszlán ügyetlenül támadott, ő is elvétette zsákmányát. De most váratlan esemény történt. Egy megijedt bak, amely még menekülésre sem tudott gondolni, az alá a fa alá menekült, amelyen Tarzan leskelődött. Amikor a bak közvetlenül alája ért, karcsu, barna teste kibukkant a lombok közül, acélos ujjai megragadták az állat torkát és erős fogai nyakába mélyedtek. A vadász sulya térdre kényszerítette az állatot és mielőtt az még felkapaszkodhatott volna, az izmos kezek egy csavarintással kettétörték nyakát.

Anélkül, hogy egy pillantást is vetett volna hátra, a majomember vállára kapta a megölt bakot és a legközelebbi fára ugrott vele. Nem kellett az időt vesztegetnie azzal, hogy átkutassa a környéket, mert tudta, hogy az állatok királya

szemtanuja volt Bára elejtésének. Alig hogy felkapaszkodott a biztonságot nyújtó fára, az oroszlán már nagy ugrással szökkent arra a helyre, ahol előbb ő állott. A csalódott Numa rettenetes üvöltéssel nézett fel az ágon gubbasztó majomemberre. Tarzan mosolygott:

— Dagonak, a hiénának a fia, te — gunyolódott — csak éhezzél, amíg megtanulsz vadászni.

Egy eltört ágat megvetően az oroszlán pófájába dobott, majd pedig zsákmányával a válán eltűnt a lombos ágak között.

Magasan járt már a nap az égen, amikor Tarzan visszatért arra a helyre, ahol az Alalus fiu várakozott reá. A fiunál volt egy kis kőből faragott kés, amivel a majomember nagy darabokat hasított az antilopból minkettőjük számára. Az angol lord mohón mélyesztette fehér fogait a nyers husba, mialatt a fiatal Alalus csodálkozva bámult rá és tüzkészítéshez alkalmas eszközöket keresett. Tarzan mosolyogva figyelte, amint a fiu tüzet csiholt és megsütötte a hust. A hus külső fele hamuvá égett, belső része azonban nyers marad, de még így is sülthus volt és elfogyasztójának azt az illúziót adhatta, hogy nem nyers hust eszik, mint a vadállatok.

Miután most már néhány napra elegendő élelmük volt, Tarzan nekilátott, hogy fegyvereket és ruházatot készítsen magának. Az Alalus fiunak megmutatta, hogyan kell lenyuzni késével az antilop bőrét ő pedig a folyóból kiszedett kövek segítségével fegyvereket kovácsolt, amelyekkel már sikerrel küzdhetett meg az Alalus aszszonyokkal, a nagy ragadozókkal és bármilyen váratlanul fellépő ellenséggel. Munka közben az Alalus fiut figyelte és azon gondolkozott, hogy találhatná meg segítségével a helyes utat, amely az előtte ismeretlen őserdőből hazai tájakra ve-

zetheti. A fiu gyáva és ügyetlen volt, beszélni sem tudott, nem sok hasznát vehette tehát, de mégsem üzte el magától, mert az melléje állt az Alalus asszonyokkal szemben és azután is határozottan ragaszkodott hozzá.

Tarzannak az az ötlete támadt, hogy az övéhez hasonló fegyvereket készít az Alalus fiu számára is és megtanítja ezek használatára. Tudta, hogy az Alalus asszonyok durva fegyverei nem mérkőzhetnek meg a nyíllal és nyilvesszőkkel, de még egy jó dárdával sem. Parittyaköveiket nem lőhették ki olyan messzire, mint egy jól célzó ijas a nyilvesszőjét s buzogányainak semmi hasznát sem vehették az ügyesen hajított dárdával szemben.

Mialatt ezen tündökölt, az Alalus fiu hirtelen abbahagyta munkáját, egyik fülét a földre illesztette, azután felemelte fejét és intett Tarzannak, hogy ő is a földre illesztett füllel hallgatódzon. A majomember megértette szándékát és amikor ő is hallgatódzni kezdett, az egyik kitaposott ösvényen közeledő léptek zaját hallotta. Összeszedte szerszámaikat és gyorsan biztonságba helyezte a magas fa ágai között az antilop maradványaival együtt, azután visszatért a földre és fölsegítette a fára a fiut is. Kis idő múlva észrevették, hogy az ösvényen az egyik amfiteátumból való szörnyű női teremtmény bukkant fel tőle tíz lépésnyi távolságban egy másik, majd egy harmadik is. Ezek az asszonyok tulajdonképpen magányos életet éltek és csak ritkán kóboroltak együtt, amikor valami veszedelmes vadállatra vadásztak, vagy pedig ha nem tudtak férjet fogni maguknak a szerelem időszakában és valamelyik szomszédos törzs börtöneiből akartak himet zsákmányolni. A három Asszony az alatt a fa alatt vonult el, amelyről Tarzan és az

Alalus fiu figyelte őket. Kettő közülük megállapodott a fa alatt, míg a harmadik folytatta útját, de rövid hallgatódzás után a másik kettő is tovább kutatott az erdő fái között. Tarzan keveset tudott ezekről az ijesztő külsejű asszonyokról, de azt már látta, hogy még soha ilyen csunya ellenséggel nem volt dolga és tisztában volt azzal is, hogy fegyvertelenül nem szállhat szembe nagy buzogányaikkal és gyorsröptű parittyaköveikkel.

Gyorsan multak a napok, miközben a majomember és hallgatag társa tökéletesítették fegyvereiket, amelyek megkönnyítették számukra az élelem megszerzését. Nemsokára mindkettőjük megfelelő fegyverzettel volt ellátva és ettől kezdve együtt jártak vadászatra, miután a majomember megtanította a fiut az íj, a dárda és a fűből font kötél használatára. Ezekben a napokban az Alalus fiu meglepő változáson ment át.

Eleinte csodálkozva és tisztelettel figyelte, hogy Tarzan milyen sok vadat ejt el és egy alkalommal tanuja volt, amint Tarzan egyetlen dárdadobással elintézte Sabort, a nőstényoroszlánt, amikor ez egy tisztáson megtámadta. De azután eljött az ő ideje is. Egy alkalommal Tarzan kisebb vaddisznó csordát zavart meg és két vaddisznót leterített nyilával. A többi szétfutott, de egy vadkan az Alalus fiura támadt. A fiu ösztönösen menekülni akart, de amikor már éppen sebes futással elakart tűnni a támadó vaddisznó elől, hirtelen gondolattól vezérelve megfordult és amint arra a majomember tanította, lándzsáját az utána rohanó vaddisznó felé dobta. A lándzsa balvállán keresztül átütötte az állat szívéét és Horta, a vadkan elterült a földön.

Ez a kaland megváltoztatta az Alalus fiu

magatartását, arckifejezéséből eltűnt az üldözött vad riadtsága. Most már nem riadtan, láthatatlan veszedelmek elől menekülve járta az erdőt, hanem bátran és félelem nélkül, sőt talán ahelyett, hogy félt volna egy Alalus asszony felbukkanásától, már szinte várta ezt a találkozást.

A fajtája asszonyai által lealázó módon kezelt és megvetett himek számtalan generációjának bosszuja lángolt föl benne. Ő természetesen nem érezte ezt ilyen tudatosan, de Tarzan sejtette, hogy különös meglepetés éri majd az első Alalus asszonyt, aki elég szerencsétlen lesz ahhoz, hogy megtámadja ezt a fiut.

És miközben Tarzan és az Alalus a Nagy Tüskék Erdejének titokzatos vidékén kóboroltak és a majomember a menekülés útját kutatta, Esteban Miranda és a kis Uhha, Khamisnak, a varázsló-doktornak a leánya az erdő külső szegélyén vándoroltak és csapás után kutattak, hogy eljuthassanak a nyugati partvidékre.

V. FEJEZET

Az Alalus fiu kutyahüséggel követte Tarzant. Az utóbbi megtanulta védence egyszerű jelbeszédét, úgy hogy most már meg is tudták érteni egymást. A fiu, miután egyre jobban hozzászokott új fegyverei használatához, függetlenebb lett, úgy hogy most már önállóan is járhattak vadászatra és nagyobb élelem-készletet halmozhattak fel. Egy ilyen magános vadászat alkalmával Tarzan különös látvány tanuja lett. Egy antilop nyomát követte, amikor útját egy hatalmas termetű Alalus asszony keresztelte. Ebből az következtette, hogy a nőstény Alalus el akarja tőle rabolni kiszemelt zsákmányát. Az

Öserdőben a vad ösztön felülkerekedett a ma-
jember természetében. Már nem Lord
Greystoke volt Londonból, hanem zsák-
mányát kergető vadember, aki elől elakar-
ták rabolni a prédát. A fák mentén sebesen az
Alalus asszony felé közeledett, de mielőtt még
az asszony megpillanthatta volna, uj és eddig
még ismeretlen szag ütötte meg orrcimpáit.
Emberszag volt, de szimatja ismeretlen, különös
embert gyanított a szag után. Ilyen szag még
soha sem hívta fel magára figyelmét. A követ-
kező pillanatban hangokat hallott, halk, zenélő
hangokat, amelyeket füle csak alig tudott kiveni.
Noha a hangok szinte a halk zene benyomá-
sát keltették benne, mégis izgalommal töltötték
el és most még óvatosabban haladt előre, mi-
közben teljesen megfeledkezett már Báráról, az
antilopról. Csakhamar kivehette, hogy nem egy,
hanem sok hangot hall. Később nagy sikszagra
érkezett, amely a távoli dombok lábáig nyúlt
el és az előtérben, alig száz lábnyi távolságra
tőle olyan látvány tanuja lett, hogy alig akart
hinni szemeinek. Az egyetlen ismerős asszony
körüli pedig törpék hordája csoportosult. A tör-
pék fehérbőrű harcosok voltak és apró állatokon
lovagoltak, amelyek a nyugati partvidék kis Ki-
rály-Antilopjaira hasonlítottak. Lándzsákkal és
kardokkal voltak fölfegyverkezve és meg-meg-
újuló támadásokat intéztek fegyvereikkel az Ala-
lus asszony hatalmas lábai ellen, miközben ez
lassan az erdő felé hátrált, dühösen támadói fe-
lé rugdalt és sulyos buzogányával csapkodott
közéjük. Tarzan nyomban látta, hogy a törpék
le akarták ütni lábáról az asszonyt, mert akkor
könnyűszerrel végezhetek volna vele. De an-
nak ellenére, hogy több, mint százan voltak, vál-
lalkozásuk nem kecsegtetett semmi reménnyel.

miután az asszony hatalmas lábának egyetlen rugásával tucatszámra söpörte el őket. A törpék csapatának több, mint a fele harcképtelen volt már és a halott, valamint sebesült harcosok és antilopok elszórtan heverték a síkságon. Az életben maradt törpék bátorsága csodálattal töltötte el Tarzant, amikor látta, hogyan rohanak a biztos halálba makacs erőfeszítésükben, hogy az asszonyt ledöntsék lábáról. Ekkor fölfedezték a törpék haláltmegvető bátorságának valószínű okát is. Az Alalus asszony balkezeiben egy kis, törpe harcost szorongatott és nyilvánvaló volt, hogy a többiek kétségbeesett erőfeszítéssel ezt a társukat akarták megszabadítani.

De nemcsak a törpék bátorsága keltette fel Tarzan csodálkozását, hanem antilopjaik ügyessége is. Véleménye szerint ezek az apró állatok a nyugati partvidéken otthonos Király-Antilopnak, a törpe antilopoknak fajtájából valók voltak, de míg a Király-Antilop a legféltékőbb állatok közé tartozik, addig ezek a rokonaik nagy bátorságáról tettek tanúságot. Körülbelül 15 hüvelyknyi termetükkel alig voltak nagyobbak nyugati testvéreiknél, de testalkatuk megegyezett amazokéval. Törpeségük ellenére, lovasaik irányítása mellett félelem nélkül ugrattak az Alalus asszony hatalmas lábainak és bátran neki rohantak a csapkodó buzogánynak is.

Nyergelésük szabályszerű volt és lovasaik tökéletesen tudták irányítani mozdulataikat. Ide-oda szökdelték és alig érintették a földet lábikkal, amíg ismét ki nem jutottak a veszélyes zónából. Egy-egy ugrással 10—12 lábnyi távolságot repültek át, úgy hogy Tarzan nemcsak fürgeségüket csodálta, hanem a harcosok meglepő lovaglótudását is, miután ezek nagy biztonsággal tartották magukat a szökdelő, ugrándozó,

ide-oda forduló antilopok nyergében.

Izgalmas és érdekes látványt nyújtottak ezek a lovas törpék és bármennyire valószínűtlennek látszott is, Tarzan csakhamar megállapította, hogy eddig ismeretlen törpe fajtára bukkant bennük. Ezek a törpék nem tartoztak ahhoz a fekete törpetörzshöz, amellyel minden Afrika-utazó találkozik, hanem ahhoz a fehérbőrű, kistermetű emberfajta-hoz, amelyre ősrégi utleírásokban, legendákban, mítoszokban találhatunk utalást. Eleinte mint érdektelen idegen szemlélte a harcot, de azután, rokonszenve felébredt a kis harcosok iránt és amikor kétségtelenné vált, hogy az Alalus asszonynak sikerül elmenekülnie az erdőbe foglyával együtt, a majomember elhatározta, hogy beleavatkozik az ütközetbe. Amikor kilépett az erdő sűrűjéből, először az apró harcosok vették észre, Nyilvánvalóan azt hitték, hogy egy másik hatalmas termetű ellenség támad rájuk, mert a kétségbeesés kiáltása tört ki belőlük és az egyenlőtlen harc folyamán most először torpantak hátra. Abból a célból, hogy barátságos szándékáról meggyőzze az apró embereket, gyorsan az asszony felé rohant, aki, mikor felfedezte jelenlétét, parancsolólag intett feléje, hogy csatlakozzék hozzá és legyen segítségére a törpék elűzésében. Megszokta, hogy a fajtájához tartozó hímek félnek tőle és engedelmeskednek neki. Lehet, hogy csodálkozott egy kissé ennek a hímnek a bátorságán, aki feléje tartott, noha mindegyik igyekezett elmenekülni előle. De most nagy szüksége volt a hímre és ez a gondolat teljesen hatalmába kerítette.

Amikor Tarzan az asszony közelébe ért, az Alalus fiutól megtanult jelbeszéddel parancsot adott, hogy bocsássa szabadon foglyát és ne bántsa többé az apró embereket. Erre a parancsra

az asszony csunya fintort vágott és buzogányát fölemelve Tarzanra rohant. A majomember nyilvesszőt illesztett ijába.

— Állj meg! — parancsolt rá a jelbeszéd-
del. — Állj meg, vagy megöllek. Fordulj vissza
és tedd a földre a kis embert.

Az asszony arca eltorzult és meggyorsította
lépteit. Tarzan felémelte a lövésre készen tar-
tott ijat. A törpék most már rájöttek, hogy ez
a különös óriás az ő szövetségesüknek szegő-
dőtt és antilopjaikon ülve várták a párbaj ki-
menetelét. A majomember azt remélte, hogy az
asszony engedelmeskedni fog parancsának és
nem lesz kénytelen végezni vele. De csak rá kel-
lett pillantania az asszony arcára és meggyő-
ződhetett róla, hogy ez mindenáron megakarja
gyilkolni őt, aki illetéktelenül beavatkozott az ő
dolgába.

Az asszony elszántan tartott feléje. Most
már tulságosan közel volt ahhoz, hogy Tarzan
biztonságban érezhesse magát, mire kilőtte
nyilvesszőjét. A nyíl átfurta a vad nőstény szí-
vét és amikor az a földre bukott, Tarzan hozzá-
ugrott és kiragadta kezéből a törpe harcost, mi-
előtt még az asszony rázuhanó teste agyon-
nyomhatta volna a kis embert. Amikor ezt a töb-
bi törpe harcos látta, nyilván megint rosszra
gondoltak és hangos kiáltozással, fegyvereik
rázásával előre nyomultak. De mielőtt még kö-
zelébe érhetek volna, Tarzan a megmentett tör-
pét a földre tette és eleresztette. A támadó tör-
pék magatartása most ismét nyomban megvál-
tozott és a következő pillanatban harci kiáltá-
saikat örömrivalgás váltotta föl. Mindnyájan a
megmentett harcos köré lovagoltak, sokan kö-
zülük leugráltak antilopjaikról és térdre eresz-
kedve társuk kezét megérintették ajkaikkal. A

majomember ebből azt következtette, hogy a törpe, akit megmentett, magas rangot foglal el társai között, akinek nyilván vezére volt. Most azt találgatta, milyen magatartást tanusítanak majd a törpék vele szemben és olyan érdeklődéssel szemlélte őket, mint mikor az ember hangyabolyt figyel. Miközben a törpék társukat üdvözölték csodálatos menekülése alkalmából, Tarzannak alkalma volt tüzetesen szemügyre venni őket. A legmagasabb közülük mintegy tizenhatszáz hüvelyk hosszú volt, fehér bőrük egy árnyalattal sötétebb volt, mint az övé, de azért nem lehetett vitás, hogy fehér emberek voltak. Arcvonásaik szabályosak és arányosak voltak, úgy hogy csinosaknak is lehetett őket mondani. Mindegyikük arca más és más volt, de mindnyájan meggyeztek abban, hogy jó megjelenésű, kellemes arc kifejezésű emberek voltak. Arcuk sima volt és Tarzan úgy találta, hogy öregember nincs közöttük, az a törpe pedig, akit ő mentett meg az Alalus asszony kezéből, még fiatalabbnak látszott, mint a többi és jóval fiatalabb volt azoknál a harcosoknál, akik antilopjaikról leugorva hódolatteljesen üdvözölték.

A fiatal törpe felszólította, hogy emelkedjenek föl a földről, majd rövid ideig tanácskozott velük, azután a majomember felé fordult és beszédet intézett hozzá, amelyből Tarzan természetesen egy szót sem értett. Magától értetődően arra gondolt, hogy a törpe köszönetet mond megmentéséért és úgy gyanította, hogy további tervei iránt is érdeklődik, mire igyekezett megmagyarázni neki, hogy szeretne velük jó barátságban maradni. Hogy békés szándékainak további tanubizonyosságát adja, fegyvereit a földre dobta és nyitott tenyerét maga elé tartva feléjük lépett. Úgy látszott, hogy a fiatal törpe meg-

érti barátságos közeledését, mert ugyancsak előrelépett és kezét nyújtotta Tarzanak. A majomember már tudta, hogy a törpe vele is kezet akar csókoltatni, de ezt nem tette meg, miután mint egyenlő fél akart érintkezni velük. Egyik térdére ereszkedett, hogy könnyebben elérhesse a törpe kinyújtott kezét, megszorította a vékony ujjakat és könnyedén fejet hajtott, amiből tiszteletadásra, de nem szolgálai megadásra következtethettek. A törpe megelégedettnek látszott, ugyancsak méltóságteljesen meghajtotta magát, azután igyekezett megmagyarázni a majomembernek, hogy ő társaival együtt át akar lovagolni a sikságon. és meghívta, hogy tartson velük. Mielőtt azonban a társaság utnak indult volna összeszedték a mezőn elszórtan fekvő halottait és sebesülteiket és megadták a kegyelemdőfést a súlyosan megsebesült antilopoknak, amelyek már nem tudták volna folytatni az utat. Aránylag hosszú, egyenes karddal végezték el ezt a műveletet. Ez a kard mindegyik törpe fegyverzetének kiegészítő része volt. Lándzsáik hengerealaku hüvelyekben, a nyergek jobboldalára voltak erősítve és fegyverzetüket vékony kés egészítette ki, amelynek tokja a harcosok jobboldalán függött. Ennek a másfél hüvelyk hosszú késnek a pengéje mindkét szélén éles volt.

Miután összegyűjtötték a halottakat és sebesülteket, a társaság ifju vezetője őt, vagy hat törpe társaságában sorra megvizsgálta az utóbbiakat. A közvetlen környezetébe tartozó törpék elsőnek gyűltek a vezér köré, amikor Tarzan megmentette. Megfigyelte, hogy a sebesültek állapota fölött vitatkoznak és három esetben, amikor a sebesültek állapota valószínűleg reménytelen volt, a vezér kardjával szempillantás alatt átszurta a szerencsétlenek szívét.

Amikor ez a látszólag kegyetlen, de kétségtelenül emberbaráti és amellet katonás szellemről tanuskodó művelet végetért, a harcosok oszlopa az altisztek parancsára hosszú árkot ásott a halottak sora mellett. Szerszámuk egy széles ásó volt, melyet nyergeikhez erősítve cipeltek és most a lándzsák és dárdák nyeléhez erősítettek. A törpék rendkívül gyorsan dolgoztak, látszott rajtuk, hogy minden fölsőleges mozgást igyekeznek lekerülni és hihetetlenül rövid idő alatt ötven hüvelyk hosszú, tizennyolc hüvelyk széles és kilenc hüvelyk mély árkot ástak, a körülbelül husz halott törpe közös sirjául. Husz rendes nagyságu ember közös temetkezési helye hetven láb hosszú hat láb széles és három láb mély lett volna. A törpék két sorban helyezték el halottaikat az árokban. A holttestek közötti hézagokat földdel töltötték ki, azután köveket helyeztek le az árokban. A kövek két hüvelyknyi vastagságban fedték be a holttesteket. Végül a maradék földdel befödtek az árkot. A temetés alatt összeterelték az elszabadult antilopokat és a sebesültek nyeregbe ültek. Parancsnokuk utasítására az egész társaság katonai oszlopba sorakozott, az oszlop élén külön csoportban indultak el a sebesültek és a következő pillanatban már az egész csapat nyeregben ült. A nyeregbe szállás és indulás egészen különös módszer szerint történt és ugyancsak felkeltette Tarzan érdeklődését. Amikor a harcosok sorba álltak, még csak a fiatal vezér és a kíséretét alkotó tisztek szálltak nyeregbe. Mindegyik harcos kantárszáránál tartotta antilopját. A parancsnok főlemeit kardjával rövid jelt adott, majd a kardot gyorsan helyére tette és megfordította antilopját, amely nagy ugrással elindult a csapat arcvonala felé. A tisztek antilopjai

ugyanacsak elindultak ebben az irányban és ugyanakkor mindegyik harcos antilopja előre ugrott és ugrásuk közben lovasaik nyeregbe pattantak. Az első sorokban álló antilopok elől elugrottak helyeikről a második sorban álló antilopok is és a kis állatok második ugrásra már az egész sor fölzárkózott és zárt sorban folytatta útját. A katonai oszlop fölfejlődésének igen ügyes módja volt ez, amely lehetővé tette, hogy lovascsapat éppen olyan gyorsan indulhasson el, mint a gyalogos csapatok. A csapatnak nem kellett időt vesztegetnie azzal, hogy a katonák elvezeti őt rendeltetési helyükre. csapat törzse

Amikor a csapat ellovagolt, tíz harcos levált a balszárnyról és egy tiszt kíséretében visszatért Tarzanhhoz. A tiszt jelekkel értésére adta Tarzannak, hogy arra kéri, kövesse szakaszát, amely elvezeti őt rendeltetési helyükre. A csapat törzse akkor már messze járt a tisztáson és fürgé antilopjaik egy-egy ugrással öt-hat lábnyi távolságot repültek át. Még a gyorslábu Tarzan sem tudott volna lépést tartani velük.

Amikor a majomember a kis csapat vezetésével utnak indult, gondolatai egy pillanatra visszatértek az Alalus fiuhoz, akit egyedül hagyott az erdőben. De azután úgy döntött, hogy a fiu sokkal jobban fel volt fegyverkezve, mint fajtája bármelyik más tagja s azzal nyugtatta meg magát, hogy a törpék országában tett látogatása után majd visszatér az erdőbe, ahol ismét megtalálhatja az Alalust.

Tarzan, aki megszokta már a kitartó, gyors futást, órák hosszat, pihenés nélkül, futólépésben haladt az antilopokon lovagoló törpék után. A sikság hepe-hupás volt, amit az erdő széléről nem lehetett észrevenni és helyenként facsoportok tarkították. Olykor-olykor rendes nagyságu

antilopokkal találkoztak, amelyek a közeledő lovasoktól és a hozzájuk képest óriási természetű Tarzantól megriadva menekültek el. Egy ízben rinocéroszba ütköztek, de a csapat csak kis kerülőt csinált, hogy kikerülje a vadállatot. Később egy facsoport előtt a tisztt megállította csapatát és lándzsáját harcra készen tartva lassan a bokrok felé tartott, miközben parancsot adott embereinek, hogy kerítsék be a sűrűséget. Tarzan ugyancsa megállt és kíváncsian várta a fejleményeket. A szél a bokrok irányába fújt és így nem tudta megállapítani, milyen fajta vadállatot tartózkodhat a sűrűben. De amikor a harcosok már teljesen bekerítették a bokrot és a tulsó oldalról a fák közé vágtattak, a sűrű mélyéből dühös morgást hallott, majd a következő pillanatban egy afrikai vadmacska ugrott ki a tisztásra és egyenesen a tisztre vetette magát, aki lándzsájával kezében várta. A vadállat sulya kivetette a lovast a nyeregből, de a lándzsa hegye mellén találta az állatot. De mielőtt a vadmacska elterült volna, vad küzdelem fejlődött ki közte és a tiszt között és ha a lándzsa eltörik, az ember sulyos sebesüléssel, vagy talán életével fizette volna meg bátorságát. A vadmacska ugyanis olyan veszedelmes vadállat volt a törpe, mint az orosz lán a rendes nagyságu ember számára. Abban a pillanatban, amikor az állat kimult, négy harcos hozzáugrott, éles késeikkel levágták a fejét és néhány perc alatt lenyúzták a bőrét. Tarzan megfigyelte, hogy a törpék minden munkájukat a leggondosabb beosztással végzik. Egyetlen fölösleges mozdulatot sem tettek és egyik törpe még csak véletlenül sem akadályozta munkájában a másikat. Alig tíz perc telt el azóta, hogy a csapat a vadmacskával találkozott és most már ismét uton voltak.

A macska fejét az egyik harcos erősítette nyergéhez, a bőrét pedig egy másik harcos vette magához. A szakaszt vezénylő tiszt fiatalember volt, talán valamivel idősebb a csapat törzsét vezető parancsnoknál. Bátorságát bebizonyította azáltal, hogy a számára halálos veszélyt jelentő vadálattal szembe mert szállni. De az egész csapatnak az Alalus asszony ellen intézett kilátástalan támadásai meggyőzték Tarzant arról, hogy mindegyik törpe bátor ember volt, már pedig a majomember őszintén tisztelte a bátorságot. Már most szívébe fogadta ezeket a kistermetű embereket, noha jóformán még saját magát is meg kellett győznie arról, hogy nem álmodik, hanem valóban szemtől szembe látja ezeket a szokatlanul apró embereket.

Majdnem hat óra óta meneteltek már a síkságon, mikor a szél irányt változtatott és Tarzan megérezte Bárának, az antilopnak a szagát.

A majomember egész nap semmit sem evett és így az állat szaga fölébresztette benne a vadember ösztöneit. A parancsnokhoz lépett és különböző jelekkel tudtára adta kérését, hogy álljanak meg és körülményes jelmagyarázattal közölte a tiszttel, hogy éhes antilop tartózkodik a közelben és a törpéknek háttérben kell maradniuk, amíg ő kilesi és megöli zsákmányát. Miután a tiszt megértette Tarzan szándékát, hozzájárult a vadászathoz és Tarzan egy kis csoport felé lópódozott, amelyen túl szaglóérzéke több antilopot sejtett. A törpék csapata nyomon követte, de olyan nesztelenül, hogy még a majomember kitűnő hallását is elkerülte jelenlétük.

A fák törzse mögül leskelődő Tarzan tucatszerű legelésző antilopot vett észre, amelyek közül az egyik alig száz lábnyi távolságra tartóz-

kodott a kis ligettől. Tarzan megfeszítette lábát. Puzdrájából nyilvesszőt vett elő és nesztelenül az antilophoz legközelebb eső fa mögé surrant. A törpék csapata közvetlen közelében tartózkodott, de abban a pillanatban, amikor a tiszt meglátta a vadat, megállottak, nehogy elriasszák az állatot. A törpéknek sejtelmük sem volt a nyillövészetről és azért nagy érdeklődéssel figyelték a majomember minden mozdulatát. Látták, amint egy nyilvesszőt illeszt az íjra, visszahuzza annak hurját, majd pedig könnyű mozdulattal elereszti. Látták, amint az antilop felugrott a lövés nyomán melyet egy másik, majd egy harmadik nyilvessző is követett, majd pedig Tarzan a zsákmány után iramodott. De nem kellett attól tartania, hogy az megszökik előle, mert amikor a második nyilvessző is testébe furódott, az antilopbak térdre bukott és mire Tarzan utolérte, már kiszenvedett. A törpe harcosok, akik nyomon követték Tarzant, most már tudták, hogy nincs többé szükség óvatosságra, körülvették az antilopot, miközben nagy izgalommal vitatkoztak. Tarzan eddig még nem látta őket ilyen felindult állapotban. Érdeklődésük észrevehetően a halált osztó nyilvesszőkre irányult, amelyek olyan könnyűszerrel leterítették a hatalmas állatot, miután ők az antilopbakot olyan nagynak látták, mint mi az óriási elefántot. Amikor észrevették, hogy a majomember figyeli őket, rámosolyogtak és összedörzsölték tenyereiket, amiből Tarzan azt következtette, hogy a maguk módja szerint tapsolnak.

Miután Tarzan összeszedte és visszahelyezte nyilvesszőit, jelbeszéddel elkérte a parancsnoktól törét. A törpe egy pillanatig habozott és társai várakozóan tekintettek reá, de azután kihuzta kardját és a majomember felé nyujtotta. Tarzan az antilop hátsó combjából kivágott egy dara-

bot, a hust felszeletelte és mohón falni kezdte. A törpék megrettenve nézték a műveletet és amikor Tarzan megkínálta őket a nyers hussal, nem fogadták el a hust, hanem elhuzódtak Tarzantól. Ez nem tudta, hogy mi az oka elutasító magatartásuknak, de sejtette, hogy erős ellenszenvvel viseltetnek a nyers hus fogyasztásával szemben. Később megtudta, hogy ellenszenvük abból a meggondolásból eredt, hogy csak azok a lények falták föl a törpéket, amelyek nyers hust is fogyasztottak. Amikor tehát látták, hogy óriási barátjuk nyers hust eszik, ebből a tényből csak azt a következtetést vonhatták le, hogy ha az még éhesebb lenne, akkor őket is felfalná.

Tarzan lenyuzta az antilop bőrét és a hus egy részét az állatbőrbe göngyölte, a bőrt hátára erősítette és a csapat folytatta útját. A harcosok most már zavarodottnak látszottak és beszélgetésük közben gyakran gyanakodó pillantásokat vetettek a majomember felé. Az a kérdés izgatta őket, vajjon elvezethetnek-e népük lakóhelyére ilyen hatalmas termetű husevőt, aki sebtében elfogyasztott ebédje alatt egy felnőtt törpe nagyságának megfelelő mennyiségű nyers hust evett meg.

Alkonyodott már, amikor Tarzan a messze távolban szimmetrikus, kupola alaku kis dombokat vett észre és később, amint e dombok felé közeledtek, látta, hogy antilopokon lovagló törpe harcosok csapata közeledik feléjük. Miután magassága révén ő jobban áttekintette a vidéket, sokkal előbb vette észre a közeledő harcosokat, mint az előtte lovagló törpék. Jelekkel igyekezett megértetni a parancsnokkal társai közeledését, de a törpék a közbeeső dombok miatt még nem láthatták a távolban lévő csapatot. Tarzan erre lehajolt és mielőtt még a tiszt fölfedezhette volna

szándékát, az antilopot és a lovast hatalmas tenyerére vette és a magasba emelte. A törpe harcosokon egy pillanatra megdöbbenés lett urrá. Kardjaik kirepültek hüvelyeikből, harci kiáltásokat hallattak, sőt még a Tarzan tenyerén lévő bátor kis törpe is kirántotta miniatűr kardját. De a majomember barátságos mosolya mindnyájukat megnyugtatta és a tiszt csakhamar megértette, hogy Tarzan miért emelte a magasba. Lekialtott a földön várakozó társainak és magatartásukból a majommember azt következtette, hogy a közeledő csapat a kíséretét alkotó törpék törzséhez tartozott. Néhány perc múlva feltevése igaznak is bizonyult, amikor többszáz barátságos, kíváncsi törpe özönlötte körül. Közöttük volt a vezér is, akit ő szabadított ki az Alalus asszony fogságából és akit barátságos kezszoritással üdvözölt. Most tanácskozás kezdődött, a majommember kíséretének parancsnoka, a nagyobb csapattest vezetője és néhány idősebb harcos között. Arckifejezésükből és hanghordozásukból azt következtette, hogy komoly ügyet tárgyalnak és sejtette, hogy ez az ügy az ő személyével kapcsolatos, mert tanácskozás közben a törpék gyakran feléje pillantottak. Azt azonban már nem gyanították, hogy a tisztek a Tarzant kísérő csapat parancsnokának jelentését vitatták meg, mert a jelentés szerint hatalmas termetű vendégük nyers húst evett és ez a körülmény esetleg súlyos veszedelmet jelenthetett a törpék népére.

Vezérük, a fiatal parancsnok azonban emlékeztette társait, hogy az óriás bizonyára nagyon éhes volt s ezért evett meg olyan nagymennyiségű nyers húst, viszont nem szabad elfelejteni, hogy órákon keresztül menetelt a törpe harcosok kis-számu csapatával, utközben közvetlen közelükben tartózkodott, de azért egyiküket sem bán-

totta. Miután így meggyőzte őket Tarzan barátságos szándékáról, a lovasok tömege most már minden halogatás nélkül elindult a dombok irányába, amelyek már csak néhány mérföldnyi távolságra voltak tőlük. Amikor közelebb értek, Tarzan észrevette, hogy a dombok között számtalan apró emberke mozog és csakhamar kivethette azt is, hogy ezek az emelkedések, amelyek messziről domboknak látszottak, tulajdonképpen kis kövekből emelt épületek voltak. Nyilvánvaló volt, hogy ezeket az épületeket maguk a törpék építették és a házak között közlekedő törpék százai munkások lehettek, mert a törpék egyik hosszú sora, amely a föld mélyébe nyíló lejárathból bukkant elő, egy félig elkészült dombszerű épület felé tartott, amelyet valószínűleg éppen most építettek. Viszont a törpék egy másik sora, mely semmiféle terhet nem cipelt, ellenkező irányban haladt és egy másik lejáraton keresztül eltűnt a föld mélyében. Mindkét sor törpe mellett bizonyos távolságban fegyverkezett harcosok haladtak és fegyveresek által őrzött törpék sora kigyózott más dombszerű építkezések körül is. A kis embereknek ez a hosszú sorban való sürgés-forgása a majomembert dolgozó hangyák nyüzsgésére emlékeztette.

VI. FEJEZET.

Ska, a saskeselyű kényelmesen repült az Ugogo folyó jobbpartja fölött és nagy köröket írt le a levegőbe. A nyakáról lecsüggő medaillon, amely szikrázott a napfényben, repülés közben már nem zavarta, csak a földön való járás közben okozott neki kényelmetlenséget. Ilyenkor rálépett a medaillonra és igyekezett letépni nyakáról, de már régen abbahagyta a reménytelen küz-

delmet és beletörődött, hogy ördögi utitársától nem tud megszabadulni. Lent a földön észrevette Gorgonak az antilop-baknak mozdulatlan tetemét, amely már kész csemegének kínálkozott számára. A nagy madár leszállt egy közeli fára. Mindent rendben talált, ellenség sehol nem mutatkozott. Ska elégedetten lecsapott az elhullott állat tetemére.

Több mérföldnyi távolságban ettől a helytől egy nagy fehér ember egy kis néger leánnyal sűrű bokor mélyébe surrant be. A férfi egyik keze rátapadt a leány szájára, a másik keze pedig kést szegzett a leány szívének. A férfi nem a leányt figyelte, hanem a sűrű lombokon keresztül a vadállatok által vágott csapást kémlelte, amelyen két fekete harcos nyomult előre. A két néger harcos Uhhának, a varázslódoktor lányának közvetlen közelében tartózkodott. A két közeledő vadász Obebe falujából való volt, de Uhha nem mert kiáltani, mert akkor Miranda késének hegye átütötte volna ifju szívét. Így tehetetlenül hallotta közeledő, majd távolodó lépteik zaját és amikor hangjuk elhalt a távolban, a spanyol fölemelkedett és ismét kiráncigálta az ösvényre, ahol folytatták végtelen és reménytelen vándorlásukat az őserdőben.

A hangya-emberek falujában Tarzan meleg fogadtatásban részesült és miután elhatározta, hogy egy ideig közöttük marad, hogy tanulmányozza szokásaikat, nekiállott, hogy — mint mindig, valahányszor ismeretlen nép közé került, — a lehető legrövidebb idő alatt elsajátítsa nyelvüket. Miután már több nyelvet beszélt és számos nyelvjárást ismert, nem okozott neki nehézséget megtanulni a törpék nyelvét. Ennek következtében aránylag rövid idő alatt megtudta már érteni vendéglátóit és ki tudta előttük fejteni:

gondolatait. Amint megtudta, a törpék először úgy vélték, hogy ő is az Alalusok fajtájából való és így abban a hiszemben voltak, hogy másképp mint jelbeszéddel, nem érintkezhetnek vele. Éppen azért nagyon megörültek, amikor kiderült, hogy az övékhez hasonló hangokat tud hallatni és amikor tudtukra adta, hogy megakarja tanulni nyelvüket, királyuk, Adendrohahkis több tanítót bocsátott rendelkezésére és kiadta a parancsot, hogy minden alattvalója, akivel az óriás érintkezésbe kerül, köteles segíteni őt a törpék nyelvének elsajátításába. Adendrohahkis különös jóindulattal viseltetett a majomember iránt, mert az a törpe, akit Tarzan megmentett az Alalus asszony kezei közül, a király saját fia: Komodoflorensal volt. Ezért azután a király mindent elkövetett, hogy az óriás napjait minél kellemesebbé tegye városában. Tarzan a városon kívül egy magánosan álló nagy fa árnyas lombjai alatt ültötte fel szállását és száz rabszolga szolgálta fel számára az ebédet és a vacsorát. Valahányszor pedig a kupolaszerűen épült házak között járkált, egy lovascsapat vágdatott előtte, hogy megtisztítsa számára az uttestet, nehogy eltaposson néhányat a város polgárai közül. De Tarzan gondosan vigyázott vendéglátóira és egyikben sem tett kárt.

Miután elsajátította nyelvüket, sok érdekes dolgot tudott meg erről a különös népről. Komodoflorensal majdnem mindennap résztvett óriási vendége oktatásában és Tarzan tőle tanulta a legtöbbet. De szemei sem voltak tétlenek, mikor a város körül kóborgott. Különösen érdekes volt az aránylag nagy, kupolaszerű házak építési módja. Ezek a házak nagyobbak voltak még Tarzannál is. Először is egyforma nagyságu és súlyu kövekkel kijelölték a ház területét. A kö-

vek mindegyike ötven font súlyu volt. Két törpe rabszolga könnyűszerrel cipelte ezeket a kőtáblákat kötélből font hálókban és miután rabszolgák ezrei dolgoztak az építkezéseknél, a munka gyorsan haladt. Miután száz-százötven láb átmérőjű területet kijelölték, ezen belül mintegy tiz láb kiterjedésű kört vontak és mindkét körön egy nyílást hagytak, a négy világtáj irányában. Ez a négy rés a ház későbbi négy bejárata lett. A bejáratok falait ugyancsak hasonló nagyságú kőlapok jelezték, amelyeket az építkezés megkezdésekor nyomban felállítottak, de ezeket a kőlapokat gondosan válogatták ki, hogy mindegyik egyforma nagyságú legyen. A kőlapokat szorosan egymáshoz illesztették. Ezután következett a folyosók és az első emelet szobáinak a megépítése. A szobák közötti távolságokat kőlapokkal töltötték ki. A folyosók három láb szélesek voltak — a normális nagyságú emberek méreteihez viszonyítva tizenkét láb szélességnek felelt meg ez a méret, — míg a szobák nagysága rendeltetésük szerint változott. Az épület köralaku nyílás körül emelkedett és az udvar átmérője tiz láb volt.

Adendrohahkis király palotájának átmérője kétszázhusz láb volt. magassága száztiz láb, emeleteinek száma harminchat és nyolcvanezer törpe fért el benne. A városnak még tiz hasonló, dómszerű épülete volt, de mindegyik kisebb a király palotájánál és összesen ötszázezer embernek adtak szállást, akiknek kétharmadrésze rabszolga volt. Ezekből kerültek ki a kézművesek és az uralkodó osztály szolgái. Félmillió másik rabszolga, a városépítő napszámosok, a földalatti helyiségekben laktak, a kőbányákban, ahonnan az építkezésekhez szükséges követ bányászták. A munka előrehaladásával ezeknek a

bányáknak a lejáratait és helyiségeit gondosan kiépítették és faálványokkal támasztották alá és így ezek a helyiségek kényelmes szállást nyújtottak a rabszolgáknak, miután a város köves talajon épült, a földalatti helyiségek szárazak voltak és így a rabszolgák egészségi szempontjából nem látták kárát annak, hogy a föld mélyében kellett lakniok. A dómszerű épületeket szellőztető készülékekkel szellőztették és minden emeleten sűrűn egymás mellett sorakoztak az ablakok, amelyeken sok fény és levegő jutott be a szobákba. De azért a házakat, különösen pedig a homályosabb szobákat, nagy, lassan égő füstnélküli gyertyákkal világították.

Tarzan nagy érdeklődéssel figyelte az éppen akkor folyó új építkezést, miután egyetlen alkalom volt ez számára, hogy belülről is láthassa ezeknek az érdekes emberi kaptáraknak a beosztását. Gyors tempóban igyekezett elsajátítani Komodoflorensaltól és barátaitól nyelvük titkait is és miközben vendéglátói nyelvét tanulta, egész sereg érdekes dolgot tudott meg róluk. Mint megállapította a rabszolgák hadifoglyok vagy pedig hadifoglyok leszármazottai voltak. Némelyik rabszolgának ősei már sok generáción fölfelé is rabszolgák voltak, úgy hogy származásuk teljesen elmosódott és Adendrohahkis király városa, Trohanadalmakus éppen olyan teljes jogu polgárainak tekintették magukat, mint a nemesség. A rabszolgák második generációját már jóindulattal kezelték s nem dolgoztatták agyon. Az új hadifoglyokat és gyermekeiket azonban a napszámosok kasztjába osztották be és a lehető legnagyobb munkateljesítményeket követelték meg tőlük. Ezek voltak a bányászok, a házépítők és több mint ötven százalékuk valószínűleg belepusztult a megerőltető munkába.

A rabszolgák második generációjánál azonban már megkezdték a gyermekek nevelését és azokat, akiknél magasabbrendű munka elvégzésére alkalmas képességet fedeztek föl, a kőbányákból nyomban áthelyezték a dómszerű épületekbe, ahol már sokkal jobb anyagi viszonyok között élő középosztály életkörülményei közé kerültek. A rabszolgák azonban más módon is kikerülhettek a kőbányákból, még pedig házasság után, illetőleg, ha az uralkodó osztály valamelyik tagja házastársat választott közülük. Érdekes, hogy ebben a közösségben, amelyben az osztályöntudat a nép egyik legjellemzőbb tulajdonsága volt és az osztály-különbségek fentartásához görcsösen ragaszkodtak, ilyen házassági kapcsolat teremtmése nem jelentett üldöztetést az alsóbb osztály tagjai számára, akik ilyen házasság révén a felsőbb társadalmi osztályhoz tartozó házastárs kasztjába emelkedtek.

Komodoflorensal, a király fia ezt a jelenséget így magyarázza Tarzannak.

— Ez a dolog a következőképpen áll, Adendrohahkis Fiának Megszabadítója: Hosszu idővel ezelőtt, amikor Trohanadalmakus városában Klamataamorosal király uralkodott, Veltopishagonak, Veltopismakus város királyának harcosai megtámadták a mi szép városunkat és e harcban őseink hadseregét szinte teljesen megsemmisítették. Férfiak és asszonyok ezreit hurcolták el rabszolgaságba és csak az mentett meg bennünket a teljes pusztulástól, hogy saját rabszolgáink önfeláldozó módon vállalák uraik megvédését. Klamataamorosal, akihez családfámat visszavezetem, a front legveszélyeztetettebb részén harcolt, miközben megfigyelte, hogy rabszolgáink milyen nagy erőt tudnak kifejteni a harcban. Erősebbek voltak a két ellenséges város

harcosainál és úgy látszott, mintha sohasem fáradnának ki az öldöklésben, mialatt a nemesi családokból származó harcosok, noha nagyon bátran viselkedtek, alig néhány percnyi küzdelem után teljesen kimerültek. A csata után Klamataamorosál összehívta fővezéreit — illetőleg azokat, akik túléltek a mészárlást és nem estek fogságba — és kifejtette előttük, hogy vereségünk oka nem az ellenség haderejének tulereje volt, hanem saját harcosaik testi gyengesége. Megkérdezte véleményüket, mi lehet ennek az oka és hogyan lehetne ezt a súlyos bajt orvosolni. Csak megsebesült és a nagy vérvesztéstől elgyengült legfiatalabb tisztje tudott elfogadható magyarázatot adni erre a kérdésre és rámutatott a segítség módjára is. Ez a tiszt felhívta a király és a többiek figyelmét arra a tényre, hogy a Minunianok népének fája, amelyből városunk lakossága származik, ősrégi faj volt és generációkon át nem keveredhetett idegen vérrel, miután a törzs tagjainak szigorúan tilos volt kasztjukon kívül házasodni. Ezzel szemben azonban rabszolgáik, akiket Minuni többi városaiból zsákmányoltak, vegyes házasságot köthettek, aminek az eredménye az volt, hogy a rabszolga ivadékok erős, megtermett emberek lettek, mialatt egymás közt házasodó uraik elsatnyultak. Ez a tiszt rábeszélte a királyt, hogy adjon ki rendeletet, amelynek értelmében a harcosok kasztjába emelnek minden rabszolgát, akit ennek a kasztnak a tagja — akár férfi, akár nő — házastársul kiválszt. De a terv még tovább is ment és kényszeríteni akart minden harcost, hogy legalább egy feleséget rabszolgáik közül válasszanak ki. Ez a szentségtörő terv természetesen hangos és elkeseredett tiltakozást váltott ki, de Klamataamorosál csakhamar átlátta ennek az elgondolásnak a

helyességét és nemcsak hogy kibocsátotta a rendeletet, hanem első volt, aki rabszolganőt vett el feleségül és a király példáját azután mindenki igyekezett követni. Már a legközelebbi generációnál bebizonyosodott az új rendszer helyessége és a következő generációk már felülmúlták Klamataamorossal várakozását, jelenleg pedig Trohanadalmakus városának népe a Minuniak leg-erősebb, legharciasabb törzsét jelenti.

— Veltopismakus, ősi ellenségünk volt az első város, amely átvette tőlünk ezt az új rendszert, miután az új házassági törvényről tudomást szerzett orozva elfogott rabszolgáinktól. Ők azonban több generációval elmaradtak mögöttünk a fejlődésnek ezen az útján. Most már Minuni minden városában a harcosok rabszolgasszonyokkal házasodnak. És miért is ne házasodnának? Rabszolgáik kivétel nélkül más városok harcos kasztjaiból származnak, miután harcos őseiket foglyul ejtették. Mi mindnyájan ugyanannak a fajnak a leszármazottjai vagyunk, ugyanazt a nyelvet beszéljük és lényeges tulajdonságaink is megegyeznek. Az idők során bizonyos változások történtek a házastársak megválasztásának ez új rendszere terén és most már gyakran előfordul, hogy az egyik város háborút indít a másik ellen, kizárólag abból a célból, hogy hatalmába kerítse ennek nemes polgárait és legszebb asszonyait.

Őseink betegségeket és gyengeelméjűségeket hagytak örökül utódaikra. A rabszolgák új, friss, életerős vére megtisztította ereinket és ez a körülmény megváltoztatta társadalmi felfogásunkat is. A múltban a rabszolga asszony és a szabad harcos gyermeke minden kasztból kitaszított pária volt, az utolsók között is a legutolsó, míg most a legmagasabb társadalmi osztályba

emelkedik, amióta erkölcstelenség számba megy, ha a királycsalád valamelyik tagja nem rabszolgánót vesz feleségül.

— És te is egy másik várossal vívott harcban szereztél feleségedet? — kérdezte Tarzan.

— Én még nőtlen vagyok, — felelte Komodoflorensal. — Éppen most készülünk fel, hogy háborút indítsunk Veltopismakus városa ellen, mert a rabszolgáktól úgy értesültünk, hogy a város királyának leánya a világ legszebb teremtese. Janzarának hívják és miután nekem nem vérrokonom, vagy legalább is igen távoli rokonságban vagyunk egymással, alkalmas feleség lesz Adendrohahkis király fia számára.

— Honnan tudod, hogy a királylány nem vérrokonod? — szakította félbe a majomember.

— Mi éppen olyan pontosan számontartjuk Veltopismakus és a többi szomszédos város királyi családjának személyi adatait, mint a saját magunk családját. Értesüléseinket hadifoglyainktól szerezzük, rendszerint azoktól, akiket alattvalóink házastársakul választanak. Veltopismakus város királyai több generáción át nem voltak elég hatalmasak, vagy szerencsések ahhoz, hogy erőszak útján királyi hercegnőket zsákmányolhassanak a mi családunkból, noha ezt szüntelenül megkísérelték, de miután vállalkozásaik eredménytelenül végződtek, kénytelenek voltak házastársaikat más és gyakran távoli városokból szerezni. Veltopismakus mostani uralkodója, Elkomoelhago, Janzara hercegnő apja, feleségét, a hercegnő édesanyját egy tőlünk messzefekvő városban szerezte, amely a történelem folyamán még soha nem zsákmányolt rabszolgákat Trohanadalmakus városától és emberemlékezet óta at mi harcosaink nem keresték fel ezt a várost. Janzara tehát ideális feleség lesz számomra.

— De hát hogy állunk a szerelemmel? — érdeklődött Tarzan. — Mi történik, ha például nem tetszetek meg egymásnak?

Komodoflorensal vállat vont:

— A hercegnő fiut fog nekem szülni, aki egyszer majd Trohanadalmakus királya lesz és ez minden, amiről köztünk szó lehet.

Mialatt a Veltopismakus városa ellen tervezett hadjárat előkészületei folytak, Tarzannak volt ideje a magános szemlélődésre is. Ezeknek a törpéknek az aktivitása szünet nélkül ébren tartotta érdeklődését. Megfigyelte a szinte csodálatos gyorsasággal épülő új dómok felé sulyos terheket cipelő rabszolgák végtelen sorait, vagy pedig elkalandozott a városokon kívül lévő farmok között, ahol rabszolgák művelték a termékeny földeket. Antilopok által vontatott apró ekékkel szántották a földet, miután ezek a törpe antilopok voltak teherhordó állataik is. Ha a rabszolgák a hadifoglyoknak még első, vagy második generációjához tartoztak, állandóan fegyveres harcosok őrizték őket, nehogy menekülést kísérelhessenek meg, vagy föllázadjanak. A harcosok azonban egyuttal védték is őket a vadállatoktól és más ellenségekkel szemben, miután a rabszolgák nem viselhettek fegyvert és így veszedelem esetén nem védhették meg magukat. Az első, vagy második generációhoz tartozó rabszolgákat könnyű volt felismerni majdnem térdig érő, élénkzöld tunikájukról, amely osztályuk tagjainak egyetlen ruhadarabja volt és amelynek mindkét oldalán fekete jelvény hirdette, hogy a rabszolga melyik városban született és hogy jelenleg kinek a tulajdonában áll. A közmunkáknál foglalkoztatott rabszolgák Adendrohahkis krály tulajdonába tartoztak, de kint a földeken is sok család végeztette el munkáját rabszolgáival.

A városban sokezer, különböző foglalkozást űző, fehér tunikát viselő rabszolgát lehetett látni. Ezek gazdáik antilopjait sétáltatták, felügyeltek az alacsonyabb rangu rabszolgákra és teljesen szabadon foglalkozhattak üzleteikkel. De éppen úgy, mint a többi rabszolgák, ezek is csak egy darabból álló ruhát és ugyanolyan durva szandált viseltek, mint alsóbbrendű társaik. Hátukon és mellükön vörösszinű jelvények hirdették tulajdonosaik nevét. A zöld tunikát viselő rabszolgák második generációja ugyancsak vörös jelvényt viselt, miután ezek már a városban születtek és ezért már a város polgárainak tekintették őket. A magasabb kaszthoz tartozó rabszolgák tunikáján még egy másik kisebb alakú ismertetőjel is volt látható. Ez az egyik, vagy mindkét vállon, vagy pedig az ujjon viselt kis jelvény volt, amely a rabszolga foglalkozását jelezte. Lovász, inas, lakáj, szakács, fodrász, arany és ezüstműves, fazekas került ki közülük, a vállukon, vagy karukon levő jelvényekről bárki fölfedezhette foglalkozásukat és mindegyikük testestől-lelkestől urához tartozott, aki köteles volt élelmezésükről gondoskodni, de ezzel szemben a rabszolgák munkájának minden gyümölcse kizárólag őt illette meg.

Egy-egy katonacsatládnak a gazdagságát az arany és ezüst diszek sokasága jelentette és ezért a szolgai és háztartási munkákat végző rabszolgákon kívül olyan rabszolgákat is tartottak, akik ügyes arany és ezüstműveseknek bizonyultak. Voltak családok, amelyek földműveléssel, vagy törpe antilopok tenyésztésével foglalkoztak. De abban mind megegyeztek, hogy minden munkát rabszolgáikkal végeztettek. Egyetlen kivétel volt a foglalkozások között a lovaglásra nevelt antilopok nyereg alá törése.

A közfelfogás szerint annak a munkának az elvégzése nem sértette a harcosok osztályának méltóságát, sőt éppen ellenkezőleg, ezt nemes emberekhez méltó munkának tekintették. Még a király fia is sajátmaga törte be antilopját.

Tarzan buzgó szemlélődéssel töltötte napjait a törpék városában. Állandóan visszatérő kérdéseire, hogyan juthatna ki ebből az óriási tüskékkel borított erdőségből, vendéglátói mindig azt válaszolták, hogy a tüskés erdőségbe nem lehet behatolni és teljesen fölösleges is ezt megkísérelnie, miután a világegyetemről való képzetük arra a szűk területre korlátozódott, amelyet szemükkel beláttak: a tüskés fákkal körülvevett dombok, völgyek és erdőségek vidékére. Ilyen apró teremtmények számára a tüskék erdeje valóban áthatolhatatlan volt, dehát Tarzan nem tartozott a törpék közé. Szüntelenül kutatta a menekülés lehetőségeit, igaz ugyan, hogy nem nagyon sietett megkísérelni az erdőségen való áthatolást, mert a Minunianok népét érdekes és vonzó embereknek találta és napjait kellemes semmitévésben töltötte Trohanadalmakus városában.

De egy nap, kora reggel, amikor a hajnal sápadt fénye megjelent a keleti égen, váratlan esemény zavarta meg nyugalma.

VII. FEJEZET.

Az ifju Alalus, az Első Asszony fia keresztülkutatta az erdőt a majomember után, aki először ébresztett fel elvadult lelkében valami, a szeretethez hasonló érzést. De a majomembert nem találta meg. Ehelyett azonban összetalálkozott két másik fiatal Alalus himmel és most már — amint ez szokása volt ezeknek a védtelen te-

remtéseknék — összeálltak és hármásban vadászgattak. Új ismerősei alig mutattak érdeklődést az Alalus fiu különös fegyverzete iránt, ők megelégedtek egy bottal és egy kőből készített késsel. Táplálékuk elsősorban gyümölcs, dió, édesgyökér volt, de az Első Asszony fia nem elégedett meg ezzel a táplálékkal. Sok madarat ejtett el, sőt később egy antilopot is, miután napról-napra egyre nagyobb hozzáértéssel kezelte az ijat és a dárdát. Miután gyakran sokkal több húst szerzett, mint amennyit saját maga eltudott fogyasztani, a maradékot átengedte két társának, akik erre állandó kísértőül szegődtek, legalább is addig az ideig, amíg föl nem bukkan előttük egy ijesztő Alalus nőstény, hogy megzavarja idillikus együttlétüket és egyiküket elhurcolja házába. A két fiatal Alalus most már kissé csodálkozott az Első Asszony fián, mert észrevették, hogy igen sokban különbözik tőlük, és minden más Alalus himtől is. Fejét magasabban tartotta és tekintete nem volt olyan félénk és alázatos. Határozottabban és kevesebb óvatossággal járkált az erdőben. De azért valószínűleg gunyosan mosolyogtak magukban, ha arra a kikerülhetetlenül közelgő pillanatra gondoltak, amikor megjelenik egy durva, kegyetlen Alalus asszony, leüti buzogányával az Első Asszony fiát és hajánál fogva elvonszolja barlangja felé.

Egy napon azután ez az eset is bekövetkezett, vagy legalább is elképzelésük részben valóra vált. Az erdő egy tisztásán ugyanis váratlanul szembetalálkoztak egy hatalmas termetű Alalus asszonnyal. A két fiatal him, akik az Első Asszony fiát kísérték futásnak eredtek, de amikor elérték az erdő sűrűjét, visszafordultak, hogy meggyőződjenek arról, vajjon az asszony üldözi-e őket és hogy mi történik társukkal.

Nagy meglepetésükre azt látták, hogy az asszony nem követheti őket, társuk pedig nem menekült el, hanem kihívó módon farkaszemet nézett a nőstényel és jelbeszéddel értésére adta, hogy ha nem fordul vissza, megöli. Micsoda szörnyű butaság! Ugylátszik hirtelen elvesztette az eszét. Arra nem gondoltak, hogy a fiatal Alalus tettét bátorságnak tulajdonítsák. A bátorság az asszonyok tulajdonsága volt. A him élete állandó menekülésben telt el a reá leskelődő veszedelmek és fajtája nőstényei elől.

De azért a két fiatal Alalus hálás volt társának, mert ennek a váratlan fellépése megmentette őket, miután az asszony csak egyet akart elfogni közülük és most már ez a him az Első Asszony fia lesz, aki esztelen módon kihívja a nőstény haragját.

Az asszony, aki szokatlannak találta, hogy egy him annyi bátorságot vegyen magának, hogy kétségbevonja az ő jogait, meglepetéssel és felháborodással fordult a fiatal Alalus felé. Meglepetése arra készítette, hogy a himtől husz lépésnyi távolságban megálljon és dühében kirántotta az egyik, övében csüggő parittyakövet. Ez okozta vesztét. Az Első Asszony fia, aki ekkor nyilvesszőjét már ijába illesztette, nem volt kíváncsi az asszony további tervére, hanem amint az asszony - ujjai megforgatták a bűrszíjját, amelynek végén a parittyakő volt, arcvonalaiba emelte az ijját és kiröpitette a nyilvesszőt. Két társa, akik védelmet nyújtó fák mögül lesték a jelenetet, azt látták, hogy az asszony teste megmerevedik, arca eltorzul a fájdalomtól, görcsösen szoritja a bűrszíjját, majd térdre esik és elterül a földön, ahol teste vonaglik még egy ideig, azután mozdulatlanul elnyulik. Ekkor kime-

részkedtek rejtékhelyükből és csatlakoztak az Első Asszony fiához, aki áldozatához lépett és kihuzta szivéből a nyilvesszőt. A meglepetéstől félig kábultak voltak és hitetlenül bámultak a nőtény holttestét, azután pedig arcukon szinte a borzalom és a tisztelet kifejezésével nézték társukat. Gondosan megvizsgálták az ijat és a nyilvesszőket, azután ismét az asszony mellén ejtett sebet. Mindez nagyon meglepő volt számukra. Az Első Asszony fia pedig büszkén fölvetette fejét és keble dagadt a dicsőségtől. Eddig még fajtájának himjei soha nem kerülhettek olyan helyzetbe, hogy a hős szerepét játszassák és ő most alaposan kiélvezte ezt a szerepet. De még jobban akarta fokozni társai csodálatát. Az asszony holttestét egy közeli fához vonszolta, ülő helyzetben a fatörzshöz támasztotta, azután husz lépésnyi távolságra eltávolodott a fától, intett társainak, hogy gondosan figyeljék mozdulatait, majd fölemelte nehéz dárdáját, a célpontul szolgáló asszony holtteste felé hajította és a holttestet a fához szögezte vele.

A másik kettő nagy izgalomba jött a látványra. Az egyik meg akarta próbálni a dárda vetést és amikor elhibázta a célt, a másik került sorra. Később meg akarták ismerni az ij és a nyillevést az asszony holttestén és csak akkor hagyták abba a tanulást, amikor már nagyon éhesek voltak. Az Első Asszony fia megígérte társainak, hogy megtanítja őket az övéhez hasonló fegyverek készítésére is.

Sorsdöntő pillanat volt ez az Alalusok történetében, noha ez a három fiatal him egyáltalán nem gondolt erre, amint hogy a barlangjaikba visszatérő sokszáz Alalus asszony sem sejtette ezen az éjszakán, hogy egyeduralmukon milyen rést ütött az Első Asszony fiának nyilvesszője.

*

Tarzan tartózkodása Trohanadalmakus városában váratlanul egészen más formát öltött és a leghihetlenebb eseményekre vezetett.

A majomember a város mellett álló nagy fa alatt fiúból készült ágyán töltötte az éjszakákat. Egy alkalommal, amikor a hajnal már hessegetni kezdte az éjszaka árnyait a keleti égen, különös tompa zaj ébresztette fel. Eleinte azt hitte, hogy ez a távoli dobogás a föld mélyéből hallatszik. Alig kivehető hang volt ez, amit normális ember nem hallott volna meg, ha fülét szorosan a földre illeszti még akkor sem, ha előzőleg figyelmeztetik erre a hangra. De Tarzan rögtön észrevette, hogy ez a távoli tompa dübörgés egészen más volt, mint az éjszaka megszokott hangjai és ezért már álmában tudtára ébredt e hangok jelentőségének. Miután felébredt, figyelmesen halgatódzott. Csakhamar rájött, hogy a hang nem a föld mélyéből tör elő, hanem a föld felszínén közeleg feléje. Egy pillanatig tanácstalanul állott a rejtéllyel szemben, de azután egy gondolat cikázott át agyán és talpra ugrott. Adendrohahkis király palotája száz yardnyi távolságban volt tőle és gyors léptekkel a palota felé indult.

Adendrohahkis király palotája 100 yardnyi távolságban volt attól a fától, amely alatt aludt és lépteit a palota felé irányította. Az épület déli bejárata előtt apró termetű őr állította meg.

— Közöld királyoddal, — utasította a majomember a törpét — hogy Tarzan sok közeledő antilop lábdobogását hallja és ha csak nem téved, mindegyik antilop ellenséges harcost hoz.

Az őr megfordult és bekiáltott a folyosóra, mire egy tiszt és több harcos sietett ki a palotából. Mikor Tarzant meglátták, megtorpantak.

— Valami baj van? — kérdezte a tiszt.

— A király vendége azt jelenti, hogy sok közeledő antilop lábdobogását hallja! — felelte az őr.

— Melyik irányból hallok az antilopokat? — kérdezte a tiszt Tarzantól.

— A hangok ebből az irányból közelednek — felelte a majomember és nyugat felé mutatott.

— A Veltopismakusianok! — kiáltotta a tiszt és kísérete felé fordult:

— Verjétek fel nyomban Trohanadalmakus városát! Én majd a királyt értesitem.

Megfordult és visszaroht a palotába, míg a többiek a városba siettek, hogy értesítsék a lakosságot.

Hihetetlenül rövid idő alatt Tarzan mind a tiz dómszerű épületből harcosok ezreit látta kiözönlöni. Mindegyik dómnak északi és déli kapui alól lovasok vágtattak elő, a keleti és nyugati kapubejáratokból pedig a gyalogos katonaság masirozott ki. A kivonulást a legkisebb zavar sem akadályozta. A mozgósítás katonai pontossággal és valószínűleg mindegyik csapat által alaposan begyakorolt védelmi terv szerint zajlott le.

Kisszámu lovascsapatok vágtattak a városból a négy világtáj felé. Ezek a felderítők voltak és mindegyik csapat legyezőalakban fejlődött ki, mihelyst kiérték a kupolás épületek közül, úgy hogy vékony vonalban bekerítették a várost. Ezek a csapatok a várostól előre kijelölt távolságban megálltak és az volt a feladatuk, hogy hirt hozzanak az előrenyomuló ellenségről. A felderítő csapatokat jóval nagyobb lovascsapatok követték, amelyek északi, déli, keleti és nyugati irányban fejlődtek fel, hogy a felderítő osztagok vonala mögött foglaljanak állást. Ezek a csapatok már elég erősek voltak ahhoz, hogy meg-

állítsák az ellenség előrenyomulását, amíg a lovasság főoszlopa, amelyet e felvonulási terv szerint a kellő időben tudtak a legveszélyeztetettebb helyre vezényelni, meg nem érkeznek.

Azután kivonult a katonaság zöme is, még pedig nyugati irányban, mert tudták, hogy az ellenség innen közeledik. Ezalatt a gyalogság is elindult négy zárt oszlopban észak, kelet, dél és nyugat felé és a nyugati irányban felvonuló hadoszlop volt a legerősebb valamennyi között. A gyalogos csapatok a város közelében helyezkedtek el, míg az épületek körül kisebb számú lovas és gyalogos haderő maradt tartalék céljából és Adendrohahkis király is e csapatok körében tartózkodott, hogy az események középontjából irányíthassa a város védelmét.

Komodoflorensal, a trónörökös átvette a lovasság főoszlopának a parancsnokságát. Ennek a haderőnek kellett először feltartani az előrenyomuló ellenséget. Ez a hadosztály hétezeröttszáz emberből állott és állásai két mérföldnyi távolságban voltak a várostól, fél mérföldnyire az ötszáz emberből álló lovas felderítő osztag mögött. A négy világtáj irányában felsorakozott négy felderítő osztag összesen kétezer emberből állott. A várost körülvevő e övéd összesen tízezer emberből állott és ezek között az összeköttetést ötezer lovas előőrs tartotta fenn. akik félmérföldnyi távolságban a felderítő csapatok mögött, egymástól kétszáz lépésnyi távolságban sorakoztak fel és három mérföldnyi körzetben teljesen körülzárták a várost. A városban tizenötezer lovast tartottak vissza tartalék céljára.

Tarzan egyre nagyobb csodálattal bámulta a törpék előkészületeit a város védelmére. A csapatok soraiból nem hallatszott kiáltozás,

vagy éneklés, de minden harcos arcáról határozott elszántságot olvashatott le. Nem volt itt szükség harci kiáltásokra és himnuszokra, hogy bátorságot öntsenek a gyengékbe, mert ebben a hadseregben nem voltak gyengék.

Az előrenyomuló Veltopismakusianok csapatainak lábdobogása elhallgatott. Felderítőik valószínűleg rájöttek, hogy tervük megbukott, támadásuk már nem érné meglepetésként a várost. Vajjon megváltoztatták a támadás tervét, vagy pedig csak rövid időre állították meg főhaderejüket, hogy az új helyzet következményeit megvitassák? Tarzan megkérdezte egy mellette elhaladó tiszttől, vajjon az ellenség nem mondott-e le végkép a város megtámadásáról? A tiszt mosolyogva rázta fejét:

— A Minuniak sohasem adják föl támadási szándékukat — felelte.

Amint Tarzan végigjáratta szemeit a felkelő nap fényének sugaraiban fürdő városon, észrevette, hogy az épületek ablaknyílásaiban is egy-egy harcos áll, mellettük nagyszámu rövid lándzsa volt fölhalmozva, mögöttük pedig kis kerek kődarabok kupakja emelkedett. A majomember mosolyogva gondolta:

— Ezek minden elképzelhető lehetőséggel számolnak. De mi történik a kőbányák rabszolgáival? Vajjon nem használják fel ezek az első kínálkozó alkalmat arra, hogy uraik ellen forduljanak?

Ismét a tiszthez fordult és erre vonatkozólag is kérdést intézett hozzá. A tiszt a legközelebbi kőbánya bejárata felé mutatott, ahol Tarzan sokszáz fehér tunikás rabszolgát látott, akik éppen kötörmelékeket halmoztak föl, míg egy csapat gyalogos katona kényelmesen támaszkodott

lándzsáira, tisztjeik pedig a rabszolgák munkáját irányították.

A kőbánya bejáratának belső részén egy másik csapat tartózkodik. — magyarázta a tiszt Tarzannak. — Ha az ellenség behatol a városba és a kőbánya külső részén tartózkodó csapatot az épületekbe kergeti fölkoncolja, vagy elfogja, a kőbánya belső őrsege még akkor is egy egész hadsereget tud feltartóztatni, mert a szűk bejáraton keresztül egyszerre csak egy ember intézhet támadást ellenük. Rabszolgáink tehát biztonságban vannak, ha csak a város el nem esik, de emberemlékezet óta ilyen még egyik Minunian várossal sem történt meg. A legnagyobb eredmény, amire a Veltopismakusianok számíthatnak az lehet, hogy néhány hadifoglyot ejtenek, de kétségtelen, hogy legalább ugyanannyi harcost fognak el a mi csapataink az ő soraikból. Ha meglepetésszerű támadásuk sikerrel járt volna, akkor benyomulhattak volna valamelyik épületbe és nagy zsákmánnyal, valamint sok asszonnyal térhettek volna vissza városukba. Most azonban a mi haderőnk már fejlődött és így még egy jóval nagyobb számú ellenség sem jelenthet komoly veszedelemet a városra nézve. Véleményem szerint még arra sem fog sor kerülni, hogy gyalogságunkat kénytelenek legyünk harcba vetni.

— A gyalogságot, hogy állították csatarendbe? — érdeklődött Tarzan.

— Ötezer ember teljesített szolgálatot az épületek ablakaiban — felelte a tiszt. — Ötezer ember képviseli a tartalékot és ezekből válogatták ki a kőbányák őrségét is. A várostól egy mérföldnyi távolságban négy gyalogos hadoszlop állomásozik. A keleti, északi és déli irányban kivezényelt csapatok ezer-ezer emberből állanak.

míg az a hadoszlop, amely nyugaton, ahonnan a támadást várjuk, foglalt állást, kétezer harcosból áll.

— Azt gondolod tehát, hogy a város belterülete nem lesz hadszintér? — kérdezte Tarzan.

— Ugy van. A szerencsések ma azok, akik az élen álló lovascsapatoknál szolgálnak, mert önekik feltétlenül kijut a harcból. Nem hinném, hogy a gyalogos katona ma kénytelen lesz kardot rántani, vagy lándzsát törni. De ez az eset a leggyakoribb. A harc dicsősége mindig a lovasságnak jut ki.

— Amint szavaidból kiveszem, te szerencsétlennek érzed magad, amiért nem lovascsapatnál teljesítesz szolgálatot. Hát nem tudod át-helyeztetni magad valamelyik antilopos csapat-testhez?

— Nekünk minden fegyvernemben szolgálnunk kell — magyarázta a tiszt. — Tulajdonképpen mindnyájan lovaskatonák vagyunk, kivéve, ha a város védelmére kerül a sor és ezért minden egyes katonát a lovasságnál eltöltött öt hónapi szolgálat után négy hónapi szolgálattételre a gyalogos csapathoz osztanak be. Minden új hold éjszakáján ötezer ember kerül át más fegyvernemhez.

Tarzan elfordult a tiszttől és a sikságon keresztül nyugat felé kémlelt. Jól láthatta a közelebb álló csapatokat, amelyek az ellenséget várták. Még a tőle két mérföldnyi távolságban álló lovassági főhadoszlopot is kivihette, olyan sok emberből állott ez a haderő. De a távolabb elhelyezett előőrsöket és elővédeket már nem tudta felfedezni a messzeségben. Amint dárdájára támaszkodva szemlélte ezt a páratlanul érdekes harci készülődést, kénytelen volt párhuzamot vonni az apró harcosok lelkesedése és saját fa-

jának egyedei között. Ezeknél a törpéknél nem tapasztalhatott politikai visszaéléseket, helybeli tirannusok részéről hatalmi törekvéseket, és nem találkozhatott sötétagyu fantaszták esztelen terveivel sem, hogy saját személyüket felmagasztossítsák és vagyonukat gyarapíthassák. E törpék között csak a tiszta érzésekből fakadó hazaszeretet tapasztalhatta, amelyet megacélozott az önvédelem sürgető szüksége. Tökéletes katonáknak és hősöknek bizonyultak ezek az apró emberek. Nem volt szükségük trombiták harsogására, sem pedig lelkesedésük mesterséges fokozására, ahogyan az ő világának vezetői küldik háboruba a harctól huzódozó embereket, akik nem tudják miért ragadnak fegyvert, akiket hazug propagandával csapnak be és az ellenség barbarizmusáról terjesztett hamis mesékkel tüzelnek fel.

Miután a felvonuló csapattestek elhagyták a várost, a nyugalom helyreállt és Tarzan felhasználva a kedvező alkalmat, felkereste Adendrohahkis királyt, aki magasrangu tisztjei körében antilopján ült. A király egyenruháját vékony aranylemezek borították. Övében tör és kés volt és fegyvereinek hüvelye is csillogott az aranytól és a szép drágakőberakásoktól. Csizmája térdéig ért, alsó karjait pedig csuklótól könyökéig páncél fedte. Ruházatát elegáns bőrsapka egészítette ki. Amint Tarzan eléje lépett, a király meleg barátsággal üdvözölte:

— A gárdakapitány jelenti, hogy te figyelmeztetted bennünket elsőnek a Veltopismakustanok közeledésére. Ismét mély hálára kötelezted ezzel Trohanadalmakus népét. Hogy róhatjuk le irántad való hálánkat?

Tarzan elhárító mozdulattal válaszolt:

— Te semmivel sem tartozol nekem, Troha-

nadalmakus királya. Ajándékozz meg barátsággal és engedd meg, hogy csatlakozhassak nemesszívű fiadhoz, a trónörökshöz.

— Amíg csak testem el nem enyészik az anyaföldben mindig barátod leszek. Tarzan. — felelte kegyesen a király. — Menj, ahova akarsz és számomra nem lesz meglepetés, ha olyan helyre indulsz, ahol a veszedelmek közben kell bebizonyítani a férfiui bátorságot.

Ez volt az első eset, hogy valamelyik Minunian a nevén szólította Tarzant. Eddig a Trónörökös Megmentőjének, a Király Vendégének, az Erdő Óriásának hívták, vagy más hasonló személytelen nevekkel illették. A Minunianok szemében az ember neve megszentelt tulajdon volt, amit csak a kiválasztott barátok és a családtagok vehettek ajkukra. Amikor tehát a király nevén szólította Tarzant, ez azt jelentette, hogy bizalmas barátjául fogadja őt. A majomember mély meghajlással köszönte meg a király udvariasságát:

— Adendrohahkis király barátsága — mondotta — nagy megtiszteltetést jelent és megnevesíti azokat, akikre ez a barátság sugárzik. Egész életemben, legértékesebb kincsemként fogom megőrizni ezt a barátságot.

Tarzannak a király iránt érzett tisztelete szívéből fakadt. E törpefajta már régen kivivta csodálatát, a király jellemének tulajdonságai pedig őszinte elismerést ébresztettek benne az uralkodó iránt és megállapította, hogy Adendrohahkis király teljesen egyé olvadt alattvalói sorsával. Amikor a nép körében a király személye iránt érdeklődött, olyan válaszokat kapott, amelyek csodálatot keltettek benne a király jelleme iránt.

Adendrohahkis királynak tetszettek a sza-

vak, amelyekkel Tarzan megköszönte barátságát, majd pedig a majomember elindult a front felé. Utközben lombos ágat tört le egy fáról, mert úgy gondolta, hogy ez a fegyver nagy hasznára lehet még a Minunianok ellen és nem tudhatta, milyen meglepetést hozhat még a nap.

Éppen elhagyta az előretolt állásokban elhelyezkedett gyalogságot, amikor huszár vágatott el mellette a város felé. Tarzan hiába erőltette szemeit, nem tudta megállapítani, hogy a távolban harcra került-e már a sor és amikor elérte a lovashaderő főoszlopát, még nyomát sem tudta fölfedezni az ellenségnek. Komodoflorensal herceg meleg barátsággal üdvözölte és csodálkozva nézte a nagy lombos ágat, amelyet Tarzan vállára vetve cipelt.

— Mi a legujabb hír? — kérdezte Tarzan.

— Éppen most küldtem futárt a királyhoz — felelte a trónörökös — és jelentettem, hogy felderítő katonáink érintkezésbe jutottak az ellenség előőrseivel, akik valóban a Veltopismakusianok. Egy nagyobb számú földerítő osztagunk áttörte az ellenséges előőrsök vonalát és egyik bátor harcosunk elhatolt egészen a Gartolas domb csúcsáig, ahonnan megláthatta a rohamra felsorakozott ellenség egész főhaderejét. Azt mondja, hogy számuk husz-harmincezerre tehető.

Alig hogy Komodoflotensal közölte értesüléseit, nyugati irányból hanghullám jutott el hozzájuk.

— Közelednek! — jelentette a trónörökös.

VIII. FEJEZET.

Ska, a saskeselyű Gorgonak, az antilopbikának szarván üldögélt és hirtelen gyanus zörejt hallott a szomszédos bokorból. A hang irányába fordította fejét és megpillantotta Sabort,

a nőstényoroszlánt, amint éppen előbukkant a sűrüből és lassan feléje közeledett. Ska nem ijedt meg. Menekülni akart, de tekintélyét igyekezett megőrizni. Nagy szárnyait kiterjesztette, hogy elröpüljön. De Ska, a saskeselyű nem tudott felemelkedni. Abban a pillanatban, amikor teste a levegőbe lendült, valami a nyaka köré fonódott és visszarántotta a földre. Ismét megkísérelte a fölszállást, de megint visszazuhan. Most már megrémült. Az a gyűlöletes dolog amely már olyan régen tekeredett a nyakára, most a földhöz láncolta. Az aranylánc beleakadt Gorgonak, az antilopbikának a szarvába. Ska kelepcébe került.

Szárnyaival csapkodva kétségbeesetten küzdött. Sabor, a nőstényoroszlán megállt és érdeklődéssel nézte vad küzködését. Ska meglepő módon csapkodott szárnyaival. Sabor még sohasem látta Skat ilyen állapotban és miután az oroszlánok érzékeny, könnyen befolyásolható állatok, Sabor nemcsak meglepetést, hanem kis rémületet is érzett. Még egy pillanatig figyelte Ska vergődését, azután hátat fordított és ismét eltűnt a sűrűségben, miközben még visszadörmögött a saskeselyű felé, mintha mondaná: »Üldözz engem, ha elakarsz veszni!« De Ska nem gondolt arra, hogy üldözzé Sabort. Ska, a saskeselyű már soha többé semmit sem vett üzőbe.

— Közelednek! — jelentette Komodoflorensal Trohanadalmakus hercege.

Amint Tarzan a hepehupás vidéket kémlelte, észrevette az előrenyomuló Veltopismakusianokat.

— Felderítőink visszavonulóban vannak! — közölte Komodoflorensallal.

— Látod már az ellenséget is? — kérdezte a herceg.

— Igen.

— Akkor kérlek, jelentsd nekem hadmozdulataikat.

— Több hosszú vonalban nyomulnak előre széles frontot alkotva — közölte a majomember. — Felderítőink már csatlakoznak előretolt őrségeinkhez, amelyek ugylátszik bevárják a támadást. De az elővédet elfogják söpörni. Ha az első vonal nem is, az azután következők bizonyosan

Komodoflorensal rövid parancsot adott ki. Ezer lovas harcos előrevágtatott és nagy sietésre ösztönözték antilopjaikat, amelyek egy-egy ugrással öt-hat, sőt hét lábnyi távolságot is átugrottak. A csapat az előretolt osztagok felé vágtatott. Egy másik, ezer emberből álló csapat az előretolt lovasság jobb és balszárnyának erősítésére indult, miután Tarzan jelentette, hogy az ellenséges haderő, közvetlen azelőtt, hogy elérte volna az elővédet, két oszlopra szakadt és az egyik trohanadalmakusi lovashaderő jobbszárnya felé indult, míg a másik a balszárny felé kanyarodott.

— Rajtaütésszerűen és villámgyorsan akarnak támadni, hogy foglyokat ejthessenek, — magyarázta a herceg Tarzannak.

— A második és a harmadik ellenséges arc-vonal a lovasság középső oszlopa ellen vonul fel és egyenesen felénk közeledik — közölte Tarzan. — Már elérték az első őrséget, amely velük együtt vágtat visszafelé és heves harcba bocsátkozott velük.

Komodoflorensal futárokat küldött hátra, majd pedig megmagyarázta Tarzannak az elővéd magatartását:

— Mi ilyen módon harcolunk. De most már ideje, hogy visszatérjél a hátvédhez, mert ha ittmaradsz, néhány pillanat múlva körülvesz téged is az ellenség. Ha minket is elérnek, vad kényszerűsége közben mi is visszavonulunk a város felé. Ha még mindig az a szándékuk, hogy behatoljanak a városba, akkor a harc inkább loversenyhez fog hasonlítani, mert tulságosan nagy sebességgel fognak vágtatni ahhoz, hogy valódi összecsapásra kerülhetne a sor. De ha ezt a szándékukat feladták volna és megelégednek azzal, hogy a városon kívül ejtsenek hadifoglyokat, akkor elkeseredett ütközet fog kifejlődni, mielőtt elérjük a gyalogság vonalát, amelyet véleményem szerint az ellenség nem fog tudni áttörni. Miután haderejük sokkal nagyobb, mint a miénk, néhány hadifoglyot fognak ejteni, de mi is foglyul ejtünk majd néhányat katonáik közül. De már nincs vesztegetni való idő! Nyomban vissza kell térned a városba, ha ugyan már nem késő.

— Én azonban itt akarok maradni — felelte a majomember.

— De akkor az ellenség foglyul ejt, vagy megöl.

Tarzan elmosolyodott és megrázta a lombos faágat:

— Én nem félek tőlük — mondotta.

— Azért nem félsz tőlük, mert még nem ismered őket — figyelmeztette a herceg. — Nagy termeted elbizakodottá tesz, de gondold arra, hogy csak négyszer olyan nagy vagy, mint egy Minuanin törpe és viszont harmincezer ilyen törpe intézhet támadást ellened.

A Veltopismakusianok gyorsan nyomultak előre. A herceg még megkísérelte, hogy rávegye Tarzant a visszatérésre és bár megcsodálta

a különös óriás bátorságát, mégis kárhoztatta könnyelműségét. Komodoflorensal nagyon megszerette érdekes vendégét és minden lehetőt elkövetett volna, hogy megmentse a veszélytől, de most már át kellett venni csapatai parancsnokságát, miután az ellenség már majdnem a közvetlen közelükbe ért.

Tarzan figyelte az apró embereket, akik fürge, ruganyos antilopjaikon közeledtek. A harcosok egyik vonala a másik után özönlött feléje és a törpék özönlése az óceán habjaira emlékeztette. Arra gondolt, hogy egy-egy vízcsepp milyen ártalmatlan, de megszámlálhatatlan mennyiségű vízcsepp egy tömegben már ellenállhatatlan romboló erőt jelent. A majomember a lombos faágra pillantott és elmosolyodott, igaz, hogy egy kicsit már aggodalmasan.

Most azonban az előrenyomuló csapatok első két vonalának harca kötötte le. A Veltopismakusian harcosok Adendrohahkis király elővédjének katonáival és az elővéd megerősítésére kivezényelt több ezer harcossal fej-fej mellett vágattak előre. Mindegyik harcos kiválasztott egy ellenséges lovast, akit igyekezett kiütni a nyeregből és az antilopok vad vágatása közben lezajló párbajokat hegyes törökkel vívták meg, noha akadtak harcosok, akik lándzsájukat is használták, még pedig néha jó eredménnyel. Néhány antilop már lovas nélkül vágatott az előrenyomuló csapattal, míg akadtak egyes antilopok, amelyek vissza akartak fordulni és megzavarták a harcosok vágató sorait, gyakran a földre tiporva az utjukba kerülő antilopokat és lovasaikat. De a harcosok legtöbbje keresztül ugratta ezeket a megrémült, menekülő állatokat. A Minunianok kitűnő lovasok voltak és csodával határos módon irányították villámgyors és ideges állataikat.

Megfigyelte, hogy egy harcos átugratott egy ellenséges harcos feje fölött és a levegőben olyan erős ütést mért törével ellenfele fejére, hogy az kibukott nyergéből. De alig tudott kiharagadni néhány jelenetet ebből a pillanatról pillanatra váltakozó izgalmas csatából, mert a nagy csapat ellenséges harcos már körülötte tolongott. Tarzan úgy tervezte, hogy a lombos faággal elsöpri utjából az apró embereket, de az ellenség és a barát annyira össze volt keveredve egymással, hogy nem merte végrehajtani tervét, mert félt, hogy vendéglátói közül is többet megsebesít, vagy kiüt a nyeregből. A harcoló törpék feje fölött tartotta a faágot és várta, hogy a harcosok első vonalai elszáguldjanak mellette. Ugy tervezte, hogy amikor már csak az ellenséges katonák lesznek körülötte, elsöpri őket az ággal és így megtöri a támadó haderő gerincoszlopát. Észrevette a mellette elvágató Veltopismakusianok meglepett arckifejezését és tudta, hogy meglepetésüket az ő jelenléte okozza, de arcuk csak csodálkozást és nem félelmet tükrözött vissza. Hallotta diadalmas kiáltásukat is, amikor egyiküknek sikerült egészen közel kerülnie hozzá és mialatt tovább vágatott, a lábába szurt. Azután már csak önvédelemre gondolhattott, hogy megkísérelje a faággal távoltartani a tolongó ellenséget. Amikor még csak az első támadó arcvonalt egymástól meglehetősen távolságban lévő harcosai intéztek rohamot ellene, védekezése sikerrel járt, de most már a Veltopismakusian lovasság főoszlopa nyüzsgött körülötte. Ezt a haderőt már nem tudta kikerülni. Az ellenséges harcosok sűrű rajokban özönlöttek feléje. A faággal, amely már elégtelen fegyvernek bizonyult, söpörte maga előtt a földet, hogy megakadályozza a törpék előnyomulását. De kezei-

vel is harcolt, a lovasokat leráncigálta az antilopokról és visszavetette őket előnyomuló társaik közé. De egyre újabb és újabb harcosok nyomultak előre.

Antilopjaikkal minden akadályt átugrattak. Az egyik lovas, aki egyenesen feléje ugratott, gyomron ütötte és az ütés következtében hátra tántorodott. Lábait és oldalát újabb és újabb ütések érték. A törpék töreinek hegye felsebezte barna bőrét, úgy hogy csakhamar csipőtől lábfejéig teste vöröslött a vértől és még mindig újabb ezer és ezer harcos támadt reá. Dárdája és nyila alkalmatlan fegyver volt ezzel az ellenséggel szemben és nem is gondolhatott használatukra. Bár pusztá kézzel is nagy irtást vitt véghez közöttük, minden egyes kidőlt harcos helyébe százan nyomultak.

Keserűen mosolygott, amikor arra gondolt, hogy ezekben az emberekben, akik alig látszóttak ki a földből, ő, a hasonlíthatatlan Tarzan, az Öserdő Lordja milyen halálosan komoly ellenfélre akadt. Most már kizárólag a Veltopismakusianokkal volt körüléve, mert a Trohanadalமாகusi harcosok az előrenyomuló ellenséggel együtt vágattak vissza a város felé, amely előtt hét-ezer gyalogos katona várta ezt a szörnyű erejű támadást. Tarzan szerette volna végignézni a harcnak ezt a fázisát, de most már nem mozdulhatott és minden figyelmét lekötötte a harc.

Az egyik támadó lovas ismét gyomron ütötte és testéből megint kiserkent a vér. Mielőtt még visszanyerhette volna egyensúlyát, egy másik harcos ütötte meg ugyanazon a helyen és most már a földre bukott. Ebben a pillanatban előzönlötték testét a harcosok és megszámlálhatatlan mennyiségben, mint a hangyák nyüzsögtek rajta. Mégegyszer megkísérelte, hogy

föltápáskodják és ez volt az utolsó mozzanat, amire később még vissza tudott emlékezni, mert nyomban ezután elvesztette eszméletét.

Uhha, Khamisnak, Obebe kannibál törzse varázslódoktorának a leánya tüskés lombokból összetákolt viskó belsejében fücsomón kuporgott. Éjszaka volt, de nem jött álom a szemére. A viskó lombjainak résein egy nagy fehér embert figyelt, aki pislákoló tűz mellett a viskó előtt guggolt. A leány szemei összehúzódtak a dűhtől, amint a férfit figyelte. Arckifejezése nem félelmet, hanem olthatatlan gyűlöletet árult el.

Uhha már régen nem hitte Esteban Mirandáról, hogy ő a Folyó Ördöge. Az első kételyeket az támasztotta benne, hogy a férfi félt az őserdő vadállataitól, valamint az emberevő férgectől és később rájött, hogy utitársa közönséges csaló volt. Mert a Folyó Ördögei semmitől sem félnek. Most már abban is kételkedett, hogy a fickó Tarzannal azonos, akiről gyermekkorában olyan sok hihetetlen történetet hallott, hogy mint valóságos ördögre gondolt rá. Az ő népének nem voltak istenei, csak ördögei, viszont az ördög éppen olyan jól megfelel céljának a tudatlanok és babonások között, mint az istenek a műveltebb emberek világában.

És amikor Esteban Miranda bebizonyította tetteivel, hogy bizony nagyon félt az oroszlanoktól és hogy milyen gyámoltalanul mozgott az őserdőben, ezek a körülmények egyáltalán nem rendítették meg Uhhában a híres Tarzan hatalmába és kivételes tulajdonságaiba vetett hitét, mert egyre valószínűbbnek tartotta, hogy utitársa nem azonos a legendás hirű majomemberrel.

A Miranda iránti tiszteletének elvesztésével együtt eltűnt a férfitől való félelme is. A férfi erősebb volt nála és erőszakos volt. Megüthette őt és meg is tette azt, ha Uhha felingerelte, de csak testi fenyték útján tudott ártani neki és ha távoltartotta magát tőle, akkor teljesen tehetetlen volt vele szemben. Gyakran gondolt már szökésre, de mindig visszaretent terve kivitelétől, mert páni félelem fogta el arra a gondolatra, hogy egyedül kell maradnia az őserdőben. A napok multával azonban rájött, hogy a fehér ember szinte egyáltalán nem jelentett védelmet számára a veszedelmekkel szemben. Sőt éppen ellenkezőleg, sokkal jobban el lett volna nélküle, mert alig hogy neszét vették valamilyen veszedelemnek, Miranda a legközelebbi fára kapaszkodott és ha véletlenül olyan helyen tartózkodtak, ahol kevés fa állott, Uhhát a sorsára hagyta, hogy védje meg magát, ahogy tudja, mert — miután erősebb volt nála — félrelökte utjából, ha akadályozta a fára való gyors fölkapaszkodásban.

Ugy ám, éppen olyan jól meglenne egyedül is az őserdőben, mint ennek az embernek a társaságában, akit kimondhatatlanul megvetett és gyűlölt. De vad, buta kis agya bosszút forralt a férfi ellen és úgy döntött, hogy mielőtt megszökik mellőle, megbosszulja magát, amiért rávette, hogy segítsen neki az Obebe falujából való szökésben és azután kényszerítette, hogy elkísérje útjára.

Ennek ellenére, hogy már nagy utat tettek meg, Uhha biztos volt benne, hogy visszatalál falujába. És bizott abban is, hogy utközben talál eleséget és el tudja kerülni a zsákmányra leselkedő vadállatokat. Csak az embertől félt. E félelmében azonban osztozott a dzsungel vala-

mennyi lakója. Isten minden teremtménye közül az embert gyűlölte és félte nemcsak az alsóbbrendű állat, hanem saját fajtája is, mert minden élőlény közül csak az ember találja örömét a másik teremtés halálában, az ember, a leggyávább lény, aki minden teremtés közül a legjobban fél a haláltól.

A kis néger lány a viskóból figyelte Esteban Mirandát és szemei hirtelen kifényesedtek az örömtől, mert rájött, hogy milyen módon kell végrehajtania bosszuját. Esteban Miranda a tűz mellett guggolt és egy kis szarvasbőrből készített zacskó tartalmát nézegette. A kövek egy részét tenyerébe öntötte és úgy vizsgálgatta. A kis Uhha tudta, hogy a fehér ember milyen nagybecsüli ezeket a csillogó köveket, de arról sejtelve sem volt, hogy ezek a kövek milyen óriási értéket képviselnek. Még azt sem tudta, hogy ezek a kövek gyémántok. Csak annyit tudott, hogy a fehér ember rajongott a kövekért, amelyeket többre becsült minden más holmijánál és emlékezett arra is, milyen gyakran emlegette Miranda, hogy inkább meghal, semhogy ezektől a kövektől megválna.

Miranda hosszú ideig játszadozott a gyémántokkal és Uhha hosszú időn át figyelte mozgulatait. De végül is visszatette a köveket a zacskóba, amelyet ágyékkötényének felső részéhez erősített. Azután nagycsomó tüskés ágat helyezett el a viskó bejárata elé, hogy védve legyen az éhes vadállatok elől és lefeküdt a fűre Uhha mellé.

Hogyan akarta a kislány végrehajtani a tervét, hogy ellopja a gyémántokat a hatalmas, erős Tarzanhoz hasonló spanyoltól? A zacskó a férfi ágyékkötényéhez volt erősítve és így azt nem tudta volna ellopni anélkül, hogy Mirandát fel ne

ébresztette volna. És a félénk kislány különben sem merte volna leszakítani a gyémántzacskót Esteban Miranda kötényéről. Ugy látszott tehát, hogy a tervről le kell mondania.

Kint pislákol a tűz és nagy, fantasztikus árnyakat rajzolt a dzsungel éjszakájába. Nagytű állat járta körül lopakodva a kis táborhelyet. Hirtelen egy oroszlán feje jelent meg a lángok fényében. A sárgászöld szemek hunyorogva bámultak a tűzbe. A kunyhó felől ember szagát vitte felé a szél és Numa, az oroszlán éhes volt. Alkalomadtán evett már emberhúst és igen izletesnek találta azt, azonkívül rájött arra is, hogy az ember volt a leglassabb mozgásu zsákmány és alig tudott ellenállást kifejteni. De Numa nem szerette a tüzet, hátat fordított tehát és eltűnt abban az irányban ahonnan felbukkant. Nem a tüztől félt, hanem a lángnyelvek imbolygó árnyékától, amelyek mintha minden oldalról fenyegették volna.

Uha azonban nem félt a táncoló árnyaktól és nem vette észre Numát, az oroszlánt. Visszafojtott lélegzettel hallgatódzott fekhelyén a viskóban. A tűz már kisebb lángokkal lobogott. Uha kigondolta haditervét és készen állott végrehajtására. Egy tizenkétéves civilizált kislány nem tudott volna ilyen szörnyű tervet kiagyalni, de biztos volt, hogy ő végrehajtja.

A spanyol egyenletes lélegzete elárulta, hogy alszik. Uha még várt egy ideig, nem ébred-e fel a fiu és miután meggyőződött róla, hogy az mély álomba merült, a fücsomó alá nyult és előhuzott egy rövid, vastag bunkót. Lassan és óvatosan felemelkedett és az alvó spanyol mellé térdelt. Azután fölemelte fegyverét és Esteban Miranda koponyájára sujtott vele. Csak egyetlen ütést mért rá, de többre nem is volt szükség.

Remélte, hogy nem ölte meg a férfit, mert hiszen élnie kell még, hogy rájöjjön az ő bosszujára. Életben keli maradnia és meg kell tudnia, hogy Uhha ellopta a kövekkel telt zacskót, amelyet Miranda annyira imádott. Uhha Miranda késével levágta annak ágyékkötényét és birtokába vette a bőrzacskót, tartalmával együtt. Azután eltávolította a tüskés ágakat a viskó bejárata elől, kisurrant az éjszakába és eltűnt az őserdő fái között. A spanyollal való vándorlása közben nem egyszer eltévesztette már tájékozódási képességét és nem tudta, milyen irányban kell keresnie faluját. De most, hogy szabad lett, ösztönszerűen délnyugat felé fordította arcát, abba az irányba, amerre Obebenek, a kanübálnak faluja feküdt.

A dzsungel országutja kitaposott elefántnyom volt és Uhha ezen a nyomon indult el, amelyet megvilágított a telihold fénye. Félt az éjszakai őserdőtől és a zsákmányra leselkedő vadállatoktól, de tudta, hogy ennek az éjszakai utnak a kockázatát vállalnia kell, hogy minél nagyobb távolságra jusson a fehér embertől, mielőtt az visszanyeri eszméletét és üldözésére indul.

Száz lábnnyira előtte, az elefántcsapást szegélyező sűrű bokorban huzódott meg Numa, az oroszlán és figyelte a feléje közeledő lépteket. Itt már imbolygó árnyak nem idegesítették Numát, csak azt érezte, hogy ember közeledik feléje, fiatal leány, a legjobb falat az emberek között. Numa száját nyalogatta és várt.

A leány gyorsan haladt előre a csapáson. Már az oroszlán mellett haladt el, de az állatok királya mégsem vetette rá magát. Van valami az ember szagában és az ember tekintetében, ami Numa szívében ismeretlen rettegést ébreszt fel.

Amikor Hortának, a vaddisznóknak, vagy Barának, az antilopnak nyomát követi, jelenlétükben nem érez ilyen félelmet. És nem ismer habozást, amikor a kedvező alkalom kínálkozik, hogy zsákmányára vesse magát. Csak a védtelen, nehézkes járásu ember kelti fel benne a döntő pillanatban a határozatlanság érzését.

Uhha folytatta utját és fogalma sem volt arról, hogy két lépésnyi távolságban tőle hatalmas, zsákmányra leső, éhes oroszlán lapul a bokorban. Amikor már elhaladt a bokor mellett, Numa kiugrott a csapásra és követte a leányt. A nyomában akart maradni, hogy amikor majd a határozatlanság köde eltűnik kebléből, még elérhesse a zsákmányt. És így egymás nyomában haladtak az éjszakai dzsungelben a hatalmas oroszlán, amely nesztelen léptekkel, óvatosan kuszott előre és a kis néger leány, aki nem is sejtette, hogy milyen szörnyű halál leselkedik reá a telihold fényénél.

IX. FEJEZET.

Amikor Tarzan visszanyerte eszméletét, nagy terem padlóján találta magát. Mielőtt még teljesen öntudatra ébredt volna, annyit már megállapított, hogy a terem jól volt világítva és rajta kívül mások is tartózkodtak benne. Később amikor már össze tudta szedni gondolatait, rájött, hogy a terem két hatalmas gyertya világítja meg. A gyertyák átmérője három láb lehetett és bár részben már leégtek, magasságuk még így is legalább öt láb volt. Mindegyiknek a kanóca olyan széles volt, mint az ember csuklója és bár lángjuk az általa ismert gyertya lángjára emlékeztetett, nem füstöltek és a menyegyzet gerendái sem voltak feketék a gyertyafüستől. Azután észrevette azokat is, akik még

rajta kívül a szobában tartózkodtak. Mintegy száz ember lehetett a szobában és mindnyájan olyan nagy termetűek voltak mint ő. De azért ruházatuk és fegyverzetük ugyanolyan volt, mint a trohanadalmakusi és veltopismakusiani törpéké. Tarzan hosszasan és figyelmesen szemlélte őket. Kik lehettek ezek az emberek? És voltaképpen hová került ő?

Amikor teljesen visszanyerte öntudatát, fájdalmat érzett testében és úgy érezte, mintha karjai megmerevedtek volna, Megpróbálta mozgatni karjait, de akkor rájött, hogy mindkét karját háta mögött összekötözték. Lábaik azonban mozgathatta, mert azokat nem kötözték meg. Miután nagyon gyöngye volt, csak nagy erőfeszítéssel tudott fölülni és ekkor alaposan szemügyre vette a termet, amely zsufolva volt harcosokkal, akik éppen olyanok voltak, mint a törpe Veltopismakusianok, azzal a különbséggel, hogy testalkatuk normális nagyságu volt és igen nagyméretű volt a terem is. A harcosok a padokon ültek, vagy pedig a puszta földön heverészttek. Néhány ember foglalatoskodott körülöttük. Tarzan megállapította, hogy majdnem mindegyikük sebesült volt és soknak igen súlyos volt az állapota. Azok az emberek pedig, akik a sebesültek körül foglalatoskodtak, betegápolók lehettek és fehér tunikát viseltek, éppen úgy, mint a trohanadalmakusi, előkelőbb osztályhoz tartozó rabszolgák. A sebesülteken és a betegápolókon kívül hat fegyveres harcos is tartózkodott a teremben. Ezek nem voltak sebesültek. Egyikük Tarzant figyelte és miután ülőhelyzetbe emelkedett, fölkiáltott:

— Hó! Az óriás visszanyerte eszméletét!

Keresztül sietett a szobán a majomember felé. Szétvetett lábbal állott meg előtte és széles

vigyorgással bámult reá.

— Nagy termetednek bizony nem sok hasznát vehetted, — gunyolódott vele. — Most pedig mi is éppen olyan nagyok vagyunk mint te. Mi is óriások lettünk, nem látod?

A katona harsány nevetéssel fordult társai felé, akik vele együtt nevettek.

Miután a majomember látta, hogy fogoly volt és ellenségek vették körül, a kelepcebe került vadállatok módjára konok hallgatásba merült. Nem válaszolt a katona gunyolódásaira, hanem a törbeecsalt vadállat vad, éles tekintetével figyelte a harcosokat.

— Éppen olyan néma, mint a barlangokban lakó asszony-állatok, — mondotta a katona társainak.

— Talán ő is azok közül való, — vélte egy másik.

A harmadik helyeselt:

— Igazad van, lehet, hogy a Zertalacolok fajtájából való.

— Dehát azok mind gyávák — jegyezte meg az első harcos. — Ez pedig úgy harcolt, mint született katona.

— Igaz, pusztá kézzel addig küzdött, amig össze nem esett.

— Látnod kellett volna, hogy úgy hajította vissza az antilopokat a harcosokkal együtt, mintha csak kövekkel dobálódzott volna.

— Egy lépést sem hátrált és nem futamodott meg. És harc közben folyton mosolygott.

— Bizony nem úgy néz ki, mintha a Zertalacolok fajtájához tartozna. Kérdezd meg tőle, hogy kicsoda.

Az a harcos, aki először szőlitotta meg, kérdést intézett Tarzanhoz erre vonatkozólag is, de a majomember továbbra is szótalanul bámult reá.

— Nem érti meg szavaimat — állapította meg a harcos. — De azért mégsem hiszem, hogy a Zertalacalokokhoz tartozik. Arról azonban fogalmam sincs, hogy ki lehet.

Közel lépett Tarzanhoz és megvizsgálta sebeit.

— Sérülései hamar begyógyulnak, — állapította meg. — Hét napon belül, vagy még hamarabb is elég jó állapotban lesz ahhoz, hogy a kőbányákban dolgozhasson.

Valami barna port szórt Tarzan sebeire, majd élelmet, vizet és antiloptejet hozott számára. Amikor észrevették, hogy karjai dagadni és színtelenedni kezdenek, vasláncot kerítettek, egyik végét Tarzan derekára kötötték, a másik végét pedig a falba erősített gyűrűbe illesztették és elvágták a csuklóit összeszorító köteleket.

Miután azt hitték, hogy nem érti szavaikat, szabadon beszéltek előtte, de nyelvük majdnem teljesen azonos volt a Trohanadalmakusianok nyelvével és így Tarzan minden szavukat megértette. Beszédjükből kivette, hogy az Adendrohahkis király városa előtt lefolyt ütközet nem végződött azzal az eredménnyel, amilyenre Elkomoelhago, a Veltopismakusianok királya számított. Sok halottat vesztek és sok harcosuk fogságba esett, amivel szemben ők nem pusztítottak el sok ellenséges harcost és sokkal kevesebb foglyot is hoztak magukkal, mint amennyit az ellenség zsákmányolt tőlük. De mint megtudta, Elkomoelhago királynak az volt a véleménye, hogy az ő foglyulejtése fölért a háboru minden veszteségével.

Tarzan nem tudta megérteni, hogyan változtathatták át magukat ezek a törpék rendes nagyságú emberekké és erre a nagy titokra vonatkozólag a harcosok egyike sem tett előtte célzást.

Csodálkozása azonban akkor érte el tetőfokát, amikor néhány nappal később végig vezették egy hosszú folyosón, ahol egy csomó harcost látott, akik éppen olyan nagy természetűek voltak, mint ő és normális nagyságu antilopokon lovagoltak, de ezek az antilopok a törpe király-antilopok jellegzetes testformájára emlékeztettek. Tarzan sűrű fekete hajába mélyesztette ujjait és törte fejét, hogyan fejthetné meg ezt a különös rejtélyt.

Sebei gyorsan gyógyultak — éppen úgy, mint a törpe harcosok sérülései — és a hetedik napon hat harcos jött érte, a láncot eltávolították derekáról és magukkal vitték. Őrei már nem tettek kísérletet, hogy szólásra bírják és végül is arra a megállapításra jutottak, hogy olyan néma volt, mint az Alalusok, miután azt elképzelni sem tudták, hogy az övéken kívül más nyelvet is beszélhetnek a földön. Tarzan kivette beszélgetésükből, hogy Elkomoelhago király elé vezetik, aki azt az óhaját nyílvánította, hogy fölgyógyulása után látni akarja a nevezetes foglyot.

A hosszú folyosót, amelyen keresztülvezették, kis gyertyák világították meg. A folyosón és keresztfolyosókon rabszolgák és harcosok két ellentétes irányban haladó sora mozgott. A rabszolgák társadalmi helyzetük szerint éppen olyan fehér, vagy zöld színű tunikákat viseltek, mint Trohanadalmakus városában és a tunikákon jelvény tüntette fel foglalkozásukat és tulajdonosaik, valamint a város nevét, ahonnan származtak. A folyosók rendszeréből azt következtette, hogy az épület teljesen hasonló volt Trohanadalmakus városának kupolászerű építményeihez, de szinte elszédült arra a gondolatra, hogy milyen hatalmas méretű épületeket kellett emelni ahhoz, hogy ezek a rendes nagyságu emberek elérjenek bennük. Dőreség lett volna azt

képzelnie, hogy ezek az emberek kezdetleges építészeti tehnikájukkal képesek lettek volna ilyen óriási arányú épületek emelésére, de e feltevés ellenkezőjéről győzte meg a boltíves folyósók sora, a hatalmas oszlopok, a nagyméretű termek, amelyek a trohanadalmakusi építkezésekre emlékeztettek, azzal a különbséggel, hogy ezek óriási arányúak voltak.

Mialatt ezeken a rejtélyeken tűnődött, kísérete egy keresztfolyósóról nyíló szobába vezette. A szoba falain polcok sorakoztak sűrű sorokban és a polcokon minden fajta használati tárgy zsufolódott. Nagy és kisméretű gyertyákat, sisakokat, öveket, szandálokat, tunikákat, korszókat, vázákat, csészéket és a törpék mindennapi életében használt más tárgyakat látott ott, amelyeket már jól ismert Trohanadalmakus városából.

A teremben egy fehér tunikás rabszolga fogadta őket. Az egyik harcos parancsot adott a rabszolgának:

— Egy zöld tunikát adj ki ennek a Trohanadalmakusból való fickónak.

— Kinek a nevét üssem a hátára? — kérdezte a rabszolga.

— A fickó Zoanthrohago rabszolgája.

A rabszolga az egyik polchoz sietett és kiválasztott egy zöld tunikát. Egy másik polcra két fadarabot vett elő, amelyre különböző jelek voltak bevésve. A bevéséseket festékkel vonta be, majd a tunikába sima deszkát illesztett és az egyik fadarabnak festékkel bevont részét a szövetre nyomta és egy ideig nehéz tárggyal ütögette. A tunika másik oldalára is ugyanezzel az eljárással nyomta rá a jeleket. Amikor Tarzan megkapta a ruhát, látta, hogy a mellén fekete, a hátán pedig más színű jelzés volt, de ezeknek értelmét nem tudta megállapítani, mert a törpék

nyelvének tanulásában még nem jutott el az írás-olvasás elsajátításáig.

A rabszolga ezután még egy pár szandált adott neki és miután magára öltötte új ruházatát, folytatták utjukat a folyosón, amelynek külső képe most megváltozott. A falakon színes képeket látott, amelyek vadászcímereteket és küzdő harcosokat ábrázoltak. A mélyedésekben sokágu gyertyák égtek és ragyogó öltözetű harcosokkal találkoztak. A világítás és a falak díszítésének pompája egyre fokozódott, ahogy a folyosó vége felé közeledtek.

Egy arany berakásokkal ékesített ajtó előtt fényes öltözetű harcosok állottak, akik nem engedték őket tovább haladni, hanem megkérdezték a kíséret parancsnokát, hogy mi járatban vannak.

— A király parancsára előállítottuk Zoanthrothago rabszolgáját, — jelentette a parancsnok, — az óriást, aki Trohanadalmakus városánál esett fogságba.

A harcos egyik társához fordult:

— Jelentsd a királynak, hogy a rabszolga megérkezett — adta ki a parancsot.

Miután a küldönc eltávozott, a harcosok alaposan szemügyre vették Tarzant és kísérőit vallatták személye felől, de a kíséret tagjai nem tudtak pontos felvilágosítást adni. A küldönc csakhamar visszatért és jelentette, hogy a király várja Tarzant és kíséretét. A szárnyas ajtó kitérült és Tarzan hatalmas méretű teremben találta magát, amelynek tulsó végén egy emelvényen trónus állott. A festményekkel, gyönyörű oszlopokkal díszített teremben csak két harcos tartózkodott, akik a trónus mellett nyíló ajtó előtt strázsáltak. Amint a csoport a trónus felé tartott, az egyik őr jelt adott a kíséret parancsnokának és az ajtóra mutatott, amelyet kinyitott

előttük. Az ajtó kis előszobára nyilott, ahol hat pompázatos egyenruhába öltözött harcos tartózkodott. A hat harcos alacsony, faragott székeken ült, míg a hetedik magastámlájú karosszékekben foglalt helyet és miközben a többiek beszélgetésére figyelt, kezeit a szék karfáin nyugtatta. Olykor-olykor ő is beleszólt a beszélgetésbe és a többiek mindig a legnagyobb figyelemmel hallgatták a szavait. Amikor arca elkomorodott beszélgetés közben, a többiek is rosszkedvűek lettek. Amikor viszont elmosolyodott, társai harsány nevetésbe törtek ki és tekintetük állandóan az ő arcvonásait lesték. A terem küszöbén a Tarzant kísérő harcosok megálltak és szótlanul várakoztak, míg a magas támlájú karosszékekben ülő férfinak méltóztatott észrevenni őket. Ekkor a parancsnok féltérdre ereszkedett, karjait felemelte, feje fölé tartott tenyerét kifordította, amennyire csak tudott hátrahajolt és szintelen hangon eldarálta üdvözlő szavait:

— Oh Elkomoelhago , Veltopismakusianok királya, minden ember kormányzója, minden teremtetett lény ura, mindentudó, mindenek között a legbátrabb és legdicsőségesebb! Parancsodra elhoztuk Hozzád Zoanthrohago rabszolgáját.

— Emelkedj fel és hozd közelebb a rabszolgát! — parancsolta a magas támlájú karosszékekben ülő férfi, aki most társaihoz fordult:

— Ez az az óriás, — magyarázta nekik — akit Zoanthrohago hozott magával Trohanodalmakus városából.

— Mi már hallottunk róla, óh, Legdicsőbb Urunk! — felelték a harcosok.

— És hallottatok Zoanthrohago fogadásáról is? — érdeklődött a király.

— Hallottunk Zoanthrohago fogadásáról is, óh Mindentudó! — felelte az egyik harcos.

— És mi a véleményetek erről a fogadásról? — érdeklődött Elkomoelhago király.

— Ugyanaz, ami a Te véleményed, óh Minden Emberek Parancsolója! — felelte gyorsan egy másik.

— És mi az én véleményem? — kérdezte a király.

A hat főúr kényelmetlenül pillantott egymásra.

— Nem tudod, hogy mi a király véleménye a fogadásról? — kérdezte sugva szomszédjától az a harcos, aki legtávolabb ült a királytól. Társa azonban tanácstalanul megrándította a vállát és nem felelt.

— Mit mondasz, Gofoloso? — fordult feléje a király.

— Csak azt jegyeztem meg — felelte zavartan — hogy ha Zoanthrohago vállalkozásának megkezdése előtt nem kérdezte meg a mi Mindentudó Urunk véleményét és most ítéletét kéri, akkor szükségképpen el kell veszíteni a fogadást.

— Ez természetes is — helyeselt a király. — Van valami igazság abban, amit mondasz, Gofoloso. De Zoanthrohago kikérte tanácsomat. Én fedeztem fel az átalakulás elméletét, ami lehetségessé teszi a kísérlet végrehajtását. Én voltam az, aki eldöntötte, hogyan kell végrehajtani az első kísérleteket. Eddig ezek a kísérletek nem jártak eredménnyel, de azt hisszük, hogy az új formula legalább harminckilenc holdtöltére való tartósságot eredményez és Zoanthrohago is erre az eredményre kötötte meg fogadását. Ha elmélete megbukik, akkor a fogadás értelmében ezer rabszolgát kell átadnia Dalfastomalonak.

— Csodálatos logika! — kiáltotta Gofoloso. — A mi népünk a legáldottabb az összes népek között, mert olyan bölcs és művelt királyja van,

mint Elkomoelhago.

A király helyesléssel fogadta az elismerést:

— Sok mindenért hálásnak kell lennetek nekem, Gofoloso; de egyetlen eddigi cselekedetem sem lesz majd ahhoz hasonlítható, ami kísérletezésem sikerét fogja követni, ha az az elmélet, amelyről most beszéltünk, egészen más eredménnyel fog végződni, mint amilyen eredményt eddig elértünk. Mert mi folytatjuk a munkát, egy pillanatig sem hagyjuk abba! És egyszer majd eljön a nap, amikor közölhetem Zanthrohagoval a formulát, amely forradalmasítani fogja a Minuniak egész népét. És azután száz emberrel elindulhatunk, hogy meghódítsuk a világot!

Elkomoelhago ekkor hirtelen a zöld tunikát viselő rabszolga felé fordult, aki tőle nem messze állott. Néhány percig figyelmesen nézte, majd megszólította:

— Mondd, melyik városból kerültél ide?

A király kérdésére a kíséret parancsnoka válaszolt.

— Oh, dicsőséges Elkomoelhago, ez a szégyen tudatlan teremtés nem tud beszélni.

— Hang sem hagyta el még az ajkát? — érdeklődött a király.

— Amióta fogságba esett, egy szót sem szólt, óh Minden Emberek Ura, — felelte a parancsnok.

— Akkor ez egy Zertalacolol, — állapította meg Elkomoelhago király. — Hát akkor miért ez a nagy izgalom egy ilyen alacsonyrendű, néma teremtés miatt?

Gofoloso most felkiáltott:

— Látjátok, a Bölcsesség Apja milyen gyorsan és biztosan ismer fel minden jelenséget, elhatol minden titok mélyére és feltárja minden

titok nyitját. Hát nem csodálatos ez?

— Most, hogy a Tudás Napja rávetette sugárát a fogolyra, még a legbutább ember is láthatja, hogy ez a teremtés valóban a Zertalacolok fajtájához tartozik! — mondotta egy másik udvaronc. — Milyen buták is vagyunk mi mindnyájan! Oh, mi lenne belőlünk, ha a Mindentudó ragyogó értelme nem világosítaná meg elménket.

Elkomoelhago király figyelmesen vizsgál-gatta Tarzant. Ugy látszott, mintha nem is hal-lotta volna udvaroncai áradozását. Most ismét megszólalt:

— De azért mégsem fedezem fel ezen az emberen a Zertalacolok arcvonásait. Nézzétek a füleit. Egyáltalán nem hasonlítanak a néma Zertalacolok füleire és haja is egészen más, mint azoké. Teste is egészen más formájú és fejének alakja arra vall, hogy gondolkozásra termett lény ez. Nem, ez nem lehet Zertalacolol.

— Csodálatos! — kiáltotta Gofoloso. — Hát nem megmondtam?! Elkomoelhagonak, a mi királyunknak mindig igaza van.

— A legostobább is nyomban láthatja, hogy ez az ember nem Zertalacolol, miután a király isteni bölcsessége olyan világosan bebizonyította ezt! — kiáltott fel a másik udvaronc.

Ebben a pillanatban kinyílt a terem másik részén lévő ajtó és egy harcos lépett be a szobába.

— Oh, Elkomoelhago király! — jelentette tisztelegve. — Leányod, Janzara hercegnő megérkezett. Szeretné látni a különös rabszolgát, akit Zoanthrohago hozott Trohanadalmakus városából és királyi engedélyért esedezik, hogy bejöhessen ide.

Elkomoelhago fejbólintással adta meg az engedélyt;

— Vezessétek be a hercegnőt! — parancsolta.

A hercegnő ugylátszik a másik szobában meghallotta a király szavait, mert alig hogy a király kiadta a parancsot, megjelent a küszöbön, nyomában két másik fiatal nővel, akik mögött két harcos tűnt fel. Az udvaroncok felállottak, amikor a hercegnő belépett a terembe, de a király ülve maradt.

— Lépi be, Janzara — mondotta — és nézd meg ezt a különös óriást, akiről most többet beszélnek Veltopismakus városában, mint magáról Veltopismakus királyáról.

A hercegnő áthaladt a szobán és megállott a majomember előtt, aki továbbra is mozdulatlanul állott a helyén, éppen úgy, mint azóta, hogy bevezették a szobába. Karjait keresztbefonta széles mellén és arcáról a legteljesebb közöny volt leolvasható. Egy pillantást vetett a közeledő hercegnőre és megállapította, hogy az nagyon szép, fiatal nő. Trohanadalmakus városában csak messziről láthatott meg néha egy-egy asszonyt és így a hercegnő volt az első Minunian nő, akit alaposan szemügyre vehetett. Arcvonásai szabályosak voltak, fekete hajkoronáját szinpompás ékszerekkel kirakott fejdísz ékesítette és hófehér bőre ragyogott a félhomályban. Hófehér ruha volt rajta, amely szorosan simult testéhez és a ruha egyszerű vonalai még jobban kiemelték gyönyörű termetét. Tarzan a szemébe nézett. Szemei szürkék voltak, de dus szempilláinak árnyéka sötét árnyat borított rájuk. Tarzan jellemét akarta kiolvasni szemeiből, mert hiszen ez a leány volt barátjának, Komodoflorensal hercegnek a kiválasztottja, akit feleségül akart venni, hogy Trohanadalmakus királynőjévé tegye. Ezért keltette fel a hercegnő Tarzan érdeklődé-

sét. Vizsgálódás közben észrevette, hogy a szép homlok hirtelen elkomorul. A hercegnő mérgesen felkiáltott.

— Mi baja van ennek az ember-állatnak? Vagy talán fából van, hogy nem mozdul?

— Semmiféle emberi nyelvet nem beszél és egyetlen szót sem ért meg, — magyarázta a király. — Amióta elfogtuk, egyetlen hang sem hagyta el ajkát.

— Ez egy konok, csunya állat! — toporzékolt a hercegnő. — De én fogadok, hogy szólasra birom, még pedig azonnal!

Azzal kirántott övéből egy vékony tört és azt Tarzan karjába dőfte. Olyan gyorsan követte el a merényletet, hogy tette meglepett mindenkít, aki a szobában tartózkodott és tanuja volt a jelenetnek. De Tarzannak elég figyelmeztetés volt az a néhány szó is, amit a hercegnő mondott, mielőtt a tört a karjába szurta. A tördőfést már nem tudta kikerülni, de nem szerezte meg a hercegnőnek az örömet, hogy lássa, kegyetlen kísérlete sikerrel járt, mert egyetlen hangot sem hallatott. A magából kikelt hercegnő talán ismét bele szurta volna törét, de a király rákiáltott:

— Elég volt, Janzara! Mi nem akarunk kárt tenni ebben a rabszolgában, akin olyan kísérletet végzünk, amely döntő kihatással lesz a Veltopismakusianok jövőjére.

— De vakmerőségében arra vetemedett, hogy belenézzen a szemeimbe! — kiáltotta a hercegnő. — És még akkor sem szólalt meg, amikor tudta, hogy ezzel örömet szerezne nekem. Ezért meg kell halnia ennek a rabszolgának.

— Ő nem a Te tulajdonod, hogy jogod lenne megölni — figyelmeztette a király. — A rabszolga Zoanthrohago tulajdona.

— Hát akkor megvásárolom magamnak! —

felelte indulatosan a hercegnő és egyik harcosához fordult:

— Azonnal hívjátok ide Zoanthrohagot!

X. FEJEZET.

Amikor Esteban Miranda visszanyerte eszméletét, összetákolt viskója előtt már kialudt a tűz és a hajnal derengett az égen. Nagyon gyengének érezte magát, erősen szédült és fájt a feje. Tapogatni kezdte fejét és keze megakadt megalvadt vértől összecsomósodott hajában. Azután felfedezte koponyáján a mély sebet és amikor hozzáért, hirtelen olyan heves fájdalom lepté meg, hogy ismét elájult. Amikor később szemeit felnyitotta, a nap már magasan járt az égen. Kíváncsian nézett szét maga körül. Nem tudta hol van. Hangosan spanyolul kiáltozott, egy asszonyt hívott. Nem Flora Hawkes nevét kiáltozta, hanem egy lágy spanyol leánynevet, amelyet Flora sohasem hallott.

Ülőhelyzetbe tápáskodott és látta, hogy teljesen meztelen. Fölemelte a földről az ágyékkötényt, amelyet levágtak testéről. Azután értelmetlen, üres kifejezésű szemekkel nézett körül a viskóban. Fölfedezte fegyvereit és gondosan vizsgálgatta őket. Ujból és újból figyelmesen végigtapogatta dárdáját, íját és nyilvesszőit. Azután kitekintett az őserdőbe és csodálkozása csak még fokozódott. Egy kis állat surrant át a tisztáson. Miranda megragadta íjját és nyilvesszőt illesztett belé, de mielőtt a hirt elengedhette volna, az állat eltűnt. Térdelő helyzetbe emelkedett és egyre nagyobb meglepetéssel és kíváncsisággal bámult a fegyverre, amelyet pedig olyan biztonsággal kezelt. Összeszedte dárdáját, késeit, nyilvesszőit, fölemelkedett helyéről és elindult a dzsungelbe.

A viskótól mintegy száz yardnyi távolságban egy oroszlánal találkozott, amely éppen zsákmányát fogyasztotta el. Az oroszlán az elefántcsapás melletti bokorba vonszolta áldozatát, és Miranda közvetlenül mellette haladt el. A vadállat fenyegetően morgott. A férfi megtorpant és a hang irányába kémlelt. Még mindig kábult volt, de azért csak egy pillanatig állt megkövülten a veszélyeztetett helyen. Azután a párdúc fürgeségével felugrott a legközelebbi fa lehajló ágára és néhány percig kuporodott ott. Észrevette Numát, az oroszlánt, amint az egy állat tetemét fogyasztotta. De azt már nem tudta megállapítani, hogy milyen állatot ejtett el Numa. Kis idő múlva óvatosan lekuszott a fáról és ellenkező irányban folytatta útját. Teljesen meztelen volt, de erről nem volt tudomása. Gyémántjai eltűntek, de nem emlékezett vissza, hogy valaha is látott volna gyémántot. Uhha elhagyta, de nem hiányzott neki a leány, mert nem tudta, hogy valaha is létezett volna.

Vakon és mégis biztosan járt az őserdőben, izmai engedelmeskedtek idegei akarátának. Nem tudta, miért ugrott a fára, amikor meghallotta Numa üvöltését és azt sem tudta volna megmagyarázni, miért indult el az ellenkező irányban, amikor fölfedezte, hogy Numa hol tartózkodik. Annak sem volt tudatában, hogy keze a dzsungel minden új neszére ösztönösen fegyverei után nyult.

Uhha eltévesztette célját. Esteban Mirandát nem tudta megbüntetni bűnéért egyszerűen azért, mert Miranda már nem tudta felfogni a bűn értelmét és még annak sem volt tudatában, hogy él-e még, vagy már meghalt. Uhha megölte a fiú öntudatát. Agyában nyüzsögtek az emlékek, amelyek azonban már nem emelkedtek fel az ön-

tudat külsőbégig. Ezek az emlékek mégis uralták idegeit, amelyek viszont izmait irányították és olyan ösztönös mozdulatokra készítették, amelyek azonosak voltak egészséges állapotában végrehajtott mozdulataival. Ha korábbi életének tapasztalatain kívül álló cselekedetet kellett volna végrehajtania, erre nem lett volna képes, de tehetetlenségének nem jutott volna tudatára. Mintha élőhalott járt volna a dzsungel faóriásai között. Néha szótlanul haladt, azután spanyolul gyügyögött, majd pedig Shakespeare szindarabjaiból szavalt angol nyelven.

Ha Uhha most látta volna, még ő, a kis vad kannibál is lelkiismeretfurdalást érzett volna, amiért ilyen szörnyű munkát végzett. A kisleány tette annál inkább is borzalmas következményekkel járt, mert a szerencsétlen fiu egyáltalán nem volt tudatában annak, hogy Uhha bosszujának áldozata lett. De Uhha nem láthatta áldozatát, aki teljesen magára hagyatva folytatta útját. A szerencsétlen teremtés, akiből teljesen kiveszett minden emberi öntudat, céltalanul bolyongott az őserdőben, ösztönei és idegei parancsára ölt és evett, aludt, beszélt és járt, látszólag úgy, mintha még mindig ura lenne az akarátának. És amint messziről figyeljük útját, látjuk még, amint eltűnik a dzsungel hatalmas lombosára mögött.

Janzara hercegnő nem vásárolhatta meg Zanthrohago rabszolgáját. Apja, a király nem adta ehhez beleegyezését és ezért fölindult állapotban hagyta el a termet, ahova azért jött, hogy láthassa a nevezetes hadifoglyot. A szomszédos szobából csufondáros grimaszt vágott apja felé, aki ezt természetesen már nem láthatta, de a hercegnő csatlósai és két komornája hangos nevetésben törtek ki,

— A bolond! — sziszegte apja felé. — a rabszolga mégis az enyém lesz és megölöm majd, ha úgy akarom.

A harcosok és a komornák helyeslően bólintottak.

A szomszédos teremben Elkomoeelhago király kimerülten állott fel székéből és Tarzanra mutatott:

— Vigyétek a kőbányába! — adta ki az utasítást, — de közöljétek a felügyelővel a király parancsát, hogy ezt a rabszolgát ne fogják tulságosan nehéz munkára és ne bántalmazzák.

Miután a majomembert kivezették a teremből, a király is eltávozott, miközben udvaroncai hódolatteljesen hajlongtak előtte. Azután egyikük lábujjhegyen az ajtóhaz sietett, amelyen keresztül Elkomoeelhago elhagyta a helyiséget, fülét az ajtóra illesztette és hallgatózott. Amikor megbizonyosodott arról, hogy a király nem tartózkodik a közelben, kinyitotta az ajtót s kidugta rajta fejét, hogy kikémlelje, nem tartózkodik-e valaki a szomszédos szobában, majd pedig visszafordult társai felé.

— Az öreg féleszü már eltávozott. — jelentette suttogva, úgy hogy a szomszédos szobában már nem hallhatták szavait. Ugylátszik a Muniniák is megtanulták azt az igazságot, hogy a falnak is fülei vannak, bár ezt más módon fejezték ki: »Ne bizzál tulságosan még saját szobád köveinek titoktartásában sem«.

Hát láttatok már ilyen rendkívüli hiusággal megáldott embert? — kiáltott fel az egyik udvaronc.

— Azt hiszi, hogy ő a világ legbölcsebb embere — mondotta a másik. — Néha már úgy érzem, hogy nem tudom elviselni tovább szemtelenségeit.

— De el kell viselned, Gefasto — mondotta Gooloso. — A Veltopismakusi hadsereg vezéri állása tulságosan magas állás ahhoz, hogy csak úgy egyszerűen el lehessen dobni.

— Különösen akkor, ha ugyanakkor az éleledet is eldobod magadtól, — tette hozzá Torndali a kőbányák főnöke.

— De a király arcátlansága már türhetetlen! — tört ki Makahago, az építkezések főnöke. — Éppen úgy nincs semmi köze Zoanthrohago sikeréhez, mint nekem és mégis az egész sikert magának követeli, a kudarcért viszont Zoanthrohagot okolja.

— Önzése már a Veltopismakusianok dicsőségét veszélyezteti! — kiáltotta Throwaldo, földművesügyek főnöke. — Bennünket, Veltopismakus hat hercegét azért választott ki tanácsadóiul mert szaktudásunk nagyobb, mint bármely más emberé és miután jól ismerjük Veltopismakus lakosságának igényeit, valamint az állami ügyeket, gátat tudnánk vetni állandóan ismétlődő baklövéseinek. De tanácsainkat sohasem fogadja meg. Ha tanácsokat adunk neki, azt hiszi, hogy királyi előjogait akarjuk bitorolnni és már szinte árulásra gyanakszik. Ha pedig véleményét kérjük valamilyen ügyben, abból csak baj származhat. Hát akkor hogyan dolgozhatunk mi Veltopismakus népe érdekében? Mit gondolhat rólunk ilyen körülmények között az ország népe?

— Azt mindenki tudja, hogy mit gondol rólunk a nép, — szólalt meg Gofoloso. — Azt mondják, hogy nem a tudásunk, hanem a tudatlanságunk miatt választottak ki a király tanácsadóiul. És senki sem tagadhatja e mende-mondák igazságát. Engem, aki antilopokat tenyésztettem, tizezer rabszolga ura vagyok és rabszolgáim annyi gabonát termelnek földjeimen,

hogy az a fél város szükségleteit ellátja, a Főnőkök Főnökének neveztek ki. Olyan hivatalt töltök be, amit nem szeretek és amelynek feladatait nem ismerem. Throwaldo azonban, aki alig tudja megkülönböztetni egymástól a növényeket, a földművesügyek főnöke lett. Makahago száz holdtöltén át ügyelt fel a kőbányák rabszolgáira, de azért az építkezési ügyek főnökévé nevezték ki, míg Torndalit, akit mindenki korunk legnagyobb építészének tart, a kőbányák főnökévé tették meg. Csak Gefasto és Vestako kaptak szaktudásuknak megfelelő beosztást. A király bölcsen járt el, amikor Vestakot a királyi palota főnökévé nevezte ki, hogy a király kényelme és biztonsága biztosítva legyen. Gefastot pedig fiatal kora és könnyelmű természete ellenére a hadsereg élére állította, de csakhamar kiderült, hogy az új fővezérben olyan nagy katonai szellem lakozik, amilyenvel Veltopismakus még sohasem büszkélkedhetett.

Gefasto mély meghajlással fogadta az elismerést.

— Ha Gefasto nem állt volna a hadsereg élén, akkor a trohanadalmakusiak legutóbb csunyán elbántak volna velünk, — folytatta Gofoloso.

— Én azt tanácsoltam a királynak, hogy még a támadás előtt vonuljunk vissza, amikor nyilvánvaló lett, hogy nem tudjuk váratlan támadással meglepni az ellenséget — vette át a szót Gefasto. — Ekkor még baj nélkül visszavonulhattunk volna. De csak akkor szabadulhattam meg a király beavatkozásától, amikor már előrenyomultunk. Ekkor nyomban parancsot adtam a csapatok felfejlődésére és visszavontam az egész haderőt, még pedig olyan kevés emberélet feláldozásával, amennyire ez csak lehetsé-

ges volt és amellet tekintélyünk is alig szenvedett csorbát.

— Valóban nemes cselekedet volt, Gefasto — mondotta Torndali. — A hadsereg imád téged. Olyan király után vágyakozik, aki úgy vezeti a csatába, mint ahogy te tetted ezt.

— És aki biztosítja a katonák számára a rendes napi boradagot, úgy mint régen, — szőlt közbe Makahago.

— Mi szivesen csatlakoznánk olyan királyhoz, aki ilyen kimagasló erényekkel rendelkezik — mondotta Gofoloso, majd Vestakhoz fordult. — Mi a te véleményed Vestako?

A királyi palota főnöke, a királyi major domusa, aki egy szót sem szőlt, mialatt társai az uralkodót szidalmazták, most rosszalólag csóválta a fejét:

— Nem bölcs dolog ilyen időben árulást szítani, — mondotta.

A másik három átható pillantást vetett reá, majd gyorsan egymásra néztek:

— Ki beszélt itt árulásról Vestako? — szőlt meg Gofoloso.

— Mindnyájan nagyon közel jártatok már hozzá, — felelte a sima modoru Vestako.

Sokkal hangosabban beszélt, mint a többiek, mintha az lett volna a célja, hogy illetéktelenek is meghallhassák szavait.

— Elkomoeelhago jó volt hozzánk. — folytatta. — Tisztességgel és vagyonnal halmozott el bennünket. Mindnyájan nagy hatalommal rendelkezünk. A király bölcsen kormányozza népét. Van-e nekünk jogunk ahhoz, hogy kétségbevonjuk a cselekedeteiben megnyilvánuló bölcs szándékot?

A többiek kényelmetlenül néztek össze. Gofoloso idegesen felnevetett:

— Csak az történt, hogy nem értetted meg a mi tréfálkozásunkat jó Vestakom. Hát nem vetted észre, hogy csak téged akartunk ugratni?

— Egyáltalán nem gondolhattam, hogy csak tréfálkoztok, — felelte Vestako. — De a királynak finom érzéke van a humor iránt. Majd elmondom neki a viccet, amit ti mondtatok és ha ő nevetni fog rajta, akkor majd én is nevetek, mert akkor biztos leszek benne, hogy valóban csak tréfálkoztatok. De nem hiszem, hogy a király is ezen a véleményen lesz.

— Oh Vestako, ne ismételd el a király előtt a mi szavainkat. Ő még esetleg félreértheti értelmüket. Mi mindnyájan jó barátok vagyunk és amit mondtunk, az csak a barátoknak szólt.

Gofoloso nagyon izgatottnak látszott és haddarva folytatta:

— De éppen most jut eszembe jó Vestakom, hogy a multkorában egyik rabszolgám nagyon megnyerte tetszésedet. Már akkor elhatároztam, hogy felajánlom neked a rabszolgát. Ha elfogadod tőlem, a rabszolga a tiéd.

— Én nem egy, hanem száz rabszolgádat csodáltam meg, — mondotta Vestako jelentősegteljesen.

— Hát akkor mind a száz a tiéd, Vestako — felelte Gofoloso. — Most nyomban gyere velem és válaszd ki őket. Nagy örömet okoz nekem, hogy ilyen csekély ajándékkal örömet szerezhetek legjobb barátomnak.

Vestako most a társaság másik négy tagjára pillantott. Ezek kényelmetlenül feszengtek helyükön, majd Throwaldo, a földművelésügyek főnöke törte meg a csendet.

— Ha Vestako kegyeskedne elfogadni száz nyomorult rabszolgámat ajándékba, nagyon megtisztelve érezném magam.

— Remélem, fehér tunikás rabszolgák lesznek, — mondotta Vestako.

— Az csak természetes, — hangzott Throvaldo válasza.

Most megszólalt Torndali is.

— Én sem hagyom magam tulszárnyalni a nemesszivűségben. Tőlem is el kell fogadnod száz rabszolgát, Vestako!

— És tőlem is! — kiáltotta Makahago, az építkezési ügyek főnöke.

— Ha mindnyájan elkülditek a rabszolgákat a rabszolga-főnökökhöz, mielőtt a nap lenyugvó sugarai elárasztják fényükkel a Harcosok Folyosóját, akkor nagy hála köteleztek, — mondotta Vestako, miközben álnok mosollyal kezeit dörzsölte. Azután jelentőségteljes pillantást vetett Gefastora, a veltopismakusi hadsereg főnökére.

— Én legjobban úgy tudom bebizonyítani barátságomat a nemes Vestako iránt, — szólalt meg Gefasto ünnepélyes hangon, — hogy biztosítom: amennyire csak lehetséges, távoltartom harcosaimat attól, hogy éles tört mártsanak bordái közé. De ha bármi baj is érne engem, attól tartok, nem vállalhatnék felelősséget ezeknek a harcosoknak a tetteiért, akik tudomásom szerint a tűzbe menének értem.

Egy pillanatig mereven nézett Vestako szemei közé, azután sarkonfordult és kisietett a teremből.

A hat ember közül, akik a királyi tanácsot alkották, Gefasto és Gofoloso félt a legkevésbé, noha ők is hizelegtek a hiu és gögös Elkomoelha gonak, akinek zsarnoki uralkodása egy különösen veszélyes ellenséget teremtett számára. A hagyomány és a király iránti hűség, valamint az önzés a király szolgálatában tartotta a főurakat, de

már olyan régen terveztek összeesküvést az uralkodó ellen és a városban olyan nagy volt az elégedetlenség, hogy mindnyájan úgy érezték, most már merészebbek lehetnek terveik nyilvánításában, anélkül, hogy súlyosabb következményekkel kellene számolniuk.

Torndali, Makahago és Throwaldo, akikről a király föltételezte, hogy könnyen hajlíthatók és ezért nevezte ki őket a tanács tagjaivá, nem sokat számítottak, mert igazolták a király vára-zásait. Nem így azonban Gefasto és Gofoloso. Mint a veltopismakusi nemesség többsége. Elko-moelhago uralkodása alatt az előbbi három tanácsos is korrupt lett és minden tetteiket és gondolatukat az önérdek irányította. Gefasto nem bízott bennük, mert tudta, hogy pénzért még becsületüket is megvásárolhatná és amióta általános meglepetésre váratlan sikereket ért el a hadsereg élén, volt alkalma kitanulmányozni az embereket és a nép egyre növekvő elégedetlensége megérlelte agyában a gondolatot, hogy Veltopismakus városa megérett a dinasztia-változásra. Vestakoról tudta, hogy a legkönnyebben megvesztegethető, szemérmetlenül önző államférfi. Azt sohasem hitte, hogy ennek az embernek valaha is volt tisztességes gondolata, de mégis meglepte az a burkolt fenyegetés, amellyel megszarolta barátait.

— Valóban mélyre süllyedt már Veltopismakus szerencse csillaga! — mondotta Gefasto Gofolosonak, amint végig mentek a Harcosok Folyosóján, miután elhagyták a király tanácstermet.

— Miből következteted ezt? — érdeklődött a Főnökök Főnöke.

— Vestako becstelenségből. Ez az ember nem törődik sem a király, sem a nép érdekeivel

Rabszolgákért, vagy aranyért elárulná a királyt és népét is és a vezetők közül legtöbben reá hasonlitanak. A barátság sem szent előtte, hiszen még Throwaldotól is megkövetelte a hallgatási díjat, noha Throwaldo mindig a legbizalmasabb barátjának számított.

— Mi az oka, hogy erkölcsünk ilyen mélyre süllyedtek? — kérdezte gondterhelten Gofoloso. — Több oka lehet ennek és bár Veltopismakus városában én lennék a legilletékesebb arra, hogy megfeleljek saját kérdésemre, mégis bevallom, hogy teljesen tanácstalanul áliok e rejtéllyel szemben. Sok elmélet igyekszik megmagyarázni a züllés okát, de azt hiszem, az igazi okot még senkisem tárta föl.

Gefasto így felelt:

— Ha valaki megkérdezne engem, Gofoloso — mint ahogy te megkérdeztél, — akkor azt felelném neki, amit neked felelek, hogy Veltopismakus legtöbb baját az okozza, hogy tulságosan kevés háborút viselünk. A hosszú ideig tartó békét gazdasági fellendülés követi és az embereknek sok szabad idejük lesz. Már pedig az időt el kell valamivel töltetni. És ki fordítaná idejét munkára, akár csak arra is, hogy fölkészüljön a védekezésre, ha élvezetek hajszolására nyílik alkalma? A tartós béke következtében jelentkező anyagi jólét lehetőséget nyújt minden szélselyünk kielégítésére. Torkig vagyunk olyan élvezetekkel, amelyek tegnap még luxusszámba mentek. Ennek következtében állandóan újabb és újabb vágyak kielégítésére törekszünk és miután igényeink egyre kényesebbek lesznek, étvágyunk növekedése nagy terhet ró növekvő gazdagságunkra. A különködés kerül uralomra és a király és kormánya tetteit is ez irányítja. Mint valami lidércnyomás nehezedik a közéletre a pazarlás

és tetemes adók formájában terfeli a népre hárulnak.

— Dehát a legsúlyosabb adóterhek a gazdagokat sújtják, — jegyezte meg Gofoloso.

— Csak elméletben, de nem a gyakorlatban! — felelte Gefasto. — Az igaz, hogy a gazdagok fizetik az adók legnagyobb részét a király kincstárába, de a terményeikért kapott magas árak formájában ezt a pénzt a szegényektől gyűjtik össze. Az utóbbiak terheit növeli az is, hogy nem szabad korlátlanul termelni és értékesíteni a bort.

— És azt hiszed, hogy a bortermelés kérdésének megoldása ismét boldoggá tenné Veltopismakus népét? — kérdezte hitetlenkedve Gofoloso.

— Egyedül ez a körülmény még nem oldaná meg a kérdést, — válaszolta Gefasto. — Ahhoz, hogy ismét boldogok legyünk, háborút kell viselnünk. Miután rájöttünk, hogy a béke és az erény nem hoz számunkra tartós boldogságot, viseljünk néha háborút és kövessünk el bűnöket is. Bármennyire is gyűlöletes a háború és a munka, e két fogalom nélkül nem boldogulhat és nem élhet meg a nép. A béke lecsökkenti a munka értékét, míg a háború munkára serkenti az embereket, mert a hadiszükségleteket fedezni kell. A tartós béke lomha rovarokká sülyeszt bennünket, a háborúval azonban visszanyerjük emberi méltóságunkat.

— Hát azt hiszed, hogy a háború visszaadná Veltopismakusnak régi büszkeségét és dicsőségét? — kérdezte nevetve Gofoloso. — Oh, milyen tüzes legény lettél, amióta a hadsereg Főnöke vagy!

— Te félreértesz engem, Gofoloso — magyarázta türelmesen Gefasto. — A háború egy-

magában csak romlásunkat eredményezné. Nekem nincs kifogásom a béke, az erény és a mérséklet ellen. Csak a félrevezetett bölcselkedők állítása ellen tiltakozom, hogy egyedül a béke, az erény és a mérséklet teheti erőssé, hatalmassá és megelégedetté a nemzetet. Ezeket az erényeket háborúval, bünnel és nehéz munkával kell elegyíteni, hogy ezt a célt elérhessük. Elsősorban a kemény munka a fontos, már pedig béke és jólét korszakában nincs szükség kemény munkára és csak kivételes ember az olyan, aki akkor is dolgozik, amikor nincsen ráutalva. De siessünk, hiszen neked le kell szállitanod a száz rabszolgát Vestakonak, mielőtt a nap lenyugvó sugarai bearanyozzák a Harcosok Folyosóját, mert ellenkező esetben elárulja tréfás szavaidat Elkomoelhagonak.

Gofoloso keserűen mosolygott:

— Egy napon még megfizet ezért a száz rabszolgáért, de akkor nagyon magas árat fogok számítani értük.

— Megfizetne, ha ura megbukna. — mondotta Gefasto.

— Ez feltétlenül meg fog történni! — jósolta Gofoloso.

A hadsereg főnöke vállat vont, de elégedetten mosolygott barátja után, mikor ez befordult egy keresztfolyosóra.

XI. FEJEZET

Tarzant a királyi palotából a kőbányába vezették, amely a nyolc, nagy épületből álló várostól negyedmértföldnyi távolságban feküdt. Most építették a város kilencedik épületét és a kőbánya bejárata felől kigyózó, köveket cipelő rabszolgák hosszú sora az új építkezés felé tar-

tott. A kőbányában közvetlenül a föld színe alatt világos szobába vezették, ahol a bányaezrség ügyeletes tisztjével közölték a király parancsát.

— Hogy hívnak? — kérdezte Tarzantól a tisztt, miközben fellapozott egy nagy könyvet.

— A rabszolga éppen olyan néma. mint a Zertalacololok, — magyarázta a Tarzant kísértő csapat parancsnoka. — Ezért nem tudjuk nevét sem.

— Hát akkor óriásnak fogjuk őt hívt, — mondotta a tisztt — mert ezen a néven ismeri mindenki.

Valóban Zuanthrolnak, óriásnak nevezte el a tisztt Tarzant és beírta a nagy könyvbe, azt is, hogy tulajdonosa Zoanthrohago, származási helye pedig Trohanadalmakus városa.

Azután egyik alantásához fordult:

— Vidd a rabszolgát a tizenharmadt és harminchatodt sztt között dolgozt ács munkásokhoz. Mondt meg az ügyeletes tisztnek, hogy könnyű munkára ossza be és vigyázzon, nehogy valami bántódása essék, mert a Thagosto, a király így parancsolta. Itt van a száma, erősítsd a vállára.

A harcos átvette a kerek fadarabot, amelyen fekete hieroglifák állottak és fémkapoccsal Tarzan zöld tunikájának bal vállára erősítette azt, majd pedig intett Tarzannak, aki megindult elött.

Tarzan rövid, sötét folyosón találta magát, amely egy szélesebb és világosabb folyosóba torkollott. Ezen a folyosón rengeteg rabszolgával találkozott, akik teher nélkül haladtak ugyanabban az irányban, amerre az őrt őt is kísért. Észrevette, hogy a folyosó állandóan lejt és mindig jobbra kanyarodik, úgy hogy nagy spirális köröket alkot, amelyek lefelé kigyóznak a föld mé-

lyébe. A falak és a tető fával volt kirakva, a padló pedig nagy kőlapokból állott. Millió és millió szandál koptatta már ezt a kőpadlót. Bizonyos távolságban egymástól a fal mentén gyertyák égtek és a folyosókból oldalfolyosók nyiltak. Mindegyik oldalfolyosó felett a Minunianok különös hieroglifáit láthatta. Amint később megtanulta, ezek a hieroglifák az alagut szintjét jelezték. Ezek az alagutak körbe futó folyosók voltak, amelyek körülvették a főlejáratot. Ezekből a körbe futó folyosókból nyilottak azután a vízszintes alagutak, amelyek az egyes emeletek munkahelyeihez vezettek. Szellőztető készülékek és vészkijáratok sorakoztak az alagutban egymás mellett. Ezek az alagutak a föld színétől a bánya legalsóbb emeletéig vezettek.

Majdnem minden emeleten néhány rabszolga fordult be ezekbe az alagutakba, amelyek meglehetősen világosak voltak, bár nem annyira, mint a spirális főlejárat. Nyomban azután, hogy elindultak a bányába, Tarzannak feltűnt a sok alagut-bejárat, de csak következtetni tudott arra, hogy milyen mélységben és hányadik emeleten járhatnak.

Az a vízszintes alagut, amelybe később bekanyarodtak, jobboldalra ágazott ki a főlejáratból és balfelé kanyarodott. Csakhamar széles, körbefutó folyosót keresteztek, amelyen terhekkel megrakott, vagy teher nélkül haladó rabszolgákat látott, de ezeken kívül két különböző irányban mozgó rabszolgasor is haladt a folyosón. Az egyik sor sziklákat vitt abban az irányban, ahonnan Tarzan jött, a másik pedig épületfával megrakodva ugyanarra tartott, amerre ő.

Hosszu ideig jártak még a vízszintes alagutban, amig végre megérkeztek a munkahelyre. Tarzant itt a Ventalhoz, azaz ahhoz a harcos-

hoz vezették, aki a Minunianok katonai szervezetének megfelelően tiz közlegény fölött parancsnokolt.

— Hát megérkezett az óriás! — kiáltotta a Vental. — És nekünk nem szabad őt tulságosan kemény munkával terhelni.

— A tiszt hangja kellemetlen és bántó volt.

— Hát ez is egy óriás?!—folytatta a gunyolódást. — Hiszen nem nagyobb, mint én és odafönt attól félnek, hogy megárt neki a munka. Már pedig jegyezd meg magadnak — fordult a Tarzant kísérő harcoshoz — itt dolgozni fog, vagy pedig megkóstatja a korbácsot. Kalfastoban nem türi a munkakerülést, — jelentette ki ünnepélyesen a tiszt és hivalkodva ütött a mellére.

Az a katona azonban, aki Tarzant kísérte, rosszalólag hallgatta a tiszt szavait. Miközben az őrség számára fenntartott helyiség felé indult odaszólt a tisztnek.

— Jobban tennéd Kalfastoban, ha figyelemre méltatnád a király parancsait. Nem szeretnék a te páncélodban lenni, ha ennek a süketnéma rabszolgának a legkisebb baja is történik, mert emiatt a rabszolga miatt Elkomoeelhago király olyan féltékeny Zoanthrohagora, hogy a legszivesebben kést mártana ennek a bordái közé és azt hiszem, csak azért nem teszi ezt, mert akkor nem sajátíthatná ki többé a maga számára a nagy tudós sikereit.

— Kalfastoban nem fél a királytól, — felelte hivalkodóan a Vental, aki ugylátszik szintén el-lensége volt Elkomoeelhagonak. — Kalfastoban csak saját magától fél. Hiszen mindnyájan tudjuk, hogy a király Zoanthrohago fejével gondolkodik és Gefasto kardjával harcol.

A másik katona azonban figyelmeztette:

— Mindazonáltal vigyázz Zuanthrolra, az óriásra! — mondotta és eltávozott.

Kalfastoban Vental ácsmunkára osztotta be az új rabszolgát abban az alagutban, amelyet éppen most bányásztak ki. A föld felszínéről üres kézzel jöttek a rabszolgák az egyik oldalon az alagut végéig, ott szikladarabokat vájtak ki a falból, majd az alagut ellenkező oldalán visszafordultak és a körbefutó lejáraton elindultak a bánya kijárata felé, hogy a köveket az épülőfélben lévő házhoz vigyék. Néhány rabszolga, akik közé Tarzant is beosztották, az alagut falát támasztotta meg faoszlopokkal. A majomember nem találta nehéznek a munkát, noha sebesülései következtében még mindig gyengének érezte magát. Munka közben volt alkalma megfigyelni környezetét és mindazt, ami körülötte történt. Igyekezett megismerni a népet, amelynek fogságába került. Kalfastobanról csakhamar megállapította, hogy az nagyszáju hengegő, akitől azonban nem kell félni annak, aki rendesen elvégzi napi munkáját, de Kalfastoban állandóan leste az alkalmat, hogy fölötteseinek bebizonyíthassa tekintélyét és hatalmát. A rabszolgák, akik Tarzan csoportjához tartoztak, sokat dolgoztak, de azért nem voltak tulterhelve munkával, míg az örök, akik állandóan mellettük tartózkodtak, nem bántak durván és embertelenül foglyaikkal, úgy, hogy Tarzannak volt alkalma a szemlélődésre és megfigyelésre. Minden ötven rabszolgára egy fegyveres őr vigyázott.

Éppen úgy, mint attól a pillanattól kezdve, hogy visszanyerte eszméletét, most is az a rejtély izgatta, hogyan nőhettek meg ezek a törpék ilyen nagyra. Nem is törpék voltak már ezek, hanem rendes nagyságú emberek, éppen olyanok, mint az európai emberfajta leszármá-

zottai. Nem voltak ugyan éppen olyan nagyok, mint a majomember, de sok harcos alig egy hüvelykkel volt kisebb nála. Tudta róluk, hogy Veltopismakusianok voltak, ugyanannak a népnek a fiai, amelyet harcolni látott Trohanadamakus városa előtt. Kivette szavaikból, hogy ebben a csatában fogták el őt is és Zuanthrolnak, az óriásnak nevezték el, noha majdnem éppen olyan nagy termetűek voltak, mint ő. Amikor a királyi palotából a kőbányába kísérték, látta óriási méretű lakóházaikat, amelyek négyszáz lábnyi magasságban emelkedtek a feje fölé. Mindez valószínűtlennek tűnt fel előtte, de érzékszerveinek tapasztalatai azt bizonyították, hogy ez volt a valóság. Amikor igyekezett a rejtély nyitjára jönni, csak még jobban belezavarodott gondolataiba és ezért már meg sem kísérelte, hogy megtudja az igazságot. Megelégedett azzal, hogy kimerítő értesüléseket szerezzen környezetéről és töviről hegyire megismerje börtönét, hogy ha majd elérkezik a nap, amikor a szabadulás órája üt, minden lehetőséget felhasználhasson a menekülésre.

Bárhol fordult meg eddig Veltopismakus városában és bárkit hallott is beszélni politikáról, arra a megállapításra jutott, hogy a nép általában elégedetlen volt a királlyal és a kormánnyal, már pedig tudta, hogy minden elégedetlen nép körében megszűnik az összetartás érzése és felbomlik a fegyelem is, amiből azt következett, hogy ha állandóan keresi a lehetőségeket, egyszer feltétlenül megtalálja majd az alkalmat a menekülésre az őrizetére bízott harcosok fegyelmezetlensége következtében. Tudta, hogy ma, vagy holnap nem érkezik még el ez az alkalom, de most volt itt az ideje annak, hogy alaposan szemügyre vegye környezetét és mindenről

pontos értesüléseket szerezzen, amiket azután felhasználhat menekülése előkészítésére és keresztülvitelére.

Amikor a hosszú munkanap végre befejeződött, a rabszolgákat szállásaikra kísérték. Amint Tarzan megállapította, ezek a lakóhelyek mindig azoknak az emeleteknek a közelében voltak, ahol a rabszolgák dolgoztak. Több más rabszolgával együtt őt a harmincötödik emeleten lévő hosszú alagutba kísérték, amelynek a vége nagy teremmé szélesedett. A terem szűk bejáratát kőfal zárta el és a rabszolgáknak keskeny nyíláson kellett keresztül bujniuk, hogy bejuthassanak a terembe. Amikor mindnyájan átbujtak a nyíláson, az örök becsukták azt és kívülről még egy nehéz ajtóval is elzárták a bejáratot, amely előtt egész éjszaka két harcos állt őrt.

Amikor az ajtó becsukódott mögötte, Tarzan vizsgálódva nézett körül a teremben, amely olyan nagy volt, hogy a rabszolgák nagy tömege kényelmesen elfért benne. A teremben összegyűlt rabszolgák számát körülbelül ötezerre becsülte és megállapította, hogy a foglyok között nemcsak férfiak, hanem nők is voltak. Az aszszonyok szabad tűzhelyeken vacsorát főztek. A tűz füstje a menyezeten lévő nyílásokon keresztül távolodott el a teremből. Annak ellenére, hogy sok ilyen szabad tűzhelyet látott égni a teremben, alig érzett valami füstöt. Ezt a jelenséget a tüzelőszerűen használt tiszta kemény fa-szénnek tulajdonította. Azt azonban nem tudta felfogni, hogy a szabadon elillanó mérges gázok miért nincsenek káros hatással az emberekre és hasonlóképpen rejtélyes volt számára az is, hogyan lehetett nyílt lángot gyújtani ilyen mélyen a föld alatt és mi volt a titka a kristály-

tiszta levegőnek. A falak mentén gyertyák égtek és legalább féltucat hatalmas gyertya sorakozott a terem padlóján is.

A teremben lévő rabszolgák között gyermekeket és középkorú embereket is látott, de aggasztóanok nem voltak közöttük. Az asszonyok és a gyermekek bőre olyan fehér volt, hogy Tarzan még sohasem látott ilyen hófehér bőrű embereket. Csodálta is ezért a tulajdonságukért a nőket és a gyermekeket, amíg rá nem jött a jelenség okára. A gyermekek közül egyik sem látta még a napvilágot és az asszonyok között is volt olyan, aki egész életét a bánya mélyében töltötte. A gyermekek, akik a bányában születtek, egyszer majd felkerülnek a napfényre, amikor uraik véleménye szerint megkezdhetik annak a mesterségnek elsajátítását, amelyet kijelölnek számukra. De az asszonyok, akiket ellenséges városokban ejtettek foglyul, haláluk napjáig a föld mélyében maradnak, ha csak meg nem történik az a csoda, hogy valamelyik Veltopismakusi harcos feleségül nem választja őket. De ilyen szerencsére nem számíthattak, mert a harcosok szinte kivétel nélkül a fehér tunikás rabszolganőket vették feleségül, akikkel naponta érintkeztek a földfeletti épületekben.

Az asszonyok arcán a szomorúság tükröződött, ami a részvét és szájalom érzését keltette a majomember szívében. Soha életében nem látott még ilyen reménytelen szomorúságot emberek arcán, mint itt, a kőbánya mélyében.

Amint keresztül haladt a termen, sok kíváncsi pillantás követte, mert viselkedésében látták, hogy csak most került a kőbányába és a tömegben csakhamar szájról-szájra járt a hír, hogy kicsoda az új rabszolga. A Tarzannal együtt érkezett rabszolgák közölték ezt az ujságot:

többi fogollyal, akik egyébként itt, a föld mélyében is hallottak már a Trohanadalmakusianokkal vívott háboruban elfogott óriásról.

Egy fiatal leány, aki serpenyő előtt térdelt és husszeletet piritott, Tarzanra emelte szemét és intett neki, hogy lépjen hozzá. Amint Tarzan feléje közeledett, látta, hogy a leány nagyon szép, szinte áttetszően sápadt bőrének fehérségét csak még jobban kiemeli dus hajának kékesfekete ragyogása.

— Te vagy az óriás? — kérdezte a leány.

— Én vagyok a Zuanthról, — felelte Tarzan.

— Ő már sokat beszélt rólad. — mondotta a leány. — Számodra is főzni fogok. Neki is én főzök.

De azután zavart mosollyal hozzátette:

— Ha csak nincsen valaki más, akivel szívesebben főzetnél meg a vacsorádat.

— Nincsen senki, akivel szívesebben főzetném meg a vacsorámat, mint veled, — felelte Tarzan, — de tulajdonképpen ki vagy te és ki az az ő?

— Én Talaskar vagyok, — felelte a leány, — de neki csak a számát tudom. Ő azt mondja, hogy amig rabszolga marad, addig nincsen neve, hanem csak a számát ismerhetik. 800 a köbön plusz 19. Amint látom, a te számod 800 a köbön plusz 21.

A leány a Tarzan vállára erősített hieroglifákat vizsgálgatta, majd megkérdezte:

— Neved nincsen?

— Itt csak Zuanthrolnak hívnak.

— Áh! — kiáltott fel a leány. — Te vagy hát az a híres nagytermetű ember! De hiszen egyáltalán nem nézel ki óriásnak. Ő is Trohanadalmakus városából való és körülbelül olyan nagytermetű, mint te. Még sohasem hallottam,

hogy a Minuniak országában Őriások lettek volna, kivéve a Zertalacolol nevű népet.

Ekkor Tarzan háta mögött megszólalt egy idegen hang:

— Azt hittem, hogy te is Zertalacolol vagy.

A majomember megfordult és látta, hogy egyik munkástársa áll mögötte, mire elmosolyodott:

— Az uraim részére Zertalacolol vagyok, — felelte.

A másik homlokát ráncolta és elgondolkozva felelte:

— Most már értem. Lehet, hogy helyesen cselekszel. Az biztos, hogy én nem foglak elárulni.

Azzal sarkonfordult és dolga után látott.

— Mire célzott ez az ember? — kérdezte a leány.

— Amióta fogságba estem, egészen mostanáig egy szót sem beszéltem, — magyarázta Tarzan,

— és ők azt hitték, hogy süketnéma vagyok.

Bár én tudom, hogy nem hasonlítok a Zertalacolokra, közülük egyesek mégis ragaszkodtak ahhoz a feltevéshez, hogy én Zertalacolol vagyok.

— Én még sohasem láttam Zertalacololt, — mondotta a leány.

— Ezért csak szerencsésnek mondhatod magad, — nyugtatta meg Tarzan. — Nem nyujtanak valami kellemes látványt és nem ajánlatos találkozni velük.

A leány azonban nem tágitott.

— De én mégis szeretném látni ezeket az embereket. És szeretnék látni mindent, ami különbözik ezektől a rabszolgáktól, akik napról-napra állandóan a szemem előtt vannak.

Tarzan bátorította az elkeseredett leányt:

Ne veszítsd el a reményt, mert lehet, hogy

nagyon rövid időn belül visszatérhetsz a föld felszínére.

— Visszatérhetek? — ismételte Tarzán szavát fájdalmas sóhajjal a leány. — Hiszen én még sohasem voltam fönt.

— Még sohasem voltál a napvilágon? Talán úgy érted, hogy amióta fogságba estél, azóta itt raboskodsz.

— Én ebben a teremben születtem és egész életemet a bánya mélyében töltöttem. — felelte a leány.

— De hiszen te akkor a második rabszolga generációból származol és mégis a kőbányai munkára alkalmaznak? Nem értem ezt a bánásmódot. Ugy hallottam, hogy minden Minuni városban a második generációból származó rabszolgák fehér tunikát kapnak és a föld felszínére viszik őket, ahol meglehetősen szabadságot is élvezhetnek.

— Én azonban ebben az előnyben nem részesülhettem. Anyám nem engedte meg, hogy igénybe vegyem ezt a jogot. Inkább haláloamat kívánta volna, semhogy valamelyik Veltopismakusiannal, vagy egy másik rabszolgával házasságra lépjek, már pedig ha fölkerültem volna a városba, feltétlenül ez lett volna a sorsom.

— De hogy tudtad elkerülni, hogy ne vi gyenek föl? — kérdezte csodálkozva Tarzan. Hiszen uraitok bizonyára nem rabszolgáik tetszésére bizzák, hogy a kőbányában akarnak-e maradni, vagy pedig a városba kíváncsoznak-e.

— Ahol olyan sok rabszolga van, ott egy, vagy kettő örök időkre észrevétlen tud maradni. És az olyan nőket, akik nem állnak valami nagy kegyben uraiknál, észre sem veszik. Születésemet sohasem jelentették be és így azt sem tudják, hogy élek. Amikor megszülettem, anyám

levette egy halott asszony tunikájáról a számot, amit én használtam tovább, úgy hogy egyáltalán nem keltek feltűnést, amikor nagynéha az urak vagy a harcosok belépnek a termünkbe.

— De csodálom, hogy téged még senkisémm szeretett meg, hiszen arcod szépsége sok férfi érdeklődését felkelthette! — emlékeztette Tarzan.

A leány nem válaszolt, hanem hátat fordított Tarzannak, kezeit arcára és hajára tette és amikor ismét szembe fordult Tarzannal, ez ijesztő, ráncos arcot látott maga előtt, amelynek torz vonásait egyetlen férfi sem kívánhatta még egyszer látni.

— Uristen! mi történt veled? — kiáltotta rémülten Tarzan.

A leány arca lassan visszanyerte eredeti vonásait és néhány gyors mozdulattal rendbehozta összekuszált haját is. Mosolyogva magyarázta meg, hogyan csufította el magát:

— Anyám tanított meg erre, hogy amikor uraim, vagy a harcosok belépnek ide és meglátanak, ne kívánjanak meg.

— Dehát nem lenne okosabb feleségül menni valamelyikhez és boldogan élni fönt a városban, ahelyett, itt a föld alatt ilyen szörnyű életre kárhóztatod magad? Hiszen a veltopismakusi harcosok alig különböznek a te szülővárosod polgáraitól.

A leány tagadólag rázta a fejét:

— Én még sem tehetem ezt meg. Apám a távoli Mandalamakus városában él. Anyámat elrabolták tőle néhány holdtöltével az én születésem előtt, úgy, hogy én ebben a szörnyű teremben jöttem a világra, távol a napfénytől és a levegőtől, amelyről anyám olyan sokat mesélt nekem.

— És édesanyád is itt van a bányában? — kérdezte Tarzan.

A leány tagadólag intett.

— Körülbelül husz holdtöltével ezelőtt érte jöttek és elvitték innen. Nem tudom, mi történt vele.

— És társaid sohasem árulnak el téged? — érdeklődött Tarzan.

— Soha! Ha egy rabszolga elárul egy másikat, társaik darabokra tépik az árulót. De gyere enni, hiszen már nagyon éhes lehetsz.

A leány megkínálta őt hussal, amit éppen süttött. Tarzan szivesebben fogyasztott volna nyers húst vacsorára, de nem akarta megsérteni a leányt, ezért megköszönte kedvességét, leült a földre a serpenyő mellé és elfogyasztotta a sültet.

— Nem értem, hogy Aoponato hol marad ilyen soká — szólalt meg töprengve a leány. — Soha még nem jött ilyen későn.

Most egy erős termetű rabszolga közeledett feléjük. Amikor Tarzant meglátta, megállt és vésztiósló szemekkel pillantott reá. A rabszolga a leány háta mögött állt és Tarzan feléje intett:

— Talán ez az, akit vársz? — kérdezte a leánytól.

Talaskar gyorsan megfordult, szemében már az öröm fénye villant fel, de amikor meglátta a mögötte álló embert, felugrott helyéről, hátralépett és arca az iszonyat kifejezését öltötte magára.

— Én nem ezt az embert vártam! — kiáltotta ingerülten.

A fickó Tarzanra mutatott és ezt kérdezte a leánytól:

— Ennek az embernek főzöl vacsorát, de nekem nem akarsz főzni?

Be sem várta a leány válaszát, mert valószínűleg tudta, hogy az mit tartalmazna, hanem folytatta:

— Ki ez az ember, hogy te főzöl számára? Talán különb mint én vagyok? Majd megmutatom, hogy nekem is fogsz főzni.

— Sok asszony van, aki főzhet számodra, Caraftap, — felelte Talaskar. — Én nem akarok főzni neked. Kérj meg erre egy másik asszonyt. Miután itt sokkal több a férfi, mint a nő, nekünk jogunk van kiválasztani azokat, akiknek főzni akarunk. Már pedig én téged nem választalak ki, hogy főzzek neked.

— Már pedig saját érdekedben áll, hogy főzzél nekem, — ordította a férfi — és majd meglátod, hogy a feleségem is lesz. Nekem jogom van hozzád, mert már számtalanszor kértelek feleségül, mielőtt ezek az idegenek ide jöttek. Hogy ne lehessél más férfié, holnap elmondom rólad az igazat a Ventalnak és ő el fog vinni innen téged. Vagy nem ismered még Kalfastobant?

A leány vállat vont, a Caraftap nevű férfi pedig folytatta:

— Inkább érjem meg, hogy Kalfastobané légy. Nem fogják megengedni, hogy itt maradj, ha megtudják, hogy te nem akarsz rabszolgákat világra hozni.

— Hát akkor is inkább leszek kalfastobané, mint a tied! — felelte megvetően a leány, — de tudd meg, hogy nem leszek sem az övé, sem pedig a tied.

— Csak ne légy olyan biztos a dolгодban! — kiáltotta a rabszolga, azzal előrelépett és még mielőtt a leány elugorhatott volna előle, megragadta karját. Magához huzta, hogy megcsókolhassa, de szándékát nem vihette keresztül.

Vállára acélos ujjak fonódtak, valaki vad erővel elrántotta a leánytól és úgy meglökte, hogy vagy egy tucat lépést bukdácsolt hátra, majd elterült a földön. Közötte és a leány között állt a szürkeszemű, fekete haju idegen.

Caraftap fölállt és dühében szinte üvöltve támadt Tarzanra. Lehajtott fejjel, vérbenforgó szemekkel rohant feléje, mint valami veszett bika és magánkívül ordította:

— Ezért a vakmerőségért életeddel fizetsz!

XII. FEJEZET.

Az Első Asszony Fia büszkén járkált az őserdőben. Kezében vidáman tartotta lándzsáját, hátán pedig ija és nyilvesszői csüngtek. Mögötte haladt tíz társa, akik éppen így fel voltak fegyverkezve, mint ő és mindegyik olyan öntudatosan viselkedett, mintha legalább is saját földjén taposna. Az ösvényen egy Alalus asszony közeledett feléjük, akit még nem láthattak és szagáról, vagy lépteit neszéről sem fedezhették fel. A nőstény Alalus ugyancsak bátran lépdelt. Szemei hirtelen összehuzódtak és lapos, elálló fülei a levegőbe meredtek. Emberszagot érzett a levegőben. Sőt már azt is fölfedezte, hogy nem egy, hanem több férfi tartózkodik a sűrűben. Meggyorsította lépteit, hogy hirtelen rohammal támadhassa meg őket. Ugy számított, hogy ha váratlanul csap le rájuk, megijednek és akkor könnyűszerrel el tud fogni közülük egyet, mielőtt futásnak erednek. Ha pedig nem, az ővéről csüngő kövek majd segítségére lesznek, hogy ártalmatlanná tehesse valamelyiküket.

Az már eddig is előfordult, hogy a férfiak néha nem ijedtek meg. A törzs sok asszonya akik kimentek az erdőbe, hogy férjet fogjanak maguknak, soha többé nem tértek vissza. Né-

hánynak a holttestét megtalálták az erdőben. Nem tudta elképzelni, hogy milyen ellenség ölhetette meg őket. De most végre két hónapi kutatás után fölfedezte a himeket és elhatározta, hogy ezuttal nem tér vissza üres kézzel barlangjába.

Amikor kibukkant az erdei csapás egyik éles kanyarodója mögül, megpillantotta a himeket, de nagy csalódására látta, hogy ezek még nagy távolságra vannak tőle. Biztosra vette, hogy ha meglátják őt, nyomban elmenekülnek és már éppen el akart rejtőzni a sűrűben, amikor észrevette, hogy óvatosságával elkésett. Az egyik him reá mutatott. Az asszony leakasztott egy parittyát az övéről, erősen megmarkolta a buzogányát és gyors futással megtámadta a csoportot. Milyen szörnyen meglehettek ezek ijedve, hogy mozdulatlanul maradtak, amikor ő feléjük közeledett. De most valami váratlan dolog történt. Ezek előrenyomulnak, hogy siettesék a vele való találkozást? És most megpillantotta arckifejezésüket is. Arcukról nem olvasható le félelmet, csak dühöt és elszántságot. És milyen különös tárgyakat cipeltek kezeikben? Az egyik, aki feléje rohant és leghamarább ért közelébe, megtorpant és hosszú, hegyes botot dobott feléje. A bot vállán találta és kiserkent testéből a vér. Ekkor egy másik is megállt, egy kis botot egy nagyobb botra illesztett, a végét pedig belfonálhoz erősítette, majd hirtelen elbocsátotta a kisebb botot, amely feléje repült és karja alatt átszurta husát.

A két fegyverrel harcoló him mögött pedig már rohantak feléje a többiek is, hasonló fegyverekkel a kezükben. Visszaemlékezett asszonytársainak az erdőben talált hullájára és arra, hogy az utolsó néhány holdtölte idején már

egyikük sem tudott foglyul ejteni himet. Bár agyát sűrű homály borította, mégis tudott bizonyos értelmi kapcsolatokat teremteni e jelenségek között, így megítélhette a néhány másodperc alatt lejátszódott események jelentőségét és arra az eredményre jutott, hogy jobb lesz, ha elmene-kül, mielőtt nem késő. Megfordult és elindult ebben az irányban, amerről jött. Ugy futott, ahogy csak vaskos lábai bírták és hátra sem pillantott kétségbeesett menekülése közben, amíg csak kimerülve le nem rogyott barlangja bejáratánál.

A himek nem üldözték Mintha felszabadulásuk során még nem jutottak volna el arra a fokra, amikor bátorságuk és önbizalmuk annyira megerősödik, hogy teljesen legyőzhessék az asszonyoktól való öröklött félelmüket. Egyenlőre még megelégedtek azzal, hogy elűztek egy-egy asszonyt. De üldözni őket annyit jelentett volna szemükben, mintha a gondviselést hívták volna ki maguk ellen.

Amikor a törzs többi asszonyai meglátták barlangjába támolgó társukat, és megállapították, hogy kimerültsége a félelem és vad menekülés következménye volt, megragadták buzogányaikat és kirohantak az erdőbe, hogy elbán-jának társnőjük üldözőjével, mert az első pillanatban azt hitték, hogy az asszony oroszlán elől menekült. De az erdőben nem találkoztak orosz-lánnal, mire többen az asszonyhoz mentek, aki a kimerültségtől lihegve feküdt barlangja küszöbén. Egyszerű jelbeszédükkel megkérdezték tőle:

— Mi elől menekültél?

— Férfiak elől — felelte.

A többiek arcán megvetés tükröződött, az egyik belerugott, a másik pedig leköpte.

— Sok férfi volt — igyekezett mentetetni magát az asszony — és ha nem menekülök el,

megöltek volna repülő botjaikkal. Nézzétek a vállamat!

Azzal megmutatta nekik a dárda-ütötte sebet és a nyilát, amely beledagadt a testébe.

— Nem futottak el előlem — magyarázta tovább kalandját, — hanem megtámadtak. Így ölték meg azokat az asszonyokat, akiknek holttesteit az utolsó néhány holdtölte idején megtaláltuk az erdőben.

Az asszony felvilágosításai zavarba ejtették társait. Most már nem gyalázták a földön fetregő asszonyt. Vezérük, aki a legerősebbnek látszott közöttük, ijesztő arcvicsorítással körbe járkált. Azután hirtelen megállott:

— Gyertek velem! — intett a többieknek. — Együtt fogunk behatolni az erdőbe, megkeresük ezeket a himeket, a barlangokba vonszoljuk és alaposan megbüntetjük őket.

Buzogányát meglóbálta a feje fölött és arca szörnyű fintorba torzult. A többiek körültáncolták, utánozták arckifejezését és mozdulatait, amikor pedig a vezérnőstény elindult az erdő felé, csapatostól követték. Vad, vérszomjas társaság volt és az amfiteátrumban csak a megsebesült asszony maradt, aki a fájdalomtól lihegve feküdt barlangja bejárata előtt. Neki már elég volt a férfiakból, soha többé nem kíván találkozni velük.

— Ezért a vakmerőségért az életeddel fizetsz! — üvöltötte Caraftap, amikor Tarzanra rohant Elkomoeelhago király kőbányájának rabszolga szállásán. A majomember félreugrott és elgáncsolta a támadót, aki arccal előre a földre bukott. Caraftap, mielőtt felugrott volna, fegyver után kutatott a közelben, szemei megakadtak a forró serpenyőn és kinyult érte, hogy megragadja azt. A közelben tartózkodó rabszolgák,

akik tanúi voltak a verekezésnek, rosszaló kiáltásokat hallattak.

— Nem szabad fegyvert használni! — kiáltotta az egyik Caraftapra, — harcolj pusztá kézzel, vagy pedig hagyd abba a küzdelmet!

De Caraftap agyát teljesen elborította a féltékenység és a gyűlölet hulláma, meg sem hallotta a figyelmeztetést, hanem megragadta a serpenyőt és felugrott helyéről, hogy a forró edényt Tarzan arcába hajítsa. Ekkor azonban egy másik rabszolga elgáncsolta, két rabszolga pedig reávetette magát és kicsavarták kezéből a serpenyőt.

— Tisztességes módon verekedjél! — figyelmeztették társai és talpra segítették.

Tarzan mosolyogva és közömbös arckifejezéssel nézte a jelenetet, mert a többiek felháborodása szórakoztatta, miután a helyzetet sokkal veszélytelenebbnek találta, semhogy a többi rabszolga beavatkozása véleménye szerint indokolt lett volna. Nyugodtan várta Caraftap újabb támadását és mikor ellenfele meglátta mosolygó arcát, ez még fokozta dühét, úgy hogy szinte esztétvesztve ugrott Tarzanra, hogy végezzen vele. Caraftap azonban, aki a legizgágabb volt a rabszolgák között, még sohasem találkozott azzal a védekezési móddal, amellyel Tarzan kivédte támadását. A majomember vasökle lecsapott állára és az ütés olyan erővel érte, hogy elterült a földön. Ekkor már nagy közönsége volt a verekezésnek és a rabszolgák hangos kiáltozással adtak kifejezést elismerésüknek, amikor a jól irányzott ökölcsapás következményét látták.

Caraftap kábultan tápáskodott fel a földről és leszegett fejjel nézett körül, mintha ellenségét keresné. Talaskar, a fiatal leány Tarzan-

hoz lépett és szemeibe nézett:

— Te nagyon erős vagy, — mondotta neki, de Caraftap úgy látta, hogy szemei szerelmet sugároznak Tarzan felé. pedig ezekben a szép szemekben csak a csodálat lángolt, amit minden asszony érez az erős férfi iránt, aki igaz ügyért harcol.

Caraftap rekedten felhördült és kiáltása a dühös vaddisznó rőfögésére emlékeztetett, majd pedig ismét a majommemberre támadt. Ugyanekkor néhány újabb rabszolgát bocsátottak a terembe és amikor a szűk bejárat nyílást kinyitották, az egyik harcos bepillantott a terembe. Csak annyit látott, hogy egy nagytermetű rabszolga, a levegőbe emel egy ugyancsak erős termetű rabszolgát, akit nagy lendülettel a földre dob. A harcos félrelökte az utjában álló rabszolgákat és a terem közepére sietett, ahol a verekedés folyt. Mielőtt a verekedők még észrevehették volna jelenlétét, a harcos már Tarzan és Talaskar előtt állott. Kalfastoban volt.

— Mit jelent ez? — kiáltotta harsány hangon, majd így folytatta: — Aha! Most már látom. Hiszen ez az óriás. Nyilván megakarja mutatni a többi rabszolgának, hogy milyen nagy erő lakozik benne, nem igaz?

Caraftapra pillantott, aki nagy nehezen fel-tápáskodott a földről és arca sötétszínűvé változott a dühből. Caraftap Kalfastoban Ventalkedvence volt az őrizetére bízott rabszolgák között.

— Itt nem szabad így viselkedni, fickó! — káltotta öklét rázva a majommember arca előtt és felháborodásában elfelejtette, hogy a rabszolga süketnéma volt. De azután visszaemlékezett erre és intett Tarzannak, hogy kövesse.

— Száz ostorcsapás majd megmagyarázza

neki, hogy itt nem szabad verekedni! — mondta hangosan és jelentőségteljesen pillantott Talaskarra.

— Ne büntesd meg őt! — kiáltott a leány szinte magánkivül az izgalomtól. — Carafatp volt a hibás. Zuanthrol önvédelemből cselekedett.

Kalfastoban egy pillanatra sem vette le szemét a leány arcáról. Talaskar ebben a pillanatban tudatára ébredt annak hogy milyen veszedelem fenyegeti és vérhullám borította el arcát, de a helyén maradt, hogy igyekezzen megmenteni a majomembert a büntetéstől. Kalfastoban a leány vállára tette kezét és arcán gonosz mosoly suhant át.

— Milyen idős vagy te? — kérdezte a leánytól.

A leány megmondotta életkorát, mire a tiszt felszólította.

— Ne válasszál magadnak élettársat. Én majd megkeresem uradat és megvásárollak tőle.

Tarzan látta, hogy a leány halottsápadt lesz erre a bejelentésre. Kalfastoban most feléje fordult:

— Te nem érted meg szavaimat, te buta állat! — kiáltott rá. — De én mégis megmondom a véleményemet és remélem, hogy rabszolgá barátaid megmagyarázzák majd valahogy neked szavaim értelmét. Most az egyszer még elengedem a büntetésedet, de ha még egyszer ilyen verekedést rendezel, akkor száz ostorcsapással büntetlek, de lehet, hogy még súlyosabb büntetésben lesz részed. És ha meghallom, hogy szemet vetsz erre a leányra, akit én akarok megvásárolni magamnak, hogy felvigyem a városba, akkor még szörnyűbb sors vár reád!

Miután befejezte mondókáját megfordult és elhagyta a termet.

Amikor az ajtó bezárult a Vental mögött, egy kéz nehezedett Tarzan vállára és háta mögött megszólalt egy férfi hangja, amely nevéen szólította őt:

— Tarzan!

A majomembert meglepte, hogy egy ellenséges város kőbányájában, a föld mélyében a nevéen szólítják, mert itt még senkinek sem mondotta meg hogy hívják. De amikor megfordult és a mögötte álló férfi arcába nézett, boldogan fölnevetett.

— Kom....! — tört ki belőle a kiáltás, de amikor Komodoflorensal herceg nevének első szótagját kiejtette, a másik figyelmeztesően ajkai elé emelte ujját.

— Ne ejtsd itt ki ajkadon ezt a nevet! — mondotta. — Itt én Aoponato vagyok.

— De mi történt veled?! — ámuldozott Tarzan. — Hiszen éppen olyan nagy vagy, mint én. Fogalmam sincs róla, mi az oka ennek az átalakulásnak. Mi történt, hogy a Minunianok népének minden fia óriás lett?

Komodoflorensal elmosolyodott.

Az ember mindig csak saját személyén keresztül látja a világot és ezért van az, hogy te nem tulajdonítod ezt a különös változást egy éppen ellentétes oknak.

Tarzan összeráncolta homlokát és hosszan elgondolkozva nézett fejedelmi barátjára. Arcán a hitetlenség lett urrá.

— Azt akarod evvel mondani. — szólalt meg végre — hogy engem törpévé változtattak?

Komodoflorensal helyeslőleg bólintott:

— Hát nem egyszerűbb kitalálni ezt. — kérdezte, — mint arra gondolni, hogy egy egész

emberfaj hirtelen olyan nagyra nő, mint amilyen te voltál és az emberekkel együtt átalakulnak lakóházaik, állataik és fegyvereik is?

— De én még most se tudom elhinni, amit mondasz! — kiáltotta a majomember.

— Rövid idővel ezelőtt még én se hittem volna ezt el! — felelte a herceg. — Sőt még akkor is kételkedtem abban, hogy törpévé változtattak, amikor a kőbányában hallottam erről beszélni és csak most hittem el a csodát, amikor beléptem a terembe és megláttalak téged.

— És nem tudod, hogyan csinálták ezt?

Zoanthrohago végezte el a kísérletet. Zoanthrohago nemcsak Veltopismakus városában, hanem a Minuniak egész földjén a legokosabb ember. Mi már régen tudjuk ezt, mert amikor békében élünk a Veltopismakusianokkal, kicseréljük egymással eszméinket és áruinkat és e kapcsolat révén sok csodáról hallottunk már, amit ez a nagy varázsló valósított meg. Mi valnának a nagy bűvésznek hívjuk.

— Eddig még nem hallottam arról, hogy a Minuniak között varázslók is vannak, — szólt közbe Tarzan.

Komodoflorensal azonban folytatta:

— Ez a Zoanthrohago fogott el téged és ezt az alkalmat csodával határos tudományos kísérletre használta fel. Miután a csata közben megsebesültél, eszméletlen állapotot idézett elő nálad és mialatt nem voltál öntudatodnál, antilopok seregével Veltopismakus városába szállítattott. Faágakat egymáshoz erősítettek, erre az alkalmatosságra fektettek rá téged és így vittek haza Veltopismakusba. Itt azután Zoanthrohago nekilátott kísérletének, hogy belőled is törpét varázsoljon és ezt egy általa feltalált műszer segítségével idézte elő. Hallomásból tudom, hogy a

kísérlet végrehajtása nem tartott hosszú ideig.

— Amint hallom, az még kétséges, hogy ennek a kísérletnek az ellenkezőjét is megtudja csinálni — folytatta a herceg. — Eddig még sohasem volt képes embert, vagy állatot megnövesztetni, viszont már számos esetben sikerrel járt a kísérlete, hogy állatok termetét összezsugorítsa. Ezeknek a kísérleteknek a célja pedig az, hogy megtalálja a módját, hogyan növeszthetné meg a Veltopismakusiakat olyan nagyra, hogy könnyűszerrel leigázhassák a Minuniak egész törzsét. Kísérlete azonban eddig csak ellenkező sikerre vezetett, amennyiben csak csökkenteni tudja a kísérleti alanyok termetét, de megnövesztetni eddig még egyetlen egyet sem tudott, aminek következtében attól tartok, hogy sohasem lesz nagyobb termetű, mint amilyen most vagy.

— Ez esetben pedig ki lennék szolgáltatva ellenségeimnek, akik abban a világban lesnek rám, ahonnan ide kerültem, — mondotta Tarzan aggodalmasan

— Emiatt fölösleges busulnod, barátom, — figyelmeztette tapintatosan a herceg.

— Miért gondolod ezt? — kérdezte a majomember.

— Mert vajmi kevés reményed lehet arra, hogy visszatérhess régi világodba, — felelte szomorúan Komodoflorensal. — Én sem reménykedhetek abban, hogy még egyszer megláthatom Trohanadalmakus városát. Csak abban az esetben számíthatnék menekülésre, ha apám hadserege elfoglalná Veltopismakus városát, mert enélkül nem lehetne legyőzni a kőbánya bejáratát őrző Veltopismakusi harcosokat. Az gyakran megtörténik, hogy fehér tunikás rabszolgákat ejtünk foglyul az ellenséges városokban, de az a legritkább eset, hogy a kőbányában dolgozó

zöldtunikás rabszolgákat sikerül elfognunk. Ezeket a zöld tunikát viselő rabszolgákat is csak a föld felszínén tudjuk elfogni, ha napközben váratlanul megrohanunk egy várost, de ilyen meglepetésszerű, váratlan támadásra legfeljebb egyszer van kilátás egy emberélet során, vagy egyáltalán nem nyílik rá alkalom.

— Azt hiszed tehát, hogy életünk hátralevő napjait ebben a földalatti oduban fogjuk eltölteni? — kérdezte Tarzan.

— Igen. Kivéve, ha esetleg nem osztanak be napközben földfeletti munkára is. — felelte szomorú mosollyal Trohanadalmakus trónörököse.

A majomember azonban nem esett kétségbe:

— Maid meglátjuk, mit hoz a jövő! — mondotta vállatvonva.

Miután Kalfastóban Vental elhagyta a termet. Carafatp a tágas helyiség másik végébe vánszorgott, miközben félhangosan káromkodott és vésztiós'ló pillantásokat vetett Tarzan felé.

— Attól félek, hogy bosszút áll rajtad. — mondotta Tarzannak Talaskar és a földült állapotban lévő rabszolga felé intett fejével. — Nagyon aggódom érted, mert én vagyok az oka az egész kellemetlenségnek.

— Temiattad történt a verekezés? — kérdezte csodálkozva Komodoflorensal.

— Igen, — felelte a leány. — Carafatp megfenyegetett engem, mire Aopontando közbelépett és védelmemre kelt.

— Ki az az Aopontando? — érdeklődött csodálkozva Komodoflorensal.

— Engem hívnak így a sorszám után, amelyet kaptam, — világosította fel a herceget Tarzan.

— És valóban Talaskar miatt kellett vere-

kedned? Köszönöm, hogy ilyen nemesen viselkedtél, barátom. Sajnálom, hogy nem voltam jelen, mert akkor én védtem volna meg Talaskart. Talaskar ugyanis főz számomra. Nagyon jó leány.

Komodoflorensal a leányra pillantott miközben ezeket mondotta és Tarzan látta, hogy a leány lesüti szemeit, a férfi tekintete előtt, arcát pedig vérhullám önti el. Nyomban észrevette, hogy a fiatalok szeretik egymást.

— Tehát ez az az Aoponato nevű férfi, aki-ről te beszéltél nekem? — kérdezte Tarzan Talaskartól.

— Igen, ő az! — felelte a leány.

— Sajnálom, hogy fogságba esett, de viszont nagyon örülök, hogy ilyen jó barátot látok viszont ezen a helyen, — mondotta a majomember. — Mi hárman majd addig törjük a fejünket, amíg rájövünk, hogyan szökhetünk meg innen.

A másik kettő szomoru mosollyal hallgatta Tarzan bizakodó szavait. Miután elfogyasztották vacsorájukat, még egy ideig beszélgettek, miközben több más rabszolga is csatlakozott hozzájuk. Tarzan ugyanis egyszeriben közkedvelt lett a rabszolgák között, amiért alapos leckében részesítette Caraftapot és új barátai egész éjszakán át szórakoztatták volna előadásukkal, ha ő nem szakítja félbe őket, hogy érdeklődjék Komodoflorensalnál aziránt, mikor hozzák be a terembe a rabszolgák ágyait. Komodoflorensal fölnevetett erre a kérdésre és a földön heverő emberekre mutatott. Férfiak, asszonyok és gyermekek aludtak elnyulva a puszta földön és a legtöbbet azon a helyen nyomta el az álom, ahol vacsoráját elfogyasztotta.

— A zöld tunikás rabszolgákat nem kényeztetik el, — jegyezte meg a herceg.

— Én bárhol elalszom, — mondotta Tarzan, — de jobb szeretem a sötétséget, mert ez az erős fény zavar. Megvárom tehát, amíg a fény kialszik.

— Hát akkor örök időig várhatsz! — figyelmeztette Komodoflorensal.

— A fényt talán sohasem oltják ki? — kérdezte a majomember.

— Ha kioltanák, akkor percekben belül valamennyien halottak lennénk, — magyarázta a herceg. — Ez a világosság két célt szolgál: egyrészt eloszlatja a sötétséget, másrészt felszívja a mérges gázokat, amelyek máskülönben megmérgeznének bennünket. Ezeket a gyertyákat egy hosszú idővel ezelőtt élt Minunian tudós találta fel és a gyertyák lángja nemcsak oxigént fogyaszt, hanem elemésztí a halált okozó gázokat is. Elsősorban ezért a tulajdonságért használják a gyertyát Minuni minden városában és a városok épületeiben. Lakóházaink is sötétek, egészségtelen levegőjűek lennének, ha nem ezekkel a gyertyákkal világítanánk a helyiségeket, a kőbányákban pedig lehetetlen lenne e gyertyák nélkül dolgozni.

— Rendben van, akkor nem várom meg, amíg elfujják a gyertyákat! — fejezte be a beszélgetést Tarzan, aki végigfeküdt a piszkos padlón, »Tuano-t«, jóéjszakát kívánt Talaskarnak és Komodoflorensalnak és csakhamar mély álomba merült.

XIII. FEJEZET.

Másnap reggel, miközben Talaskar reggeli-jüket készítette, Komodoflorensal közölte Tarzannal azt a kívánságát, hogy szeretné, ha ugyanazon a munkahelyen dolgozhatnának, mert állandóan együtt lehetnének.

— Ha esetleg valóra válna az a reményed, hogy egyszer mégis kiszabadulhatunk innen, — okolta meg kívánságát — akkor jobb lesz, ha egymás mellett tartózkodunk.

— Amikor megszökünk, — felelte Tarzan — magunkkal visszük Talaskart is.

Komodoflorensal kételkedve mosolygott, de nem válaszolt Tarzan megjegyzésére. Talaskar azonban boldogan kiáltott fel:

— Engem is magatokkal akartok vinni? Oh, ha ez az álom valóra válhatna! Elmennék veletek Trohanadalmakusba és a ti rabszolgátok lennék, mert tudom, hogy ti nem bántanátok engem. De sajnos, ez a terv csak szép álom marad, amely rövid idő alatt szétfoszlik, mert Kalfastóban meg akar vásárolni engem. Már pedig kétségtelen, hogy uram örömmel fog áruba bocsátani, mert úgy hallottam, hogy évenként sok rabszolgáját eladja, hogy az adóját kifizethesse.

— Mi elkövetünk majd érdekedben mindent, ami módunkban áll, Talaskar, — vigasztalta Tarzan a leányt. — És ha Aoponato és én módot találunk a szökésre, téged is magunkkal viszünk. De ennek első feltétele az, hogy valamilyen módon együvé kerüljek Aoponatoval.

— Én már kigondoltam egy tervet, amelynek segítségével elérhetjük ezt a célt, — mondom Komodoflorensal. — Itt azt hiszik rólad, hogy te nem tudsz beszélni és semmiféle nyelvet nem értesz meg. Már pedig nem kellemes együtt dolgozni állandóan olyan rabszolgával, akivel nem lehet érintkezni. Én majd azt mondom az öröknek, hogy én megtudom magam értetni veled és valószínű, hogy akkor egy munkáscsoportba osztanak be bennünket.

— De hogyan fogsz beszélni velem, ha nem használhatjuk a Minunianok nyelvét? — kérdezte a majomember.

— Ezt csak bizd reám, — felelte Komodoflorensal. — Én mindaddig be tudom csapni őket, amig rá nem jönnek, hogy te beszéled a Minunian nyelvet.

Komodoflorensal csakhamar valóra váltotta tervét. Alig hogy a reggelit befejezték, örök jöttek a rabszolgákért és a különböző munkáscsoportok kivonultak a hálóteremből és a folyosón csatlakoztak ahhoz a sokezer rabszolgához, akik éppen akkor indultak napi munkájukra. A majomember a harminchatodik emelet harmincadik alagutjában csatlakozott az ácsmunkás csoport-hoz és olyan lelkesedéssel látott munkához, hogy még a rosszindulatu Kalfastoban ventál is elismeréssel nézte munkáját, noha a közvetlenül előtte dolgozó Caraftap gyűlöletes pillantásokat vetett reá. Két-három órája dolgoztak már az alagutban, amikor két harcos jelentkezett Kalfastoban ventálnál. A harcosok egy zöld tunikás rabszolgát kísérték, akit Tarzan eleinte nem méltatott figyelemre. Amikor azonban meghallotta Kalfastoban és a harcosok párbeszédét, gyorsan a csoportra nézett és fölfedezte, hogy a zöld tunikás rabszolga Komodoflorensal. Trohanadalmakus hercege volt, akit a veltopismakusi kőbányában Aoponato néven ismertek és megjelölésére ez a szám szolgált: $800^3 + 19$. Ezt a számot a Minunian nyelvben nem számokkal, hanem különböző hieroglifákkal tüntették fel. Tarzan száma Ao pontando volt, ami ezt jelentette: $800_3 + 21$. A minunianok nem számították ki ennek az összegnek az eredményét, hanem ezt a számtani képletet változatlan összegnek tekintették.

Komodoflorensal elfogta Tarzan kíváncsi pillantását és feléje intett. Nyomban azután Kalfastoban ventál magához intette a majomembert,

aki végigsietett a folyosón és szerényen megállt a ventál előtt.

— Most bizonyítsd be, hogy valóban tudsz beszélni ezzel a rabszolgával! — kiáltott Kalfastoban Komodoflorensalra. — Én nem hiszem, hogy megfogja érteni szavaidat. Hogyan érthetné meg a te beszédedet, mikor a mienket sem érti meg?

Kalfastoban nem tudta elképzelni, hogy az övéen kívül más nyelvet is beszélnek a világon. Komodoflorensal azonban felvilágosította:

— Az ő nyelvén fogom megszólítani. megkérdezem, hogy érti-e szavaimat és majd láthatjátok, hogy igenlően bólint fejével.

— Ez nagyon jó megoldás lesz! — kiáltott fel Kalfastoban. — Kérdezd meg hát!

Komodoflorensal Tarzanhoz fordult és értelmetlen szavakat hadart. Amikor befejezte beszédét, a majomember bólintott fejével.

— Látjátok, hogy igazam volt? — kérdezte diadalmasan Komodoflorensal.

Kalfastoban fejét vakarta.

— Valóban úgy van, ahogy mondja. A Zertalacoloi mégis beszél valamilyen nyelvet.

Tarzan arckifejezése komoly maradt, bár alig tudta visszafojtani mosolygását afeletti örömeiben, hogy Komodoflorensal milyen ügyesen becsapta a Veltopismakusiakat és elhitette velük, hogy egy idegen nyelven beszélni tud vele. Amíg ez a társalgás csak arra szorítkozik, hogy igennel, vagy nemmel kell válaszolni a hozzá intézett kérdésekre, a látszatot könnyen fenn tudják tartani. De mihelyst a társalgásnak ez a formája már lehetetlenné válik, kínos helyzetbe kerülhetnek és azon tépelődött, hogy a találékony Komodoflorensal hogyan hidalja majd át ezt az újabb nehézséget.

Az egyik harcos most Komodoflorensalhoz fordult és így szólt:

— Mondd meg neki, — parancsolta. — hogy ura, Zoanthrohago azt kérdezteti, vajjon felismerte-e már a helyzetét és tudja-e, hogy rab-szolga lett, akinek jó magavisletétől függ, milyen bánásmódban részesül. Sőt még élete is viselkedésétől függ, mert Zoanthrohagonak teljes hatalma van élete és halála fölött. Éppen úgy rendelkezik vele, mint a király. Ha engedelmességet fog tanusítani ura iránt, akkor nem kell tartania a büntetéstől, ha azonban lusta és engedetlen lesz, akkor könnyen megismerheti egy szabad ember kardjának az életét.

Komodoflorensal most már hosszabb előadást tartott Tarzannak, az elferditett szavakból összeállított nyelven, és csak akkor hagyta abba a »beszélgetést«, amikor már csak nagy erőfeszítéssel tudta megőrizni arca komolyságát.

Tarzan angolul válaszolt, miután ezt a nyelvet egyik harcos sem érthette.

— Mondd meg nekik, hogy az első adandó alkalommal kitekerem Zoanthrohago nyakát. Közdöd azt is velük, hogy könnyű szerrel fölragadhatnám az egyik szikladarabot, hogy szétzuzzam vele Kalfastoban és a körülöttünk álló többi harcos koponyáját. És az első kínálkozó alkalommal megszököm innét és te, valamint Talaskar követni fogtok engem.

Komodoflorensal odaadó figyelemmel hallgatta Tarzant, majd pedig a harcosokhoz fordult és tolmácsolta nekik a majomember szavait:

— Zuanthrol azt mondja, hogy tökéletesen megértette helyzetét és örül, hogy a nemes, kitűnő Zoanthrohagot szolgálhatja, akitől csak egy kegyet kér.

— És mi legyen az a kegy? — kérdezte az egyik harcos?

— Az, hogy én állandóan társaságában lehessenek és tolmácsolhassam neki urának. Zoanthrogonak parancsait, hogy azokat minél tökéletesebben végrehajthassa, mert nélkülem nem tudhatná meg, mit kíván tőle ura.

Tarzan most rájött, hogy Komodoflorensal hogyan hidalja át a nehézségeket, amelyek különös érintkezésük útjába állanak és megállapította, hogy nyugodtan rábizhatja magát éleseszű barátjára, amig titokban akarja tartani, hogy ismeri a minuni nyelvet.

Az egyik harcos, akihez Komodoflorensal szavait intézte, így válaszolt:

Ez a gondolat már megfordult a mi agyunkban is, rabszolga, amikor meghallottuk, hogy te megtudod magad értetni ezzel a fickóval. Most mindkettőtöket Zoanthrogohoz kísérünk, aki valószínűleg nem határoz addig, amig nem győződik meg személyesen a tényekről. Kalfastoban ventál, engedd meg, hogy saját felelősségünkre a két rabszolgát Zoanthrogohoz kísérhessük.

A harcosok egy papírlapot adtak át a ventálnak és papírlapra furcsa hieroglifát rajzoltak. Azután kihúzták kardjaikat és intettek Komodoflorensalnak és Tarzannak, hogy induljanak el előttük a folyosón. A harcosok azért helyezték készenlétbe fegyvereiket, mert ők is hallottak arról, hogyan bánt el Tarzan előző este Carafappal és nem akarták, hogy esetleg kellemetlen meglepetés érje őket.

Tarzan, Komodoflorensal és kíséretük egyenes folyosón haladtak végig és a körbefutó lejáraton keresztül jutottak ki a bányából. Tarzan szinte sirvafakadt örömeben, amikor megpillantotta a napfényt és ismét friss levegőt szívtott a tüdejébe, mert kegyetlen büntetésnek érezte, ha akárcsak egy rövid napra is elzárták

a levegőtől és napfénytől. Ismét láthatta a rabszolgák végtelen sorát, amint nehéz terheikkel megrakodva haladtak a város felé és a rabszolgaoszlopok mellett gögösen sétáltak a harcosok.

Láthatta a pompás ruhájú nemeseket és a megszámlálhatatlan fehér tunikás rabszolgákat, akik uraik megbízásából jártak a városban, vagy pedig saját üzleti ügyeiket intézték. A fehér tunikás rabszolgák közül sokan bizonyos szabadságot és függetlenséget élveztek és már majdnem szabad polgárokként kezelték őket. Minden egyes fehér tunikát viselő rabszolga valamelyik nemes urnak a tulajdonában állott, de — elsősorban az ügyes iparosok — csak azzal a kötelezettséggel tartoztak uraiknak, hogy jövedelmük bizonyos százalékát át kellett engedniök nekik. Ők alkották a Minuniak társadalmának burzsoáziáját és a szolgálai munkát végző néposztály felsőbb kasztját. Ellentétben a zöld tunikás rabszolgákkal, őket nem tartották őrizet alatt, hogy megakadályozzák szökésüket, miután nem fenyegetett az a veszély, hogy esetleg megkíséreljék a menekülést. Nem volt ugyanis olyan Minuni város, ahol kedvezőbb helyzetbe kerülhetek volna, mert szülővárosukon kívül mindenütt másutt mint ellenséges hadifoglyokat kezelték volna őket, nyomban visszakerültek volna a zöld tunikás rabszolgák osztályába, ami élethossziglan tartó nehéz munkát jelentett volna számukra.

Veltopismakus városának lakóházai éppen olyan nagy méretűek voltak, mint Trohanadalmakus városának épületei. Természetesen a veltopismakusi épületek sokkal nagyobbnak tündek fel Tarzan szemében, miután természetét egynegyedére csökkentették, mióta elkerült Trohanadalmakusból. Nyolc nagy lakóház volt a városban,

mindegyik zsufolva volt lakókkal és éppen most építették a kilencedik házat is, mert Veltopismakus lakóinak száma már elérte a négyszáznolcvanezret és miután a király palotáját nem engedték tulzsufolni, a többi épületben egymás hegyén-hátán laktak az emberek.

Tarzant és Komodoflorensalt a királyi palotába vezették, de nem a Királyok Folyosóján léptek be a palotába, ahol a fehér és aranyszínű királyi zászló lengett, hanem a nyugat felé nyíló Harcosok Folyosóján kísérték be őket a palotába. Trohanadalmakus városával ellentétben, Veltopismakus városában virággal, bokrokkal és fákkal borított tágas parkok választották el egymástól az épületeket és a parkokat széles utak és sétányok keresztezték. A királyi palota nagy kiterjedésű gyakorlótérre nyílt, ahol éppen nagy csapat lovas harcos gyakorlatozott. A csapat körülbelül ezer emberből állott, akik egy Amak-ot (ezredet) alkottak. Ez az ezred négy, egyenként kétszázötven emberből álló Novantból (századból) állott és az egész csapattest fölött az ezredes, a századok fölött pedig egy-egy százados parancsnokolt. A századok egyenként öt ötven-ötven emberből álló entex-re (szakaszokra) oszlottak, az entexek pedig öt-öt entals-ra tagozódtak és mindegyik ilyen kisebb szakaszhoz tíz katona tartozott. Az utóbbi két kisebb egység élén a ventál és a ventex állottak, akiknek rangfokozata a tiszthelyettes és a szakaszvezető rangjának felelt meg. Az ezred bámulatos gyorsasággal sorakozott fel, miután az apró antilopok igen fürgék voltak és kitűnően képezték ki őket. A katonaságnak különösen egyik gyakorlata keltette fel a majomember érdeklődését. A gyakorlótér egyik szélén két század sorakozott fel, a tér másik végén ugyancsak két szá-

zad állot csatarendbe és az ezredes vezényszavára az ezer ember két egyenes sorban indult támadásra és a négy század katona gyorsvonat sebességgel közeledett egymás felé. Amikor már elkerülhetetlennek látszott a katasztrófa és Tarzannak úgy rémlett, hogy a következő pillanatban az antilopok és lovasaik véres gomolygában csapnak össze, a keleti irányban vágató harcosok csapatának mindegyik katonája ugrásra készítette antilopját és az állatok, lovasaikkal együtt átrepültek a szemközt jövő harcosok feje fölött, töretlen sorban értek földet az alattuk elvágató századok mögött és megállás nélkül vágattak tovább a széles mezőn.

Tarzan élénk magyarázatokkal kísérte az érdekes harcászati gyakorlatot és lelkesen dicsérte Veltopismakus városa szép látképét is Komodoflorensalnak, miközben a Harcosok Folyosója felé tartottak. Miután meglehetősen távol-ságban haladtak kísérőiktől, Tarzan halk hangon beszélgethetett Komodoflorensallal, anélkül, hogy a harcosok rájöhettek volna arra, hogy Minunian nyelven társalog.

— Valóban szép harci gyakorlat volt, — felelte Tarzan áradozására Komodoflorensal — és ritkán tapasztalt pontossággal hajtották végre. Én már régebben hallottam, hogy Elkomoelhago király katonái hiresek kitűnő kiképzésükről és hasonlóképpen Veltopismakus városa is híres szép sétányairól és kertjeiről. De tudd meg barátom, hogy éppen ezek a tulajdonságok teszik gyengévé a várost. Amíg Elkomoelhago király harcosai a város sétaterein képezik ki magukat a harcászati gyakorlatban, addig apámnak, Adendrohahkis királynak a hadserege a bámész-kodó asszonyok és kémkedő rabszolgák szeméitől távol, a városon kívül a gondozatlan földek

és mezők természetes akadályain edződve sajátítják el a háboru művészetét. Elkomoeihago király ezredei szabályos harcászati gyakorlatokban könnyen legyőzhetnék Adendrohahkis király hadseregét, de csak rövid idővel ezelőtt tanuja lehettél, hogy alig tizenötezer trohanadalmakusi harcos hogyan verte vissza a harmincezer főnyi veltopismakusi hadsereg támadását, amely nem jutott el a gyalogság hadállásáig sem. Ők kiképezhetik hadseregüket látványos gyakorlatokra és elismerem, hogy katonáik bátorszívűek, mert minden Minunian bátornak születik, de nem nevelik őket a háboru komoly tudományára, mert ez nincs ingyére Elkomoeihago királynak. Ő elpuhult, nőies lélek és nem törődik a háboruval. Kegyenicei, a gyöngé jelleműek és az asszonyok tanácsára hallgat, akik egyre sürgetik, hogy mondjon le végleg a hadviselésről, ami egyáltalán nem lenne megvetendő dolog, ha rátudná beszélni ellenségeit is arra, hogy ők se nyuljanak többé a háboru fegyveréhez.

— De te megcsodáltad a szép fákat és bokrokat is — folytatta Komodoflorensal — amelyek valósággal ligetté varázsolják Veltopismakus városát. Én magam is csodálom a fák és bokrok szépségét és különös örömmel csodálom meg ezeket az ellenség városában. Milyen könnyen juthatna el egy éjszaka a trohanadalmakusi hadsereg a fák és bokrok védelme alatt Veltopismakus városa lakóházainak bejáratához. Érted most már barátom, hogy miért láttál kevésbé tökéletes katonai gyakorlatokat az én városom gyakorlóterein és miért nem ültettünk egyetlen fát sem Trohanadalmakus városának területén, noha mi is nagyon szeretjük a szép parkokat?

Mialatt beszélt, az egyik kísérő harcos hirtelen mellette termett és hátulról megérintte vállát.

— Te azt mondtad, hogy Zuanthrol nem érti a mi nyelvünket — mondotta neki. — Miért beszélsz akkor vele ezen a nyelven, amelyet ő nem ismerhet?

Komodoflorensal nem tudta, hogy a harcos mit értett meg beszélgetésükből. Ha meghallotta azt is, hogy Tarzan a Minuniak nyelvén beszélt vele, akkor nagy fáradságába kerülne meggyőzni a fickót arról, hogy az óriás nem ismeri nyelvüket. Ugy kellett tehát felelnie, mint ha a harcos csak az ő szavait hallotta volna meg.

— Zuanthrol meg akarja tanulni nyelvünket — felelte gyorsan a herceg és én igyekszem tanítani őt.

— Haladt már valamit a nyelvtanulásban? — érdeklődött a harcos.

— Jóformán még semmit sem, mert nagyon buta, — válaszolta Komodoflorensal.

Most már szótlanul folytatták utjukat a hosszú, enyhén lejtősödő sétányokon és elhaladtak a létrák alatt, amelyeken a Minuniak kupolához hasonló házaik felső emeleteit közelítik meg, ha ezeket az emeleteket nem köti össze lejárát az alsóbb emeletekkel.

Ezeket a belső feljáratokat ugyanis gyakran megszakították, még pedig védelmi okokból, mert abban az esetben, ha az ellenség benyomul a városba, a létrákat könnyű szerrel fel lehet huzni az épületekbe visszavonuló harcosok mögött és így az ellenség nem hatolhat be a házakba. Elkomoelhago királyi palotája igen nagyméretű épület volt, magassága körülbelül 400 láb. Tarzan sok emeletet tett meg fölfelé, amig

körülbelül ugyanolyan távolságba került a föld színétől, mint amikor a kőbánya mélyébe kísérték. Az alsóbb emeletek folyosói zsufolva voltak emberekkel, de a felső emeletek szinte teljesen néptelenek voltak. Csak olykor-olykor haladtak el egy-egy lakószoba előtt, mert a termek legnagyobb része raktárhelyiségül szolgált. Elsősorban élelmiszerkészletet halmoztak föl a termekben és a szárított, gondosan csomagolt élelmiszerek csomagjai sok széles helyiséget szüntig megtöltöttek.

A felső emeletek termei kevésbé díszesek voltak, mint az alsó emeletek szobái és a folyosók itt már feltűnően összeszűkültek. Sok széles termen és csarnokon haladtak keresztül és Tarzan néhány szobában sok különböző koru férfit és nőt látott, akik házinunkákkal voltak elfoglalva, vagy pedig valamilyen ipari munkát végeztek. Látott egy férfit, aki ezüst ékszert csinált, valószínűleg finom művü karperecet készített, egy másik pedig szép formákat vésett egy bórdarabra. Látott dolgozni bádogosokat, szövőmunkásokat, festőket, gyertyakészítőket. Különösen sok volt a gyertyakészítő, miután a gyertya valósággal az életét jelentette a Minuniak számára.

Hosszu gyaloglás után végre eljutottak a legfelsőbb emeletre, ahol a szobák már sokkal világosabbak voltak, mert az épület tetején a fal vékonyabb volt, de azért ezekben a szobákban is gyertyák égtek. A folyosó fala hirtelen pompás díszítéseivel keltette fel Tarzan figyelmét, a gyertyák száma is szaporodott és Tarzan valószínűnek tartotta, hogy valamilyen gazdag, nagyhatalmu nemes ur lakosztályába kerültek. Most megálltak egy ajtó előtt, ahol egy őr állott, akivel az egyik harcos néhány szót váltott:

— Jelentsd Zoanthrohago Zertolnak, —
mondotta neki, — hogy előállítottuk Zuanthrolt
és egy másik rabszolgát, aki megtudja magát
értetni vele egy idegen nyelven.

Az őr megütött lándzsájával egy nehéz gon-
got, mire a szobából egy férfi jött ki a folyosóra
és az őr megismételte előtte a harcos szavait.

A szobából kilépő ember fehér tunikás rab-
szolga volt, aki utasította a harcosokat, hogy
vezessék be a foglyokat.

— Dicsőséges uram, Zoanthrohago Zertol
várja rabszolgáját, Zuanthrolt. Kövessetek tehát
engem!

Több szobán keresztül követték a fehér tu-
nikás rabszolgát, amíg ez egy gazdagon diszitett
ruhájú harcos elé vezette őket. Ez a harcos szé-
les asztal előtt ült, amelyen különös készülékek,
vaskos kötetek, kéziratpapirok és íróeszközök
sorakoztak. A férfi fölneézett írásaiból, amikor a
csoport belépett a szobába.

— Rabszolgád. Zuanthrol megérkezett Zertol
— jelentette a fehér tunikás rabszolga, aki a tár-
saságot ura elé vezette.

— De kicsoda a másik rabszolga? — muta-
tott Zoanthrohago herceg Komodoflorensalra.

— Ez a rabszolga beszéli azt az idegen nyel-
vet, amelyet Zuanthrol beszél és azért kísérték
őt is eléd, hogy értekezhessél Zuanthrollal, ha
ugy kívánod.

Zoanthrohago helyeslően bólintott, majd pe-
dig Komodoflorensalhoz fordult:

— Kérdezd meg Zuanthroltól, — parancsol-
ta, — hogy érez-e valami rendetlenséget, amióta
törpévé változtattam?

Komodoflorensal ismét értelmetlen, összefüg-
géstelen és elferditett szavakat hadart Tarzan
felé fordulva és amikor befejezte mondókáját, a

majomember néhány szót szőlt angolul, majd tagadólag rázta a fejét.

— Zuanthrol azt mondja, hogy nem érez semmi változást, nagyhatalmu herceg, — fordította le Tarzan válaszát Komodoflorensal a saját fantáziája szerint, — és azt kérdezi tőled, hogy mikor adod neki vissza rendes alakját és mikor engeded meg, hogy visszatérjen hazájába, amely nagy távolságban fekszik Minunian földjétől.

— Ha Minunian lenne, akkor tudná, hogy sohasem engedjük meg neki, hogy visszatérjen hazájába. Trohanadalmakus városa soha többé nem fogja őt viszontlátni! — felelte Zoanthrohago Zertol.

— De ő nem Trohanadalmakusból származik és talán nem is tartozik a Minuniak fajtájához — magyarázta Komodoflorensal. Ő vendégként érkezett hozzánk és mi nem rabszolgasorban tartottuk, hanem mint barátunkkal bántunk vele, mert távoli országból látogatott el hozzánk, amellyel mi sohasem viseltünk háborút.

— Hol van a hazája? — kérdezte Zoanthrohago.

— Ezt mi sem tudjuk, de ő azt mondja, hogy az nagykiterjedésű ország, amely a Tüskék Erdején túl fekszik és sokmillió lakósa éppen olyan nagytermetű, mint ő volt. Kijelentette azt is, hogy népe nem tanusitana ellenséges magatartást velünk szemben és éppen ezért nem taszítottuk rabszolgasorba, hanem mint vendégünket tiszteltük.

Zoanthrohago elmosolyodott Komodoflorensal szavaira:

— Ha elhiszed, amit ez a fickó mondott nektek, akkor nagyon ostoba fiu lehetsz, trohanadalmakusi. Mi mindnyájan tudjuk, hogy a Minu-

niak földjén tul csak áthatolhatatlan tuskés erdő fekszik és ez az erdő a határa a mindenségnek, amelyen belül mi élünk. Én elhiszem ugyan, hogy Zuanthrol nem Trohanadalmakus városából való, de biztos vagyok abban, hogy a Minuni népfaj fia, éppen úgy, mint minden teremtés, aki a Minuniak földjén lakik. Kétségtelenül a Zertalacok eddig ismeretlen fajának a leszármazottja, akinek törzse a távoli hegyekben élhet, ahova mi eddig még nem jutottunk el. De bárhogyl legyen is, sohasem fog innen....

Amikor a herceg idáig ért beszédében, szavalt hirtelen gongütés szakította félbe, amely lakosztálya bejárata felől hangzott. A mondat közepén abbahagyta a beszédet, hogy megszámlálja a gongütéseket és az ötödik gongütés után a harcosokhoz fordult, akik Komodoflorensalt és Tarzant eléje kísérték.

— Vigyétek a rabszolgákat a szomszédos szobába! — parancsolta és a terem hátsó falából nyíló ajtóra mutatott. — Amikor a király eltávozott, majd értetek küldök.

Miközben keresztülhaladtak a szobán az ajtó felé, a terem ajtajában egy harcos jelent meg és fennhangon jelentette a király megérkezését:

— Elkomoeihago, minden Veltopismakusi-anok Thagostoja, Minden Ember Kormányzója, Mindenek, Ura, Mindentudó, a Legbátrabb, a Legdicsőségesebb! Hajtsatok térdet a Thagosto előtt!

Tarzan még visszapillantott a szomszédos szoba küszöbéről és látta, hogy Zoanthrohago és a többiek, akik a szobában tartózkodnak, letérdelnek, felső testüket hátrahajlitják, karjaikat magasan a fejük fölé emlik és így fogadják Elkomoeihago királyt, aki tizenkét ragyogó egyen-

ruhájú harcos kíséretében lépett a terembe. Tarzan önkéntelenül is összehasonlította ezt az uralkodót azzal az egyszerű és méltóságteljesen viselkedő katonával, aki Trohanadalmakus városát kormányozta és aki minden feltűnés és pompa nélkül járt-kelt városában. Gyakran csak egy közönséges rabszolga alkotta kíséretét. Trohanadalmakus királya előtt senki emberfia nem hajtott térdet, de mégis a legnagyobb tisztelet és becsülés övezte személyét.

Elkomoelhago király meglátta a távozó rabszolgákat és a harcosokat, amikor belépett a terembe. Egyszerű kézlegyintéssel fogadta Zoanthrohago és többi alattvalója hódolatát és megparancsolta nekik, hogy emelkedjenek föl a földről. Majd pedig gyanakodó pillantással kérdezte Zoanthrohagot:

— Kik ezek az emberek, akik elhagyták a termet, amikor beléptem?

— Zuanthrol és egy másik rabszolga, aki tolmácsolja számomra az óriás idegen nyelvét, — magyarázta Zoanthrohago.

— Hivd őket vissza! — parancsolta a király, — szeretnék beszélni veled Zuanthrollal kapcsolatban.

Zoanthrohago utasította egyik rabszolgáját, hogy hívja vissza a két foglyot és kíséretét a terembe, miközben Elkomoelhago király helyet foglalt az asztal mellett, amelynél a házigazda dolgozott. Amikor Tarzan és Komodoflorensal beléptek a terembe, a kíséretükben lévő őr az asztaltól néhány lépésnyi távolságban megállította őket és itt parancsot adott nekik, hogy térdeljenek le és adjanak kifejezést hódolatuknak a Thagosto iránt.

Komodoflorensal kora gyermekkorától kezdve hozzászokott a rabszolgaság intézményének

hagyományaihoz. Szomorú sorsát, amelyet a hadszerencse forgandósága kényszerített rá, szinte a végzetben való megnyugvással fogadta és amikor parancsot kapott, hogy térdeljen le, minden kérdés, vagy habozás nélkül egyik térdére ereszkedett és alázatos módon üdvözölte az ellenséges királyt. De nem így Tarzan, a majomember. Ő Adendrohahkis királyra gondolt, aki előtt nem hajtott térdet és elhatározta, hogy Elkomoelhago királyt sem részesíti nagyobb hódolatban, mint Adendrohahkist, aki közszeretettel álló uralkodója volt Trohanadalmakus városának, nem úgy mint Elkomoelhago, akit udvaroncai és rabszolgái is megvetettek.

Elkomoelhago király meglepetten bámult Tarzanra.

— A fickó nem térdel le — mondotta sugva Zoanthrohagonak, aki olyan mélyen hátrahajolt tiszteletadása jeléül, hogy nem vette észre az új rabszolga tiszteletlen magatartását.

A Zerto! is Tarzanra nézett.

— Térdre, fickó! — kiáltotta, de miután eszébe jutott, hogy Tarzan nem érti a Minuni nyelvet, utasította Komodoflorensalt, hogy tolmácsolja a parancsot, de amikor Komodoflorensal herceg közölte Tarzannal Zoanthrohago utasítását Tarzan tagadólag rázta fejét.

Elkomoelhago király jelt adott a többieknek, hogy emelkedjenek föl a földről.

— Ez egyszer még megbocsájtjuk neki ezt a tiszteletlenséget, — mondotta, — mert a rabszolga magatartásából azt a következtetést vont le, hogy Zuanthrol sohasem fog térdet hajtani előtte. Már pedig a rabszolga élete nagyon becses volt a raita végrehajtott kísérlet miatt és a király inkább eltűrte a méltóságán esett sérelmet, semhogy esetleg kénytelen legyen meg-

öletni a rabszolgát, ha továbbra is eredménytelenül kényszeríti, hogy térdeljen le előtte.

— Hiszen ez csak egy tudatlan Zertalacol, — mondotta a király, — gondoskodj arról, hogy kioktassák az illemre, mielőtt ismét szemem elé kerül.

XIV. FEJEZET.

Az ötven hatalmas termetű nőstény Alalus behatolt az erdőbe, hogy megbüntesse a lázadó himeket. Magukkal vitték sulyos buzogányaikat és parittyaköveiket, de minden fegyverüknél ijesztőbb volt szörnyű felháborodásuk. Egyik sem emlékezett arra, hogy valamelyik him kétségbe merete volna vonni fensőbbiségüket, sohasem akadt még olyan him, aki félelmen kívül más érzést is mutatott volna irántuk. De most, ahelyett hogy elmenekültek volna közeledtükre, szembeszálltak velük, megtámadták és lemészárolták őket. Ennek a természetellenes visszás helyzetnek véget kellett vetni! Ha beszélni tudtak volna, nyilván ezt hangoztatták volna. Sötét felhők tornyosultak a himek feje fölött. A nőstények nagyon rossz hangulatban voltak, dehát mi egyebet lehet várni olyan asszonyoktól, akikről a természet megtagadta a beszéd fegyverét?

Ebben a feldühödött állapotukban bukkantak rá egy tisztáson a férfiakra, akik éppen tüzet gyújtottak és antilophust sütöttek maguknak. A nőstények sohasem látták még a himeket ilyen jóltápláltaknak. Eddig szinte zörgött a csontjuk a soványságtól, mert a multban nem táplálkoztak olyan jól mint azóta, hogy Tarzan fegyvert adott az Első Asszony Fiának kezébe. Azelőtt azzal telt el életük, hogy kétségbeesett rémülettel menekültek az ijesztő külsejű nőstények elől

és alig jutott idejük vadászatra, most azonban nyugodtak voltak és fegyvereikkel könnyű szerrel elejtették azokat az állatokat, amelyeknek finom husát régebben évenként ha egyszer élvezhették. A hernyó és rovar-táplálkozástól eljutottak az izletes antilophus élvezetéig.

De a nőstények alig vették észre a változást, amin a himek keresztülmentek. Számukra az volt most a legfontosabb, hogy megtalálták őket. Közelebb lopództak a himek csoportjához, amikor egyikük felfedezte őket. A szokás hatalma olyan erősen élt benne, hogy elfelejtette a függetlenség ujonnan fölfedezett érzését, talpraugrott és az erdő sűrűje felé futott. A többiek, anélkül, hogy időt vesztegettek volna arra, hogy megállapítsák társuk ijedtségének okát, nyomon követték a menekülőt. A nőstények keresztülrohantak a tisztáson a férfiak után, akik eltűntek az ellenkező oldalon az erdő fái között. A nőstények már tudták, hogy a himek mit fognak most tenni. Mihelyst beérnek az erdőbe, az első fák mögött megállnak, hogy megnézzék, vajjon üldözőik követik-e még őket. A himeknek ez az együgyű szokása lehetővé tette a kevésbbé fürgé nőstényeknek is, hogy könnyűszerrel elfogják őket.

De ezuttal nem mindegyik him tűnt el a tisztásról. Az egyik néhány lépést hátrált csak, mialatt a többiek fejveszetten menekültek és amikor biztonságban érezte magát, visszafordult és farkasszemet nézett a támadó asszonyokkal. Ez a him az Első Asszony fia volt, akit Tarzan nemcsak új fegyverek kezelésére tanított meg, hanem a bátorság érzését is felébresztette benne. Így történt azután, hogy amikor félenkebb társai megállottak az erdő fái mögött és visszaneztek a tisztásra, azt látták, hogy az Első Asszony

fia egymaga szembeszáll az ötven dühöngő nőstény támadásával. Látták, hogy nyilvesszőt illeszt ijába, ami nem kerülte el a nőstények figyelmét sem, de akkor még nem értették meg e mozdulat jelentőségét. Azután a nyilvessző kirepült az ijból és a támadó csoport élén haladó asszony szíven találva végigzuhan a földön. De a többiek még ezután is folytatták a rohamot, mert a jelenet olyan gyorsan játszódott le, hogy a történetek értelmét homályos értelmükkel nem tudták nyomban felfogni. Az Első Asszony fia most ismét nyilvesszőt illesztett az ijába és azt is kilőtte. A lövés nyomán egy másik asszony is elterült a földön és az újabb meglepetés hatása alatt megtorpant a nőstények támadása. Ez a habozás vesztüket okozta, mert amikor az erdő fái mögött elrejtőzött himek látták, hogy a támadás ereje meginog, visszatért az ő bátorságuk is. Azt gondolták, hogy ha egyetlenegy him szembeszállt ötven nősténnyel és megállásra kényszerítette őket, akkor milyen nagy dolgokat vihet véghez tizenegy him. Amikor a nőstények folytatni akarták a rohamot, kirohantak a fák védelme mögül, lándzsáikkal és nyilvesszőikkel felszerelve. A nőstények parittyakövei nagy lendülettel repültek a himek felé, de ezeknek a nyilvesszői sokkal gyorsabbak voltak és találatuk biztosabb volt.

A csoport élén haladó nőstények halált megvető bátorsággal rohantak előre, hogy a himek közelébe jussanak és buzogányaikat használhassák a harcban. Arra számítottak, hogy hatalmas erejű ütéseikkel leteritik majd a himeket, de azután rájöttek arra is, hogy a lándzsák sokkal veszedelmesebb fegyverek voltak, mint a buzogányok és ez a felismerés végül arra vezetett, hogy azok a nőstények, akik nem maradtak a

csatatéren sulyos sebektől boritva, sarkonfordultak és vad futással elmenekültek.

Ez volt az a pillanat, amikor az Első Asszony fia új korszak alapjait vetette meg, mert cselekedete döntő jelentőségű volt a Zertalacolok történetében. Ezuttal nem elégedett meg az-
zal, hogy visszaverték a nőstények támadását, nem állt meg a kivívott győzelemnél, hanem az örök ellenség nyomába eredt és a nőstények üldözésére indult, miközben intett társainak, hogy kövessék. Amikor ezek észrevették, hogy a nőstények kétségbeesetten menekülnek előlük, annyira fellelkesítette őket a történelmi jelentőségű győzelem, amely ősrégi szokást döntött meg, hogy nagy hévvel a menekülő ellenség üldözésére indultak.

Azt hitték, hogy az Első Asszony fia le akarja mészárolni az egész ellenséget és ezért meglepetéssel látták, amikor vezérük elfogott egy fiatal nőstényt, hajánál fogva megragadta és lefegyverezte. Az a tény, hogy egyikük birtokába kerített egy nőstényt és nem gyilkolta azt meg, olyan nagy szenzációt keltett soraikban, hogy megálltak. az Első Asszony fia köré csoportosultak és különböző kérdéseket intéztek hozzá.

— Miért hagyod életben? — kérdezték jelbeszédükkel.— Miért nem ölöd meg? Nem félsz hogy majd meggyilkol téged?

Az első asszony fia válaszolt a kérdésekre:

— Meg akarom tartani magamnak ezt a nőstényt. Én nem szeretek főzni és ezért ő fog főzni számomra. Ha nem teljesíti kívánságomat, akkor végzek vele.

Az Első Asszony fia lándzsájával olyan mozdulatot tett, mintha a nőstény bordái közé

akarná azt döfni és erre a mozdulatra a nőstény megfélemlítve esett térdre.

A himek között nagy izgalmat keltett ez a terv és lassanként tudatára jöttek annak, hogy a nőstény fél tőlük.

— Hol vannak a nőstények? — kérdezték egymástól jelbeszédükkel, de a kérdésre nem tudtak válaszolni, mert a nőstények nyomtalanul eltűntek. Az egyik him azonban elindult abban az irányban, amerre a nőstények elmenekültek.

— Én követem őket! — közölte társaival, — és visszajövök egy nősténnyel, akit tulajdonomba veszek és kényszerítem, hogy főzzön nekem.

A többiek csatlakoztak hozzá és az Első Asszony fia egyedül maradt nőstényével, akit megkérdezett.

— Fogsz főzni számomra?

A jelbeszédre a nőstény kihívó arcfintorral válaszolt. Az Első Asszony fia erre fölemelte lándzsáját és nyelével a leány fejére ütött, aki a földre bukott. A férfi további büntetéssel fenyegette, ami a nőstényt félelemmel töltötte el. A him durván oldalba rugta és ráparancsolt:

— Emelkedj fel!

A nőstény térdre emelkedett, átölelte a him lábait és szemeiben kutyahüség és odaadás tükröződött, amikor a him arcába nézett. Ez megismételte kérdését:

— Akarsz főzni a számomra?

— Amig élek, főzni fogok neked! — felelte a nőstény törzsük jelbeszédével.

Tarzan csak rövid ideig maradt abban a kis szobában, amelynek szomszédságában Zoanthrohago Elkomoeihago királyt fogadta. Csakhamar ugyanis ismét a másik terembe hívták, ahova most már egyedül kellett bemennie. Amikor belépett az ajtón, ura intett neki, hogy lépjen köze-

lebb az asztalhoz, amely mögött a királlyal együtt ült. Rajtuk kívül senki más sem tartózkodott a teremben, még a harcosokat is kiküldték onnan.

— Biztos vagy abban, hogy semmit sem ért a nyelvünkből? — kérdezte a király.

— Amióta fogságba került, egy árva szót sem beszélt! — felelte Zoanthrohago. — Eleinte azt hittük, hogy a Zertalacokok egy eddig ismeretlen törzséhez tartozik, de azután kiderült, hogy beszél valamilyen idegen nyelvet, amelynek segítségével megtudja magát értetni a másik trohanadalmakusi rabszolgával. A legteljesebb biztonságban beszélhetünk tehát előtte mindenről, óh Mindentudó.

Elkomoelhago gyanakodó pillantást vetett Zoanthrohagora. Jobb szerette volna, ha Zoanthrohago nem Mindentudónak, hanem Dicsőségesnek szólítja őt, mert tisztában volt azzal, hogy bölcsességét illetően becsaphat mindenkit, még saját magát is, de Zoanthrohagot nem vezetheti tévutra.

— Eddig még nem beszéltük meg ennek a kísérletnek minden részletét, — kezdte a beszélgetést a király. — Emiatt kerestelek fel laboratóriumodban. Most hogy a kísérlet alanya áll előttünk, hatoljunk be a dolog részleteibe és határozzuk meg, hogy mi a legközelebbi teendőnk.

— Igenis Mindentudó! — felelte Zoanthrohago.

— Szólíts csak Thagostonak! — mondotta élesen a király.

— Igenis, Thagosto, — felelte a herceg, aki most már azzal a jelzővel illette a királyt, amelyet ez megkívánt tőle. — Beszéljük meg tehát a dolog lényegét. Ez a kísérlet nagy lehetőségeket nyújt a te uralmad kiterjesztése számára.

Zoanthrohago tudta, hogy a kísérlet megvita-

tása Elkomoelhago szemében annyit jelentett, hogy megkapja Zoanthrohagótól a részletes magyarázatát annak, miképpen csökkentette le Zoanthrol rabszolga természetét eredeti nagyságának egynegyed részére. De Zoanthrohago elhatározta, hogy igyekszik előnyöket kicsikarni ezért a felvilágosításért, amelyet meggyőződése szerint a király saját személyének felmagasztosítására fog felhasználni és neki semmivel sem hálálná meg hosszú időn át folytatott fáradságos munkáját, amelyet a csodálatos tudományos felfedezés keresztülvitelére fordított.

— Mielőtt a kísérlet megvitatásába bocsátkoznánk, óh Thagosto — mondotta — egy kegyet kérek tőled, amelyet már régen szerettem volna elnyerni, de eddig nem mertem kérni, mert tudtam, hogy még nem érdemeltem ki elismerésedet azért a munkáért amelyet szerény tehetséggel és alázatos szolgálataimmal a te kitűnő és a történelem által is elismert kormányzásod érdekében kifejtettem.

— Miféle kegyet akarsz tőlem? — kérdezte bizalmatlanul Elkomoelhago. Szíve mélyén félt ettől a rendkívüli nagytehetségű embertől és mint a gyáva embereknél általában, a félelem nála is gyűlölettel párosult. Ha módjában lett volna elpusztítani Zoanthrohagot, örömmel megtette volna ezt. De erre nem kerülhetett sor, miután minden tudását ettől a csodálatos varázslótól nyerte és Zoanthrohago sok olyan találmánnyal is meglepte környezetét, amelyek a király személyi biztonságát növelték.

Zoanthrohago a király kérdésére így felelt:

— Szeretnék bekerülni a királyi tanácsba.

A király habozott. Veltopismakus városának főnemesei közül Zoanthrohago volt az egyetlen, akit nem látott volna szívesen a királyi tanács

tagjai között, miután a tanácsosok kiválasztásánál ügyelt arra, hogy tehetséges férfiakat ne hívjon be a tanácsba. Hosszas gondolkozás után felelt csak:

— Jelenleg nincsen üres hely a tanácsban.

Zoanthrohago azonban kitartott kérése mellett:

— Minden Ember Ura könnyen szoríthat helyet számomra, vagy pedig új állást szervezhet, mint például a Főnökök Főnökének helyettesi tisztségét, úgy hogy Gofoloso távollétében valaki elláthatná kötelességeit. Egyébként pedig én nem szándékozom megjelenni a tanács ülésein, miután időmet kísérleteink és találmányaink tökéletesítésére fordítanám.

Zoanthrohago utóbbi szavaiban kivezető ut kínálkozott a király számára, aki kapva kapott ezen. Az ellen nem volt kifogása, hogy Zoanthrohagot királyi tanácsosi rangra emelje, hogy ezáltal a herceg kibuihasson a terhes adófizetés kötelezettsége alól, miután a királyi tanács tagjai, akik a magas adókat kivetették, saját személyüket nagy bölcsen mentesítették az adófizetés kötelezettsége alól és a király úgy gondolta, hogy Zoanthrohago csak e kiváltság elnyerése céljából akarta megkapni a tanácsosi rangot. A királynak nem volt kifogása a kinevezés ellen, feltéve, ha a dolgot úgy lehet nyélbeütni, hogy az új miniszter ne legyen jelen a királyi tanács ülésein, mert még Elkomoelhago is visszarettent volna attól, hogy magának tulajdonítsa Zoanthrohago minden nagyjelentőségű tudományos felfedezését, ha maga a feltaláló is jelen van az ülésen.

— Rendben van! — mondotta a király. — Még a mai nap folyamán megtörténik kinevezésed és amikor azt kívánom, hogy megjelenjél a tanács ülésén, üzenni fogok érted.

Zoanthrohago beleegyezése jeléül meghajolt.

— Most pedig — tért rá a tárgyra — beszéljük meg részletesen kísérleteinket, amelyek módot fognak nyújtani arra, hogy megnöveljük harcosaink természetét, amikor hadbaszállnak ellenségeinkkel szemben és amikor visszatérnek a csatamezőről, ismét visszaadhatjuk nekik rendes természetüket.

— Nem szeretem, ha a háborúról és harcról beszélnek előttem! — kiáltotta a király.

— De mégis fel kell készülnünk a háborúra, hogy győzelemre vigyük lobogónkat, ha ránk kényszerítik a harcot — felelte Zoanthrohago.

— Ez az én véleményem is! — fogadta el a király a herceg érvelését. — De ha tökéletesíteni tudjuk ezt a módszert, akkor csak kevés harcosra lesz szükségünk a háboru megvívásához és a hadsereg nagy része visszatérhet békés polgári foglalkozásához. Folytassuk tehát a kísérlet megtárgyalását.

Zoanthrohago alig tudta visszatartani mosolyát, amikor a király szavait hallotta. Majd föl-emelkedett helyéről, az asztal végéhez ment és megállt a majomember háta mögött. Ujját Tarzan koponyájának alsó részére illesztette és beszélni kezdett:

— A koponyának ezen a részén, amint tudod, van egy kicsi, hosszukás alakú vörössesszürke anyag, amely folyadékot tartalmaz. Ez a folyadék befolyásolja a szövetek és szervek növekedését. Régóta foglalkozom már a gondolattal, hogy e mirigy működésébe való mesterséges beavatkozás hogyan változtatná meg az ember, vagy állat növekedését. Kis rágcsáló állatokkal kísérletezem és jelentős eredményeket értem el. De a célt, amit magam elé tűztem, hogy az ember természetét megnagyobbítsam, még nem tudtam elérni. Igen sok módszert kipróbáltam már és egy nap rá

fogok jönni a helyes módszerre. Azt hiszem, most már jó nyomon vagyok és csupán a kísérletek tökéletesítésén mulik a siker. Ha puha közzel könnyedén megérintik arcodat, ez kellemes érzést vált ki. Ha ugyanezzel a kövel ugyanolyan módon, de kissé nagyobb erővel megérinted arcodat, ez már éppen ellenkező hatást eredményez. Ha pedig lassan és hosszú ideig dörzsölöd a követ az arcodon és azután meggyorsítod ezeket a mozdulatokat, megállapíthatod, hogy a lassu és gyors dörzsölésnek teljesen ellenkező hatása van. Most már közel jutottam a titok nyitáához, ismerem a módszert, amelyet alkalmaznom kell terem keresztülvitelére, de nem tudom még, hogyan kell helyesen alkalmazni. Meg tudom már kisebbíteni az élőlények termetét, de nem tudom még megnövesztetni őket. És bár könnyűszerrel tudom kisebbé varázsolni őket, nem tudom még meghatározni az időt, hogy alakiuk meddig maradjon kisebb. Voltak esetek, amikor a kísérleti állatok harminckilenc holdtólte alatt sem nverték vissza eredeti nagvságukat, más állatok viszont már három holdtólte leforgása alatt megnövekedtek eredeti nagvságukra. Voltak esetek, amikor hét holdtólte alatt fokozatosan nverték vissza nagvságukat a kísérleti alanyok, viszont előfordult az is, hogy száz szívdobbanás leforgása alatt növekedtek meg a megkisebbitett termetű kísérleti alanyok. Ezt az utóbbi jelenséget mindig ámulás és eszméletlenség kísérte.

— Ezen nem is csodálkozom. — jegyezte meg Elkomohago. — De most térünk a lényegre. Én azt hiszem, hogy a dolog nyitja sokkal egyszerűbb, mint amilyennek te képzeled. Azt állítod, hogy a kísérletre felhasznált embereket és állatokat kononyájuk alsó részén kődarabbal erősen megütöd, hogy termetüket lecsökkenthesd.

Ezért a legtermészetesebb és tudományos szempontból is a leghelyesebb módszer az lesz a kísérleti állatok természetének megnagyobbitására, hogy hasonló erős ütést kell mérni a homlokukra is. Hozasd el azt a követ és befogjuk bizonyítani elméletem helyességét.

Zoanthrohago egy pillanatig tanácstalan volt, mert nem tudta hogyan akadályozhatná meg a király ostoba tervének keresztülvitelét anélkül, hogy megalázza büszkeségét és magára vonja haragját. De mint Elkomoeihago király többi udvaronca, Zoanthrohago is hozzáedződött már az ilyen meglepetésekhez és csakhamar megtalálta a módját annak, hogyan szabadulhat ki kényes helyzetéből.

— A te bölcsességed a néped büszkesége, oh Thagosto! Most ismét rátaláltál a dolog nyitjára. Nagyon helyesen jegyezted meg, hogy csak meg kell fordítani a kísérletet, amelynek segítségével megkisebbitettük a Zuanthrol nagy természetét és akkor megtudjuk nagyobbitani alakját. De sajnos, én már kipróbáltam ezt a módszert és nem értem el sikert vele. De várjál csak, ismételjük meg pontosan a kísérletet, úgy amint azt eredetileg végrehajtottam és azután végrehajtiuk a kísérletet a teljesen ellenkező módon is, hogy ilyen módon megállapíthassuk, miért nem tudtam sikert elérni a múltban.

Gyorsan keresztülsietett a szobán az egyik nagy szekrényhez, kinyitotta annak ajtaját és kivett onnan egy ketrecet, amelyben több kis rágcsáló volt. Az egyik apró állatot kivette a ketrecből, visszatért az asztalhoz és kötédarabokkal, cövegekkel puha fához erősítette a rágcsálót, lábait kinyújtotta, testét kiegyenesítette és alsó álkapcsát kis fémlapra illesztette. Azután elővett egy kicsi, valamint egy nagyobb koron-

got, amelyet kézi erővel gyorsan lehetett forgatni. Ugyanarra a tengelyre, amelyre a mozgó korong volt felszerelve, ráillesztett egy másik lemezt is, amely mozdulatlan volt. Az utóbbi lemez hét részből állott, mindegyik rekesz anyaga különbözött a másiktól és mindegyik különböző anyagu rekeszt fémszál kötötte össze a forgó koronggal. A mozdulatlanul álló korong felső lapját, illetőleg a lemez hét rekeszét Zoanthrohago drótszálakkal kötötte össze a fadoboz felső felületéből kinyuló hét kapcsolóval. A doboz oldaláról is egy drót nyult ki, amely egy bőr nyakörv belső részén elhelyezett fémlapban végződött. Ezt a nyakörvet Zoanthrohago a rágcsáló nyakára illesztette, úgy, hogy a fémlap érintkezésbe jutott az állat bőrével, még pedig a koponya alsó részén, közvetlenül a hypophysis mirigy mellett.

Amikor ezzel is meg volt, még egyszer gondosan átvizsgálta a fadobozt, amelynek a tetején a hét kapcsolón kívül még egy kör alakú szerkezet is volt. Ez a szerkezet egy fémkorongból állott, amelynek szélén hieroglifák voltak láthatók. Ennek a kör alakú fémlapnak a közepéből hét csőszerű nyél nyult ki és mindegyik nyélnek a végére tű volt erősítve. Mindegyik tű alakja és festése különböző volt és a korong alá hét kis fémlemez volt erősítve, amelyeket a fadoboz eltakart. Ezek a lemezek a felső kör alakú korong alatt feküdtek és az erről a korongról kinyuló fémnyelek úgy voltak megszerkesztve, hogy szabad végeik a hét fémlemez közül azzal juthattak érintkezésbe, amelyikkel a szerkezet irányítója akarta.

Miután a szerkezetet beállította, az egyik fémlemezről kinyuló nyelet a másikhoz illesztette, mialatt a korong hét tüje különböző irányban

mozgott amint a tudós a nyelet ide-oda mozgatta.

Elkomoelhago király szinte megbabonázva nézte a titokzatos műveletet. Zuanthrol, a rabszolga pedig közömbös arckifejezést erőltetve magára közelebb sompolygott az asztalhoz, hogy minél pontosabban megfigyelhesse a kísérletet, amely esetleg döntő fontosságú lehetett az ő szempontjából.

Zoanthrohago tovább foglalatосkodott a korongon és az egyik hieroglifáról a másikra irányította a tüket, míg végül megelégedett arckifejezésén látszott, hogy kísérlete jó úton halad.

— Nem mindig sikerül a műszert annak a szervezetnek a hőfokára beállítani, amelyen kísérletezünk, — magyarázta munka közben a királynak. — Ezek a lemezek minden élő, vagy élettelen szerves anyag lényegét tartalmazzák. Ha a növekedést szabályozó mirigy érintkezésbe jut ezzel a koronggal, akkor műszerem a rajta lévő lemezek összetétele folytán nemcsak megállítja a mirigy működését, hanem ellenkező irányu működésre készíti, még pedig úgy, hogy hogy csökkenti a kisugárzást, növeli a növekedést szabályozó folyadék mennyiségét és a mirigy kiválasztásának ütemét megváltoztatja. Ezt az eljárást fogom alkalmazni most.

A következő pillanatban Zoanthrohago megnyomott néhány kis gombot a fadoboz egyik oldalán, azután a korong nyelét sebesen forgatni kezdte. Csakhamar mutatkozott már a kísérlet meglepő eredménye. Elkomoelhago király és Zuanthrol rabszolga szemei előtt a kis rágcsáló állat növekedni kezdett, még pedig úgy, hogy megtartotta testének eredeti arányait. Tarzan, aki mohón figyelte a tudós minden szavát és minden mozdulatát, előrehajolva figyelte a műszer mű-

ködését, hogy megrögzitse emlékezetében a hét tünek a korongon való beállítását. Elkomoelhago rápillantott és észrevette mohó érdeklődését.

— Erre a fickóra nincs most itt szükségünk! — mondotta Zoanthrohagohoz fordulva. — Vitesd ki a teremből.

— Parancsodra, Thagosto! — felelte Zoanthrohago, aki beszólitott egy harcost és ráparancsolt, hogy Tarzant és Komodoflorensalt vezesse egy távoli szobába és zárják be őket, amig nem lesz szükség ismét jelenlétükre.

XV. FEJEZET.

Több szobán és folyosón keresztül vezették őket, azon az emeleten, amelyen a tudós Zoanthrohago lakosztálya is volt, amig végül kis terembe léptek és a nehéz ajtó becsapódott mögöttük. A szobában nem volt gyertya. A sötétséget azonban áttörte némi világosság, úgy hogy fölismerhették a szoba berendezését. Mindössze két pad és egy asztal volt a szobában. A halvány fény, amely megvilágította helyiséget, egy rácsokkal sűrűn elzárt szűk nyíláson keresztül hatolt a szobába.

— Egyedül vagyunk! — suttogta Komodoflorensal — és végre szabadon beszélhetünk. De nagyon óvatosnak kell lennünk, mert nem szabad elfelejteni a Minuniak közmondását: »Ne bizzál tulságosan még saját szobád köveinek titoktartásában sem!«

— Hol vagyunk most? — kérdezte Tarzan. — Te jobban ismered a Minuniak házait mint én, tehát biztosan tudod, hogy hova hoztak.

— Elkomoelhago király palotájának legfelső emeletén vagyunk. — felelte a herceg. — Más épületben a király nem járna így, nagyobb kíséret nélkül. Biztos lehetsz tehát abban, hogy El-

komoelhago palotájában vagyunk. Jelenleg az épület egyik legbelső szobájában tartózkodunk, amely közvetlenül a világítóudvar mellett fekszik, amely a legmagasabb emeletről a pincéig vezet. Éppen ezért itt nincs szükség gyertyára, hogy lángja felszivja a mérges gázokat, mert a szobaablak nyílásán keresztül elegendő levegő áramlik be ide. Most pedig mond el mi történt Elkomoelhago laboratóriumában, amikor te és a tudós tartózkodtatok csak ott.

— Rájöttem, hogyan varázsoltak törpévé! — felelte Tarzan. — Azonkívül megtudtam azt is, hogy bármelyik pillanatban visszanyerhetem rendes nagyságomat. Ez az eshetőség a megkisebbitésemről számított harmadik és harminckilencedik holdtólte között következhetik be. Még maga Zoanahrohago sem tudja megállapítani, hogy ez a változás mikor fog megtörténni.

— Reméliük, hogy addig nem fog megtörténni, amíg ebben a kis teremben tartózkodsz! — kiáltotta Komodoflorensal.

— Az igaz, hogy nehéz munka lenne kikerülni innét! — ismerte be Tarzan.

— Sohasem tudnád elhagyni ezt az épületet! — világosította fel Tarzant a barátja. — Az első emelet tágasabb folyosójára be tudtak cipelni, mielőtt megkisebbitettek volna, lehet az is, hogy még több emelet magasságra is felvittek, de itt, a legfelső emeleten már meg sem tudnál mozdulni, mert ezek a folyosók a legkeskenyebbek és legalacsonyabbak. Ez a folyosó ugyanis az épület tetejét tartja és mi éppen legkeskenyebb részén vagyunk, a ház tengelye közelében.

— Tehát számomra életbevágóan fontos, hogy minél előbb kikerüljék ebből az épületből! — állapította meg Tarzan.

Komodoflorensal hitetlenül rázta fejét:

— Dicséretreméltó erény a reménykedés, barátom, de ha te is Minuni lennél, tudnád, hogy a jelenlegi körülményeink között a remény csak céltalan önámítás. Nézd meg ezeket a vasrudakat, melyeket talán képes lennél megmozdítani?

Komodoflorensal herceg a szűk ablaknyíláshoz ment és megrázta a nyílást elzáró vastag vasrudakat.

— Még nem vizsgáltam meg ezeket a rudakat, — felelte a majomember, — de az biztos, hogy sohasem fogom feladni a menekülés reményét. Te tulságosan hiszel a végzetben. Komodoflorensal.

Mialatt beszélt, keresztülment a szobán és megállt a herceg mellett, aki még mindig az ablaknyílást elzáró vasrudat tanulmányozta.

Ezek a rudak nem látszanak tulságosan erősnek, — mondotta, miközben kezével megrázta a rudakat. A vasrudak meghajoltak szorítása alatt. Tarzant most már érdekelte az ügy, de Komodoflorensalt nem kevésbé. A majomember minden erejét megfeszítette és nagyot rántott a vasrudakon. Erőfeszítése eredménye az lett, hogy két rudat sikerült helyéből kimozdítania.

Komodoflorensal meglepetve bámult reá és felkiáltott:

— Zoanthrohago törpévé varázsolta termeted, de fizikai erődet nem tudta lecsökkenteni.

Másképpen nem lettem volna képes ilyen teljesítményre, — felelte Tarzan és egyenként eltávolította a falból a többi vasrudat is. Az egyik rövid rudat kiegyenesítette és átnyújtotta Komodoflorensalnak.

— Ez jó fegyver lesz számodra! — mondotta. — Ha kénytelenek leszünk harcolni szabadságunkért, akkor hasznát veheted majd.

Kiegyenesített egy másik vasrudat is, hogy sajátmagának is legyen fegyvere.

Komodoflorensal csodálkozva nézett reá, majd megkérdezte:

— Hát valóban az a terved, hogy szembe szállj egy négyszáznyolcvanezer lakósu várossal és egy egyszerű vasruddal fölfegyverkezve megkíséreljed a menekülést?

— Fegyverem nemcsak ez a vasrud, hanem az eszem is! — felelte határozottan Tarzan.

— Hát bizony, nagy szükséged lesz tehetőségre, — mondotta a herceg.

— Ezt tudom és majd fel is használok képességeimet, hogy keresztülvihessem szökési tervem! — nyugtatta meg Tarzan a herceget.

— Mikorra tervezed a szökés végrehajtását? — kérdezte hitetlenkedve Komodoflorensal.

— Ma, vagy holnap, vagy a következő holdtöltekor indulok, — ki tudja azt előre megmondani? A helyzetnek meg kell érnie a szökésre. Addig pedig figyelni fogok mindenre és kidolgozom a terveket. Már abban a pillanatban menekülésre gondoltam, amikor visszanyertem eszméletemet és rájöttem, hogy fogoly vagyok.

Komodoflorensal ismét tagadólag rázta a fejét:

— Te nem bízol bennem? — kérdezte Tarzan.

— De igen, — felelte Komodoflorensal, — hiszek benned és nincs is más erősségem, mint a hit. Ha logikusan gondolkodom, akkor rájövök, hogy terved semmi körülmények között sem járhat sikerrel, de mégis megosztom veled sorodat és igyekszem hinni a sikerben. Mert ha ez nem hit, akkor nem tudom mi másnak nevezhetnéd.

A majomember mosolyogva hallgatta Komodoflorensal szavait.

— Kezdjük el tehát a munkát! — mondotta azután. — Először is visszahelyezzük a falba

ezeket a vasrudakat, hogy az ajtóból azt a látszatot keltsék, mintha nem nyultunk volna hozzájuk, mert azt hiszem, hogy majd bejönnek hozzánk. Valaki bizonyosan hoz számunkra élelmet, már pedig senki előtt nem szabad gyanút keltanünk.

Ugy helyezték vissza a falba a rudakat, hogy azokat ismét gyorsan eltávolíthassák helyükről és szükség esetén ismét visszatehessék. Amikor a munkájukkal elkészültek, a szobában már sötétség uralkodott. Kevéssel azután, hogy a vasrudakat visszaillesztették helyükbe, nyílt az ajtó és két harcos lépett a szobába. A harcosok gyertyákkal világítottak maguk előtt és egy rabszolgát kísérték, aki ételhordó edényeket és vizeskancsót hozott a szobába. A rabszolga a küszöbre tette az edényeket és amikor távozni akartak, Komodoflorensal megszólította a harcosokat:

— Nekünk nincsen gyertyánk, nem hagyátok itt egyik gyertyátokat?

— Nektek itt nincs szükségetek gyertyára! — felelte az egyik harcos. — Egy éjszakát eltölthettek sötétben is, holnap pedig ugyanis vizszatértetek a kőbányába. Zoanthrohagonak már nincs szüksége rátok. A kőbányában majd találotok elég gyertyát, amely világít számotokra.

A következő pillanatban a harcos kilépett a szobából és bereteszte az ajtót.

A két rabszolga hallotta, amint a retesz megcsikordult a zárban. A szobában már látni sem lehetett a sötétiségtől. Alig találták meg az edényeket is, amelyekben az élelem és a víz volt. Komodoflorensal enni kezdett és ezt kérdezte Tarzantól:

— Még most is azt gondolod, hogy megkísérelhetjük a menekülést, amikor holnap vissza-

visznek a bánya mélyébe és körülbelül ötszáz hual mélységben leszünk a föld alatt?

A hual a Minuniak mérőeszköze volt és megfelelt körülbelül egy lábnyi távolságnak.

— De engem nem visznek vissza a bányába! — felelte Tarzan. — És te sem fogsz visszatérni oda!

— Miért nem? — kérdezte csodálkozva a herceg.

— Azért, mert ők holnap akarnak visszaszállítani bennünket a bányába, amiből az következik, hogy nekünk még ma éjszaka meg kell szöknünk innét! — felelte Tarzan.

Komodoflorensal nevetve hallgatta Tarzan szavait. Tarzan elfogyasztotta vacsoráját, majd pedig az ablakhoz ment, eltávolította helyükről a vasrudakat, egyiket magához vette és fölkapaszkodott az ablaknyílásra. Az alsóbb emeletek ablaknyílásaiban kényelmesen elfért egy harcos, de itt a legfelső emeleten a nyílások már nagyon keskenyek voltak. Az ablakból szabad kilátás nyílt a sötét égre, amelyen csillagok ragyogtak és láthatta az épület kivilágított szobáit is. Feje fölött kis távolságban látta az épület tengelyét, alatta pedig négyszáz hual mélységű ür tátongott.

Miután Tarzan kitanulmányozta a helyzetet az ablaknyílásból, visszalépett a szobába és ezt kérdezte Komodoflorensaltól:

— Milyen nagy a távolság az ablaknyílástól a ház tetejéig?

— Körülbelül tizenkét hual.

Tarzan kiemelte a leghosszabb vasrudat az ablaknyílásból és kimérte vele a távolságot.

— Tulságosan messze van — állapította meg.

— Mi van túl messze? — kérdezte Komodoflorensal.

— A tető, — magyarázta Tarzan.

— Hát nem mindegy az, hogy a tető milyen messze van tőlünk? Vagy talán azt hitted, hogy a tetőn keresztül elmenekülhetsz innen?

— Ez jó megoldás lett volna. — felelte a majomember, de inkább a világítóudvaron keresztül kell elmenekülnünk, mert ez keresztülhalad az egész épületen.

Komodoflorensal hangosan felnevetett:

— Ugylátszik azt hiszed, hogy elég ha kísétálsz innen és akkor már elmenekülhetsz egy Minuni városból. De a dolog nem olyan egyszerű! Nem gondolsz az örökre, az épület körül szolgálatot teljesítő csapatokra? Szökésedet fölfedeznék, mielőtt még ki jutnál az épületből, feltéve, ha nem zuznád magad halálra menekülés közben.

— Szavaidból megállapítom, hogy a világítóudvaron át való menekülés biztonságosabb lesz mintha a tetőn keresztül menekülnénk el — felelte Tarzan. — Ha az udvaron menekülünk, kevesebb valószínűsége van annak, hogy leleplezzenek, mielőtt elérjük a földet. A világítóudvar belsőjében most vak sötétség uralkodik.

— Hát valóban a világítóudvaron akarsz a földre kuszni?! — kiáltotta Komodoflorensal. — Te örült vagy! Nem tudnál eljutni a következő emeletig sem, mert lezuhannál, hogyan akarsz hát lekuszni a négyszáz hual mélységbe.

— Várj csak, mindiárt megmutatom, hogyan szökünk meg! — figyelmeztette barátját Tarzan.

Komodoflorensal hallotta, hogy társa valamivel foglalatoskodik a sötét szobában. Hallotta, amint valamilyen fémtárgy a köveket karcolja, majd pedig csörömpölés zaiára lett figyelmes.

— Mit csinálsz? — kérdezte.

— Várj csak, majd később megmondom! — felelte Tarzan.

Komodoflorensal csodálkozva várakozott. Tarzan törte meg nemsokára a csendet.

— Megtudod te találni azt a termet a kőbányában, ahol Talaskart őrzik? — kérdezte.

— Miért akarod ezt tudni? — érdeklődött a herceg.

— Azért, mert most elmegyünk érte! — magyarázta Tarzan. — Megigértük neki, hogy nem hagyjuk itt, ha megszökünk.

— Meg tudom találni a termet, — mondotta Komodoflorensal.

A majomember egy ideig szótlanul dolgozott tovább és a csendet csak a kalapácsolás zaja szakította meg.

— Te ismered Trohanadalmakus valamennyi lakását? — kérdezte váratlanul Tarzan.

— Nem én! — felelte Komodoflorensal. — A rabszolgákkal együtt egymillió ember lakik a városban, nem ismerhetem tehát mindegyiket személyesen.

Tarzan ismét abbahagyta a kérdezősködést és folytatta munkáját. Azután megszólalt.

— Gyere! Mindent elkészítettem az indulásra!

— Ismered látásból azokat, akik a királyi palotában laknak? — folytatta a kérdezősködést a majomember.

— Nem, még azokat sem ismerem, akik a királyi palotában élnek, — válaszolta Komodoflorensal. — De viszont névről, vagy látásból ismertem minden nemes embert és a harcosok osztályának tagjait.

— Tehát biztos vagy abban, hogy valamenynyit ismered?

— Ezt még sem merném határozottan állítani, — hangozott a felelet.

— Akkor rendben van! — kiáltotta Tarzan.

A párbeszédet követő rövid szünetet ismét a majomember kérdése törte meg:

— Egy harcos beléphet városa bármelyik épületébe anélkül, hogy utját állnák?

— Rendes körülmények között napközben mindenhova beléphet, kivéve a király palotáját.

— Éjnek idején tehát nem léphet be az épületekbe?

— Nem, — felelte Komodoflorensal.

— Nappal szabadon közlekedhetnek a harcosok a kőbányákban is?

Ha azt hiszik róluk, hogy a kőbányákban teljesítenek szolgálatot, akkor nem állják utjukat a bánya bejáratánál.

— Követlek téged, — mondotta Komodoflorensal — mert jó barátomnak tartalak és különben is az az elhatározásom, hogy inkább haljak meg, semhogy továbbra is rabszolga maradjak. Így legalább még lesz valami örömünk az életben akkor is, ha sorsunk csak rövid életet jelöl ki számunkra.

— Tarzan így felelt:

Én azt hiszem, hogy az élet még tartogat számunkra némi örömet, barátom. Lehet, hogy nem tudunk elmenekülni, de csak úgy, mint te, én is inkább életemet áldozom most, semhogy életfogytiglani rabszolgaságra legyek kárhoztatva. Ma éjszaka megtesszük az első lépést a szabadság felé, mert tudom, hogy ha még egyszer visszavisznek a kőbányába, akkor jóformán már semmi reményünk sincs a sikeres szökésre, már pedig ez az utolsó éjszaka, amely a rendelkezésünkre áll a föld felszínén.

— Elképzelésed szerint hogyan szabadulhatunk ki ebből a szobából? — kérdezte Komodoflorensal.

— A központi világítóudvaron keresztül! —

felelte Tarzan, — de előbb mondd meg nekem, vajjon nappal a fehér tunikát viselő rabszolgák akadálytalanul bemehetnek-e a kőbányába?

Komodoflorensal még most sem értette, hogy ezek az érdektelen kérdések milyen összefüggésben vannak menekülésükkel, de azért szolgálatkészen felelte:

— Fehér tunikás rabszolgát sohasem lehet látni a kőbányákban.

Tarzan most már a tárgyra tért:

— Meg van a vasrud, amelyet kiegyenesítettem számodra?

— Igen.

— Akkor kövess az ablaknyíláson keresztül. Hozd magaddal a többi vasrudat is, amelyet az ablakban fogok hagyni. Indulhatunk!

Komodoflorensal hallotta, amint Tarzan felkuszott az ablaknyílásra és a vasrudak csörgése élesen hallatszott a nagy csöndben. Azután ő is Tarzan után indult. Az ablaknyílásban megtalálta a vasrudakat, amelyeket Tarzan hátrahagyott, hogy ő vigye utána. Négy rud volt ott és mindegyiknek a vége kampósra volt hajlítva. Tarzan a vasrudakat görbitette be a sötétben, de Komodoflorensal nem tudta még, hogy mi volt a célja ezzel a munkával. Amikor leakart kuszni az ablakból, beleltközött Tarzan testébe.

— Várj még egy kicsit, — figyelmeztette a majomember. — Lyukat akarok vájni az ablakpárkányba. Amikor ezzel megleszek, akkor semmi akadályja nem lesz a menekülésnek.

Kis idő múlva társa felé fordította fejét és utasította.

— Nyujtsd át a vasrudakat!

Miután Komodoflorensal a kampós végű rudakat átnyujtotta Tarzannak, hallotta, hogy ez néhány percig dolgozik a vasrudakkal, azután

viSSzakuszott az ablaknyílásba és megmagyarázta Komodoflorensalnak a menekülés módját:

— Én indulok először, te pedig állj készenlétben az ablakpárkány peremén és amikor fűtődésemet hallod, kövess.

— De hol kövesselek? — kérdezte a herceg.

— A világító udvaron keresztül az első ablaknyílásig, amely támpontot ad majd nekünk. Imádkozzunk azért, hogy a legközelebbi ablaknyílás tizenhatalnyi távolságon belül függőleges irányban legyen. A vasrudakat egymásba illesztettem, a legfelső vasrudnak kampóját pedig az ablakpárkányba vájt lyukba akasztottam. A legalsó rudnak a vége tizenhatalnyi távolságba ér le.

— Hát akkor Isten áldjon barátom, — bucsuzott Komodoflorensal Tarzantól.

Tarzan elmosolyodott és lecsuszott az ablaknyílásból. Egyik kezében a vasrudat tartotta, amellyel szükség esetén védekezni akart, másik kezével pedig az ablakpárkányba kapaszkodott. Alatta függött a tizenhatalnyi hosszú vékony vasrud, amely létrául szolgált számukra. Ezalatt pedig négyszáz hatalnyi mélység tátongott. Lehet, hogy a világító udvar a király tróntermének tetején végződött, mert Adendrohahkis király palotájának ez volt az építkezési rendszere, de az is lehet, hogy egyszerű nyílt udvar volt.

Tarzan azzal a kezével, amelyben fegyverét szorongatta, megragadta a létrául szolgáló vasrudat, másik keze pedig elengedte az ablakpárkányt, majd pedig lejjebb fogta meg a rudat. Ugyanakkor pedig teste is lejjebb kuszott a mélységbe néhány hüvelyknyi távolságban. Nagyon lassan haladt, mert félt, hogy egy hirtelen mozdulat kiegyenesíthetné esetleg az egyik behajlított kampót és akkor a mélységbe zuhannak.

De ettől a veszélytől eltekintve is a legteljesebb csendben kellett haladnia. Még itt, az épület tetején is vak sötétség uralkodott, de ez most előnyükre szolgált, mert még az sem vehette volna észre szökésüket, aki véletlenül kitekint a világító udvar ellenkező oldalán lévő ablaknyílásokból. Már majdnem a létra végére ért, amikor észrevette, hogy ablakhoz közeledik. Amikor még tovább ereszkedett és benézhetett az ablakon, teljes sötétséget fedezett ott fel, amiből arra következtetett, hogy az ablaknyílás egy lakatlan szobába nyilik és ezt szerencsés körülménynek találta. Remélte, hogy az ablaknyílás nem volt belülről vasrudakkal eíreteszelve és hogy az ajtó kívülről nem volt bezárva.

Most alig hallhatóan fűtyült, hogy jelt adjon Komodoflorensalnak és a következő pillanatban a vaslétra mozgásából tudtára adta, hogy barátja utnak indult. Az ablaknyílás, amelyben állott, magasabb volt börtönük ablakánál, úgy hogy kiegyenesedhetett az ablakpárkányon. A herceg suttogva mondotta:

— Azt hiszem, nappal nem tudtam volna megtenni ezt az utat, mert akkor visszaretentem volna az alattam tátongó mélységtől. De mi a legközelebbi teendőnk? Hiszen már eddig is olyan messze jutottunk, hogy ezt az eredményt sem tartottam volna lehetségesnek. Most már én is hinni kezdek abban, hogy van lehetőség a menekülésre.

— Pedig még el sem indultunk. — hűtötte le Tarzan barátja lelkesedését, — hanem csak most kezdődik az igazi kaland. Gyerünk!

Ütésre készen emelve vasrudakból készített fegyvereiket, óvatosan keresztül kusztak az ablaknyíláson. Nem állta utjukat vasrács és könyönszerrel beugorhattak a szobába, Tarzan na-

gyon óvatosan, fegyverét maga előtt tartva körüljárta a szobát és rájött, hogy az üvegekkel és hordókkal van telezsufolva. Az üvegek fa és acél ládáokban voltak felhalmozva. Komodoflorensal nyomon követte Tarzant, akinek fülébe sugta.

— Olyan szobában vagyunk, ahol a nemesek borkészleteiket rejtették el. Törvény rendeli el ugyanis, hogy a szeszes italokat el kell kobozni. Sokat hallottam erről a bortörvényről, amióta fogoly vagyok, mert a harcosok és rabszolgák semmi másról nem beszélnek, mint a borkészletek elkobzásáról és a rendkívül magas adókról. A szoba ajtaja erős zárral van ellátva, mert a nemesek úgy őrzik ezt a tiltott italt, ahogy nem őrizték aranyköveiket és ékszereiket.

— Én már megtaláltam az ajtóhoz vezető utat, — sugta Tarzan — és látom az ajtó alatt beszűrődő fénysávot is.

Óvatosan haladtak végig az átjárón. Mindketten megmarkolták fegyvereiket, amikor Tarzan óvatosan lenyomta a kilincset. A kilincs engedett a szorításnak. A majomember lassan kinyitotta az ajtót, amely egy terembe nyílt. A keskeny ajtónyíláson beáradó fény mellett szemügyre vehette a szoba berendezését. A padlót vastag, puha és színes szőnyegek borították. A falon, amelyet a fénycsik bevilágított, érdekes, eredeti mintájú diszitéseket fedezett fel. A fény-sugár egyenesen ráesett egy férfi testére, amely arccal a föld felé fordulva, mozdulatlanul feküdt a padlón és feje alatt vértócsa piroslott. Tarzan kinyitotta még jobban az ajtót és még három embert fedezett föl a szobában. Kettő a földön feküdt, a harmadik pedig egy alacsony kereveten. Mind a három élettelen volt. Ez a tragikus kép, amely szörnyű drámáról tanuskodott, egy pillanatra visszarettentette a majomembert, aki

azután még jobban kitárta az ajtót és a szoba közepére ugrott, fegyverét ütésre emelte, nehogy az ajtó mögött esetleg leselkedő ellenség rávetesse magát. Gyors pillantása még hat másik férfi holttestét fedezte fel a szobában. Ezeket a holttesteket az ajtónyíláson keresztül még nem láthatta meg. Ez a hat halott egy rakáson hevert a szoba egyik sarkában.

XVI. FEJEZET.

Komodoflorensal Tarzan oldalán állott és fegyverét ő is ütésre emelte, hogy minden esetleges támadással szembeszállhasson. De hirtelen földre dobta fegyverét és arcára széles mosoly ült. Tarzan meglepetve nézett reá:

— Kik ezek az emberek — kérdezte. — És miért gyilkolták meg őket?

— Hiszen ezek nem halottak, barátom! — felelte Komodoflorensal. — Ezek nemes emberek akiknek az a kötelességük, hogy a borkészletet őrizzék, nehogy megdézsmálják azt. Ezek nem halottak, hanem tökrészek.

— De mit jelentsen akkor a vértócsa annak az embernek a feje alatt, aki a lábam előtt fekszik? — kérdezte a majomember.

— Nem vér az, hanem vörösbor! — világosította fel Komodoflorensal, mire Tarzan is elnevette magát és jókedvűen mondotta.

— Ezek sem választhattak volna jobb éjszákát a dáridójukra, mint a mait. Ha józanok maradtak volna, azt hiszem, az ajtó, amelyen keresztül mi beléptünk ide, gondosabban lett volna bezárva.

— Ez valószínű, — helyeselt Komodoflorensal, — azonkívül pedig ebben a teremben józan gárdistákat találtunk volna a tíz holtreszeg ne-

mesember helyett és nehéz küzdelem várt volna reánk. Ugylátszik, nagyon szerencsések vagyunk ma, Zuanthrol.

Alig fejezte be szavait, amikor a szoba másik oldalán hirtelen kitárult egy ajtó és két harcos lépett a szobába. Szemügyre vették a két férfit és a holtrészeg nemeseket.

— Mit kerestek itt, rabszolgák? — kérdezte egyikük.

Tarzan ajkaira illesztett ujjal figyelmeztette, hogy halkan beszéljen és ezt mondotta:

— Lépjetek be és csukjátok be az ajtót, nehogy mások is meghallhassák szavainkat.

— Senkisémi tartózkodik a közelben, — felelte ugyancsak halk hangon a katona, de azért mindketten beléptek a szobába és becsukták az ajtót. — Mit jelentsen hát ez a titkolódzás?

— Azt, hogy a foglyaink vagytok! — kiáltotta a majomember, aki az ajtó elé ugrott és ütésre készen emelte a vasrudat.

A két veltopismakusi harcos hangos átkozódással rántotta ki kardját és mindketten a majomemberre támadtak, megfélemlítve egy pillanatra a trohanadalmakusiról, aki fölhasználta a kedvező alkalmat, eldobta vasrudját és kirántotta az egyik holtrészeg nemesember oldalán függő kardot. Ez a fegyver legyőzhetetlen ellenfélre tette Komodoflorensalt, mert Trohanadalmakus városának valamennyi harcosa között ő volt a legügyesebb vivó és félelmetes híre minden Minuni városba eljutott.

Tarzan nehéz helyzetbe került volna a két ügyesen vivó harcossal szemben, ha Komodoflorensal nem siet segítségére. A herceg azonban a karddal felfegyverkezve a harcosok közé ugrott és egyikükkel viaskodni kezdett. A másik vad erővel támadt Tarzanra. Tarzan villámgyorsan

mozgott, mert Zoanthrohago természetével együtt nem tudta lecsökkenteni testi erejét is. A harcosok első támadására félreugrott, hogy elkerülje a kardcsapásokat és nemcsak ellenfeleit, hanem őt magát is meglepte, hogy az ugrás lendülete a szoba másik végébe röpitette. Az egyik harcos azonban nyomában volt, míg a másikat Komodoflorensal kötötte le.

Tarzan kétszer is kivédte sulyos vasbuzogányával ellenfele támadásait és amikor félreugrott ennek éles fejkézése előtt, észrevette, hogy ellenfele fejét nem védi a kard. Úgyesen kihasználta ezt a pillanatnyi előnyt és a vasrud lesújtotta a veltopismakusi harcos fejére. A harcos hörögve bukott földre és koponyája egészen orráig felrepedt.

Tarzan ezután Komodoflorensal segítségére sietett, de Adendrohahkis király fiának nem volt szüksége segítségre. Ellenfelét a falhoz szorította és éppen átszurta szívét, amikor Tarzan feléje indult. Amikor a harcos a földre bukott, Komodoflorensal megfordult és amikor megpillantotta Tarzant, örömteljes mosoly ült az ajkára.

— Egyszerű vasruddal legyőztél egy Minuni harcost, aki karddal támadt reád! — kiáltotta. — Én attól tartottam, hogy nem tudod legyőzni ellenfeledet és ezért minél hamarább akartam végezni ellenfelemmel, hogy segítségedre siessek mielőtt nem késő.

Tarzan nevetve felelte:

— Én ugyanezt a tervet forgattam fejemben. Én is segíteni akartam neked.

— És erre lett is volna alkalmad, ha nem kerítettem volna meg ezt a kardot, — felelte Komodoflorensal. — De mit fogunk most tenni? Ismét tovább jutottunk egy lépéssel a menekülés útján és ez az új siker sem látszott valószínű-

nek. Ezekután már semmísem fog meglepni engem.

— Most ruhát cserélünk ezzel a két szerencsétlen uriemberrel, — mondotta Tarzan, miközben levetette magáról a zöld tunikát.

Komodoflorensal nevetett az ötleten, de követte barátja példáját.

— Ugylátszik van még egy nép, amelynek fiai olyan okosak mint a Minuniak, — árulta el gondolatait, — noha a veled való találkozásom előtt sohasem hittem volna azt el.

Néhány pillanattal később mindketten a veltopismakusi harcosok ruhájában voltak és Tarzan zöld tunikáját ráhuzta arra a holttestre, amelyiknek fején vasrudjának csapása éktelenkedett.

— Hát ezt meg miért teszed! — kérdezte a herceg.

— Te is öltöztess az áldozatodat zöld tunikába és nyomban meglátod, mi a célja ennek — felelte Tarzan.

Komodoflorensal teljesítette barátja kérését és amikor a két harcos holttestére ráadták a zöld tunikát, a majomember vállára vette az egyik holttestet és a raktárszobába vitte, nyomon követve Komodoflorensaltól, aki a másik holttestet cipelte. Fölkapaszkodtak az ablaknyílás párkányára és Tarzan a világító udvarba dobta terhét, majd átvette azt a holttestet is, amelyet Komodoflorensal hozott a vállán és azt is a mélységbe dobta.

— Ha nem vizsgálják meg tüzetesen a holttesteket, — magyarázta meg tettének okát, — a látszat azt a hitet keltheti bennük, hogy menekülés közben mi zúztuk halálra magunkat a mélységben.

A létrául szolgáló, egymáshoz illesztett vas-

rudak közül leakasztotta a két alsó rudat, amelyek egészen az ablaknyílásig értek és ezeket is a mélységbe dobta, a holttestek után.

— Ez még inkább megerősíti majd azt a látszatot, hogy mi vagyunk az áldozatok, — tette hozzá magyarázatához.

Ezután mindketten visszatértek abba a szobába, ahol a holtrészeg nemesek feküdtek. Komodoflorensal magához vette az eszméletlen állapotban lévő részeg emberek pénzeszacskóit.

— Nagy szükségünk lesz erre a pénzre, — mondotta — ha hosszabb időn át veltopismakusi harcosoknak kell kiadnunk magunkat. Ismerem hírből ennek a városnak a népét és tudom, hogy arannyal igen sok előnyt tudunk megvásárolni magunknak. Megvesztegethetjük az őröket, hogy ne áruljanak el és lekenyerezhetjük a tisztviselőket, ha nincs sok bizonyítékuk amellet, hogy mi vagyunk a szökevények.

— A dolognak ezt a részét neked kell elintézned, Komodoflorensal, — mondotta Tarzan, — mert én nem ismerem a törpék népének szokásait. De ebben a szobában nem időzhetünk tovább. Ezek az uriemberek jó szolgálatot tettek nekünk, de saját maguknak is, mert részegségük megmentette életüket, míg a két harcos, aki józanságában követte a kötelességteljesítés parancsát, életével fizetett ezért.

— A sors utjai kifürkészhetetlenek, — állapította meg Komodoflorensal.

— A Minuniak országában éppen úgy, mint bárhol másutt, — tette hozzá Tarzan, aki a szoba ajtaja felé irányította lépteit. A folyosóra nyíló ajtó nyitva volt. Óvatosan haladtak előre, noha ebben a kora hajnali órában a folyosó még néptelen volt. Kivilágított szobák előtt haladtak el, amelyekben gyertyák fénye mellett férfiak és

asszonyok aludtak békésen. Egy nemesember lakása előtt egy alvó őrré bukkantak. Senkisémet fedezte fel jelenlétüket és sok folyosón haladtak keresztül, amíg nagy távolságra jutottak a palotának attól a részétől, ahol fogdájuk volt. Bizonyára vették, hogy a palotának ebben a részében kezdik meg kutatásukat, ha nem fedezik fel nyomban a világító udvarba dobott holttesteket, vagy pedig ha megállapítják ezeknek személyazonosságát és rájönnek, hogy a két szökevény saját zöld tunikáját adta a megölt harcosokra.

Most egy fehér tunikás rabszolga közeledett feléjük a folyosón. Elment mellettük anélkül, hogy ügyet vetett volna rájuk és most már egyre-másra találkoztak emberekkel, akiknek megjelenéséből arra következtettek, hogy közeledik a reggel és tudták, hogy a folyosókon csakhamar nyüzsgönni fognak a palota lakói.

— Jobb lesz, ha elrejtőzünk valahol, amíg a folyosók nem lesznek zsúfolva emberekkel, — tanácsolta Komodoflorensal. — Sokkal biztonságosabban érezhetjük magunkat a nagy tömegben, mint néhány ember társaságában, akiknek figyelmét könnyen magukra vonhatjuk.

Majdnem minden szobában, amely előtt elhaladtak, családok laktak, míg a lakatlan szobákban nem volt gyertya és ezért ezekben a termekben nem rejtőzhettek volna el hosszú ideig. De Komodoflorensal hirtelen megérintette Tarzan karját és egy ajtó fölött lévő hieroglifára mutatott:

— Ide nyugodtan betérhetünk.

— Milyen helyiség ez? — kérdezte Tarzan, amikor a nyitott ajtóhoz léptek. — Hiszen itt rengeteg ember tartózkodik. Amikor felébrednek rájönnek hogy idegenek vagyunk itt.

— De nem leplezhetnek le bennünket, — vi-

lágositotta fel barátját Komodoflorensal. — Legalább is reményünk van arra, hogy itt nem fedezik fel kilétünket. Ez egy közös hálóterem, ahol bárki szállást találhat éjszakára. Kétségtelen, hogy tartózkodnak itt más épületekben lakó emberek is ezért az idegenek itt nem keltenek fel-tűnést.

Mindketten beléptek a terembe, ahol egy fehér tunikás rabszolga fogadta őket.

— Két személyre kérünk gyertyákat. — mondotta Komodoflorensal és átnyújtott egy kis aranypénzt, amelyet szintén a holt részeg nemesektől emeltek el.

A rabszolga a szoba távoli sarkába vezette őket ahol tágas hely volt a földön, meggyújtott két gyertyát és magukra hagyta őket. Egy pillanattal később kinyújtózkodtak a földön, arcukat a fal felé fordították, hogy ne ismerhessék fel őket és csakhamar mindketten mély álomba merültek.

Amikor Tarzan felébredt, látta, hogy a rabszolgán kívül már csak ők ketten tartózkodnak a teremben. Fölébresztette barátját, miközben vigyázott arra, nehogy egy óvatlan mozdulattal magára hívja a rabszolga figyelmét. Egy vödör vizet hoztak számukra és ők a szoba falai mentén elfutó lefolyónál végezték el a mosakodást. A Minuniak minden városában az volt a szokás, hogy az elhasznált vizet a város alatt csöveken a földekre vezetik és a vetemények öntözésére használják fel. A vízkészletet vödrökben szállították az épületekbe és miután tisztálkodásra csak igen kevés vizet fordíthattak, a nemesek és a harcosok kapták a víz legnagyobb részét, míg a fehér tunikás rabszolgák az épületek melletti folyókban voltak kénytelenek tisztálkodni. A legrosszabb helyzetben ebből a szempontból is a zöld tunikás

rabszolgák voltak és sok szenvedést okozott nekik a fürdőzés nehézsége, mert a Minuniak nagyon szerették a tisztaságot. A jóindulatu bányafelügyelők azonban megengedték, hogy a talajvizet, amely ihatatlan volt, a rabszolgák fürdőzésére használják és ez valahogy kisegítette őket nehéz helyzetükből.

Tarzan és Komodoflorensal. miután befejezték a mosakodást, elhagyták a hálótermet és az egyik főfolyosón folytatták utjukat. Ellenkező irányban két tömött sorban haladtak az emberek a folyosón és a nagy néptömeg a legjobb védelmük volt a leleplezéssel szemben. Rövid távolságokban gyertyák árasztották a fényt és tisztították meg a levegőt. Nyitott ajtókon keresztül különböző felirattal ellátott üzlethelyiségekbe lehetett látni és Tarzannak most volt tulajdonképpen először alkalma betekinteni a Veltopismakusiak életébe. Valamennyi üzletet fehér tunikás rabszolga vezette, a vásárlók pedig a harcosok és a rabszolgák közül kerültek ki és mindkét nem képviselve volt az üzletek látogatóiban. Ugyancsak most először volt alkalma Tarzannak megpillantania házon kívül az osztályának asszonyait is. Láta már ugyan Janzana hercegnőt a király lakosztályában és az épület egyes részeiben alkalma volt megpillantania más asszonyokat is, de most először tanulmányozhatta közvetlen közelről a Minuni nők életét. Arcukat piros festékekkel kenték be, füleik kék színűre voltak befestve és ruhájuk szabása olyan volt, hogy ballábszárukat és balkarjukat meztelenül hagyta, viszont ha jobb bokájuk, vagy jobbkezük csuklója látható lett a ruha alatt, nagy sietve elrejtették bokáikat és csuklójukat, ami az idegen számára érthetetlennek tűnt. Amint a majomember figyelte őket, önkénytelenül is azokra az otthoni előkelő kövér öz-

vegyasszonyokra gondolt, akiknek ruhája veséig dekoltált volt, de a világért sem engedték volna, hogy térdük kilátszon a ruha alól.

Az üzletek homlokzata feltűnő cégtáblákkal volt ékesítve. Ezek a cégek az üzletben kapható árukat ábrázolták és hieroglifákkal feltüntették az üzletben kapható áruk és a tulajdonos nevét is. Egyik üzlet szép kirakata magára vonta Komodoflorensal figyelmét, megérintette Tarzan karját és az üzletre mutatott:

— Ebben az üzletben élelmiszert szolgálnak fel, — mondotta. — Térjünk be tehát és vegyünk.

— Semmi sem lenne kedvemre valóbb, — felelt Tarzan. — Én nagyon éhes vagyok.

Mindketten beléptek a kis üzlethelyiségbe, amelynek padlóján már néhány vendég kuporodott, akik kis asztalokat helyeztek maguk mellé. Ezen az asztalokon fatányérokban szolgálták fel az ételt. Komodoflorensal talált egy üres helyet az üzlet hátsó része közelében, egy ajtó mellett, amely a szomszédos szobába nyilott. Ebben a szomszédos helyiségben nyilván egy másik üzlethelyiség volt, mert nem minden üzlet nyílt a folyosóra, hanem sok üzlethelyiség ajtaja egy másik üzlethelyiségbe nyilott.

Leültek a földre, maguk elé huztak egy asztalt és mialatt a kiszolgálásra vártak, körülnéztek a helyiségben. Nyilvánvalóan a szegény népcsztály számára készült üzlet volt ez — amint azt Komodoflorensal megállapította — és a rab-szolga-osztály, valamint a szegényebb harcosok szükségleteit fedezte. Néhány harcos most is tartózkodott a helyiségben és elszórtan ültek az asztalok mellett. Viseltes és foltos ruhájukból könnyen meg lehetett állapítani, hogy szegény emberek voltak. A szomszédos üzlethelyiségben ugyancsak néhány szegény harcos tartózkodott,

akik a földhözragadt kereskedőtől vásárolt cérnával és tüvel ruhájukat javították.

Az ebédet fehér tunikás rabszolga szolgálta fel, aki nagyon meglepődött, amikor két vendége aranypénzzel fizette ki az elfogyasztott ételek árát.

— Csak ritkán fordul elő, — magyarázta meglepetésének okát, — hogy a harcosok aranypénzzel tudnak fizetni üzletünkben. Az én üzletemben vas és acéldarabokkal és fapénzzel szoktak fizetni. Nagyon ritkán van alkalmam aranyat látni. Volt idő, amikor sok aranypénzt kaptam, de ekkor vendégeim a város leggazdagabb rétegeiből kerültek ki. Nézzétek csak meg azt a magastermetű férfit, akinek arcát mély redők barázdálják. Egy időben gazdag ember volt, — a leggazdagabb harcos, aki az épületben lakott. És nézzétek meg, hogy néz ki most! És nézzétek meg a többieket is, a szomszédos helyiségben, ahol fizikai munkát végeznek. Olyan férfiak, akiknek egykor sok rabszolgájuk volt, sőt bérbe is vettek rabszolgákat, hogy saját rabszolgáik helyett elvégeztessék a durva munkákat. Most pedig mindnyájan a súlyos adók áldozatai, amelyekkel Elkomoeihago király sújtotta az ipart.

— Ma már a szegénynek könnyebb élete van, mint a gazdagnak — folytatta a panaszkodást a kereskedő, — mert a szegényeknek nem kell adót fizetniök, míg azok, akik kemény munkával vagyont gyűjtöttek, munkájuk egyetlen jutalmát a küzdelemben találják, amióta a kormány minden jövedelmüket elszedi adóba. A tuloldalon láthatok egy férfit, aki valamikor nagyon gazdag volt. Egész életén át keményen dolgozott és tekintélyes vagyont gyűjtött össze. Miután Elkomoeihago kiadta az új adótörvényeket, néhány évig még folytatta a munkát, hogy jövedelme legalább adó-

ját és megélhetésének költségeit fedezze. De aztán rájött, hogy képtelen erre. Volt egy ellensége, aki sok rosszat tett neki. Ez az ember nagyon szegény volt és a gazdag ember nekiadta mindenét, ami nagy vagyonából és gazdagságából még megmaradt. Ezzel az ajándékozással szörnyű bosszút állt ellenségén. Ez az ember mindaddig megelégedett és boldog életet élt, most azonban már csak beteg roncs, aki naponta tizen-nyolc órát dolgozik, hogy annyi pénzt keressen, amennyiből az adóterheket kifizetheti. Ez a törekvése azonban reménytelennek bizonyul.

Miután a két szökevény elfogyasztotta reggelijét, visszatértek a folyosóra és folytatták az utjukat az első emelet felé, miközben gondosan ügyeltek arra, hogy a forgalmas folyosókon haladjanak, ahol kevésbé kellett félniök a leleplezéstől. Az alsóbb emeleteken már lovasokkal is találkoztak, akik a szűk folyosókon olyan gyorsan vágtattak végig antilopjaikkal, hogy a gyalogjárók csak alig tudták elkerülni az elgázolást és Tarzan csodával határosnak találta, hogy nem történt súlyos szerencsétlenség. Amikor végre a legalsó emeletre érkeztek, elkezdték keresni annak a négy folyosónak egyikét, amelyek az épületből a szabadba vezettek. Ekkor azonban két folyosó keresztezésénél nagy tömeg állta utjukat. Azok akik a hátsó sorokban állottak, kíváncsian nyujtogatták nyakukat, hogy megtudhassák, milyen esemény keltette fel a tömeg érdeklődését. Mindenki szomszédját kérdezte a szenzáció felől, de a hátsó sorokban senkisé sem tudta, mi történt, míg végül mondatfoszlányokból megtudták a történeteket. Tarzan és Komodoflorensal nem mertek érdeklődni az idegenektől a történetek iránt, de minden szóra figyeltek és csakhamar minden részletét megtudták annak az izgalmas drámának,

amely a tömeget ennyire felizgatta. Egy fiatalember, aki két könyökével csinált magának utat kifelé a tömegből, a kérdezősködésekre elmondotta, hogy a kíváncsiak serege két rabszolga holttestét bámulja, akik menekülés közben halálra zúzták magukat.

— A rabszolgákat a legfelső emeleten, Zoanthrohago fogdájában őrizték — világosította fel a fiatalember az egyik érdeklődőt, — és úgy igyekeztek elmenekülni, hogy vasrudakból rögtönzött létrán le akartak kuszni a központi világító udvaron. Létrájuk azonban eltört és mindketten a trónterem tetejére zuhantak, ahol éppen most találták meg szörnyen összeroncsolt holttestüket. A két rabszolga holttestét most szállítják ki a városból, hogy a vadállatoknak vessék oda. Az egyik rabszolga halála nagy veszteséget jelent Zoanthrohago számára, mert ez a rabszolga Zoanthrol volt, akin fontos tudományos kísérletet hajtottak végre.

Az az ember, aki a felvilágosító szavakat hallgatta, felkiáltott:

— Éppen tegnap láttam ezeket a rabszolgákat.

— Ma azonban már nem ismernéd fel őket — mondotta a jól értesült idegen, — mert arcuk a felismerhetetlenségig összeroncsolódott.

Tarzan és Komodoflorensal nyomban folytatták utjukat, amikor megállapították, hogy a rabszolgák folyosóján tartózkodnak és hogy ezen az utvonalon fognak kivinni a palotából éjszakai kalandjuk két áldozatának holttestét. Utközben a majomember megkérdezte barátját:

— Mit értett ez a fiatalember azalatt, hogy a holttesteket a vadállatoknak vetik oda?

— A rabszolgák holttestét ilyen módon tüntetjük el, — világosította fel Komodoflorensal. —

Ezeket a holttesteket a dzsungel szélére viszik, ahol a vadállatok felfalják őket. Trohanadalma-kus városa közelében öreg, fogatlan oroszánok élnek, amelyek egyedüli tápláléka a rabszolga-hus. Ők a mi sirásóink és annyira megszokták már ezt az etetést, hogy gyakran elébe mennek a holttesteket vivő menetnek és hangos üvöltéssel kísérik azt arra a helyre, ahol a holttesteket lerakják.

— Minden halottat ilyen módon temettek el?

— Csak a rabszolgákat. A harcosok és nemesemberek holttesteit rendszerint elföldeljük az anyaföldbe.

— Rövid idő múlva tehát nem fenyeget az a veszély, hogy ennek a két halottnak a személyazonosságát esetleg megállapíthatják, — állapította meg Tarzan.

A folyosón éppen akkor emelték antilopok hátára a két harcos holttestét, hogy az őserdőbe szállítsák őket.

XVII. FEJEZET

— Most aztán merre tartunk? — kérdezte Komodoflorensal amikor a rabszolgák folyosóján keresztül kijutottak a szabadba.

— Vezess a kőbányához, ahol foglyok voltunk és ahhoz a teremhez, ahol az éjszakákat töltöttük, — utasította Tarzan.

— Ugylátszik máris meguntad rövid szabadságodat, — jegyezte meg a trohanadalma-kusi.

— Visszatérünk Talaskárért, akinek ígéretet tettünk erre, — emlékeztette barátját Tarzan.

— Tudom, tudom, — mondotta a herceg. — Csodálom becsületességedet és bátorságodat, de tudom, hogy lehetetlen lesz megmenteni Talaskart. Ha másképp lenne, én lennék az első,

aki segítségére sietnék. De éppen úgy, mint ő, én is tudom, hogy számára teljesen lehetetlen a menekülés. Csak azt érnék el, hogy őrünk karjaiba rohanunk.

— Reméljük, hogy nem így lesz. — felelte Tarzan. — De ha úgy érzed, hogy kísérltünk eleve kudarcra van ítélve és csak azt érhetjük el, hogy ismét elfogjanak, akkor ne kísérlj el engem utamra. Téged csak annyiban használhatlak tervem kivitelére, hogy elvezess ahhoz a teremhez, ahol Talaskart őrzik. Nem kérek tehát tőled mást, minthogy mondd meg, milyen irányban kell mennem.

— Hát te azt gondolod, hogy én a veszedelem elől akartam kitérni? — kérdezte Komodoflorensal. — Pedig nem így van! Ahova te mész, oda megyek én is. Ha téged elfognak, akkor fogjanak el engem is. Ez esetben elbukunk, de nem válunk el egymástól. Én kész vagyok arra, hogy kövesselek, bárhová is mész.

— Rendben van, — felelte Tarzan. — Akkor most vezess a kőbányához és igyekezzél úgy intézni a dolgot, hogy minél kevesebbet legyünk kénytelenek beszélni.

Senkisé sem szólitotta meg őket, amikor az árnyékos utakon végigmentek Veltopismakus városának épületei között és áthaladtak a nagy gyakorlótéren, ahol éppen katonai csapatok harci gyakorlatokat mutattak be, majd pedig kiértek a városból és jól kitaposott ösvényen folytatták utjukat. Az ösvényeken rabszolgák hosszú sora kígyózott és gögös harcosok vigyáztak rájuk. Csatlakoztak ahhoz a rabszolga oszlophoz, amely afelé a kőbánya felé tartott, ahol ők is dolgoztak. A rabszolgák sora mellett haladó örök közé álltak be és így eljutottak a kőbánya bejáratáig. A rabszolgákat itt megszá-

lálták és beiktatták őket egy nagy könyvbe, de Tarzan megkönnyebbülten állapította meg, hogy az örökök nem törődnek és ezek folytathatták utjukat a kőbányába, anélkül, hogy megállították, vagy számba vették volna őket. Az örökök együtt Komodoflorensal és Tarzan is beszélte a kőbányába.

Amikor már a kőbánya belsejében voltak és elhagyták az őrség állomáshelyét, lassan hátramaradtak a menetelő oszlop mellett, úgy hogy amikor a rabszolgasor befordult arra az emeletre, amely alatt huzódott az a folyosó, ahová igyekeztek, észrevétlenül elmaradtak a kísérő harcosoktól. Amikor az egyik rabszolga oszlopot elhagyták, kénytelenek voltak csatlakozni a másikkhoz, mert egyik sor megszakítás nélkül követte a másikat, sőt gyakran több oszlop is haladt ugyanabban az irányban. De amikor elérték a harmincötödik emeletet és betértek az alagutba, amely abba a terembe vezetett, ahol Talaskart őrizték, teljesen magukra maradtak, mert a rabszolgák szállására vezető folyosón alig volt élet. Ezen a folyosón csak a kora reggeli órákban volt forgalom, amikor a rabszolgákat munkahelyeikre vezették és azután csak akkor használták ezt a folyosót, amikor este a rabszolgákat visszakisérték a hálóterembe.

A terem ajtaja előtt csak egy harcos állott őrt. Az őr a falhoz támaszkodva földön ült, de közeledtükre felállt és megkérdezte, hogy mi járatban vannak. Komodoflorensal előre lépett és ezt mondotta neki:

— A Talaskar nevű rabszolga leányért jöttünk, hogy elvigyük innen.

Tarzan, aki közvetlenül Komodoflorensal háta mögött állt észrevette, hogy a harcos szemében különös fény villan fel. Talán felismerte őket?

— Kinek a megbízásából jöttetek érte? — kérdezte a harcos.

— Ura, Zoanthro hogo küldött minket a leányért, — felelte a trohanadalmakusi.

A harcos arcán most ravasz mosoly suhant át. Félrehuzta a reteszt és kinyitotta az ajtót.

— Menjetek be a terembe és hozzátok ki a leányt — mondotta.

Komodoflorensal bekuszott az alacsony nyíláson, de Tarzan a folyosón maradt.

— Menj be te is a terembe! — fordult feléje az őr.

— Én ott maradok, ahol vagyok! — felelte a majomember. — Nem szükséges, hogy ketten keressünk meg és hozzunk ki egy gyenge rabszolgányt.

Az őr habozott egy pillanatig, azután gyorsan becsapta az ajtót és a nehéz reteszt ráhuzta. Amikor visszafordult Tarzan felé, akivel most egyedül tartózkodott a folyosón, kezében kivont kardot szorongatott. De ekkor már Zuanthrol is kardal a kezében nézett vele farkasszemet.

— Add meg magad! — kiáltott a harcos. — Nyomban felismertelek mindkettőtöket.

— Azt észrevettem én is! — mondotta Zuanthrol. — Okos ember vagy, de szemeid ostobák, mert elárultak téged és vesztedet okozák.

— De a kardom nem lesz ostoba! — kiáltotta a harcos és a majomember felé sujtott.

Tarzan Paul d'Arnaolt tengerésztisztól, a híres vivótól tanulta a vivás tudományát és most hálát adott ezért a távolban lévő barátjának, mert csakhamar rájött, hogy még most is valószínű mestere a kardforgatásnak és ügyességét csak még növelte ereje és fürgesége. Néhány percnyi küzdelem után a veltopismakusi harcos megállapította, hogy veszélyes ellenféllel áll

szemben és mint fölfedezte, nagy hátrányára szolgált, hogy a faltól nem tudott hátrálni Tarzan támadásai elől, míg ellenfele mozgását nem akadályozta senmi.

Arra törekedett, hogy Tarzant hátra szorítsa, de ez a kísérlete kudarcot vallott és erős vágást kapott a vállára. Ekkor segítségért kezdett kiabálni és a majomember tisztába volt vele, hogy a lehető legrövidebb időn belül el kell hallgattatnia. A kedvező alkalom el is érkezett, mert a harcos egy heves támadás után visszahúzódott. Tarzan ekkor gyorsan előrelépett és keresztüldöfte a veltopismakusi szívét. Amikor kihuzta pengéjét ellenfele testéből, visszahuzta a retest és kifárta az ajtót. Az ajtó mellett halálravált arccal guggott Komodoflorensal, de amikor meglátta Tarzant és mögötte az őt élettelen testét, elmosolyodott és kiugrott a folyosóra barátja mellé.

— Hogy történt ez? — kérdezte.

— Felismert bennünket. De mi van Talaskárral? Nem hoztad magaddal?

— Talaskar nincs már itt. Kalfastoban magával vitte, mert megvásárolta Zoanthrohágótól.

Tarzan sarkon fordult és utasítást adott barátjának.

— Reteszeld el ismét az ajtót és gyerünk ki innen.

— Merre tartunk most? — kérdezte Komodoflorensal miközben becsukta és elreteszelte az ajtót.

— Megkeressük Kalfastoban szállását, — felelte a majomember.

Komodoflorensal vállat vont és követte barátját. A bánya kijárata felé tartottak és a tizenhatodik emeletig senki sem állta útjukat. Itt azonban az egyik rabszolgasorból egy arc buk-

Kant eléjük. A rabszolga szeméi csak egy pillanatra találkoztak Tarzan pillantásával, azután a fickó társaival együtt tovább ment és eltűnt szemük elől.

— Most már nagyon kell sietnünk! — sugta Tarzan barátjának.

— Mi az okod erre a hirtelen sietségre? — kérdezte Komodoflorensal.

— Nem láttad azt a fickót, aki éppen most ment el előttünk és egy másodpercre reám nézett?

— Nem vettem észre. Ki volt az?

— Caraptap.

— Fölismert téged?

— Ezt nem tudom megmondani, de az biztos, hogy ismerősnek találta arcvonásaimat. Reméljük, hogy nem fedezte fel kilétemet, noha félek, hogy felismert.

— Akkor pedig nem vesztegethetünk időt és nemcsak a bányából, hanem Veltopismakus városából is minél gyorsabban el kell tűnnünk.

Miközben meggyorsított léptekkel folytatták utjukat, Tarzan megkérdezte barátját:

— Hol van Kalfastoban szállása?

— Azt nem tudhatom. Nem ismerem az itteni szokásokat. Lehet, hogy szállása a bánya felső emeletén van, ha hosszabb szolgálatra osztották be a bányába. Ugylátszik, szolgálata a bányában végetért. Meg kell kérdeznünk, hol lehet a szállása.

— Tarzan megállított egy harcost és megkérdezte:

— Hol találhatom meg Kalfastoban ventalt?

Az őrszobán megmondják nektek, mert én nem tudom — felelte a harcos.

A bejárat közelében csatlakoztak egy rabszolga oszlophoz, amelynek tagjai nehéz sziklakö-

veket cipeltek az épülőfélben lévő dómhoz. E rabszolgák mellett értek az őrszobához, ahol a rabszolgákat megszámlálták. Az ügyeletes tisztt és a hivatalnokok gépiesen dolgoztak és már úgy látszott, hogy minden baj nélkül kijuthatnak a bányából, amikor a tisztt hirtelen összevonta a szemöldökét és számolni kezdett:

— Hány rabszolga van ebben a csapatban? kérdezte.

— Száz, — felelte az egyik kísértő harcos.

— Miért van akkor velük négy ór? — érdeklődött a tisztt.

— Csak két ór kíséri a menetet, — mondotta a harcos.

Komodoflorensal gyorsan előlépett és bejelentette:

— Mi nem tartozunk a rabszolgacsapat kísértéhez.

— Mit kerestek hát itt? — kérdezte a tisztt.

— Négyszemközt gyorsan megmagyarázhatjuk ezt neked, — mondotta a trohanadalmakusi.

A tisztt utjára bocsátotta a rabszolga csapatot és intett Komodoflorensalnak és Tarzannak, hogy kövessék a szomszédos szobába. Itt feléjük fordult:

— Mutassátok meg a belépési engedélyteket.

— Nincsen engedélyünk, — felelte Komodoflorensal. — Mi Kalfastoban ventalt keressük, mert meg akarjuk vásárolni egyik rabszolgáját és miután a rendelkezésünkre álló rövid idő alatt nem tudtunk engedélyt szerezni a bányába való belépésre, anélkül jöttünk ide. Megtudod nekünk mondani, hogy hol találhatjuk Kalfastobant?

Komodoflorensal megcsörgette aranyait, mire a tisztt szolgálatkészzen felelte:

— Örülök, hogy szivességet tehetek nektek. Kalfastoban szállása a királyi palota ötödik eme-

letén van a központi folyosón, fele úton a Király Folyosója és a Harcosok folyosója között. Miután ma reggel mentették fel a bányaszolgálat alól, biztosra veszem, hogy megtaláljátok lakásán.

Komodoflorensal Minuni módra hátra hajlitott felsőtesttel tisztelgett a tiszttel előtt:

— Köszönjük neked a felvilágosítást, — mondotta. — Nagyon örülnénk, ha elfogadnád hálánknak ezt a csekély jelét. — Azzal kihuzott egy nagy arany pénzdarabot a pénzeszacskóból és átnyújtotta a tisztnek.

— Elfogadom, nehogy hálátlannak tartsatok — felelte a tiszt. Nemes ajándékokkal a szegények szenvedéseit fogom enyhíteni. Kivánom, hogy sohase vetődjön rátok a szerencsétlenség árnyéka.

Mindhárman tisztelegtek, majd pedig Tarzan és Komodoflorensal elhagyta az örszobát és egy pillanattal később ismét a föld felszínén, a szabad levegőn voltak.

Visszatértek a királyi palotához, amelynek északi homlokzata felé tartottak, mert minden épületben ezen az oldalon van a Rabszolgák Folyosójának bejárata. Azért akartak a Rabszolgák Folyosóján behatolni az épületbe, mert a Harcosok Folyosóján távoztak el onnan és attól tartottak, hogy ha ismét ott tünnének fel valaki esetleg gyanusnak találhatná gyakori látogatásukat a királyi palotában.

Miután beléptek az épületbe, néhány perc alatt feljutottak az ötödik emeletre. Egyenesen a központi folyosónak a bányaörség tisztje által megjelölt hely felé tartottak, miközben eszükbe jutott, hogy ha Kalfastoban felismeri őket, akkor halálos veszedelembbe kerülnek. Amikor a Rabszolgák Folyosóját és a Harcosok Folyosóját összekötő folyosó közepére értek, Komodoflorensal

megszólított egy fiatal rabszolganőt és Kalfastoban szállása felől érdeklődött.

— Haladjatok át Hamadalban szállásán és akkor megtaláljátok Kalfastoban lakását. — felelte a leány. — Lépjetek be a harmadik ajtón, — mutatott abban az irányban, amerre az előbb tartottak.

Tarzan az iránt érdeklődött Komodoflorensnál, hogy könnyűszerrel bejuthatnak-e Kalfastoban szállására.

— Igen. — felelte Komodoflorensal. — A baj csak ott kezdődik majd, amikor már bejutottunk Kalfastobához és nem tudjuk, mitévők legyünk.

— Tudjuk, hogy mi a célja utunknak. — mondotta a majomember. — Csak keresztül kelvünk tervünket és el kell távolítanunk utunkból minden akadályt.

— Nagyon egyszerűnek képzeled ezt a vállalkozást, — nevetett a herceg.

Tarzan mosolyogva felelte:

— Hogy őszinte legyek, e pillanatban még én sem tudom, hogy mit kell tennünk azután, hogy bejutottunk Kalfastoban szállására, vagy pedig hogy mi lesz a teendőnk, miután Talaskart megtaláltuk és kijutottunk vele a ventál szállásáról. Dehát ez a tanácstalanság nem okoz gondot nekem, miután eddig sem tudtam, hogy milyen meglepetések várnak rám ennek az idegen világnak számomra teljesen ismeretlen környezetében. Lehet hogy minden nehézség nélkül megtudjuk valósítani tervünket, de számolni kell azal is, hogy a következő percben elháríthatatlan akadályba ütközünk.

A leány által megjelölt harmadik teremben néhány asszonyt láttak, akik a padlón kuporogtak. Kettő a harcos-osztályhoz tartozott, a többiek fehér tunikás rabszolganők voltak. Komodofloren

sal habozás nélkül belépett a terembe:

— Ez Hamadalban szállása? — kérdezte.

— Igen, — felelte az egyik asszony.

— És Kalfastoban szállása innen nyílik?

— Igen.

Ezután az asszonyok Komodoflorensal további kérdésére elmondották, hogy Kalfastoban szállásáról kijárat vezet egy külső folyosóra, amelynek lakásaiban sokszáz ember él.

— Tulajdonképpen kit keresel te? — érdeklődött az egyik asszony.

— Palastokar nevű embert, — talált ki gyorsan Komodoflorensal egy álnevet. — Hogy ismerősömet megkeressen, át kell mennem Hamadalban és Kalfastoban szállásán. De lehet, hogy Kalfastoban odahaza tartózkodik és akkor utbagazithat minket.

— Kalfastoban Hamadalbannal együtt elment hazulról — felelte az asszony. — De minden pillanatban visszatérhetnek már, nem kell tehát sokáig várakoznod rájuk.

— Köszönöm, — felelte gyorsan Komodoflorensal, — de enélkül is megtudom találni Palastokar lakását.

Gyorsan keresztül ment a termen és belépett Kalfastoban szállására, miközben hátraszólt Tarzannak, aki nyomon követte:

— Ugy látom, hogy nagyon gyorsan kell cselekednünk, mert nincs vesztegetni való időnk.

Az első terem üres volt és több ajtó nyílt belőle. A majomember a legközelebbi ajtóhoz lépett és lenyomta a kilincset. Az ajtó kinyílt, de a teremben sötétség uralkodott. A herceg két gyertyát hozott a másik szobából és megállapította, hogy egy raktárhelyiségbe kerültek, ahol élelmiszer, gyertyakészlet és ital volt felhalmoz-

va, Tarzan, aki az ajtóban maradt, férfihangokat hallott Hamadalban lakosztálya felől. Az egyikben felismerte Kalfastoban ventál hangját.

— Gyere át szállásomra, Hamadalban, — kiáltotta harsányan a ventál, — megmutatom neked új rabszolgámat.

Tarzan gyorsan a raktárhelyiségbe rántotta barátját és bezárta maguk mögött az ajtót.

A raktárhelyiség ajtaján kis kémlelőt fedeztek fel, amelyen keresztül mindent láthattak, ami a másik szobában történik.

— Ilyen jó vételt még sohasem csináltam, mint, mikor ezt a lányt megvettem. — folytatta Kalfastoban. De várj csak, majd kihozom ide.

Egy másik ajtóhoz lépett, amelyet kulccsal kinyitott és bekiáltott:

— Gyere ki!

Büszke testtartással, mint valami királynő lépett ki a szobából egy leány. Megvetéssel nézett a ventálra. Talaskar volt. Komodoflorensal megállapította, hogy még sohasem látta ilyen szépséget. Kalfastoban fehér tunikát adott neki, amelyben még jobban érvényesült arca fehér bőre és királynői termete. Kalfastoban megmagyarázta barátjának, hogyan jutott a leányhoz:

— Zoanthrohago rabszolgája volt, de azt hiszem, hogy ura sohasem látta, mert különben nem adta volna el nekem azért a nevetséges csekély összegért, amit kínáltam érte.

— Feleségül veszed és a harcosok kasztjába emeled? — kérdezte Hamadalban.

— Dehogy is, — felelte Kalfastoban. Hiszen akkor nem lenne többé rabszolga és nem adhatnám el. Egy ideig magamnál tartom, azután pedig eladom, mert értéke állandóan növekedni fog.

Hamadalban szállásáról ekkor egy asszony lépett a másik terembe és Tarzan, valamint barátja hallották, amint ezt mondotta:

— Két katona van itt a kőbányából egy zöld tunikás rabszolgával és Kalfastobant keresik.

A következő pillanatban a két katona és a rabszolga megjelentek a szobában. A rabszolga Caraftap volt. Kalfastoban meglepetten kiáltott fel:

— Az én jó rabszolgám, Caraftap. Miért hoztátok ide?

— Azt mondja, hogy nagyon fontos közölni valója van veled. — felelte az egyik harcos.

— Mit akarsz közölni velem? — kérdezte Kalfastoban.

— A nemes Zoanthrohago, de maga a király is hálás lesz nekem ezért a felvilágosításért, — felelte Caraftap. — De ha elárulom neked titkomat és azután visszavisznek a kőbányába, rabszolgatársaim meggyilkolnak. Te mindig jó voltál hozzám, Kalfastoban ventál és ezért kértem, hogy kísérjenek hozzád, mert tudom, ha te megígéred, hogy a fehér tunikával jutalmaznak értékes szolgálataimért, akkor biztonságban leszek.

— Tudhatod, hogy én ezt nem tehetem meg, — mondotta Kalfastoban.

— De a király megteheti és ha te közbenjársz érdekemben, akkor nem fogja elutasítani kérésemet.

— Azt megígérem, hogy közbenjárok érdekedben a királynál, ha közlésed értékes lesz. Mondd meg hát, mit tudsz, ami a királyt is érdekelheti?

— Veltopismakus városában gyorsan szállnak a hírek, — kezdte előadását Caraftap — és így Aoponato és Zuanthrol holttesteinek megtalálása után csakhamar a kőbányában is tudtunk a két rabszolga haláláról. Miután én is Zoanthrohago rabszolgája vagyok, egy teremben őriztek ezekkel a rabszolgákkal és mindkettőt jól ismerem. Képzelheted meglepetésemet, amikor egy

nagy csoport rabszolgával együtt átmentem az egyik főlaguton és megpillantottam Zuanthrolt és Aoponatot, akik harcosok ruháját viselték és a bánya kijárata felé tartottak.

— Hogyan nézett ki az a két harcos? — szólalt meg hirtelen az egyik katona, aki Caraftapot a bányából felkisérté.

A rabszolga megadta a két szökevény személyleírását, mire a harcos felkiáltott:

— Hiszen ez a két harcos állított meg engem a bánya főlejárata és megkérdezték, hol találhatják meg Kalfastobant.

A zöld tunikás rabszolga nagy tömeg kíváncsit vonzott a szobába és az egyik fiatal rabszolgaleány felkiáltott:

— Rövid idővel ezelőtt ugyanez a két ember engem is megszólított és ugyanezt a kérdést intézték hozzám is.

Az egyik asszony, aki az előbb Hamadalban szállásán tartózkodott, most ijedten felsikoltott:

— Néhány perccel ezelőtt haladt át ez a két ember a mi szállásunkon és beléptek Kalfastoban lakosztályába, de nem Kalfastobant, hanem egy előttem ismeretlen embert kerestek. akinek nevére már nem emlékszem.

— Palastokart keresték, — emlékeztette egyik társnője.

— Igen, Palastokart és azt mondták, hogy szállása a külső folyosón fekszik, ahova Kalfastoban szállása nyílik.

— Ilyen nevű ember nem lakik a királyi palotában, — állapította meg Kalfastoban. — Ez csak ürügy volt részükről arra, hogy behatoljanak szállásomra.

— Vagy pedig hogy átvonulhassanak rajta, — jegyezte meg az egyik bányaőr.

— Nyomban üldözésükre kell indulnunk. —

mondotta társa.

— Tartsd itt Caraftapot, amíg mi visszatérünk és kutasd át gondosan szállásodat és a környező termeket, Kalfastoban. — mondotta az első bányász és társával együtt a külső folyosóra sietett. Hamadalban és a szobában tartózkodó többi harcosok követték őket és a teremben csak Kalfastoban, Caraftap, valamint az asszonyok maradtak.

XVIII. FEJEZET

Kalfastoban nyomban át akarta kutatni szállása szobáit, de Caraftap megállította.

— Ha valóban itt rejtőztek el, akkor biztosabban elfoghatjuk őket, ha a szállásodra vezető ajtókat elreteszeliük. — mondotta.

— Remek ötlet, Caraftap — felelte Kalfastoban, — mert ha lezárjuk az ajtókat, akkor nem kell úgy sietnünk a kutatással.

Parancsot adott az asszonyoknak, hogy hagyják el a termet, majd pedig lezárta a Hamadalban szállására és a külső folyosóra nyíló ajtókat.

Caraftapnak még volt egy kérése:

— Miután a szökevények ketten vannak, nem gondolod, hogy helyes lenne, ha nekem is adnál valamilyen fegyvert?

Kalfastoban gögösen ütött a mellére:

— Egy tucat ilyen fickóval Kalfastoban egy-maga is el tud bántani. De saját védelmedre vegyél magadhoz egy kardot a raktárhelyiségben, míg én bezárom ezt a vadmacskát a cellájába.

Kalfastoban Talaskar után sietett. Caraftap pedig a raktárhelyiség felé indult.

A ventál a szoba ajtaja előtt utólérte és elkapta kariját.

— Ne siess úgy kedvesem! — kiáltott reá.

— Adj egy csókot mielőtt elválsz tőlem. Miután meggyőződünk arról, hogy a két gonosz rabszolga nem tartózkodik szállásom szobáiban, viszázatérek hozzád, tehát ne félj a te uradtól.

Talaskar megfordult és öklével a ventál arcába sujtott.

— Vedd le rólam piszkos kezedet. gazember! — kiáltotta és dulakodni kezdett támadójával, hogy kiszabadítsa magát kezei közül.

— Hát így vagyunk! Valóban dühös vadmacska vagy! — ordította a férfi, de nem eresztette el Talaskart és vad dulakodás közben léptek be a leány cellájába. Ugyanebben a pillanatban Caraftap, a rabszolga lenyomta a raktárhelyiség ajtajának kilincsét és belépett a terembe. Alig tett azonban egy lépést, amikor acélos ujjak szorultak nyaka köré. Félelmében kiáltani szeretett volna, de az erős szorítás következtében nem jött ki hang a torkán. Küzdeni próbált a vasmarok szorítása ellen, de csakhamar föl kellett adnia a harcot. És ekkor halk, de hideg és kegyetlen hang szólalt meg mellette és ezt sugta fülébe:

— Halj meg, Caraftap! Találkozzál sorsoddal, amelyet kiérdemeltél, amiért elárultad két rabszolgatársadat. Te magad is tudod, hogy ezt a sorsot érdemled, mert nem mertél visszatérni Zoanthrohago rabszolgáinak szállására a bányába. Halj meg, Caraftap! És tudd meg, mielőtt meghalsz, hogy az lesz gyilkosod, akit el akartál árulni. Kerested Zuanthrolt és most megtaláltad őt.

Az utolsó szavaknál a szörnyű erejű ujjak ráfonódtak az ember nyakára. Caraftap kétségbeesetten küzdött és levegő után kapkodott, de azután egy kéz lassan elfordította testét és az áruló feje élettelenül bukott le.

Tarzan félredobta a holttestet, a ventál szállításának lakószobájába ugrott és gyorsan Talaskar cellájának ajtaja felé sietett. Komodoflorensal nyomon követte.

A dulakodó Kalfastoban és Talaskar becsapták az ajtót és amikor Tarzan benyitott a szobába, azt látta hogy a hatalmas természetű ventál fojtogatja a leányt. A tiszte szinte teljesen esztét veszttette a leány ellenkezése miatt és öklével éppen a leány arcába akart sujtani. Talaskar a férfi kezei között vergődve igyekezett kikerülni az ütést. Ekkor súlyos kéz nehezedett a ventál vállára és egy halk hang azt suttofta fülébe:

— Te keresel bennünket, hát itt vagyunk!

Kalfastoban elengedte a leányt, hirtelen megfordult és ugyanakkor kardja után nyult. A két rabszolgával találta magát szemben, akik közül Aoponato már kihuzta kardját, de Zuanthrol még nem tartotta kezében fegyverét. Tarzan a tiszte fejére olvasta szavait:

— Kalfastoban egy maga is eltud bänni egy tucat ilyen rabszolgával. Hát itt vagyunk, te hencegő, még pedig nem is egy tucat rabszolga, hanem csak kettő áll veled szemben. De nincs időnk bevárni, amig megmutatod, hogy milyen erős és hatalmas vagy. Nagyon sajnáljuk, de meg kell büntetnünk téged. Ha nem bántottad volna ezt a leányt, akkor csak bezártalak volna szállásodra, ahonnan hamarosan kiszabadítottak volna. De kegyetlenséged sokkal szigorubb büntetést érdemel: a halált.

— Caraftap! — ordította Kalfastoban. Most már nem volt a nagyhangu, dicsekvő harcos. Hangja reszketett a félelemtől és kétségbeesetten rángatódzott a majomember kezei között.

— Caraftap, segits! — kiáltotta ismét.

— Caraftap halott, — mondotta a majom-

ember. — Meghalt, mert elárulta társait. Te pedig meghalsz, mert egy védtelen rabszolga-leánnyal erőszakoskodtál. Szurd keresztül a szívé, Komodoflorensal, nincs vesztegetni való időnk.

Amikor Trohanadalmakus trónörököse kihuzta kardját Kalfastoban ventál szívéből és a holttest végig zuhant a cella padlóján. Talaskar a majomember lábai elé esett.

— Zuanthrol és Aoponato! — kiáltotta. — Azt hittem, hogy már sohasem látlak többé viszont titeket. Mi történt? Hogyan kerültetek ide? Megmentettetek engem, de most életetekkel fogtok megfizetni ezért. Meneküljetek! Nem tudom, merre nyílik számotokra a menekülés utja, de azért tünjetek el innen! Nehogy itt találjanak benneteket. Én még most sem tudom megérteni, hogy miért jöttetek ide.

Komodoflorensal megmagyarázta a leánynak jövetelük célját:

— Elhatároztuk, hogy megszökünk és Zuanthrol nem akart nélküled elmenekülni. Átkutatta utának a kőbányát, majd pedig a királyi palotát. Megkísérelte a lehetetlent, de végre megtalált téged.

— Miért tetted ezt értem? — kérdezte Talaskar és csodálattal nézett Tarzanra.

— Azért, mert jó voltál hozzám. amikor Zoanthrohago rabszolgáinak szállására vittek a kőbányában, — felelte a majomember. — és mert megigérted, hogy amikor eljön az idő a menekülésre, akkor hárman fogunk menekülni.

Tarzan fölemelte a leányt térdeplő helyzetből és kivezette a lakószobába. Utközben oda-szólt barátjának:

— Komodoflorensal, te jobban tudod, mint én, merre kell menekülnünk, hogy minél kisebb veszély árán juthassunk ki innen. Hamadaban szállásán keresztül távozzunk-e el, vagy pedig

azon a külső folyosón, amelyről az előbb hallottunk beszélni? Ezekre a kérdésekre én nem tudok megnyugtató választ adni. De nézd csak, a szoba tetején nyílás van, nem tudod hova vezet ez?

— Ez a nyílás mindenüvé vezethet és sehova se, — felelte Komodoflorensal. — Sok szobának van ilyen tetőnyílása, amelyek esetleg kis padlásokra nyílnak, ahonnan nem lehet más helyiségekbe átjutni. De lehet az is, hogy titkos szobákba, vagy a felsőbb emeletek folyosóira vezetnek.

Ekkor dörömböltek a bezárt ajtón és egy női hang kiáltotta:

— Kalfastoban, nyisd ki az ajtót. Egy altiszt jött a bányából Caraftap rabszolgáért. Zoanthrohago rabszolgáinak fogdája előtt halva találták az őrt és ki akarják hallgatni Caraftapot, mert a feltevés szerint összeesküvés történt a rabszolgák között.

— A külső folyosón kell eltávoznunk innen — mondotta halkán Komodoflorensal és a másik ajtó felé indult. Amikor azonban az ajtóhoz ért, egy kéz nehezedett a kilincsre és kívülről kiáltást hallottak:

— Kalfastoban! Bocsáss be! A rabszolgák nem ezen az uton szöktek meg!

Tarzan, a majomember gyorsan körülnézett a helyiségben.

Szemével felmérte a padlótól a mennyezetig lévő távolságot, azután pedig a magasba szökött. Csak a nyílás peremét akarta elérni kezével, de az ugrás ereje olyan nagy volt, hogy egész teste fölrepült a sötét helyiségbe. Amikor visszanézett a terembe, éppen úgy meg volt lepve, mint barátja és a leány. Térdeivel megkapaszkodott a nyílásban és fejjel lefelé ereszkedett a mélységbe, miközben mind a két lezárt ajtón hangos dörömbölést hallottak.

A király nevében követelem, hogy nyissátok ki az ajtót — kiáltotta egy hang a külső folyosóról, mire az ellenkező ajtónál várakozó férfi visszaordított:

— Nyisd ki te az ajtót!

— Hogy nyithatnám ki én, amikor te reteszelted el! — kiáltotta vissza a másik

— Nem én reteszelttem el az ajtót, hanem te! — hangzott a dühös felelet.

— Hazudsz! — kiáltotta a harcos, aki Hamadalban szállása felől akart behatolni a terembe — és ezért a hazugságért meg fogsz fizetni. amikor majd a királynak jelentem az esetet.

Tarzan kinyújtotta kezét társai felé, Komodoflorensal felemelte Talaskart, akit Tarzan csuklóinál fogva beemelt a padlásszobába. A dühös harcosok, akik a két bezárt ajtó előtt várakoztak, most elhatározták, hogy betörik az ajtókat. Nehéz csapások zúdultak az ajtódeszkákra.

— Tömd meg zsebeidet gyertyákkal és ugorj fel, hogy elkaphasd kezeimet — mondotta Tarzan.

— Amikor a raktárhelyiségben voltunk minden gyertyát összeszedtem — felelte a herceg. — Vigyázz! Ugrom!

Abban a pillanatban, amikor Tarzan felrántotta a magasba barátját, nagy recsegéssel betört az ajtó és tíz harcos rohant a szobába a parancsnokuk nyomában. A ventál elmosolyodott, amikor a szembenlévő ajtóhoz sietett és kinyitotta azt. Dühös harcosok rontottak reá, de amikor megmagyarázta a félreértést, mindnyájan nevetésbe törtek ki, amihez egy kis szégyenkezés is hozzájárult.

— De ki tartózkodott tulajdonképpen ebben a helyiségben? — kérdezte a ventál.

— Kalfastoban és Caraftap rabszolga, —

mondotta egy asszony.

— Ugylátszik elbujtak, — jegyezte meg egy harcos, mire a ventál kiadta a parancsot a lakás átkutatására. Egy másik harcos észrevette, hogy a raktárhelyiség ajtaján egy emberi kéz nyulik ki a padlón. Besiettek a helyiségbe és kihúzták Caraftap holttestét.

A ventál, miután bátor ember volt, maga járta végig a szobákat és az egyikben megtalálta Kalfastóban átszurt szívű holttestét. Tarzan odasugta Komodoflorensalnak:

— Ideje, hogy bármilyen módon kijussunk innen, mert valamelyikük valószínűleg felfedezi ezt a helyiséget.

Gondosan végig tapogatták a padlás falait, miközben ujnyi vastag porban gázoltak. Tarzan csakhamar egy nyílást talált a falban, amelybe befért egy ember. Néhány pillanat múlva eltűnt a nyílásban, amely egy alagutba vezetett. Két társa lélekzetfojtva várakozott rá. Nagysokára Tarzan suttogó hangját hallották az alagut mélyéből.

— Gyertek utánam! — szólt föl a majomember.

Mindketten lekusztak a sötét alagutba és hosszas tapogatódzás után megpillantották Tarzant, aki kis, tágas helyiségben gyertyafény mellett ült. A helyiség éppen akkora volt, hogy egy ember ülőhelyzetben elfért benne.

— Itt megvárhattok, amíg kikutatom az alagutat, — mondotta a majomember. — Azt már megállapítottam, hogy ezt az alagutat még sohasem használták, tehát nem valószínű, hogy itt is keresni fognak bennünket.

— Feltevésem szerint az alagut egy másik helyiségbe torkollik és lehet, hogy ott kijuthatunk a szabadba, — mondotta Komodoflorensal.

— Teljesen igazad van, — felelte Tarzan.
— Én megyek majd elől, Talaskar kövessen engem és te haladj mögötte. Most már gyertyafény mellett folytatták utjukat a keskeny alagutban, amely ide-oda kanyargott és végül hirtelen kiszélesedett és megnagyobbodott, úgy hogy már kiegyenesedve is tudtak járni. Az alagut most erősen lejtősödött és csakhamar kis szobába léptek, ahol Talaskar ijedten ragadta meg Tarzan karját és az egyik fal felé mutatott:

— Nézd, mi van ott, Zuanthrol! — A fal mellett egy guggoló alak ült a padlón.

— Ott van a másik! — kiáltotta a leány és a szoba ellenkező sarkába mutatott.

A majomember balkezébe fogta a gyertyát jobbkezével pedig kardja markolatát szorította. Közel lépett az egyik guggoló alakhoz és lehajolt, hogy megvizsgálja. Amikor kezét a mozdulatlan ember vállára tette, az egész test összeomlott, mint egy homokvár.

— Mi történt ezzel az emberrel? — kérdezte a leány.

— Ez az ember évek óta halott. Még életében a falhoz láncolták és már a lánc is elporladt.

— A többiek is így haltak meg, — mutatott Komodoflorensal a guggoló alakokra.

Legalább ezek nem akadályoznak bennünket a szökésben. — állapította meg Tarzan és a tulsó oldalon lévő ajtó felé sietett.

— De azért fontos adatot szolgáltatnak számunkra, — jegyezte meg Komodoflorensal. — Még pedig azt, hogy ez a folyosó egy nagyhatalmu veltopismakusi nemes lakásával van összekötve. Olyan nagyhatalmu ember volt ez, hogy ilyen módon bánhatott el ellenségeivel anélkül, hogy felelősségre vonták volna. És

megállapíthatjuk azt is, hogy ezek az emberek sok évvel ezelőtt haltak meg.

— A holttestek állapotáról következtethetünk erre, — mondotta Tarzan.

— Nemcsak ebből. — folytatta a herceg, — mert a hangyák is rövid idő alatt elvégezték volna az enyészetnek ezt a munkáját. A régi időkben a halottakat az épületekben hagyták és a hangyák, akik a mi sirásóink voltak, csakhamar eltakarították a holttesteket, de megtörtént az is, hogy megtámadták az élőket. Kénytelenek voltunk irtóhadjáratot indítani ellenük. Trohanadalmakus városában nagy harcok játszódtak le a hangyák és Minuniak között és sokezer harcosunkat élve falták föl. És bár billiószámra pusztítottuk a hangyákat, királynőik sokkal gyorsabb tempóban hozták világra az új harcosokat mint ahogy mi irtani tudtuk őket. Végül is óriási áldozatok árán megtámadtuk fészkeiket, lemészároltuk királynőiket és azóta egyetlen hangya sem merészkedett épületeinkbe. Mi pedig a halottakat nem hagyjuk az épületekben, nehogy ezzel odavonzzuk ismét a hangyákat.

— Azt hiszed tehát, hogy ez a folyosó valamelyik nagy ur szállására vezet? — érdeklődött Tarzan.

— Azt hiszem, hogy valamikor ez volt a helyzet. De lehet, hogy azóta befalazták a folyosó nyílását. Lehet, hogy régen a király fia lakott azokban a termekben, amely most talán kaszárnya, vagy pedig istálló. A jelekből ítélve csak annyit állapíthatunk meg pontosan, hogy a helyiséget hosszú ideje nem használták már és lehet az is, hogy a veltopismakusiak nem is tudnak létezéséről.

Amikor elhagyták a halottastermet, a folyosó erősen lejtősödött az alsó emeletek felé és az

előbbinél jóval nagyobb szobába nyilott. A szoba padlóján sok holttestet találtak.

— Ezeket az embereket nem láncolták a falhoz, — állapította meg Tarzan.

— A holttestek mellett heverő kivont kardokból és az áldozatok helyzetéből arra lehet következtetni, hogy ezek harc közben estek el — felelte Komodoflorensal.

Amikor mindhárman megálltak egy pillanatra, hogy körülnézzenek a helyiségben, füleiket emberi hang ütötte meg.

XIX. FEJEZET

Amint a napok multak és Tarzan még mindig nem tért haza, fia egyre nyugtalanabb lett. Küldöncöket menesztett a szomszédos falvakba, de mindegyik azzal az üzenettel tért vissza, hogy sehol sem látták Big Bwana-t, a Nagy Főnököt. Azután távirati uton érdeklődött Afrika legtávolabbi pontjain, hogy nem láták-e Tarzant, vagy nem hallottak-e róla. De mindenünnen kivétel nélkül tagadó válaszokat kapott. Végül pedig a legbátrabb és leggyorsabb waziri harcosok kíséretében átkutatta a vidéket apja után. A lelkiismeretes kutatás is eredménytelen maradt, de azért fáradhatatlanul folytatták a kutatást és egyre távolibb vidékekre jutottak el.

Elkomoelhago király palotájában három ember torpant meg az elrejtett helyiségben és arra az emberi hangra figyeltek, amely a falon keresztül hallatszott hozzájuk.

— Ez női hang volt, — állapította meg Komodoflorensal.

Csakhamar fölfedezte, hogy a mennyezeten néhány hualnyi széles nyílás van. Tarzan át-

nyújtotta gyertyáját Komodoflorensalnak, kardját a földre dobta és felugrott a nyílásba. Megkapaszkodott a nyílás szélébe, néhány pillanatig figyelt, majd pedig ismét leugrott a földre.

— A teremben vaksötétség uralkodik — jelentette. — A hangok egy másik teremből hallatszottak. A felettünk lévő helyiségből valószínűleg el lehet jutni abba a terembe, ahol a nő tartózkodik és én átfogom kutatni a környéket.

— Ne hagyj el bennünket, — kiáltotta a leány. — Vigyél minket is magaddal.

— Két kard többet ér, mint egy, — tette hozzá Komodoflorensal.

— Nem bánom, gyertek velem. Én megyek előre, te pedig emeld föl Talaskart, hogy fölhúzzam a mennyezet nyílásán.

Néhány perc múlva mindhárman a felső helyiségben voltak. Gyertyáik szűk átiárót világítottak meg. A fal egy része nem kőből, hanem fából készült.

— Ezeknek a durva deszkáknak a másik fele igen szép tapétákkal és faragásokkal van díszítve, — suttogta Komodoflorensal. — Egy szoba mellett vagyunk és biztos, hogy innen titkos ajtó nyílik a szobába.

Most ismét hallották a női hangokat és ki tudták venni a szavak értelmét is.

— Miért is nem adták őt nekem.... — mondotta a női hang.

— Legdicsőségesebb urnőm, ha teljesítik kívánságodat, akkor ez nem történik meg, — felelte egy másik női hang.

Most ismét az első hangot hallották:

— Zoanthrohago egy örült és megérdemli a halált. De apám, a király még nagyobb örült, mert megakarja ölni Zoanthrohagot és vele együtt a lehetőségét annak, hogy rájöjjenek a titokra, hogyan varázsolhatják óriásokká harco-

sainkat. Ha megengedték volna, hogy megvásároljam Zuanthrolt, akkor nem szökött volna meg. Ők azt hitték, hogy én meg akarom ölni, de távol állt tőlem ez a szándék.

— Mit csináltál volna akkor vele, dicsőséges hercegnő?

— Ez nem tartozik egy rabszolgára, — hangzott a fölényes válasz.

— Janzara hercegnőt halljuk beszélni — sugta barátjának Tarzan. — Ő Elkomoeihago király leánya, akit te el akartál fogni, hogy feleségül vedd.

— Valóban olyan szép, mint ahogy híresztelik? — kérdezte Komodoflorensal.

— Nagyon szép, de valóságos ördög.

Tarzan merész tervet forgatott agyában. Most ismét hallották a hercegnő hangját:

— Csodálatos férfi volt. Egészen más, mint a mi harcosaink. Most elmehetsz, rabszolga, és ne zavarjatok, amíg a nap sugarai nem érnek az Asszonyok Folyosójának és a Király Folyosójának keresztezésére.

Talaskar találta meg elsőnek a titkos ajtót.

— Várjatok meg itt! — mondotta Tarzan. — Elhozom Janzara hercegnőt, hogy ha nem tudunk elmenekülni, legyen egy tusz, akinek révén megválthatjuk szabadságunkat.

Tarzan benyomta az ajtót és már benn is volt a pompásan berendezett szobában. Márványkereveten feküdt a hercegnő, lábainál és fejénél egy-egy hatalmas gyertya égett. Tarzan nyitva hagyta az ajtót és a hercegnő felé sietett, de mielőtt még közelébe ért, a hercegnő felnyitotta szemeit, talpraugrott és szembefordult vele. Egy pillanatig szótlánul bámulta, azután lassan feléje indult és izgatott hangon kérdezte:

— Hát mégis eljöttél értem. Zuanthrol?

— Eljöttem érted, hercegnő, — felelte Tar-

zan. — Ne kiálts segítségért és akkor nem történik semmi bántódásod.

— Nem csapok lármát, — suttogta Janzara, aki félig lecsukott szempillákkal közeledett Tarzan felé és hirtelen átölelte nyakát.

Tarzan gyengéden kiszabadította magát az ölelő karokból.

— Te félreérted a helyzetet, hercegnő — mondotta. — A foglyom vagy és velem fogsz jönni.

— Igazad van, — mondotta a hercegnő, — a foglyod vagyok, de te is félreérted a helyzetet. Szeretlek téged. Nekem jogom van rabszolgát is választani férjemül és én téged választalak.

Tarzan türelmetlenül rázta fejét:

— Te nem szeretsz engem, hercegnő és sajnálom, ha szerelemre gondolsz velem kapcsolatban, mert én sem szeretlek téged. Nincs vesztegetni való időm, kövess!

Közelebb lépett a hercegnőhöz és megragadta csuklóját. A hercegnő hangja megváltozott:

— Megörültél? Vagy nem tudod, kivel állsz szemben?

— Janzara vagy, a király leánya, — mondotta Tarzan.

— És mégis vissza mered utasítani szerelmemet?!

— Nem lehet szó közöttünk szerelemről. Számomra csak az a fontos, hogy barátaimmal együtt elmenekülhessek innen.

— Mást szeretsz tehát?

— Igen.

— Ki az a nő?

Tarzan nem felelt kérdésére, hanem rákiáltott:

— Hajlandó vagy önszántadból követni,

vagy azt akarod, hogy erőszakkal hurcoljalak el?!

A hercegnő eltorzult arccal nézett rá, szemében vésztiósló tűz lobogott. De azután eltűnt a düh kifejezése arcáról és kinyújtotta kezét a férfi felé:

— Segíteni fogok neked, Zuanthrol, hogy elmenekülhess, mert szeretlek. Kövess és megmutatom az utat.

— De én nem távozhatok társaim nélkül.
— mondotta Tarzan.

— Ők hol várakoznak reád?

Tarzan nem árulta el rejtekhelyüket, mert még nem bízott a hercegnő szándéka őszinteségében.

— Mutasd meg előbb az utat. — felelte — és azután majd visszajövök értük.

— Helyes megmutatom neked a menekülés utját és akkor talán jobban fogsz szeretni, mint azt a másik asszonyt.

Komodoflorensal és Talaskar nyugtalanok voltak Tarzan sorsa miatt és beléptek ők is a szobába. Tarzan óvatosan követte a hercegnőt, aki észrevette félelmét:

— Látom, hogy nem bízol bennem. — mondotta neki. — Lépj be hát ebbe a szobába, de előbb nézz körül, hogy lásd, nem csallak törbe.

Komodoflorensal és Talaskar még csak azt látták, hogy Tarzan az ajtóhoz lép, azután hirtelen megnyílt alatta a padló és Tarzan a mélybe zuhant. Mindketten előre rohantak, de már késő volt, a padló összezsugorodott felette. Janzara a dühtől remegve állott helyén és az összezsugorodott padló felé kiáltott:

— Ha nem akarsz engem szeretni, akkor mást sem fogsz szeretni többé!

Ebben a pillanatban észrevette a feléje rohant Komodoflorensalt és Talaskart.

Tarzan gyertyákkal világított helyiségben találta magát. Szemben vele egy vasráccsal elválasztott helyiség volt, ahol egy férfi tartózkodott. Amikor meglátta Tarzant, felugrott és rákiáltott:

— Nézz gyorsan balfelé!

Tarzan megfordult és két hatalmas, zöldszemű vadállatot látott maga előtt. Két afrikai vadmacska volt. Tarzan kirántotta kardját, a szomszéd helyiségben lévő ember pedig ezt kiáltotta:

— Ha távol tudod tartani magadtól őket, amíg félretolom az ajtóban a reteszt, akkor megmentelek.

Komodoflorensal miközben Janzara felé rohant, ugyanarra a helyre lépett, ahol Tarzan eltűnt és amikor megnyílt alatta a padló, hallotta még, amikor a hercegnő vad dühvel rákiáltott Talaskarra:

— Tehát téged szeret Zuanthrol! De én megmutatom, hogy sohasem lesz a tied és még a halálban sem egyesülhettek.

Talaskar ijedten hátrált, mert a hercegnő törét kirántva rohant feléje:

— Halj meg rabszolga! — kiáltotta és feléje sujtott, de Talaskar félre ugrott előle és megragadta a hercegnő csuklóját. A következő pillanatban mindketten a földön hemperegtek és vad dulakodás közben a hercegnő Talaskar szívébe igyekezett szurni törét, míg ez ellenfele torkát kereste kezével.

A két vadmacska egyszerre támadott Tarzandra és Komodoflorensal, aki még a hercegnő lakosztályában kihuzta kardját, közvetlenül a második vadállat elé zuhant. Ez ijedtében visszahúzódott a fal mellé és ott készült újabb támadásra.

Talaskar és Janzara pedig kétségbeesett dulakodásuk közben arra a helyre kerültek, ahol Tarzan és Komodoflorensal a mélységbe zuhantak és a hercegnő rémülten kiáltotta:

— A macskák! A macskák! — A következő pillanatban mindketten egymásba kapaszkodva, ugyancsak a mélységbe zuhantak.

*

Amikor Komodoflorensal látta, hogy az egyik vadmacska meghátrál meglepetésében, Tarzan segítségére sietett és elüzték a másik vadmacskát is. Most azonban a két vadállat egyszerre támadott, de a két férfi kétségbeesett vagdalkozás közben a másik cella ajtajáig hátrált és az ott tartózkodó férfi egy alkalmas pillanatban kinyitotta az ajtót és felkiáltott:

— Most ugorjatok be ide!

De ekkor két egymásba kapaszkodó nő zuhant a mélybe és közvetlenül a támadó vadmacskák elé zuhant.

XX. FEJEZET

Mikor Tarzan és Komodoflorensal látták, hogy Talaskar és Janzara is a pincébe zuhantak, visszaugrottak a két lány mellé. Talaskar talpraugrott és fölemelte a földről a hercegnő elvesztett törét. Amikor Janzara a félelemtől reszketve föltápászkodott, a másik cellában lévő ember felkiáltott:

— Janzara! Szerelmem! Ne félj, megmentelek!

Azzal felemelte a padot, amelyen ült és a másik cellába ugrott, ahol a vérengző vadállatok ismét támadásra indultak. A három férfi körülvette a két nőt és miközben az ajtó felé hátráltak, Tarzan és barátja karddal, a harmadik férfi pedig

a paddal védekezett a dühös vadállatok ellen. A macskák azonban megkerülték őket és a két nőre támadtak. A paddal hadonászó férfi azonban olyan lendülettel sujtott feléjük, hogy a két vadállat félreugrott és a nyitott ajtón keresztül a másik cellába menekültek. A férfi nyomban berántotta az ajtót és azután a többiek felé fordult.

— Zoanthrohago — kiáltotta a hercegnő.

Ez féltérdre esett, kinyújtott karral hátrahajolt és hódolatul felelte:

— A te rabszolgád!

— Megmentetted életemet, Zoanthrohago, noha olyan kegyetlenül bántam veled. Hogyan jutalmazalak meg ezért?

— Szeretlek, hercegnő, amint ezt már rég tudod. De most már semmit sem kérhetek tőled, mert holnap meghalok a király akaratából.

A hercegnő Tarzanékra mutatott:

— Ezek a rabszolgák meg akarnak szökni. Zoanthrohago. Segítségemmel keresztülvihetik tervüket. Velük együtt mi is megszökhetünk és hazájukban menedéket lelhetünk.

— Feltéve, ha egyikük nagy hatalmu ember szülővárosában, — felelte Zoanthrohago.

— Barátom Adendrohahkis király fia és Trohanadalmakus trónörököse — mondotta Tarzan Komodoflorensalra mutatva.

Janzara most Tarzan felé fordult:

— Rossz voltam hozzád, Zuanthrol. De azt hittem, hogy szeretlek és eddig még minden kívánságomat teljesítették. Legyél boldog a leánnyal, akit szeretsz, — mondotta — és Talaskart gyengéden feléje toltá.

Talaskar azonban visszahúzódott:

— Te tévedsz, Janzara, én nem vagyok szerelmes Zuanthrolba és ő sem szeret engem.

Tarzan helyeslően bólintott, mire Komodof-

lorensal szemébe nézett és megkérdezte:

— Valóban nem szereted Talaskart?

— Szeretem, mint nemeslelkű, jó barátot, de nem mint nőt, mert nekem már van feleségem.

Komodoflorensal boldogan vette tudomásul a magyarázatot.

Janzara tanácsára kinyitották az aítót, amelyen keresztül a vadmacskák táplálékát adták be, keresztülkusztaak egy szűk folyosón, amelynek kijárata előtt egy harcosra bukkantak. Janzara megállapította, hogy egyik hű embere áll őrséget, bátran hozzálépett tehát és megparancsolta, hogy kerítsen számukra öt antilopot és fegyverzetet. A harcos kérésére megengedte, hogy saját maga részére is hozzon egy antilopot és mialatt várakoztak, Komodoflorensal megígérte a hercegnőnek, hogy mint saját rabszolgáit viszi be őket Trohanadalmakus városába, ahol mindnyájuknak visszaadja szabadságát. A harcos csak nagysokára érkezett vissza az antilopokkal és keze véres volt.

— Észrevették, hogy elviszem az antilopokat és harcolnom kellett értük. — mondotta. — Ha nem sietünk, akkor mindnyájunkat elfognak.

Trohanadalmakus keleti irányban feküdt Veltopismakustól, de ők úgy döntöttek, hogy előbb észak felé menekülnek, hogy megtévesszék üldözőiket és azután déli irányban térnek el, hogy eljussanak városukba. Janzara haladt a csapat élén a Harcosok Folyosóján, mert azt remélték, hogy őt az örök kiengedik a palotából és a városból. Amikor azonban a kijáratnál posztoló őrt felszólította, hogy engedje utjára a csoportot, a folyosó mélyén hangos kiáltásokat hallottak és az őrnem merte utjára engedni a hercegnőt. A hercegnő azonban átgázolt az őrn és közvetlenül az üldöző csapat előtt északi irányban el-

vágtattak. Egész éjszaka és a következő nap lovagoltak a fák védelme alatt és csak délután pihentek meg. Éjszakai szállásukat egy üres ürge-lyukban ütötték fel, hogy védelmet találjanak a vadállatok elől.

Három napig északi irányban haladtak és csak akkor fordultak dél felé. Ennek a napnak a délutánján Talaskar nagy porfelhőt vett észre a hátuk mögött. A porfelhő egyre jobban közeledett feléjük. Csakhamar kivették a távolból, hogy egy csoport harcos vágtat utánuk nagy sebességgel. Nem tudták, hogy barát, vagy ellenség követi-e őket, de elhatározták, hogy az erdőbe menekülnek, ahol veszély esetén könnyebben védekezhetnek. A távolság egyre fogyott az üldözők és az üldözöttek között és az utóbbiak csakhamar beérték a menekülőket. Tizenkét veltopismakusi harcos volt. Vezetőjük vágtatás közben Janzara felé kiáltott:

— Hercegnő! A király megbocsát neked és Zoanthrohagonak, ha a rabszolgákat kiszolgáltattátok nekünk. Adjátok meg magatokat!

— Sohasem adjuk meg magunkat! — kiáltotta egyszerre Janzara és Zoanthrohago és tovább folytatták a menekülést társaikkal az erdő felé.

A Veltopismakusok nyomukban voltak és csak néhány lépésnyi távolság választotta el a két csoportot egymástól, amikor a csapat élén haladó Oratharc, a hercegnő katonája, aki elősegítette szökésüket, elsőnek jutott be a fák közé és ebben a pillanatban mindnyájuk megdöbbenésére hatalmas kéz nyult le érte és kiemelte nyergéből. A többiek visszaakartak fordulni, de már késő volt. Ijesztő külsejű Zertalacololok ragadták ki mindnyájukat nyergükből és Tarzan, aki egy him-Alalus kezébe került, első meglepetésében is azon csodálkozott, hogy az Alalus-himek és nőtények miért tartózkodnak egy csoportban. Fegy-

verzetük már nem buzogány és parittyakő, hanem lándzsa, ij és nyíl volt. Amikor az Alalus magassra emelte őt, felismerték egymást. Az Első Asszony fia emelte ki nyergéből. Visszaemlékezett a fiu iránta tanusító odaadó szeretetére és jelbeszéddel parancsot adott neki:

— Tegyél le a földre és parancsold meg társaidnak, hogy ők is engedjék szabadon barátaimat.

Az óriás engedelmeskedett a parancsnak és utasítására a többi him és nőtény Alalus is óvatosan a földre tette a törpéket. Az Első Asszony fia büszkén magyarázta meg társainak a nagy változást, amely az Alalusok társadalmában végbement, annak következtében, hogy a majomember fegyvereket adott a himek kezébe.

Az éjszakát az Alalusok védelme alatt töltötték és másnap folytatták utjukat Trohanadalmakus városa felé. Két nap múlva a hat szökevény megpillantotta a távolból a várost. Messze jártak még a várostól, amikor nagy csapat harcos vágtatott eléjük. A harcosok boldogan üdvözölték Tarzant és Komodoflorensalt és a menekülteket Adendrohahkis király tróntermébe vezették, ahol a király sirva ölelte keblére elveszettnek hitt fiát. Azután trónja lépcsőjéhez hívta Tarzant és a nemesek és harcosok jelenlétében zertoli azaz hercegi rangra emelte, antilopokat, vagyont, fényes lakást ajánlott fel számára és megkérte, hogy maradjon örökre közöttük. Janzarának, Zoanthrohagonak és Oratharcnak visszaadta szabadságukat és megengedte nekik, hogy Trohanadalmakusban telepedjenek le. Komodoflorensal ekkor a trónus elé vezette Talaskart és ezt mondotta:

— Mint trónörökösnek, hercegnőt kellene feleségül vennem, akit egy ellenséges városban ejtenek foglyul. De én ezt a rabszolgalányt szere-

tem, engedd meg tehát, hogy lemondjak trónörökös-i jogaimról és feleségül vehessem ezt a leányt.

A király azonban leszállt trónjáról, kézenfogva felvezette oda Talaskart és maga mellé ültette a trónszékbe.

— Csak szokás kötelez arra, hogy hercegnőt vegyél feleségül Komodoflorensal — mondotta, — de a szokás még nem törvény. Azt veheted feleségül, akit akarsz.

Most megszólalt Talaskar is:

— Még ha törvény is kötelezné, hogy hercegnőt vegyen feleségül, akkor is nőül mehetnék hozzá, mert én Talaskhagonak, Mandalamakus városa királyának leánya vagyok. Anyámat néhány holdtöltével az én megszületésem előtt rabolták el a Veltopismakusiak és ő arra tanított, hogy csak hercegi rangon lévő férfihez szabad feleségül mennem. De én Komodoflorensalnak adtam szíveimet már akkor, amikor még nem tudtam, hogy ő Trohanadalmakus trónörököse.

Hosszu heteket töltött Tarzan Trohanadalmakus városában és bár napjai kellemes szórakozások között teltek el, vágyódott már családjá után és elhatározta, hogy nem várja meg, míg visszanyeri rendes alakját, hanem elindul a Nagy Tüskék Erdején keresztül, hogy az ezernyi leselkedő veszedelem ellenére haza jusson. Azt remélte, hogy a hosszú ut közben visszanyeri rendes nagyságát. Hiába igyekeztek lebeszélni az utazásról barátai, mégis utnak indult és ezer harcosból álló csapat kísérte el a Nagy Tüskék Erdeje felé. Amikor elbucsuztak tőle és visszafordultak, sirás fojtogatta a megihatottságtól Tarzan torkát.

Néhány nap múlva ismét találkozott az Első Asszony fiával, aki társaival együtt a Nagy Tüskék Erdejéig kísérték el.

Két napig mint törpe járt a hatalmas őserdőben, az éjszakákat állatok földalatti odvaiban töltötte, de a harmadik éjszaka erős rosszullet fogta el és minden erejét megfeszítve kikuszott az oduból, ahol menedéket keresett, mert nyomban arra gondolt, hogy rosszullete termete megvátózásával van összefüggésben. Szédült, amikor a föld felszínére ért, ott vadállat morgását hallotta, kirántotta kardját és a fák közé rohant. Nem tudta, milyen nagy utat tehetett meg, de sötét éjszaka volt még, amikor eszméletlenül elterült a földön.

XXI. FEJEZET

Usula, a waziri harcos, amikor visszatért Obebenek, a kannibál-főnöknek a falujából, ahol ugyancsak eredménytelenül érdeklődött ura, Big Bwana iránt, az ösvény mentén emberi csontokat talált. A csontok mellett kis bőrzsákokot fedezett föl, amelynek tartalmát tenyerébe öntötte. Felismerte a gyémántokat és tudta, hogy azok urának birokában voltak, mert Usula jól ismerte ura ügyeit. Hosszu idővel ezelőtt lopta el ezeket a gyémántokat Big Bwanától az a fehér ember, aki megtalálta Opart. Elhatározta, hogy a gyémántokat visszaviszi Big Bwana feleségének. Három nappal később, amikor a Nagy Tüskék Erdeje körül járt, kis tisztáson egy meztelen embert vett észre, aki a földön feküdt és egy antilopbika holttestének maradványaiból falatozott. Amikor fölemelte fejét, Usula borzadva ismerte fel benne urát. Big Bwana volt. Usula hozzárohant és fölemelte a földről, de a férfi értelmetlenül vigyorgott. Usula megtalálta mellette Big Bwana arany nyakláncát is, amelyen ragyogott a gyémántkő. Néhány napig az erdőben maradt vele és ennivalót szerzett számára, amig

kissé megerősödött. Azután pedig hazavitte Tarzan házába. Lord Greystoke felesége éppen uton volt Angliából és fia, Korak kétségbeesve gondolt arra, hogy milyen hatással lesz édesanyjára a férjével való találkozás.

*

Khamis, a varázsló doktor szüntelenül járta az őserdőt és kereste leányát, Uhhát. Éppen egyik eredménytelen kirándulásáról tért vissza, amikor a Nagy Tüskék Erdejében emberi alakot fedezett fel. A férfi a sűrűben feküdt és csak térde látszott ki. Khamis megállapította, hogy az illető nem halott csak eszméletlen állapotban van és bár nem hitt a folyó ördögeiben, mégis arra gyanakodott, hogy egy ilyen ördög került eléje. Azt hitte, hogy az a férfi fekszik a sűrűben, aki elrabolta leányát, hátrakötözte tehát a Folyó Ördögének kezeit, leült mellé a földre és nyugodtan várt. Egy óra múlva a Folyó Ördöge felnyitotta szemeit és ekkor a varázsló doktor rákiáltott:

— Hol van Uhha, a leányom?

A Folyó Ördöge nem felelt a kérdésre és miután kezeit nem tudta kimozdítani a kötelékből, visszafeküdt a földre. Kis idő múlva azonban ismét kinyitotta szemeit és ekkor Khamis lándzsadöfésekkel kényszerítette, hogy álljon fel és induljon el az ösvényen Obebe faluja elé.

Amikor a falubeliek megpillantották a Folyó Ördögét, a legszivesebben halálra kövezték volna de Khamis még nem engedte megölni a foglyot. Előbb ki akarta venni belőle az igazságot, hogy mi történt Uhhával. Khamis abba a kunyhóba zárta a foglyot, ahonnan a Folyó Ördöge elmenekült, de most megkötözte és a két harcost rendelt őrizetére.

Obebe, a főnök megigérte, hogy később szólásra bírja a foglyot.

— Ez nem a Folyó Ördöge, hanem Tarzan! — kiáltotta Obebe miután hosszasan szemlélte a megkötözött férfit. Tarzan látta kunyhójából, hogy Khamis vasrudakat izzaszt a kunyhója előtt rakott máglyán. Amikor Obebe is Khamis kunyhójához ment, Tarzant kiráncigálták börtönből és a kunyhóhoz vezették.

— Hol van leányom, Uhha? — kérdezte Khamis.

A férfi nem felelt, mire Obebe kiadta a parancsot:

— Égessétek ki az egyik szemét, ez majd szólásra fogja bírni.

— Vágjátok ki a nyelvét! — üvöltötte egy asszony.

— Ha a nyelvét kivágiuk, sohasem fog beszélni tudni, — kiáltotta Khamis aki lehajolt és fölragadta az egyik izzó vasrudat.

— Most azután beszélni fogsz! — ordította magánkívül.

— A jobbszemét égesd ki először! — kiáltotta Obebe.

Három fáradt utas érkezett Lord Greystoke bungalowjába: Lady Greystoke, komornája Flora Hawkes és egy híres londoni sebész. Az állítólagos Tarzan nem ismerte fel feleségét. A sebész megvizsgálta a beteget és megállapította, hogy a koponyára mért ütés megsértette az agyat is. Operáció után megszabadíthatja az agyat a koponyarészek nyomásától és visszaadhatja a páciens emlékezőtehetségét és öntudatát. Az operációt a következő nap reggelén végezték el. Az egy óra hosszát tartó műtét után a sebészprofesszor ezt mondotta Lady Greystokenak. Korának és Miriamnek:

— Az operáció sikerült, de csak hosszabb

idő múlva dőlhet el, hogy milyen eredménnyel jár. Tíz napig a betegszobába az ápolónőkön kívül senkisé is léphet be. A beteghez tíz napig senkinek sem szabad beszélnie, mert félig eszméletlen állapotban lesz az erős kábítószerektől, amelyeket beadtam neki. Véleményem szerint minden reményünk meg van a tökéletes gyógyulásra.

A varázsló-doktor balkezét a Folyó Ördögének vállára tette, jobbkezében pedig az izzó vasrudat szorongatta.

— A jobb szemét égesd ki először! — üvöltötte Obebe, de ekkor a fogoly izmai megfeszültek, irtózatoss erőfeszítéssel szétfeszítette a kezét tartó kötelékeket és megragadta a varázsló-doktor csuklóját. Ez kiejtette kezéből az izzó vasrudat és felordított félelmében. Obebe talpraugrott, de a harcosok nem mertek a fogoly közelébe menni, mert kezdettől fogva helytelenítették, hogy Khamis és Obebe a Folyó Ördögének kinzásával kihívták maguk ellen a sorsharagot. Vad futással menekültek kunyhóikba, nehogy magukra zudítsák a Folyó Ördögének dühét. Obebe szintén futásnak eredt, mire a Folyó Ördöge felkapta Khamist és feje fölé emelve a varázsló-doktor, Obebe után futott. Ez bezárkózott kunyhójába, de a következő pillanatban a kunyhó falevelekkel fedett teteje beszakadt és egy test zuhant a főnökre. Azt hitte hogy Folyó Ördöge ugrott be a tetőn keresztül a kunyhóba, hogy végezzen vele. Az önvédelem ösztöne fölébredt benne, előrántotta kését és összeszurkálta a Folyó Ördögét. Amikor biztos volt benne, hogy ez már nem mozdul, kisietett a kunyhóból és hangosan kiáltotta:

— Gyertek elő valamennyien! Nem kell fél-

netek, mert Obebe, a főnökötök saját kezével megölte a Folyó Ördögét.

Büszkén nézett le lábai előtt fekvő áldozatára, de azután megdöbbenésében a földre rogyott. Khamisnak, a varázsló-doktornak összeszurkált holtteste feküdt előtte.

A falu népe megrettenve szemlélte a szörnyű látványt. Obebe átkutatta harcosaival a környéket és fölfedezte egy fehér ember meztelen lábnyomát.

— Obebenek volt igaza, — mondotta — ez nem a Folyó Ördöge, hanem Tarzan, a majomember volt, mert csak ő dobhatta Khamist olyan magasra, hogy bezuhanjon egy kunyhóba a tetőn keresztül és csak ő távozhatott el a bezárt kapukon segítség nélkül.

A tizedik nap estéjén az egész család izgatottan ült a szalonban és várta a gyógyulás eredményét. Egy ápolónő kivezette a betegszobából a pácienst, akit a sebészprofesszor támogatott.

— Lord Greystoke nem tudta, hogy kicsoda, amikor visszanyerte eszméletét. — mondotta a professzor — de ez megtörténik ilyen műtétek esetében.

Lady Greystoke fölállt helyéről és kitárt karra közeledett férje felé.

— Ez a hölgy a felesége, Greystoke. — mondotta a sebész.

A beteg bizonytalan mosollyal indult meg Lady Greystoke felé, de hirtelen közöttük termett Flora Hawkes, a komorna.

— Asszonyom. ön téved! — kiáltotta. — Ez nem az ön férje, hanem Esteban Miranda.

Lady Greystoke kétségbeesetten kiáltotta:

— Nem, nem! Ez lehetetlen! John. mondd meg, ki vagy? Te nem hazudhatsz nekem!

A férfi egy pillanatig hallgatott és ide-oda támolygott. Azután megszólalt:

— Nagyon beteg vagyok és lehet, hogy külsőm megváltozott. De az biztos, hogy Lord Greystoke vagyok. Nem emlékszem erre a nőre, — mutatott Flora Hawkesra.

— Hazudik — kiáltotta a leány.

— Ugy van, hazudik! — szólalt meg ekkor hátuk mögött egy nyugodt férfihang és amikor mindnyájan megfordultak, egy óriástermetű férfit láttak, aki a verandára nyíló ablak párkányán állott.

— John! — kiáltotta Lady Greystoke és férje felé rohant. — Hogyan is téveszthettek össze mással?!

Tarzan, a majomember beugrott a szobába és karjaiba kapta rég látott hitvesét.

— VÉGE —

KALANDOS REGÉNYEK EXOTIKUS ORSZÁGOKBÓL

ISMERTETÉS
A KÖVETKEZŐ OLDALAKON

PANTHEON KIADÁS

KALANDOS REGÉNYEK
EXOTIKUS ORSZÁGOKBOL

ISMERTETÉS
A KÖVETKEZŐ OLDALON

PANTHEON KIADÁS

MADOLON LULOFS

Születésre holland, állampolgárságra magyar. Kelet-Indiában ismerkedett meg férjével, Székely László ültetvényessel. Apja magasrangú tisztviselő volt a gyarmatokon és esztendő-kön át harcolt Szumatrán a harcias benszülött törzsekkel. Ebben a környezetben nőtt fel az írónő, aki már gyerekkorában bebarangolta Borneót, Celebeszt, Szumatrát, Jávát és az első nyelv, amit dajkájától megtanult a jávai benszülöttek nyelve volt. Nem csoda tehát, ha olyan közel tudott férközni ehhez a vidám és mégis mély életfilozófiával teli fajtához, mint fehér ember sem azelőtt, sem azóta. Ismeri és szereti ezt a benszülött népet és ebből a szeretetből születtek könyvei. A holland gyarmati kormányzás, bármily gondossággal óvja is a benszülöttek érdekeit, nem tud megakadályozni olyan kegyetlenkedéseket, amik európai szemmel nézve érthetetleneknek látszanak. A gyarmatokat a fehér faj kimeríthetetlen kincsesbányának tekinti, amiből minden áron, minden eszközzel minden elképzelhetőt kiprésel, hogy az anyaországot gazdagítsa. A derék hollandok Lulofs könyvéből eszméltek rá, hogy jóságos kormányzásuk leple alatt valóságos középkori rabszolgaság folyik Kelet-Indiai birtokaikon.

Egy ilyen rabszolgaságba jutott maláj kuli életéről szól *As őserdő rabjai*. Olyan ez a könyv, mint egy darab buja, tropikus dzsungel. Furcsa illatokkal, különös, soha nem látott illatokkal terhes. Lakói is különösek, idegenszerűek, olyanok, akiket mi, fehérek, sohasem fogunk egészen megérteni.

A regény hőse Ruki, egy eldugott kis jávai faluban élő siheder, hallgat a fehér ember csábító szavára, aki aranyat, nőt és kockajátékot ígér és elszerződik kulinak egy ültetvényre. Ruki eladja magát a fehéreknek, verejtékezik, szenved, dolgozik, míg egyszer csak észre nem veszi, hogy kezdik Ruki bácsinak szólítgatni. Megöregedett. Ekkorára már apró vagyont is gyűjtött magának az annyira áhított aranyból és elhatározta, hogy visszamegy falujába, kis földet, bivalyt vesz és békében éli le hátralevő napjait. De az utolsó

estén elfogja a már rég elszunnyadt játékszenvedélye és pénzét az utolsó centig elkockázza. Alig látható vállvonogatással mondja: „Nassip... a sors... ember sorsa... Allah akarta...” És csalódás, megbánás, keserűség nélkül újra aláírja a szerződést. Újabb másfél évre... Tizenkilencedszer...

A második regény a *Gumi*. Színhelye ennek is Kelet-india, de szereplői fehér emberek.

Szinte érezzük a nedves, nehéz, testet-lelket elernyesztő levegőt magunk körül. Azt a sűrű, bágyasztó meleget, melyben minden megváltozik és elvész, bőrnek üde frissesége éppúgy, mint az érzések tartóssága és tisztasága. Az asszonyok kevésbé ellentállók, hamarabb mennek tönkre és velük sodródnak, eszeveszett táncban, a férfiak is. Mindenek felett, között és átfonódva rajta, pedig ott van a gumi, mint valami különös alaktalan bálvány, melynek kedvéért van ott kint, a messzi keleten mindenki, ezért és ezáltal élnek, és ezért és ezáltal pusztulnak végül el. Különös könyv, csak olyasvalaki írhatta, aki maga is ott élt a perzselő kohóban, aki maga is szinte megperzselődött a gumi láthatatlan lángjában. Talán ő volt egyike a két asszonynak, aki még idejekorán, az egyik a saját, a másik a véletlen akaratából, ki menekült onnan.

A *Másik világ*, Lulofs harmadik regénye ugyancsak a keletindiai gyarmatok világa. Ezt a világot írta meg két vaskos kötetben Madelon Lulofs egy, a külsőségeiben aránylag egyszerű történet keretében. Kis, nyápic holland fiú elvagyódik iparosszülei szűk otthonából, az írnökjelölti sorsból, pénztelenségből; gazdag, hatalmas, becsült férfi akar akar lenni és ehhez egyetlen utat ismer: a gyarmatot, a gumiültetvényt. Célját sok rettegés, szenvedés, sok megfeszített munka, furcsa szerencse és néhány véletlen árán el is éri, de élete éppen ekkor fordul új sínre. Eldobja pénzét, elhagyja fehér feleségét, hogy odaköltözzön a kis szumatrai faluba, benszülött szeretője házába, lesse az alkonyatokat, a tenger változásait, felolvadjon a másik világ harmóniájában, amelyből már oly egyszerű az átmenet a túlvilágra. Ez a történet csontváza, amelyhez élő test tartozik: sokrétű, zsúfolt regény hús-vér emberek bő galériáját vonultatja fel, a maga teljességében adja a szumatrai gumiültetvény atmoszféráját, könnyed, megelevenítő erővel ábrázolja a fehér ültetvényest, a benszülött kulit, hogy azután más síkokra térjen át, magasrendű riportot és szociografiát adjon.

Madelon Lulofs, a hollandból magyarrá lett író nő jelenleg Magyarországon él. Legközelebbi regénye talán már magyar tárgyú lesz. S ha éppen olyan művészin tudja elibéni tárni a magyar parasztok életét, mint a maláj kulik világát, mi magunk is tanulhatunk majd könyvéből.

RAUCAT: JAPÁN KIRÁNDULÁS

Hallatlanul mulatságos, kacagtató, egyéni varázslat írás ez a regény, amely a virágos Nippon földjére vezet el. Egy kirándulás keretében megmutatja Japán karikatúráját. Az író szellemes persziflázsában a Népszövetséget és az európaiakat sem kíméli, de a lényeg a számunkra ismeretlen világ különös, furcsa színeiben van. A vidámító humorizálás közben megértjük egynémely erős eltéréseit a nyugati kultúrával szemben. Meglátjuk, hogyan vélekednek Nippon flai rólunk, beleérzünk sajátos lelkiségükbe, amelyben mindenek felett dominál a *látszólagos tisztelet*, — itt egy kissé a magunk hipokrizisének változatára ismerünk — más formák között — és a tradíciókon alapuló igazi tisztelet, amely a családi érzésben gyökeredzik és a japán lélek erejének titka. Mosolyogva nézzük ezeket a furcsa, apró emberkéket, akik egyszerre naivak és bölcssek, kíváncsiak és mindentudók, nagyképűek és természetesek, akiknek világát elborítja a virágzó cseresznyefák könnyed szirma, amely eltakarja a vértől, verejtéktől és könnyektől áztatott földet.

E. PINCHON: VIVA VILLA

A háború előtti Amerika, közelebbről a forrongó Mexikó hőskorának utolsó, talán legérdekesebb fejezetét, — a tegnap eseményeiből megszületett hősmondák, az amerikai korlátlan lehetőségek között is valószerűtlen karrierek, végletes, kegyetlenségből és jószívűségből összetevődő hősök világát — eleveníti meg a mexikói író filmről ismert regénye, a Viva Villa, amely minden hihetetlen volta ellenére sem az írói képzelet játéka, hanem Mexikó modern szabadsághősné regényes életrajza.

Alig képzelhető végletesebb sors és izgalmasabb olvasmány, mint Viva Villa élete. Pancho Villa állati nyomorúságban sínylődő mexikói paraszt írástudatlan fia, aki egyre szaporodó adósságai fejében kora gyermekségétől keservesen robotol szüleivel és testvéreivel a zsarnok földesúrnak. S amikor ez Pancho Villát egy apró csínyéért megkorbácsolatja, a fiú zsarnok kínzójukon kegyetlen bosszút állva, a hegyek közé menekül és banditák közé áll. Bandavezér korában mint a földesurak rémét és a szegények pártfogóját ismerik nevét Mexikó-szerte. Bandája egyre nő, hívei szaporodnak s ez a magyarázata, hogy amikor a kizsákmányolt nyomorultak elégedetlensége szabadságharccá gyúl, a mozgalom vezetője, Madero, Pancho Villára bízta az egész hadsereget. S a népvezér, aki nem járt iskolába, aki hírből sem ismeri a stratégia tudományát, győzelemről győzelemre vezet

csapatait, amelyek mindig az élen küzdő vezértük szavára — ha kell éjszakai rajtaütéssel, ha kell kétségbeesett vakmerőséggel — harcolnak. És amikor övék a győzelem, amikor Pancho Villa hatalma és dicsősége zenithjén áll, odahagy, mindent s elvonul leghívebb társaival, hogy csendben, békében munkálkodjanak földjükön. Itt éri őt egyik régi ellenfelének orgyilkos golyója . . .

Pancho Villa élő alak volt, romantikus élete, valószerűtlenül magasba ívelő sorsa mind valóság s hogy mi ennek az érdekes nemzeti hősnek az alakját csak most, halála után majdnem másfél évtized múlva ismerjük meg, erre a reánk zúduló világháború adja meg a magyarázatot. E. Pinchon, mint hősének honfi- és kortársa érezhető rokonszenvvel, de a becsületes tárgyilagosság szándékával és erőteljes megjelenítő készséggel formálta regénnyé Pancho Villa végletek között hanyórázó életét.

ANDRÉ MALRAUX: A HÓDÍTÓK

Malraux neve akkor került az irodalmi érdeklődés középpontjába, amikor 1933-ban elnyerte a legnagyobb francia irodalmi kitüntetést, a Goncourt-díjat. *A hódítók* egy következetes írói szellem bátor kiállása egy új világrend mellé, amelynek jogosultsága felett lehet vitázni, ami azonban kétségbevonhatatlan tényként meredezik Európa keletén, átcsap Ázsiába és felgyújtja az évezredek óta békésen szunnyadó sárga világot.

A hódítók színhelye Honkong, az angol imperiálizmus keletázsiai fellegrára, amelyet néhány izgalmas hónapra ostrom alá vesz az orosz pénzen szított kínai nemzeti-bolsevista mozgalom. Malraux szemtanúja volt a páratlan drámai eseményeknek, így a könyve irodalmi jelentőségén túl tulajdonképpen egy *világtörténelmi epizód* megbízható riportja. A regény egyik főszereplője Borodin, aki Stalin megbízásából működött Kínában, hogy a kulimozgalom szervezésével aláaknázza az angolok világuralmát. A regény tárgya maga a mozgalom, az orosz jelszavaktól fanatizált primitív, mert minden radikalizmusa ellenére babonáihoz szívósan ragaszkodó tömeg agyafúrt szervezkedése és hősies ellenállása. Az egymást villámgyorsan követő eseményekből kirajzolódik egy ismeretlen világ monumentális éposza.

SOMMERSET MAGHAM

A finomtollú angol író nevét jól ismeri a magyar közönség is. Sok nagysikerű színdarabján, filmjén, írásán keresztül volt alkalmunk megszeretni ezt a poétikus, nagy

pszichológiai tudású művészt, aki stílusának kristálytisztasága lencséjén, a mesélni tudás áradó bőségével mutatja be a távoli, exotikus világok életét. Akár a tengerről beszél, akár egy-egy embert jellemez, vagy sorsot mesél el egyszerű szavakkal, írása mögött megérezzük a valóság fojtott feszültségét. Mert Maugham a valóság írója. Utazásai során összerakult mindenféle fajú, színű, lelkületű emberrel és még legfantasztikusabb novellái mögött is az élet egy-egy igaz darabkája húzódik meg. Könyvei igaz örömet adnak azoknak, akik az élet és szív kalandjait kedvelik.

A *Zsákutca* a Csendes-tengeri szigetvilág néhány furcsa figuráját vetíti elénk. Hőse egy fiatalember, aki egy nő miatt akaratlanul gyilkosságba keveredett és most az ezernyi apró sziget között bolyong mocskos bárkán, részeg matrózok között, hogy elkerülje az igazságszolgáltatás büntető kezét. Az egyik szigeten azután találkozik azzal a nővel, aki életének célját jelenthette volna, ha nem kerül előzőleg ebbe a zsákutcába, amiből nincsen menekülés. Így ez a találkozás is halállal végződik.

Az *Egy levél megrendül* című kötet Maugham legszebb elbeszéléseit tartalmazza, közöttük a nagysikerű *Eső*-t is. Hőse egy misszionárius, aki meg akarja menteni az útjába akadtt veszendő lelket, de végül maga bukik el. A másik gyönyörű elbeszélés egy chikagói fiatalemberről szól, aki dolgozni, pénzt gyűjteni megy egy csendes tengeri szigetre, hogy azután faképnél hagyva a civilizált életet, luxust, menyasszonyt, mindörökre ottragadjon boldog embernek a boldog emberek között. Fehérek és benszülöttek problémáit tárgyalja a többi novella is, a trópusok alatt túlérzékennyé feszült idegek örökös vibrálását. Különös karakterek felvonulása ez. Az egyik fajta hozzáidomul ehhez a fülledt légkörhöz, eltompul, eldurvul, a másik örületbe vagy halálba menekül. Egy-egy tökéletes kis sors-tragédia az *Egy levél megrendül* mindegyik darabja.

TRA VEN, A VILÁGCSAVARGÓ

Valószínűleg német, de ez nem egészen bizonyos, mint ahogyan semmi sem biztos, ami ekörül a titokzatos író-csavargó körül történik. Már kora ifjúságában elkerült Délamerikába, bevette magát Mexikó őserdeibe s minden esztendőben egyszer megy le a tengerpartra, hogy elvigye postáját és elküldje kiadójának legújabb regénye kéziratát. Nem ismeri senki. Mikor néhány esztendővel ezelőtt sorra megjelentek nagysikerű regényei, a nagy világlapok vetekedve kerestették fényképét. Egyszer azután meg is érkezett egy csoportfelvétel, amiről vagy harminc marcona aranyásó és

néhány öszvér tekintett a világba. „Ezek közül az egyik vagyok én”, írta Traven és továbbra is megmaradt az ismeretlenségben.

Regényeinek, a *Halálhajó* kivételével, Mexikó a színhelye. Akárhol is született Traven, ez az örökösen forrongó ország második hazája lett s lakói a gőgös spanyolszármazású urak, a szelid és műveletlen indiánok, a kizsákmányoló amerikai petróleummágnások és a lecsúszott fehér csavargók valóságos honfitársaivá váltak, akiket regényeiben, hol szívbéli szeretettel, hol izzó gyűlölettel ír le.

Az *Aranyásók*, három csavargó regénye, akiket elfog az aranyláz. Hosszú hónapokig nyomorognak a vadonban, hogy munkájuk eredménye, gyilkosságok árán ismét szerteszóródjon a szelek szárnyain.

A *Fehér Rózsa* a mindenható amerikai Petróleum Társaság egyenlőtlen küzdelme egy szegény indián földművessel a földért, aminek a mélyében a világ eme legfontosabb nyersanyaga buzog. A harc kimenetele nem lehet kétséges.

A *Gyapotszedők* fehér és indián munkások, modern rab-szolgák életéről szól, akik hajnaltól napestig dolgoznak éhbérükért. Életük felett a dzsungel törvénye uralkodik: aki gyenge, pusztuljon.

A *Halálhajó*, egy útlevél nélküli csavargó hányódása, aki végül is egy elsüllyedésre szánt ócska gőzösre kerül, hogy életével szolgálja a biztosítási díjat bezsebelni akaró hajós-társaság érdekeit.

A *taliga* megint csendesebb vidékre, az indián szekerek világába vezet. De ez az élet csak látszólag nyugalmasabb s a romantikus felszín alatt az életért való harc, a kizsákmányolás és elnyomás elleni küzdelem dúl.

Traven regényei valóságos vádiratok az elnyomók ellen. Minden sorában az emberiség szociális lelkiismeretének őszinte harcosa.

EDGAR R.
BURROUGHS:

TARZAN

VILÁGI RENDNYEL
OLCSÓ KIADÁSBAN

A Tarzan története egyike a legérdekesebb és legizgalmasabb regényekkel. A szerző, Edgar R. Burroughs, a természetrajz és az állattan iránti mély ismereteit a Tarzan történetébe szőve, egy olyan világot teremtett, amelyben a természet és az emberiség közötti kapcsolat új megvilágításba kerül. A Tarzan történetének első kötete, a "Tarzan és a fekete kő", a legizgalmasabb és legérdekesebb regények közé tartozik. A történet a Tarzan és a fekete kő közötti kapcsolatról szól, és a Tarzan és a fekete kő közötti kapcsolatról szól.

1. Tarzan és a fekete kő
2. Tarzan és a fekete kő
3. Tarzan és a fekete kő
4. Tarzan és a fekete kő
5. Tarzan és a fekete kő
6. Tarzan és a fekete kő
7. Tarzan és a fekete kő
8. Tarzan és a fekete kő
9. Tarzan és a fekete kő
10. Tarzan és a fekete kő

1907. évi kiadás. 120 oldal. Ár: 2.00 Ft.

PANTHON KIADÁS

EDGAR R.
BURROUGHS:

TARZAN

VILÁGHIRÚ REGÉNYEI
OLCSÓ KIADÁSBAN

A dzsungel hatalmas gyermekének nagyszerű kalandjait, harcban, szerelemben, honszerző munkában diadalmas életét feszült figyelemmel kíséri a Tarzan-hívek milliónyi serege. Gazdag cselekmény, meglepő fordulatok, érdekes jellemek, bájos nőalakok, friss, közvetlen mesemondás szerezték meg ennek a könyvsorozatnak a világsikert.

MEGJELENTEK:

1. Tarzan a Dzsungel fia
2. Tarzan visszatér
3. Tarzan bestiái
4. Tarzan fia
5. Tarzan és az aranyszörű orosz-
lán
6. Tarzan és Opar kincsei
7. Tarzan a rettenetes
8. Tarzan az őserdőben
9. Tarzan és a törpék

Minden kötet ára füzve 1.90 P, vászonköt. 2.90 P

PANTHEON-KIADÁS

